

A PESTI MŰVELT TÁRSALGÓ.

NÉLKÜLÖZHETLEN KÉZIKÖNYV

mindazok számára, kik a társadalmi életben szerepelni akarnak, s a társaságokban magukat megkedveltetni kívánják.

TARTALMA:

Illemszabályok. — A régi istenek neveinek jelentése. — 50 társasjáték zalogváltásokkal. — Ezermester. — Kartyafordítók. — Találkák. — Tréfas kérdések és föladványok. — Szeszélyszikrák. (Anekdoták.) — Whistjáték. — Komoly költemények. — Szerelmi költemények. — Humorisztikus. — Felköszöntések. — Emlékversek. — Névrejti emlékkersek. — Színnyelv. — Egészen új virágnyelv. — Szerelmes levelek. — Házassági ajánlatok sat.

(Legnagyobb részben saját tapasztalata folytán)

SZERZÉ

EGY PESTI ARSZLÁN.

Harmadik tetemesen bővített kiadás.

PEST, 1872.
KIADJA LAMPEL RÓBERT.

TARTALOM.

Illemszabályok.	Lap. 1

BEVEZETÉS.

A testtartás és mozgásról	3
A ruházatról	7
A szem és arcz kifejezéséről	10
Kifejezés, hang, előadás	14
A társas körökbeni viseletről	17
A kézcsookról	25
A bókokról	27
A megszólításokról	32
A társalgásról	34
A játéknál illő viseletről	45
Az asztalnál illő viseletről	47
Az illemről a társasjátékoknál	55
A társaságokban előadásról	56
A bucsuzásról	57
Az utcán szem előtt tartandó illemszabályokról.	61
A kocsiszásról	63
A színházban való viseletről	64
Hangverseny alkalmával szem előtt tartandó illemszabályokról.	65
A dalidókról (bál-) és tánczról	66
A füzértáncz	69
Az eljegyzések alkalmával, ünnepléseknél szem előtt tartandó illemről	76

320.561

Országos Széchényi Könyvtár
Leltári szám;

1164-1839 | 1963

Pest, 1872. Rudnyánszky A. könyvnyomdájából.

	Lap.
Lakadalmaknál	77
Keresztelőknél	78
Születésnap ünneplésénél	79
Új évkor	80
Beteglátogatásnál	81
Halálesetben	82
Temetésnél	83
Mire kell ügyelnünk a nagyokkali érintkezésnél	84
Illemszabályok különböző rangu emberekkel való érintkezésekre nézve	86
Házassági kis Katekizmus	90
A régi istenek neveinek jelentése	94
Társasjátékok (Számszerint 50.)	100—136
Zálogváltás	137
Csók nélkül	137
Csókkal	142
Ezermester	147
Kártyafortélyok	154
Jóslatok	161
Találkák	163
Tréfás kérdések	173
Tréfás feladványok	180
Szeszélyszikrák	184
A Whistjáték	197
Komoly költemények	208
Hymnus	208
Szózat	211
A magyarok istene	213
Magyar hölgy	215
Édes hazám	217
Szülőföldem szép határa	218
A megelégedés	219
A Grachusok anyja	219
Vásárfia	220
A völgy és a hegy	223

	Lap.
Marasztalás	224
Kék szem	225
Szerelmes levél	226
Fekete szem	227
A reményhez	228
Békót tettem	230
Hogyha titkolt	231
Befordultam a konyhára	232
Ne csodáld!	232
A menyecske nyíló virág	233
A virágok szép nemében	233
Szerelem dal a csikóbőrös kulaeshoz	234
Humorisztikus	238
Eldorádo, a mesés ország	238
A tintás üveg	240
Pipadal	241
A számadás	242
Deák pályám	246
Elszökött a feleségem	247
Névtelen ábránd	248
Hogy lehet az?	249
Kriminalis vallatás	249
Ezrivel terem a fán a meggy	251
Veszett ballada	252
A bánkódó férj	254
Szeget szeggel	255
Az együgyű paraszt	258
A német fiú	261
Vidák Gyorgye	262
A bajusz	267
Orbán	277
Csokonai	277
Csokonai diákkorában	279
Bécsi Pandurenwirthschaft	282

Kípfelhauser költeményei.

A kutya	Lap. 284
Malőr	285

Humorisztikus prózában.

Az élet	287
Milyen legyen a hölgy	288
Férfi s nő	290
Az élet — vasut	291
A világ színjátéka	292
Egy japáni világi levele kedveséhez	295
Halotti beszéd egy ritka ember felett	300

Német Humorisztikus.

Zechers Grabschrift	302
Vor und nach der Hochzeit	303
Das alte Schloss	307
Thierideen	308
Die guten und die schlechten Weiber	313
Einsamkeit	317
Juristische Ansicht	318
Der Strauss	318
Die Schöpfung der Welt	320
Die gelbe Ruab'n und der Radi	324
Das traurigste Erlebniss eines Pastors	327
Tropenlandschaft	330
Die Buchstaben-Revolution	331
Das Schnupftuch	342
Die Bedeutung des Wörtchens „Na“	345
Die Schwimmanstalt	348
Wie Heyman Lewy 100 Eier zählt	351
Der Hanschüh	353

Die drei Journalisten und e Jorat	Lap. 358
Der Jude und sein Exerciermeister	362
Vöglein mein Bote	369
Vereint auf ewig	370
Antithesen	370
Anekdoten	374
Das Zauberglücklein	378
Zwei Häuser	379
In der Pension	379
Der Magier des Nordens	382

Emlékversek.

Magyar és Német	384—417
Verse und Devisen auf Schmuck, Toiletten- und andere Geschenke.	418
Ring	418
Armbänder	419
Perlen	420
Broche	420
Busennadel	421
Ohrringe	422
Bänder	422
Börse	422
Uhr	422
Scheere	423
Fingerhut	423
Nadelbüchse	423
Tintenfass	423
Tasse	423
Becher	424
Serviettenband	424
Brotkorb	425
Zuckerschale	425
Wachsstockkapsel	425
Cigarrenbüchse	426

	Lap.
Stock	426
Schreibmappe	426
Brieftasche	426
Geldbeutel	427
Stricknadeln	427
Stiefelknecht	427
Körbchen	428
Schwammkästchen und Zündhölzchen	428
Schmuckkästchen	428
Névrejtő emlékkersek	
Magyar és német	429—441

Felköszöntések.

Kötött beszédben	442
Kötetlen beszédben	453
Német felköszöntések	459
Szinnyelv.	461
Virágnyelv.	464
Szerelmi levelek.	490
Házassági ajánlatok.	496

ILLEMSZABÁLYOK.

BEVEZETÉS.

Mindenki bizonyos szépészeti érzetet hoz magával a világra, s ez érzet az, mely a sirig cselekvőleg hat az emberben. Ha az elaggott ember száraz, élettelen vonásaival nem is ébreszt többé senkiben szépészeti érzetet, benne mégis él folyvást a szép iránti lelkesülés. Ez érzelem pedig nem nyilvánul csak ott, hol szép külső van jelen, hanem a legcsunyább emberi alakokban is él. Általában mi csak ott tételezünk fel szépészeti műveltséget, hol az ember testileg is a szépészet szabályaihoz alkalmazkodik, miután az ember érzéki törvényeknél fogva a külsőről ítél a belsőre, s nem is hihetjük, hogy igen csunya hölgy birjon szépészeti képességgel. A tapasztalat azonban bizonyítja, hogy a csunya hölgy ép úgy, mint a szép, bir szépészeti műveltséggel, minthogy általában nem a saját alak az, melyen a szép

iránti izlés műveltetik s tökéletesítettik. E szé-
pészeti ítélet, mely az emberben kisebb, na-
gyobb mértékben mindig ki van képezve, min-
den érzéki s erkölcsi tárgyra kihat, s leginkább
ott nyer érvényt, hol minden egyéb ítélet hát-
térbe szorul. Az erkölcsi világban mindenütt
uralg, s a cselekvényeket vagy erkölcsileg
jókká, vagy roszakká bélyegzi, az érzéki vi-
lágban azonban csak ott, hol más képzetek
nem tulnyomók. Minthogy azonban az egyes
emberek szépzészeti ítéletei gyakran egymástól
igen különböznek, első tekintetre általános
mérték számukra fel nem állítható, s így ez
ítélet nem is volna általános érvényességű.
Ez azonban csak látszat. Az egyes ítéletek
különbözhetnek ugyan egymástól, de igaz ma-
rad mégis, hogy a szépzészeti ítélet régtől
fogva általános érvényességű, minthogy min-
den embernél, minden időben és mindenütt
ismételve feltalálhatjuk. Hogy az ítélet az al-
kalmazásban itt-ott változva fordul elő, az
még nem ellenbizonyíték, mert a változás
könnyelmű észtehetség következménye, mely
nem keresi a czélt. Czélszerűtlenség vagy
czélszerűség t. i. a mérték, mely szerint az
ész a szépség fokát méri. Minél czélszerűbb,
annál szebb valamely dolog s ellenkezőleg.
Kifejlett és szüntelen működő észtehetséggel
bíró emberek tehát sokkal jobb izlésművel-
séggel is bírnak, mint azok, kikben e kellék

hiányzik; innét van az, hogy minél művel-
tebb valamely férfi vagy hölgy, annál jobb
izlésű is. — Minthogy a mint láttuk, a szé-
pészet szabályainak, az illeméi mellett alapúl
a finom alkalmazkodási mód szolgál, szüksé-
gesnek véltük, e kis emlékeztetést előre bocsá-
tani, s most áttérünk tárgyunkra, a tulajdon-
képeni illemszabályokra.

A testtartás- és mozgásról.

Nem közönyös dolog, ha testünket nyug-
tában vagy mozgásában ilyen vagy amolyan
helyzetbe tesszük. A testtartásnak különböző
módjai vannak, melyek közül azonban ritkán
találjuk el a helyest. Egyenes testtartás az
első, mi műveltségre igényttartó embernek
ajánlható, egyenes főálló testtel s fölemelt
fővel teremté bennünket az Isten. Ez utmuta-
tás számunkra, hogy hajolva ne járjunk, s ne
csúszszunk a porban. Az álnok, a szenteskedő,
az ál-alázatos vállai közé huzza fejét, s hajlott
testtel jár mindenfelé. Nem természetből fo-
lyó ez nála mint a teherhordóknál, beteges
gyengélkedő öregeknél, vagy hosszúra nyult
embereknél, kik ifjúságukban elhanyagolták
testtartásukat; mert itt valóban elhanyagolt
természet az egész, mig amott neveléses
vagy boszantó tettetés minden. A finom mo-

dorú ember nem akar egyiknek, vagy másiknak látszani az említettek közül, s így bizonyára amennyire lehetséges, egyenesen fogja magát tartani s fejét magasra emelni, akár ül, akár jár, áll, vagy teste bármily helyzetben legyen. De ez egyenes tartás, e magasra emelése a főnek soha sem merev; ment minden főnhéjzás-, szemtelenség-, hetykeségtől. Nem hányavetése ez a testnek, mint azt fel-fuvalkodottak- s tetszelgőknél veszszük észre. A fej mozog, de illemmel mozog; hajlik a mikor kell s amennyire kell; soha kevésbé, soha többé mint szükséges; sem előre nem csügg, sem egy vagy más oldalra. Ha azután, amint a szükség megkívánta, mozgott s hajlott, ismét szokott, kedves, egyenes állásába tér vissza.

Emberek, kiknek szokásuk előre csüggő fővel járni, minden helyzeteik-, viszonyaikban megtartják e rossz szokásukat, s ép oly rossz hatást gyakorolnak másokra, mint azok, kik hátravetik fejüket, vagy oldalt csüggesztik azt. Előre csüggő fő az embergyüdlő, a szélsélyes, a mogorva, a mélázó ember jellege; amint a buta képmutatóé az oldalt csüggesztés, a büszke elbizakodotté a hátravetés. —

De a fő mellett a középtestnek is egyenes állása legyen, hogy tessék. Ez egyeneség azonban soha se legyen kényszerített, ter-

mészetellenes, feszes. A középtest is legyen a körülményekhez képest hajlékony. Így a nagyok előtt mélyen meghajlik, az előkelők előtt már kevésbé mélyen. Magánál kevésbé magasabb ranguak előtt csak fejét hajtsa meg az ember, magához hasonlókkali összejövetelnél egész fesztelenül viselje magát, s nem fog az illem szabályai ellen vétetni.

A test minden hajlítása kellemesen s mintegy szabályszerűleg történjék. Ha például valamit a földről fölemelünk, meggondolva hajoljunk le; nem kell egész testtel a földre hajolni; csak a test felső része hajlik a föld felé körív alakban, alsó része alig láthatólag van segítségére e hajlásban.

Ami a járást illeti, itt sem mindegy, így vagy amúgy járunk-e. Hogy biztos járást nyerjünk, szükséges, hogy czombjainkat kiemeljük a csipőkből, amint azt a test felső részével is teszszük, ha egyenesen akarunk járni, a térdet pedig csak kevésbé hajtjuk meg. A lépések hossza vagy rövidege a lábak alkotásától függ, s az egész test arányától. Itt is ritkán tartjuk meg az illő közép-mértéket; mert a járás vagy tipegő, a lépések szerfölötti kicsinységénél, vagy sebes, nehékes a lépések nagyságánál fogva. A lépések egyformasága különben is bekövetkezik, ha testünket a főnebb érintett módon hordjuk. Figyelmet igényel különösen a bal láb,

mert az ritkán jó használatba ha egy lábra van szükségünk, de valamivel kisebb is mint a jobb láb s így ügyetlenebb mint az, amit legjobban vehetünk észre az állásnál, midőn a bal lábat kijebb helyezzük, hogy a test balrészének egyenlően szolgáljon támaszúl a mássikkal. Szükséges tehát, hogy bal lábunkat járás- és állásnál még jobban gyakoroljuk mint a jobbát. A bal láb ügyetlenségéből származik a bal csizma félretiprása s a balsaroknak a jobblábhózi ütődése. A lábhegyek soha se legyenek befelé fordítva, de ne is fordíttassanak szerfelett kifelé. Kezeink használatánál gazdasági elvekből induljunk ki, azaz használjuk csak a kézfejet, a kar felső vagy alsó részét magunkhoz vonván, a kar alsó részét csak ott használjuk, hol már a kéz maga nem elegendő, az egész kart már csak ott, hol a nagy távolság valamely tárgy elérhetésére egész karunk hosszát szükségli. Erre igen keveset ügyelnek általában az emberek, s egész karjukat használják, hol egy részének használata elégséges volna. Különösen elbeszéléseknél minden szó szokott kísértetni mindenemű kémozdulatokkal, hogy a beszélő közéletben állni lehetlen. Szokjunk hozzá szavainkat minél kevésbbé kémozdulatokkal kísérni, mert művelt ember beszédében oly hangot fog mindig követni, mely a magasság- és mélységtől egyiránt van távol, s csak a tárgy

fontosságánál esik egyik vagy másik túlságba s kémozdulatait is igen fogja ritkítani.

Ha látogatást teszünk oly embereknel, kiknek különös tisztelettel tartozunk, ne támaszkodjunk a szék hátához, ne vessük keresztbe lábainkat, vagy ne húzzuk a szék alá, ami mind vagy nevetetlenekül vagy gyermekekül bélyegez bennünket. Ha állunk, tessünk sulya mindig csak egy lábra helyezkedjék, hogy elfáradva támaszunkat változtathassuk, s a feszességet is kikerüljük. Végre ha nőt vezetünk karunkon, tartsunk mindig lépést vele, nehogy egyenetlen lépések által zavarjuk őt, vagy gátoljuk a járásban. Ha lefelé vezetjük a lépesőkön, engedjük nekik az elsőséget, ha fölfelé megyünk velük, legyünk utmutatójuk; így kívánja azt a gyöngéd, finom modor.

A ruházatról.

A ruhából itélünk nemzetek jellemére, ruhából itéljük meg az egyesek jellemét is. Hogy a világnak rólunk kedvező fogalma legyen, szükséges hogy öltözetünkben ügyeljünk leginkább a rend-, tisztaság- és izlésre. A rend öltönyünkben mutatja, hogy foglalatosságainkban, egész életünk folyásában rendszertők vagyunk. A rend elvei szerint szükséges, hogy ruházatunk tökéletes legyen, az-

az: ne hibázzék semmi, minnek hiánya erkölcsösség vagy illem szempontjából gáncsolandó lenne; legyen úgy szabva amint testünk alkotása kívánja, legyen minden darab úgy alkalmazva, amint rendeltetése magával hozza. A tisztaság is egyik főkélléke ruházatunknak, egészség szempontjából, de illem szempontjából tekintve is az. Az egészségért magunknak tartozunk tisztasággal, az illemért pedig másoknak tartozunk vele, mert mindent el kell kerülnünk, mi ellenszenvet idézhetne elő bennök irányunkban. A tisztaság elvét leginkább alkalmazzuk fehéreneműnkre, mert a legfényesebb ruha elveszt hatásából tisztátalan fehéreneműnél, míg ellenben a legegyszerűbb ruha kedves, ha a fehérenemű tiszta. A harmadik, mire főleg ügyelnünk kell, az izlés, mely szerint ruházkodnunk kell. Nem kell a divat majmává válnunk; de ne is maradjunk a divatban évekkal hátra. Öltözködjunk egyszerűen, mellőzzük a színekbeni sokféleséget, tarkaságot (például ne vegyítsünk össze zöldet és kéket, feketét és barnát) s a túlzott himzéseket ingen, mellényen, nyakkendőn; kerüljük a különczködést és feltűnőséget; főleg pedig alkalmazkodjunk rangunkhoz s korunkhoz; azokhoz mértén ruházkodjunk, de ne feledjük el az évszakot sem, hogy nevetségessé ne váljunk. Színre nézve véleményem az, hogy inkább sötét színeket választunk

mint világosokat, gazdaság tekintetéből, de ama szempontból is, hogy a fiatal arcot a sötét szín jobban emeli, s így könnyebben tetszhetik, már pedig a tetszés főrugója a fiatal ember viseletének.

Mindjárt felkelés után öltözzünk fel, nehogy váratlan látogatás kellemetlen helyzetbe hozzon bennünket; ez öltözet lehet olyan, hogy egyszerűségeért bocsánatot kérünk, de olyan soha se legyen, hogy a miatt szégyeljük magunkat. Ne maradjunk azonban soká ez öltözetben, mert az nem egyezik meg a rend elvével, s házi öltönyben soha se mutatkozunk nyilvánosan, mert a nyilvánosságnak mindig különös figyelemmel s tisztelettel tartozunk. Legfinomabban kell öltöznünk estélyhez vagy más társas összejövetelhez. Ily alkalmakra legcélszerűbb a társasághoz képest az attila, vagy a frakk, fekete nyakkendő, fekete nadrág, lakkcsizma (mit újabb időben nem épen helytelenül kezdenek nélkülözni, ámbár úgy hiszem, hogy ünnepélyes öltözőknek nem megvetendő kelléke) s fehér, sárga vagy szürke keztű; a mellény legyen fekete, mi most általános divatú s csak igen ünnepélyes alkalmaknál, mint udvarnáli megjelenés-, menyegző- vagy kereszteléskor használjunk fehér mellényt. A fehér nyakkendőt azonban csak színte ez alkalmaknál használjuk különben hagyjuk inasainkra e divatot, mely nem-

csak czélszerűtlen, de általában senkit sem rubáz jól. Színházban, hangversenyben, dalkörökben szinte czélszerű a fönnbbi öltözékben megjelenni, egyéb helyen vagy jobb ismerőinkből szerkezett társaságban egyszerűbb öltönytben is jelenhetünk meg. Végre még megemlítendőnek vélem, hogy a hajfelsütést mellőzzük, egyszerűen, izletesen fésülve, mindenütt megjelenhetünk, a hajfelsütés nagyon nőies.

A szem és arcz kifejezéséről.

A szem, úgy mondják, a lélek tükré, tolmácsa. Amint az emberi ajak hangjától vonzatunk, vagy eltaszittatunk, úgy az egyik szem vonzó erővel bír ránk nézve, míg a másik ijesztő rémként hat ránk. Vannak szemek, melyek bennünket elgyengítnek, vagy mérges nyilakként hasítják át sziveinket, míg mások jóltevőleg hatnak ránk, közlékenyekké, bizalmasokká tesznek bennünket. Mint mosolygó ég tekint ránk némely szem, míg egy másikból a kár örvendő ördög vicsorítja ránk fogát. Nincs oly lelki állapot, melyet a szemmel ki ne lehetne fejezni. A szembeszédre azonban nem lehet szabályt felállítani. Az ajak beszédére taníthatjuk az embert, de a szemére soha. Csak utmutatást lehet adni,

melyet tapasztalásból merít az ember, s ilyet adni megkísértjük.

A tekintet, mely általános tetszést nyer, az, melyet nyiltnak nevezünk, a nélkül, hogy szemtelenné válnék. A nyilt tekintetű ember mindenkinek szerényen, szeliden, barátságosan néz szeme közé. Sohasem fog szemével hunyorítani, s tekintete ment a félelemtől. Ő sohasem fog megijedni, vagy tartózkodást mutatni, de nem is lesz szemtelen, hunyász-kodó, vagy csúszó-mászó. Tekintetét szelid mosoly, a lélek megelégedésének gyümölcse fogja kísérni. A nyilt tekintet nem bámész-kodó, ily tekintet csak bárdolatlanok, ostobák tulajdona. A nyilt tekintet természetesen nyilt szemnek műve, mely sem merev, sem nyugtalan.

A művelt világ tőlünk nyugodt tekintet is kíván, azaz: tekintetünk ne tétováz-zék, ne nyugodjék minden perczben más tárgyon, ne remegjen, ha mások tekintetével találkozik. Nincs kiállhatlanabb, mint a nyugtalan tekintetű ember. Elveszti ez előttünk minden érdekét, műveletlen, nyugtalan, szórakozott lélekre itélünk nála, sőt gyakran erkölcsiségét is kétségbe vonjuk.

Továbbá kívánatos a szerény tekintet. Ellentéte az a kihívó, kaczer tekintetnek. Nem szuró, nem elbizakodott, figyelmes s mintegy kérdő tekintet az. Telve van szelidséggel és

megadással, de korántsem mutat nevetséges alázatosságra. Az ily alázatos ember mindig földre süti szemeit, kényszerített mosoly ül ajkain, s mintegy a porba omlik mindenki előtt.

Végre szükséges, hogy tekintetünk vidám legyen. A sötét, mogorva tekintet gyűlöletes mindenki előtt, mert rossz lelkiismeretet vagy álnok lelkületet tételez föl. Tekintetünk áraszon örömet, vidámságot körzetünkre, s legyen tanuja belső megelégedettségünknek s boldogságunknak.

Mindezen kellékek kedvessé teszik a tekintetet, amint a tapasztalat mutatja, s így a nélkül, hogy szabályokká váltak volna, mégis minden művelt ember sajátjává szokta azokat tenni, annál is inkább, mert ha tekintetünk olyan, mint azt fölebb leirtuk, arckifejezésünk is kellemes leend bizonyára. Hisz minden érzelem, minden szenvedély a szemben mutatkozik, mert a szemnek csak segéde az arc többi része. Ha tehát tekintetünk nyílt, nyugodt, szerény s vidám, arckifejezésünk is olyan lesz, s ily arckifejezés bárkire is kedves hatást fog tenni.

De hogy nyerjük e tekintetet, ez arckifejezést? Szivnemesítés s az ily tekintettel s arckifejezéssel bíró emberek utánzása által.

Hogy vonásaink szelídek, barátságosak, szendék, kedvesek, előzékenyek legyenek, szük-

séges, hogy sziveinkben éljen a jótevés, könyörület, barátság érzete, Birnunk kell e nemes érényeket, gyakorolnunk kell azokat, s élveznünk a boldogságot, az örömrzetet, mit azok szivünkbe cseppetgetnek. Uralkodnunk kell a vágyakon s szenvedélyeken, melyeknek nyomai különben arczunkon látszanak. Minél jobban műveljük lelkünket, annál kedvesebb, ajánlóbb lesz tekintetünk; arckifejezésünk. Azonban jól megjegyezzük, nem futó gondolat, nem egyes jó cselekvény kölcsönzi az arcznak ez állandó s általán tetsző színöntetet. A nemes és jó iránti érzeteink legyenek szilárdak, működjenek szüntelen, váljanak mintegy vérünnké, s képezzék jellemünknek egyik fővonását. Erény-, elv-, szokásként honoljon szivünkben, hogy tekintetünk s arckifejezésünk olyan legyen, amilyen ajánlatos reánk néve.

Műveljük tehát szünet nélkül szivünket, mert bármennyit eszközölhet a tettetés, az nem áll hatalmában, hogy oly érzelmkifejezést varázsoljon az arczra, mely a szivben nem él. E művelés azonban kevés sikerre vezetne, ha észtehetségünket elhanyagoljuk. Használjuk fel azért minden alkalmat, mely kínálkozik, hogy ismereteinket gyarapítsuk; s megállapított józan nézeteink legyenek.

E törekvéssel egyesítsük oly emberek utánzását, kik tekintetük s arckifejezésük mi-

att általános kedveltségben részesülnek. Erre az ifjunak, ki az ugynevezett „nagy világba“ lép, elég alkalmá van. Vigyázzon ott a főnebb említett emberekre, sajátítsa el azoknak kedvelt modorukat, hasonlítsa össze a magáéval, de minden önmaga iránti kedvezés nélkül, szoktassa le magát hibáiról, s nevelje magát így kedvelt, szeretetreméltó társalgóvá.

Kifejezés, hang és előadás.

Tiszta kiejtés, kellemes csengő hang az, mit minden fiatal ember főkellékként birjon, ha magát a társaságokban meg akarja kedveltetni. Mert bármily szép, ajánló legyen külseje, bármi finom legyen modora, ha ügyetlen szólásmód, hasztalan üres fecsegés hat füleinkbe, vagy ha az illető anyanyelvét nem bírván tökéletesen, vagy csupa fitogtatásból idegen szavakat szó minden mondatába, elveszti reánk nézve minden nyert érdekét. Ha valaki tiszta magyar kiejtés helyett, tudja Isten, melyik tájszokásos magyar nyelvet beszéli, s minden szavából kirí a fölületes műveltségű ember, ha válogatott kitételek helyett a legközönségesebb szavakkal fejezi ki magát, akkor ugyancsak rossz fogalma lesz a társaságnak róla. Nagy hiba volna az is, ha valaki azon nyelvet, melyen a társalgás

folyik, nem birva, mégis törné a szót, csak-hogy a beszédbe beavatkozhassék; ilyenkor előleges engedelemkérés mellett minél kevésbbé elegyedjék a társalgásba, nehogy járatlansága által nevetségessé, vagy bosszantóvá váljék.

Magyarhonban, némely köröket kivéve, magyar nyelven történik a társalgás, azért főfeladata legyen minden ifjunak, ki művelt névre igényt tart, hogy szép anyanyelvünket tökéletesen magáévá tegye. E célra legjobb eszköz, ha jelesb íróink műveit tanulmányozza, mert ez által izlését finomítja, nyelvismereteit gyarapítja, kellemes rövid s mégis kimerítő kitételeket tehet sajátjává. A nyelvművelés mellett azután fordítson gondot hangjára is, hogy az folyékony, tiszta, csengő legyen. A ki rekedt, tompa hanggal bir, azt könnyen javíthatja meg, ha a szabadban egy pohár víz ivása után, próbálja hangját hangos beszéd, éneklés, vagy kiabálás által.

Elbeszéléseiben mindig oly tárgyat választson, mely, ha nem is általános érdekű, legalább a jelenlevőkre, vagy hallgatói nagyobb részére nézve legyen érdekes. Továbbá legyen elbeszélése mindig a hallgatók műveltségéhez s felfogásához mért, nehogy azon gyanuba essék, mintha ismereteit akarta volna fitogtatni, s a többiekkel éreztetni, mennyire alatta állnak műveltségre nézve. Egyszerű,

természetes legyen az elbeszélés, ment minden dagálytól, de ment egyszersmind minden illetlen vagy sértő kifejezéstől is. Ne forduljanak elő benne rövidítések, pótlások, ismétlések, vagy segédszócskák, mint: „azt mondja“, „mondom“, „aztán“, „izé“, „több e féle“ sat. Szükséges az is, hogy a hang megegyezzek a tárgy minőségével, melyről beszélünk; mert ki szomorú borzasztó történetet vig, nyílt, csengő hangon, sebesen beszélne el; vagy vig nevetető dolgot, szomorú, mély, megindító hangon, s lassan adna elő, nevetségessé tenné magát. Minden tárgy tehát megkívánja, hogy a hozzá illő hangon beszéltessek el. Vannak minden elbeszélésben különösen kiemelendő szavak, vagy mondatok is, ezekre nagyobb hangsúlyt adunk, s azokat illető arczkifejezéssel s kézmozdulattal is kísérik, de természetesen csak az illő mértékben, mert ellenkezőleg nem látszatunk azt mintegy magunk is érezni, amit másokkal éreztetni akarunk, s így elvész elbeszélésünk minden érdeke; valamint akkor is, ha előadásunkban nem tudjuk a szabályos sorozatot és összefüggést megtartani, mert elvesztve egyszer beszédünk fonálát, soha sem hozhatjuk többé a kellő egységet előadásunkba, s egység, összefüggés nélkül nem lehet hatást eszközölni. Azért mielőtt szólunk, fontoljuk meg a mondandót, nehogy az elősorolt hibákba essünk.

A társaskörökbeni viseletről.

Ha az ember társaságba hivatalos, első figyelmét fordítsa a ruházatra, mely a szerint választassék, amint a társaság igen elkelő, vagy vegyes, mert a szerint vagy diszesebben, vagy egyszerűbben jelenhetünk meg. A társaságot soká várítani soha sem illő. Igaz ugyan, hogy a határozott időre pontban megjelenni illetlennek tartatik, előbb megjelenni tolakodásnak vétetik, de a társaságot tán egy óráig is várakoztatni még illetlenebb. Legjobb tehát, ha egy negyeddel később indul meg az ember, így sem igen korán, sem későn nem fog érkezni.

Ha a társaság magas rangú, vagy igen vagyonos emberekből áll, vagy ha az ut sáros, legajánlatosabb kocsin érkezni meg. Először tiszteletből a háziúr és neje iránt, de másodszer a tisztaság szempontjából is.

Ha elértük a házat, hol a társaság összejön, szedjük kissé rendbe öltözetünket s huzzunk keztyűt, a kalapot tartjuk balkezünkben. Ha az ajtó kinyílik, egyenesen lépünk be a szobába. — A társaság eleinte közönségesen két külön szobában szokott tartózkodni, ilyenkor azon szobán áthaladva, hol az urak vannak, egyenesen a hölgyek szobájába

lépünk, kiket mind egyszerre egy általános bókkal (meghajtással) üdvözlünk, azután a háziasszonyhoz fordulva, azt üdvözljük külön bókkal; a kézsók nem mindenütt divatos, de ott teljesítették, ahol a háziasszony a belépő férfinak maga nyújtja kezét. Ha az ember a háziasszonynyal ismerős, illő néhány szót is intézni hozzá, p. o. „Nagysád parancsolt, és én bátor voltam megjelenni.“ — „Szives meghívása által igen megtisztelve éreztem magamat.“ — „Kedves kötelességemnek ismertem, nagysád parancsának eleget tenni,“ sat. A hölgyek ily üdvözlete után visszatér az ember az urak szobájába, általánosan üdvözli a jelenlevő urakat, s különösen ismét a háziurat. Irányában ugyanazon szavakkal élhetünk, melyekkel nejét illettük. Ha jó ismerősünk, kezét is nyújthatunk neki, s egyszerűbben köszönjük meg meghívását, p. o. „Szívesen hajlottam meghívására. — Igen örvendek, hogy engem ki nem feledezt.“ — sat.

Ezek után barátainkat, ismerőseinket keressük fel a körben, mulatunk velük, de a kalapot s keztyűt le nem tesszük.

E szabályok kis kivételt szenvednek, ha ismeretlenek vagyunk, s például csak ajánló levél folytán hivatunk meg, vagy egy jó barátunk által mutattatunk be. Az első esetben a háziur fogadja el, s üdvözli az embert először, aztán bemutatja a hölgyeknek általánosan, s

a háziasszonynak külön; az utóbbi esetben pedig barátunk vállalja magára e kötelességet. Ily körülmények között azután a háziur közelében szokás tartózkodni, mert a társaság többi tagja ismeretlen lévén előttünk, nem erezskedhetünk velök szóba.

Mielőtt a bemutatásról s a társaságban való viseletről szólnék, czélszerűnek vélem néhány szóval a háziur és háziasszony kötelességeit is megemlíteni.

Aki a vendégeket meghívja, annak kötelessége őket barátságosan fogadni s üdvözölni. De ezt magában a szobában kell tenni, némi kivétellel. Az előszobában a cselédek dolga a vendégektől a felöltönyöket elvenni, s nekik a ruházat rendezéséhez szükséges segédkezet nyújtani. A hölgyeknek természetesen különös szoba áll rendelkezésükre. Ahol mindez hiányzik, sok alkalmatlansággal jár a vendég-hívás, és a vendégek is sok kellemetlenségnek vannak kitéve.

Ha az ajtó vendég számára megnyílik, a háziur köteles eléje menni; csak magas rangú személyek maradnak ülve, s hagyják magukat felkerestetni. Ha tehát a belépő előkelőbb a háziurnál, illő, hogy ez eléje járuljon. A belépő hölgyeknek karját nyújtja a háziur, s a hölgyek szobájába kíséri őket; idegeneket be szokás mutatni az egybegyűtteknek. A hölgyek szobájában a háziasszony,

az urak szobájában a háziur tartozik folyamatra hozni a társalgást.

A házigazdának érdekében áll, hogy a jelenlevők ismerjék egymást, mert csak így lehet szó mulatságról. Azért szükséges, hogy a háziur őket egymásnak bemutassa, ha nem ismernék egymást. E célra az alsóbb rangut vezesse az előkelőbbhez, s néhány szó kíséretében ismertesse azt meg ezzel, p. o. „Gróf ur, van szerencsém méltóságodnak N. N. ügyvéd urat bemutatni.“ — „Tanár ur, engedje meg, hogy önnek N. N. urat bemutassam.“ sat. Illetlen volna előkelőt alsóbb rangunak bemutatni.

Ha mindnyájan egy rangnak, könnyű a dolgot elintézni. Ha a háziur például valakivel beszélget, s egy harmadik hozzájuk lép, a háziur félbeszakasztja beszédét, s könnyű kézmozdulattal bemutatja az utóbb érkezettet. p. o. A háziur **A**-val beszélget. Háziur: „Mindenen osztom véleményét.“ (**B** hozzájuk lép) Háziur **B**-hez „Kegyed is felkeresett bennünket?“ **A**-hoz (kézmozdulattal) „**B** úr“ s **B**-hez „**A** úr.“ E rövid bemutatás után tovább folyik a társalgás. Ha nem vagyunk épen mellettök, midőn két ismeretlen találkozik, így is szokjuk őket egymásnak bemutatni: „Úgy hiszem, kegyetek először találkoznak, engedjék meg, hogy megismertessem önöket egymással: „**A** ur. — **B** ur.“

A kik egymásnak így bemutatattak, néhány szót váltanak bevezetésül. Ha azonban valaki előkelőbbnek mutatattik be, meg kell várnia, míg ez hozzá intézi szavait, s azután viszonozza csak azokat néhány bizelgő szólásmóddal. p. o. Gróf: „Ügyvéd ur, örülök, hogy van szerencsém kegyeddel megismerkedni.“ — Ügyvéd: „Mód nélkül örvendek, hogy gróf ur engem figyelmére méltatott.“ — „**A** ur, igen örvendek a kegyeddeli ismeretségnak.“ — „Uram, nagy hálával tartozom a háziurnak, hogy kegyeddel megismertett.“ sat.

Most szóljunk már a társaságban illő viseletről is.

Ha állunk s nem beszélgetünk, soha se mélázzunk, soha se merüljünk el gondolatainkba; ez alkalmat ad megjegyzésekre, melyek ritkán lesznek ránk nézve kedvezők. Ha ülünk, ne huzzuk a szék alá, vagy ne terjeszszük ki fölötte lábainkat, ne vessük azokat keresztbe, ne támaszkodjunk akár állva, akár ülve; ha széket kell közelebb huznunk az asztalhoz, ne tegyük azt egy lábbal, szóval kerüljünk minden illetlen állást s kézmozdulatot, minden, habár csak látszólagos kényelmet is.

Ne foglalkodjunk ruhánkkal a társaságban, vagy mi több, ne igazítsunk mások ruházatán, mert az nevetséges és illetlen szokás. Ne köpködjünk mindenféle, s ne fujjuk lármával orrunkat; csekélység ugyan, de az

emberek sokat adnak csekélységekre, s néha épen ezekre több súlyt fektetnek, mint nagyobb mulasztásokra.

Az ajtónál állva, lépünk mindig vissza, ha valaki ki, vagy be akar jutni, s várjuk meg, míg az ajtó ismét bezáratik, azután ha akarjuk, elfoglalhatjuk ismét előbbi helyünket.

Legyünk beszédesek, de ovakodjunk a szólásszabadságot csak magunk számára igénybe venni. Kerüljük egyesek kitüntetését is, mert az által önkénytelenül is árnyat vetünk a többiekre. Senkit se sértünk meg az által, hogy meghazudtoljuk képzelt tudományát, művészetét, vagy bármily tulajdonát, még abban az esetben sem, ha a dicsekedés ránk nézve terhes, unalmas volna. Nők előtt soha, vagy igen ritkán beszéljünk csak a hölgyek szépség- vagy rútságáról. Végre inkább előzékenység, finom modor által igyekezzünk kitünni, mint képesség s ész által. Inkább adjunk másoknak alkalmat beszélhetni, semhogy magunk beszéljünk, s ovakodjunk az emberismerő, a vigyázó szerepét játszani.

Akivel beszédbe eredünk, azon nyugodjék tekintetünk, de nem merev fürkésző pillantattal, még akkor sem, ha szavai unalmasak. A tanítót játszani a társaságban nevetséges, illetlen volna. Ne szóljunk távollevőkről, ha jót nem szólhatunk róluk; de ha valaki rosszat beszél felőlük, amennyire az igazsággal meg-

egyezik, s amennyire hosszadalmas ellenmondás nélkül tehetjük, védni tartozunk őket. Ovakodjunk távollevőket magasztalni, hogy a jelenlevőket meg ne sértsük. Figyeljünk minden mondottra, kivált ha egyesekkel beszélünk, s ezektől valaki az eleinte mutatott figyelmet megvonja. — Ne feledjük azt sem, hogy a társaságban lélekjelenlét főtulajdonunk legyen, nehogy feleletekben, melyeket adnunk kell, megakadjunk vagy hibázzunk, mi által igen nevetségesekké válánk. Ha az egész társasághoz intézzük szavainkat, ne nyugodjék tekintetünk csak egyes személyn, hanem váltogassuk azt, legtovább nyughatik szemünk a főszemélyen vagy azon, ki a beszédet folyamiba hozta. Ha közelünkben valami nevetséges adja magát elő, mit a velünk beszélő észre nem vesz, ne zavartassuk magunkat a komoly hallgatásban, s ne is mosolyogjunk, különben könnyen azt hihetné a beszélő, hogy az általa mondottak felett mosolyogunk. Ne susogjunk senki fülébe, főleg nőkébe ne. De ha már fontos esetekben meg kell ennek lenni, használjunk föl rá oly pillanatot, amelyben vagy senki sem beszél, vagy a többiek társalgása igen élénk. De ha az, mit valaki fülébe sugunk, még oly nevetséges is, ne mosolyogjunk; tekintetünk se nyugodjék ily alkalmaknál seukin. Ne beszéljünk fölötte főhangon, az ily beszéd durvaság színezetét

kölsönzi nekünk. Művelt társaságokban a szelid, szerény hang s viselet kedves. De a halk beszélgetést is kerüljük. Ne vágjunk senki szavába, vagy ne czáfoljuk meg őt egy durva „Az nem igaz.“ „Azt én jobban tudom“-mal. Kételyeinket vagy meggyőződéseinket is ilyféle szólásmódokkal nyilvánítsuk: „Ha nem csalódom,“ „Én úgy hinném,“ „Amennyire én tudom,“ „Szerény véleményem szerint,“ sat., mert nincs sértőbb, mintha véleményünket általános érvényre akarnók emelni. Ha valamit magyarázunk, ne fejezzük ki magyarázatunkat ilyes kifejezéssel „Ez napnál világosabb,“ „Ezt mindenki felfoghatja, kinek csak egy kevés esze van“; mert ezek által valakit, ki magyarázatunkat föl nem fogta, a legkellemetlenebb helyzetbe hozunk. Vétünk ez által a tisztelet ellen, melylyel másoknak tartozunk, s felette sok bizakodást árulunk el, mit minden esetre kerülnünk kell. Fejezzük ki magunkat tisztán, érthetőn s röviden; menten minden büszkeség-, szemtelen állás-, illetlen bizalmaskodás- s öndicsérettől, minden tolakodás- s feltűnő viselettől. A szokott czimzéseket sem szabad mellőznünk, mert sokan bármennyit beszélnek a czimezés ellen, mégis igen megsértve éreznék magukat, ha nem az őket illető czimmal élnénk irányukban. Kerüljük a hangos felkaczagást, szerény mosoly minden, mit a legnevetségesebb tárgynál

mutatni fog a művelt ember. S mi fődolog, legyünk megkülönböztetéssel udvariasak; mert minden finom modor mellett e nélkül nagyot és sokat hibáznánk. Az udvariasságnál ügyeljünk a rang-, születés- s egyéb ily körülményekre. Ha két ember különböző rangu, s mi mindkettővel egyiránt bánunk, megsértető az, ki magasb rangu, s elbizakodottá tennők azt, ki alsóbb rangu. Egyébiránt a hölgyeknek, idősebbeknek s különösen a tisztos öszkornak a művelt ember mindig elsőséget enged még akkor is, ha az rang és társadalmi állásra nézve nála alantabb fokon áll.

A kézesókról.

Az előbbi fejezetben csak igen röviden érintettük a kézesókot, most bővebben akarunk róla szólni.

A kézesók a középkorból származott reánk, a mikor divatos volt, hogy a hűbéresek szokták fölöttök valójok kezeit megcsókolni. Most már férfiaknak (ha csak magas egyházi méltóságot nem viselnek) nem szokás kezet csókolni, mi ugy is igen szolgálai s lealacsonyító divat volna. Hölgyeknek még itt-ott szokás kezet csókolni, ámbar nézetem szerint ez is fölösleges, de minthogy számtalan hölgy létezik, ki műveletlennek bélyegezné a belépőt,

ha kezét nem csókol, azért tapintatunknak kell utmutatóul szolgálni, kinek csókoljunk kezét, s kinek nem. Legszokásosabb a háziasszonynak egyedül kezét csókolni, a mi most már szinte kijön a divatból, amint már főlebb mondtuk. Minden hölgynek kezét csókolni fírasztó volna, de nevetséges helyzetekre is adna alkalmat. Ha a divat ellenére mégis kell valakinek kezét csókolnunk, mi hajoljunk a csókolandó jobb- (ritkán bal-) kézre, nem szabad azt ajkunkhoz emelnünk. Minél kecsesebb legyen a kézcsoók, annál inkább ovakodunk az egész kezét megfogni, sőt inkább csak az ujjhegyeket érintve kezünkkel, leheljük reá csókokunkat, leheljük mondom, mert a csókuáli czuppantás igen illetlen. A kézcsoók után meg is kell hajlanunk.

Egy kiállhatlan s nevetséges szokás uralkodik még itt. Ha valaki belép s a divat kívánalmaihoz képest nem csókol kezét, azt hiszi, hogy iszonyu sértést követ el az illetőkön, ha legalább a maga „Csókolom kezeit.“ jét el nem rebegi. Ez igen balga felfogás; mert ha megcsókolja valaki az illető kezét, hasztalan szószaporítás az ő „Csókolom kezeit“-je; ha pedig nem csókolja, ugy szavai gunyként is vehetők, s jobban sérthetik az illetőt, mint ha nem is mondaná. S végre az igen gyermekes szokás; az iskolás gyermek már az ajtó előtt csókol szóval kezét, s mi,

kik művelt férfiak nevére igényt tartunk, egyranguak legyünk az iskolás gyermekekkel?! Már pedig ez általános hiba, melyet nagy fáradsággal lehet csak kiirtani, de melyet siet levetkőzni mindenki, ki e szokás nevetségeségét fontolóra fogja venni.

A bókokról.

Itt nem ama szólásmódok értetnek, melyekkel annyi, gyakran igen üres szépséget mondunk, hanem a testnek azon meghajlását értjük, melylyel tiszteletünket kifejezzük. E bókok közönségesen járó, álló s ülő bókokra osztatnak. Mindnyájuknál következőkre kell figyelni: Előkelők előtt mélyen hajoljunk meg, s már egy kis távolra tölök; kevésbé mélyen s kisebb távolban kevésbé előkelők előtt. Ha ily személyekkel utczán találkozunk, s itt bókolunk nekik, legbiztosabban találjuk el az illő mértéket, ha meggondoljuk, hogy ha az uralkodó kocsiz el mellettünk, megállunk s ugy hajtjuk meg magunkat; előkelők előtt nem állunk meg, de lépéseinket annyira mérsékeljük, hogy mintegy megállani látszatunk s testünk nyugodt állapotában hajtjuk meg magunkat; kevésbé előkelők előtt csak menés közben feléjük fordulva hajtjuk meg magunkat. Ha ily személyekkel lépcsőkön ta-

lálkozunk, megállapodunk, s megvárjuk míg mellénk érkeztek, ekkor, meghajtva magunkat, mindenkor nekik engedjük az elsőséget, kivéve a hölgyeknél, kiknél fölmenetben utmutatók legyünk. Nagyon mélyen soha se hajoljunk meg, és ne is maradjunk soká meghajolva; ez szolgálai, lealacsonyító volna, megfosztaná a bókot méltóságától, s nem mutatná nálunk illemre. Ne hajoljunk meg hirtelen, sem fel ne egyenesedjünk hirtelen. Mindkettőnek kimérten kell történni, hogy illő kellemtől ne foszszuk meg a bókot. Ezek az általános szabályok minden bóknál, most kissé bővebben fogunk szólni a főnebb osztályozott bókokról.

A bóknál, melyet a társaságban-járónak mondanak, s melyet akkor használunk, ha több együtt ülő vagy álló személyek előtt haladunk el, a lábak kissé a földön huzatnak, a lépések mérsékeltetnek, még pedig mindez meghajlás előtt jobban, meghajlás után kevésbé történjék. A fejet előbb kell meghajtani, mint a testet, de a testnek előbb kell ismét felegyenesednie mint a főnek. Nem szabad hirtelen megállanunk, vagy hirtelen tovább mennünk. A fő hajlása s a lábak haladása közt összhangzatnak kell uralkodni, mindennek fokozatosan kell történni, s a hajlással nem szabad előbb felhagnunk, míg a sor végére értünk.

Az álló bóknál, melyet akkor csinálunk, ha valaki, ki nagyon közel áll hozzánk, megbízást ad nekünk, vagy valami hizelgőt mond, nagyot hibáznánk, ha lábainkkal csoszognánk, vagy hátrálnánk, vagy mi több, szüntelen hajlongnánk. De ép oly nagy hiba volna, egy helyben mozdulatlanul vesztegelni. Ha illemmel akarunk állva bókolni, szükséges, hogy azon pillanatban, melyben a főhajtással föl hagyunk, egyik lábunkat ujhegyre emelve, a másik mellé huzzuk, ezt pedig felváltva mindkét lábunkkal tesszük, de nem hirtelen egymásután.

Az ülő-bók mérsékelt fő s háthajlást szükséges, e mellett minden más tagmozdulatot mellőzni kell. E bókot alkalmazzuk részint társaságban, ha már mindenki ül, s nem nagy rangu egyén vagy házibarát lép be, vagy ha valaki valami tárgyat nyújt át nekünk, vagy valaki hizelgőleg szól hozzánk, amire lekötelezőleg kell válaszolnunk; részint pedig ha magunknál alsóbb rangut ülő helyzetben fogadunk el.

A bók e három nemén kívül még a főés kézbókot használják. Az első kis főbiczentésben áll, mikez barátságos arczkifejezés járul. Ezt előkelő úr, vagy hölgy alkalmazza, ha nálánál sokkal kisebb rangut fogad el. Különbözik e bók előfordulhat társaságokban egyranguak között is, de alkalmazásánál

gyakran követhetünk el hibát, s azért különösen említtem fel. Tegyük fel, hogy különösen jó barátunk lép a társaságba s helyet foglal. Mi bizonyára üdvözölni kívánjuk őt, s mintegy megjelenése feletti örömmünket akarjuk neki tolmácsolni. Ha ez eset igen előkelő társaságban adja magát elő, hol mi ritkán fordulunk meg, vagy melyben mi rangra nézve igen csekély szerepet játszunk, ilyféle üdvözlésnek egészen el kell maradnia. De ha rendjén van is az üdvözlés, korántsem szabad olyszerűnek lenni, hogy mintegy ebbeli örömmünket látszassunk általa kifejezni, hogy barátunk megjelenése az unalomtöli félelmet eloszlatta. Ilyenkor megbántókká válnának az üdvözlések, s többet ártának nekünk, mint ebbeli érzetünk nyilvános kivallása. Finom tapintat szükségeltetik, hogy itt ne hibázzunk. Inkább bocsáttassunk meg magunknak valamit barátunktól, semhogy azt engedjük, hogy a társaság higye magát feljogosítva, nekünk valamit megbocsátani. Épen ez okból nem szabad hirtelen barátunkhoz futni, ha a társaság bármi célból elhagyja üléseit; mert mindenkor kerülnünk kell a látszatot, mint ha a többiek rovására örülnénk barátunk megjelenésén.

Sokkal több figyelmet érdemel mindez, ha barát helyett barátnök lépnek be. Mert ha a legkisebbel engedünk magunknak többet,

mint amennyit a nyilvánosság tőlünk követel, rossz színben tűnnénk fel mindketten. Nőt tehát különösen csak tisztelettel s nem barátságosan szabad üdvözölnünk.

Oly bókók, melyeket kalappal kezünkben alkalmazunk, mérsékelt kézmozdulatot igényelnek. A kalapot azután nem szabad letennünk, míg föl nem szólítatunk rá. Ha az nem történik, amint az némely helyütt szokásos, a kalapot kezünkben tartjuk, akár állunk, akár ülünk. Itt azután figyelniük kell, nehogy gondolatban kalapunkkal játszunk, vagy azon kéz mozdulataival kísérjük szavainkat, a melyben kalapunkat tartjuk. Arra is ügyeljünk, hogy kalapunk belsejét ne mutassuk a társaságnak. A kalapot karimájánál tartjuk kevésbé hajlott kézzel s czombunkhoz szorítva. Nagyot vétenénk az illem ellen, ha kalapunkat hónunk alá szorítanók, vagy térdeink közé csiptetnők. — Ha felszólítatunk, hogy kalapunkat letegyük, lassan s zaj nélkül engedjük a fölszólításnak, s egy távolabb asztalra vagy székre helyezzük azt. Ujabb időben a szék mellé is teszik a kalapot, amelyen ülnek, kivált ha a szék szőnyegen áll. Némely helyütt nem is szokás a kalapot a szobába hozni, s az inas az előszobában felső öltönyünkkel együtt veszi azt el tőlünk. Ha a ház szokása tehát ilyen volna, különckö-

désre mutatna a kalappal belépni. Minden társaságban tehát a szokásra kell ügyelni.

Minél előkelőbb a személy, kinek bókolunk, annál több komolyságot s hódolatot kell arczunknak kifejezni. Kevésbé ünnepeles színezetű s inkább barátságos a bók, ha a személy, kibe az intézzük, kevésbé előkelő, vagy ha azokkal, kiknél hivatalosok vagyunk, bizalmasabban állunk.

A megszólításokról.

Czimzés tekintetében különbséget kell tenni az írott és szóbeli czimek között. Az utóbbiakra nézve néhány észrevételünket im itt közöljük.

A szóbeli czimzéseknek sokkal rövidebbeknek kell lenni, mint az írottaknak. Császárok és királyokat: fölségednek czimezzük; koronaörökösöket s nagyhercegeket: fönségednek; hercegeket: herczegségednek; grófokat és bárókat; méltóságodnak; vagy egyszerűen gróf-, báró urnak; mindazokat, kiknek excellentiás czimre igényük van, excellentiádnak; méltósággal felruházottakat, illető méltóságaik megnevezésével, mint ezredes ur, elnök ur sat. az öregebb nemeseket tekintetes urnak is szokás czimezni, amely czim Magyarországon az ügyvédeket s orvosokat is szokja illetni, ámbár újabb idő-

ben a cím már nem szokásos; a papokat: fő-tisztelendő s tisztelendő czimmal illetjük, amint kanonokok, plébánusok, vagy káplánok vagy csak növendékek. Minden egyéb férfit ön czimmal illetünk. Nőknél nincs sok különbség, a főbb rangukat, vagy e ranghoz képest, például grófné, báróné, vagy férjeik hivatalos állásához képest, vagy, mi most legdivatosabb, nagyságodnak czimezzük; leányokat nagysád, vagy kisasszony czim illet.

Ha egy távollévő harmadikról szólunk, sohasem mondjuk „ő,” hanem mondjuk mindig illető czimét, nehogy jelenlevő ismerőseit sértsük. Ha valaki szüleink után kérdezősködik, ne feleljünk egy-egy „ur-atyám”- vagy „anyám asszonyanyal;” mert ezt neveltség tárgyául vehetnék méltán a megszólítók. Ha a beszédben kapcsolatba hozzuk magunkat másokkal, sohasem beszéljünk így: „én és ő,” hanem mindig az illetőt nevezzük előbb. Ha az itt elősoroltakat követi az olvasó, sohasem kell félnie, hogy az illem ellen vétene; a gyakorlati életben azonban, a hely- s a szokáshoz képest más czimek is fordulnak elő, melyeket itt elősorolnunk lehetlen, s melyeket kis figyelemmel mindenki elsajátíthat. Különben a főnemlített czimekre nézve is áll az, hogy ha valakinek rangját nem ismernők, ne alkalmazzuk akármelyiket, tetszés szerént, legkevésbé pedig a kisebbeket, mert az sok kollektmetlen

helyzetbe sodorna bennünket, hanem előbb puhatozjuk ki a körülményeket, s azután szóljunk.

A társalgásról.

A társalgás, mely azelőtt az emberek jogai közé számított; most kötelességeik egyikét képezi, s az, ki most hallgat, vagy nevetlen, vagy buta embernek tartatik; ez oly ítélet, mely kissé szigorú, s kivételeknek helyt enged, de magában véve, nem oly igen igazságtalan. Ujoneznak, kezdőnek, igaz, hogy minden alkalomra nehéz illő gondolatokat kifejezni, s a kérdés: „az Istenért, mit mondjak ennek vagy amannak?” nem egynek szolgált izzasztószerül. Épen az első szólásmódok azok, melyeket legnehezebben alkalmazhat az ember, mert hisz végre is mindenkiben él a meggyőződés, hogy annyi esze van, amennyi szükséges egy már megkezdett társalgást folytatni. Ha közönyös személy az, akit meg akar szólítani, úgy már könnyebben boldogul; ha ellenben olyas valaki az, kinek figyelmét ki akarja érdemelni, például szép fiatal lányka, sokszor szánandó helyzetbe jó szegény. Hiába válogat régi gondolatjai közt agyában, néhányat jónak, szépnek talál, csak hogy egy sem alkalmas a társalgás megkezdésére, s hirtelen

nehány új mondatot képezni merő lehetlenségnek látszik. Néha ilyenkor a szerencsétlenség teljes mértékben nehezedik az ilyen emberre, s míg ő illő megszólítás után kapkod, szépe helyét elhagyja, s így elillan a kedvező alkalom vele szólhatni, mialatt ő zavart köbincseléssel igyekszik nyelvéről a képtelenség jégkérget leolvasztani. Más esetben végeredménye egész fáradozásának egy amaz ósgondolatok közül, melyek csak a kifejezés által különböznek egymástól, mint: „Hogy érzi magad magát?” — „Igen meleg van itt.” — „Rémitő időnk van.” — Minthogy ő zavarának tudatában ezt is igen érthetlen hangon rebegi el, nem ritkán történik, hogy feleletül egy-egy „Tessék”-et nyer, s ő ez unalmas bevezetést még egyszer kénytelen ismételni. Ha most az, ki megszólíttatik, ép oly zavart mint a megszólító, még nagyobb a baj. Nem tartja elég udvarias feleletnek az egyszerű igen-lést, pedig ilyeszerű megszólításokra alkalmasb felelet nincs. Azon igyekszik, hogy az igen-lő feleletet minél több és czifrább szavakba öltöztesse, úgy, hogy a felelet, ha nem is érdekesebb, legalább hosszabb lesz, mint a megszólítás. — Ha ugyane párral egy évvel később találkozunk, midőn már több tapasztalatuk van, észreveendjük, hogy mosolyogva s biztosan kezdendik a társalgást, de majdnem ugyanazon szavakkal. S valóban, semmis em természetesebb, mint hogy

az ember, idegennel ereszkedvén szóba, közönyös pontból indul ki, s csak szükség esetében tér át érdekesebb tárgyakra. Mindazon együgyű kérdések az egészség, idő s más ilyesek felett, az ajtónyitáskori nyikorgáshoz hasonlók, a belépőnek nem kell miatta pirulni, ha azután illedelmesen lép be, s illedelmesen tudja magát viselni a társaságban.

Ha a társalgásból élvezetet akarunk méríteni, főszabály minden követelményt-(Prätension) félretenni; s ama szabály, mely minden írot kötelez, hogy egy mondatot se alkalmazzon, mely nem rejt magában gondolatot, nem bir vonatkozással a társalgásra nézve. Fő az, hogy a társalgás könnyen s szabadon folyjék minden látszólagos erőltetés és megfontolás nélkül; az, ki beszél, mintha könyvből olvasná, bár szavai a legválogatottabbak is, sokszor kevésbé mulattató társalgó, mint az, ki mindent úgy ad elő, amint eszébe jó, persze ehhez illő gyakorlat szükséges, különben zilálttá válik az előadás. A társalgásban t. i. inkább a mulattatásra mint a tanításra kell törekedni, s ha az ember még oly művelt, még oly tudományosan képezett is, úgy, hogy a fölöslegeiből másoknak átengedhet valamit, soha se történjék az tanító hangon, mert az emberek a mulatság pillanatában soha sem hajlandók a tanítást elfogadni. Ha valakiről azt mondják, hogy érdekes ember, az mindig

csak eleje az ítéletnek, a vége bizonyosan így hangzanék: „de idővel unalmassá válik.“

Ha valakiről azt mondjuk, hogy társalgással bir, azzal nem annyira azt jelentjük, hogy gondolat-bőséggel bir, ámbár az kétségkívül nagy előny, mint inkább azt, hogy bir ama képességgel, melynél fogva egyik tárgyról a másikra át tud minden félbeszakasztás nélkül térni. Az összefüggés különben belső is lehet, mint például az akarat és képesség között, vagy nem nagy jelentőségű, mint az sok apróságnál van, melyet mindennemű szócskával kapcsolunk össze. Ebből következik, hogy gondolatainkat ne egyedül arra irányozzuk, amit mondani akarunk, hanem mindig úgy alkalmazzuk szavainkat, hogy a másiknak feleletre tért nyissunk, vagy azt legalább könnyítsük. A társalgásban ovakodnunk kell valamely tárgyat annyira kimeríteni, hogy a másik csak egy „Ugy van“-nal felelhessen, mert e szavak oly veszélyes zátonyt képeznek, melyen közönségesen hajótörést szenved a társalgás. Közönséges, de legkevésbé sem ajánlatos mód az is, hogy magát kisegithesse az ember a zavarból, hogy az egész társalgást kérdésekre löszteti, ezt csak ott lehet alkalmazni, hol lusta társalgóval van dolgunk, kiből minden szót mintegy fogóval kell kihúzni, vagy ki feleletnél egyébire nem képes. Minden más esetben a kérdés- és feleletek-

beni társalgás nem igen mulattató, részint mivel a kérdő már előre tudja a feleletet, részint mivel az ily kérdő társalgás nem ritkán keserű visszaemlékezés a gyermekkorra, melyben a leczkét kérdezzék ily módon a gyermektől.

Ami a társalgás tárgyait illeti, annál nehezebb azokat határozottan kijelölni, minél inkább bizonyos, hogy minden tárgy alkalmas reá, s hogy egyet sem kell kizárni, kivéve azt, mely az erkölcsi érzetet sérti, s mely nem csak a társas életből, de az életből általában ki volna zárandó. A társalgási tárgyak választásánál azonban azon emberekhez kell alkalmazkodni, akikkel társalgunk, s ha mégis oly tárgyat penditünk meg, mely, mivel igen komoly vagy nehezen érthető, könnyed társalgásra nem alkalmas, igyekeznünk kell azt minél érthetőbbé tenni, illő módon természetesen. Különben az természetes, minél kisebb a kör, melyben a társalgás folyik, annál élénkebb lehet az, mert bizonyos tekintetben kevésbé kell ovatosoknak lennünk, míg nagyobb körökben minden személyeskedéstől őrizkednünk kell, nehogy mint Baco mondja, akasztott ember házában kötelekről beszéljünk.

Amit az ember a társaséletben, hol külsőségekre jobban kell ügyelni, mint másutt, mond, kevésbé fontos, mint a mód, amellyel azt mondjuk. Tapasztalhatjuk ugyanis,

hogy egyik a legnagyobb szemtelenséggel szól, a nélkül, hogy valaki megsértve érezné magát, míg más minden csekélységgel sérti a társaságot, épen úgy, a mint egyik ugyanazon szavakkal érdeket ébreszthet a társaságban, míg a másik figyelemre sem méltatik. Itt minden a módtól függ; mindennapi szólaşformának olyszerű nyomatékokt adhatunk, hogy egészen más értelmet nyer, s a leggorombábat oly könnyedséggel dobhatjuk oda, hogy senki sem fogja fölvenni. A kifejezés e színezete oly finom, hogy azt szavakban kijelölni lehetlen, de a valóságban mintegy kifejezése az a beszélő jellemének, s ha e rejtélyes nyelv kulcsát birnök, az egyszerű „Igen“ szöcska ilyen vagy amolyan kiejtéséből ítélhetnök meg: ez, vagy amaz ember okos-e, vagy nem.

A könnyed gúny, melyet a francia railerie-nek nevez, igen helyén van a társaságokban, ha az illem s udvariasság határai között marad; mert az a társalgásnak sava só és tréfa nélkül sok száraz holmi akadna meg a gégében; de mint a só nem illik minden ételhez, ugy a tréfával is igen ovatosan kell élnünk, mert vannak emberek, kik tréfát nem értenek, s mindent komolyan vesznek föl; míg azután vannak emberek, kik igen szeretnek tréfálni, de másoktól a tréfát nem akarják eltérni. Különben a tréfának is könnyed-

s fölületesnek kell lenni, nehogy komoly sértéssé fajuljon; nem is kell azt messze üznünk, hanem csak annyira, hogy rögtön visszatérhessünk a komoly hangba, melyen társalogui kezdtünk. A tréfa nagy lépés ismeretség kötéséhez, s majdnem oly nagy lépés, mint a barátságkötés; olyan emberrel, kivel tréfálunk, néhány perez mulva bizalmasabb lábón állunk, mintha órákig komolyan társalogtunk volna vele. Megkezdett tréfát addig lehet folytatni, míg ugyanilyen feleletet nyerünk, de tovább egy hajszállal sem. Amig például valamely nő férfinak azt mondja: „Ön csunya, kiállhatlan ember,“ addig az illető meg lehet győződve, hogy jó lábón áll vele, mihelyt azonban udvarias, kimért feleleteket nyer, ideje a visszavonulásra gondolni.

A legjobb mód magának illő társalgási modort megszerezni, volna: mások hibáira figyelni, s azokat kerülni. A társalgás igenleges részét, nem lehet másoktól elsajátítani, azt saját tárházunkból kell meritenünk, a nemleges részt azonban, azaz a bilincseket, melyeket fölveszünk, azokat legjobban ismerjük meg, ha vigyázunk azokra, amik miatt némely emberek unalmasak a társaságban. S ne higyük, hogy ez önkénytes kényszer által, melynek magunkat a vigyázat által alávetjük, elrontjuk magunknak a mulatságot; ellenkezőleg, én azt merem a társalgás egyik főel-

vél felállítani: beszélj, hogy másokat mulatass, s magadat fogod mulattatni.

A közönséges hiba, mely által az emberek unalmasakká válnak, az, hogy édes magukról s tapasztalásaikról szeretnek fecsegni. Akármilyen legyen a társalgás tárgya, az ily emberek bizonyosan azzal fognak közbe szólni: „Ez eszembe juttat egy esetet, mely velem történt,“ s erre azután következik a vég nélküli historia, mely a beszélőt annyira érdekli, hogy nem is hiheti, mikép vele a hallgatókra épen ellenkező hatást gyakorol. A saját „én“-ünk oly tárgy, melyet csak a legnagyobb vigyázattal kell megpenditenünk, hogy unalmasakká ne váljunk, kivéve, ha jó barátaink között vagyunk, mert hisz bizalmas körben a társas kötelekek igen is tágíthatók. Ha saját személyéről valaki képzelődőleg beszél, a társalgás a legfinomabb élcz daczára is aligha lesz kellemes; akkor sem, ha a most szokásos modort vesszük foganatba, hogy magunkról roszt beszélünk. Mert ez nem egyéb, mint amannál roszbabb modora a képzelődésnek, mert azt bizonyítjuk, hogy oly nagy bizalmunk van saját becsünkhez, hogy az semmi által, még saját szavaink által sem szenvedhet csorbulást. — Minthogy nincs ember, ki oly kevés önzéssel bírna, hogy maga magát ne érdekelné legjobban, mások személye oly tárgy, a melyről bizvást beszélhetünk,

mert élhet bennünk a meggyőződés, hogy szívesen hallgatnak ránk. A hízélgés biztos, bár nemtelen eszköz, magát megkedveltetni, és semmi által sem lehet másnak kegyét annyira megnyerni, mintha látja, hogy mindenben, mi őt érdekli, részt veszünk. Az ember természetében van az, hogy azt szereti, kitől szeretettnek hiszi magát, tudja, hogy ezzel kénye kedve szerint bánhat, mert minden jóra magyaráztatik. A dicséret tehát használható a társalgásban; az gyümölcsozni fog s egészen ártatlan, ha az igazság rovására nem történik. Mert nemes lélek semmi által sem tüntetetik ki jobban, mint a dicséret által, s aljas lelkület csak annál jobban szerelmes magába, minél kevésbé szerettetik másoktól.

Vannak emberek, kiknek bizonyos kedvencz gondolatjaik annyira vérükké váltak, hogy azokat szüntelen pengetik, s egy-egy személynek huszszor is elmondják, azt hive, hogy még nekik nem mondták el. Ha az ilyen embert először halljuk szólani, érdekesnek fogjuk őt találni, mert szavai jól átgondolvák. De magától értetik, hogy ő, ha azt, mit mond, már előre tudjuk, unalmassá válik. Vannak hasonló emberek kevesebb gondolkozási tehetséggel, kik anekdotákat beszélnek nekünk, minthogy saját gondolataikat nem ismételtetik szüntelen. E két nembeli embereknél, mint általában a fecsegőknél, nincs szükségünk

társalgásra, itt a legjobb, amit tehetünk, türelmesen végig hallgatni mondókaikat. De a hallgatás mestersége majdnem épen oly nagy, mint a beszélésé; nem szabad szótlannul figyelni rájuk, hanem itt-ott helyelő, csodálkozó szavakat kell ejtenünk; nagy érdekeltséget kell színlenünk, habár a tárgy a legunalmasabb is; sőt néhány ügyesen alkalmazott kérdés által alkalmat kell nyújtani az unalmas társalgónak beszédének tovább szóhetésére. Ez esetben azonban az arczkifejezésre még több figyelmet kell fordítunk, mint a szavakra. Leginkább ovakodunk kell szórazottságot, vagy untságot mutatni. Az igaz, hogy ezen követelményeknek nehéz eleget tenni, kivált, ha az embernek kellemes foglalatossága is volna; de ha keresztül bírjuk a főnebb mondottakat vinni, biztos a jutalom, akkor azután művelt, finom embernek fognak mondani, kit minden érdekel, ami csak érdeket ébreszthet. — Ellenkezőleg azonban nem áll az, hogy hallgatag ember jelenlétében annyit kellene beszélni, mint amennyire fecsegőnél hallgatni szükséges, mert nem ritka eset az, hogy az első ép oly kevésbé szeret hallgatni mint beszélni. Az emberismeret egyik legnehezebb föladata: tudni, mennyit keljen beszélni, hogy a legkedvezőbb hatást eszközöljük. Általában arról van jobb fogalma a világnak, ki keve-

set, de jól beszél, mint arról, ki talán épen annyi jót beszél, ki azonban, minthogy szüntelen beszél, nem lehet szüntelen érdekes.

Az embereknek más neme is létezik, és ezekkel nem lehet tisztába jönni, ezek a vitázó emberek. Ők élénkitik ugyan egy időre a társaságot, de idővel fárasztókká válnak, mert ők a vitázási kedvtől elragadtatva, sokkal tovább védik állításaikat, mint a mennyire azok igazságáról meg vannak győződve. Ezek azután nem elégesznek meg, ha az ember figyelmesen hallgat rájuk, s mindent igenel. De még kevésbé elégesznek meg azazal, ki ellent mond állításaiknak. Ezeknél legjobb Szirák szavait követnünk: „Ne vitázzál a vitázókkal, nehogy a tüzet fával éleszd.“ Szóharcz általában igen fölösleges, legalább a vitázókra nézve, kik egymást soha, vagy csak igen ritkán győzik meg, és csak haragosak lesznek.

Egy harmadik, ki a vitába nem avatkozik, tanulhat, mert mind a két véleményt igazságosan bírálhatja meg, csakhogy a vitának nem kell hosszasan lenni, mert azután gyakran a legbadares ellenmondásokra vetemednek a vitázók, s ezek legkevésbé sem tanulságosak.

Már mi említettük, hogyan kell társalgást folytatnunk, hogy kellemesekké váljunk. E módra azt jegyezhetné meg valaki, hogy az

egy neme lenne a kaczérság- vagy hamiságnak, s hogy az embernek kötelessége, gondolatait egyenesen kimondani, tekintet nélkül arra, hogyan veszik föl azt az emberek. Ha az őszinteség abban áll, hogy az ember minden válogatás és tekintet nélkül kimondja gondolatait, az esetben nem akarjuk azt az emberi erények közé számítani. Valakit hibáira figyelmeztetni csak akkor ajánlatos, ha kilátásunk van őt megjavíthatni; ha erre nincs reményünk, ellenséget szerzünk magunknak; ilyenkor csakugyan jobb hallgatni. — Az udvariasság és amaz igyekezet, mások előtt kellemeseknek látszani, szükséges alkatrészei a jó társalgásnak. De minden szükségleteit annak elősorolni lehetetlen, mert az mindenkinek egyénisége szerint különböző. Csak azt akarjuk még elvül kimondani, hogy csak jó ember társaloghat jól, erkölcsi jóságot értve természetesen.

A játéknál illő viseletről.

Vannak számtalan játéknemek, melyeket azonban mind négy osztályba lehet foglalni. Az első osztályba azokat lehet sorolni, melyek az értelmet, figyelmet s emlékezetet veszik különösen igénybe, például a sakk, de némely kártyajátékok s a legtöbb társasjáték is.

A második osztály azokat foglalja magában, melyekhez testi erő és ügyesség szükségeltetik leginkább, például a tekejáték. A harmadikba tartoznak az ugynevezett szerencsejátékok, hol többnyire minden a vaksorstól függ, mint a koczka, lotteria és némely kártyajáték is. A negyedik osztályba oly játékok sorozhatók, melyekben mindezen kívánalmak egyesülnek.

Mind a négy osztálynál arra figyeljünk, hogy ne mutassuk az ugynevezett játékdühöt, hanem hogy csak szórakozás, multság kedvéért játszunk. Azért játszszunk hideg vérrel, és semmi baleseten föl ne induljunk, hölgyek irányában mindig megelőzők, engedékenyek legyünk, a nélkül, hogy azt velök látszólagosan éreztessük; figyelmünket mindig fordítsuk a játékra, mind a mellett társalogjunk is, mert ellenkezőleg szenvedélyt tanusítunk a játék iránt, mi soha sem ajánlatos; akár szerencsések, akár szerencsétlenek vagyunk a játékban, soha se folytassuk a játékot tovább, mint a mennyire azt határoztuk, de előbb sem szünjünk meg játszani. Kerüljük végre az ugynevezett „hazardirozást.“ Mérsékelt pénzbe játszunk, nehogy magunk jöjjünk zavarba, vagy másokat hozzunk kellemetlen helyzetbe.

Az asztalnál illő viseletről.

Kétszeresen jól étkezik az ember, ha a társaság finom modorral bír, s ha a házigazda műveltséget, szivességet s derültséget tanusít. Asztalnál számtalan alkalma van az embernek műveltséget tanusítani. Itt igen meg lehet magát kedveltetni, de nevetségessé is könnyen válhatik az ember.

Ha lakomára meg vagyunk hiva, jelenjünk meg pontosan a kitűzött időre, nem korábban, nehogy alkalmatlanok legyünk, de később sem, mert igen illetlen volna a többi vendégeket váratni. Öltözetünk oly válogatott legyen, mint az estélyhez, mert ez által a vendéghívó iránti tiszteletünket mutatjuk ki. A következő szabályok most épen úgy illenek lakomára, mint csak estélyek közben szokott étkezésekre. Minden étkezésnél ezekre figyeljünk: Kitűzött helyünk ellen ne tegyünk kifogást, legfőlebb röviden kifejezhetjük, hogy a különös tiszteletet, ha olyanban részesültünk, becsülni tudjuk. Ne ülünk le először, hanem csak azután, miután a legelőkelőbb, vagy a háziasszony, vagy szomszédnőnk leültek, Ne támaszkodjunk a szék hátához, de ne is ülünk ott mint a fabábok. Ne ülünk felette szorosán szomszédainkhoz, vagy ha helyszüke miatt ezt tenünk kell, ügyetlen kézmozdulatok vagy fe-

szelgések által ne alkalmatlankodjunk nekik. Lábaikra is vigyázzunk, ne terpeszszük azokat szét, vagy ne fészkelődjünk velök szüntelen. Az asztalkendőt (serviette) félig felbontva, anyagul térdeinkre helyezzük, de mind a mellett úgy, hogy könnyen le ne essék. Gomblyukban, vagy állunk alatt elhelyezni azt, már egészen kiment a divatból. Ne engedjük magunkat soká kínáltatni. Elég az, ha szomszédnőinknek engedjük mindig az elsőséget, mert a tálakat minduntalan visszautasítani helytelen szerénység, sőt neveletlenség is. Soha se töröljük le asztalkendőkkel kanalunkat vagy talán tányérunkat. Elsők ne legyünk, kik az evéshez fogunk, várjunk mindig, míg néhányan megkezdik azt. Ha felszólítottunk valamely étel fölszelésére, ügyesen és tisztán eszközöljük azt, s úgy igyekezzünk, hogy mindenkinek jusson az ételből, sőt ha lehet maradékról is kell gondoskodnunk. Ne értessük ujjainkat az ételhez, s ne tegyük magunknak félre a legizletesebb darabot. Szomszédnőinket igyekezzünk mulattatni, a nekünk nyújtott étellel mindig őket kínáljuk előbb. Amely darabhoz villánkkal hozzá nyultunk, azt vegyük ki, és soha se válogassunk a szeletek közt. Ovakodjunk étvágyunkat meghaladó adagot tányérunkra venni, de ha akaratlantul mégis megesik, hagyjuk a megemésztetlent tányérunkon, soha sem szabad azt a

tálba visszatenni. A kanalat használat után a tányéron hagyjuk, a nélkül, hogy előbb lenyálnók. Kést és villát előkelőbb asztaloknál szinte a tányéron hagyunk, különben kis darab kenyéren tisztítjuk meg, melyet azután a használt tányéron hagyunk. Ne mocskoljuk be az abroszt, vagy az asztalkendőt, de még szánkat s ujjunkat se, ami legkönnyebben megtörténik, ha mohón eszünk mindent. Sőt késsel és nem kanállal, még kevésbé pedig ujjainkkal kell venni. Ha ételt adunk körül kínálás végett, úgy irányozzuk a tálat, hogy a benne levő kanál annak, kit kínálunk, épen kezéhez essék, s letevén a tálat, azt öszhangzatba helyezzük a többiekkel, s a benmaradt kanál ismét valamely előkelő egyén felé álljon.

Ne higyjük, hogy minden ételből, melyel megkínálnak, kötelességünk venni, sőt ez igen illetlen volna. Mindig mértékletesen kell ennünk és innunk, nem szabad megtömnünk szánkat, vagy csontot rágnunk. Metszés előtt ne fenjük késünket a villához. Mindennemű salátát, befőttet ne keverjünk össze tányérunkon. Mindamellet nem kell tulságosan szerénykedni, mert az illem nem kívánja tőlünk, hogy éhezzünk s szomjuhozzunk.

Ne mutassuk ki semmi által, hogy ez vagy amaz étel kedvenczünk. Ha valamely ételt nem ettünk volna még soha, figyeljünk a többiekre, hogyan bánnak vele, s csak azu-

tán együnk mi is, nehogy ügyetlenkedjünk. Ritkább különös ételekből mindig másokat kínáljunk előbb, és csak ha marad, az az, ha az előkelőbbek s nők már vettek, lássuk el magunkat is. Legyünk vigyázók, hogy valami tányérunkból ki ne essék, vagy hogy szomszédainkat be ne mocskoljuk. Órizkedjünk minden zajoskodástól késünkkel, mert ennek karczólása kiállhatlan a fülnek. Csontokat vagy ezekhez hasonlókat soha sem kell késsel lefaragnunk, mert ez ép oly kellemetlen. Tanuljuk meg étkezésnél balkezünket ép úgy használni, mint a jobbót, s ha feldaraboltunk valamit jobbkézszel, a ballal vigyük azt szánkhoz, mert a kés- és villának váltogatása igen illetlen. Mindig csak egy darabot szeljük le, mert az egész adagnak felszélése kevés izlésre mutat. Használat s tisztogatás után a kést és villát az ugynevezett villaszámolyra helyezhetjük.

Kisebb körökben, hol a házigazda áttekintheti vendégeit, soha se mutassuk, hogy valamely étel iránt ellenszenvünk van; ez zavarba hozhatná őt, s könnyen megfoszthatná vidámságától. Feszés társaságokban sohase kérjünk egy ételből másodszer; bizalmas körökben, hol a főlsholgáló egyén által eszközölhető, bátran kérhetünk újra. Ha étkezés közben kenyérre, vízre, borra, vagy más egyébre szükségünk van, azokhoz forduljunk,

kik főlsholgálónak s jelek által, vagy halkan adjuk tudtukra kívánatainkat, legjobb azt akkor tenni, ha körülöttünk forgolódnak. Soha se kérjünk egy ételből előbb, mielőtt előkelőbbek s idősebbek nem vettek volna. — Oly helyütt, hol senki sem szolgál föl, azokhoz fordulunk, kik a kívánt ételhez legközelebb vannak, ilynemű szavakkal: „Szabad ezt vagy azt az ételt kérnem?” „Nem lenne szives nekem ezt a tálát átnyújtani.” stb. Saját késünk s villánkkal ne ajánljunk szomszédainknak valamely ételdarabot, hanem mindig tisztával. Valahányszor tiszta tányérral kínálnak, fogadjuk azt el, s ne utasítsuk el amaz ürügy alatt, hogy a mienk még tiszta. Az inasnak pedig valamely szolgálatért soha sem kell köszönetet mondani. Az asztalnál sok apró udvariasság alkalmazható, melyet elmulasztani nagy hibául rovatnék föl. Ilyenek: szomszédnőinknek kenyeret, vizet, bort nyújtani, vagy annak, ki az előttünk álló ételből még szeretne enni, de szerényebb, semhogy tőlünk kérne, magunk szolgálunk azzal. Átalán véve igen figyelmesnek kell lenni mindenre, mi illemmel eszközölhető. Ha szomszédnőknél előbb kapnánk tányért, kötelességünk a magunkét átengedni. Az ily figyelmességeket nem kell azonban tulságig vinni, nehogy az illetőnek terhére váljunk. Ha például egy hölgy egyszer, kétszer visszautasítá szivességünket,

nem kell azt még egyszer alkalmaznunk, mert az igen illetlen volna. Ugyszinte az illem ellen vétenénk, ha asztal fölött hajunk, vagy ruházatunk rendezésével foglalkodnánk, vagy hangosan tüsszentenénk, köhögnénk, fejünkkel valakinek tányéra fölé hajolnánk, kenyeret apritnánk a levesbe, a tányért kenyérrel tisztogatnók, süteményt tennék el zsebünkbe. Továbbá igen illetlen, villával fogat piszkálni, sőt saját fogpiszkáló használata sem ajánlatos, de ha már használjuk, minél észrevétlenebbül kell azt tenni. Arról nem is akarok szólni, hogy mennyire neveletlen az, ki ujjaival szabadt ki valamely megakadt ételdarabot fogai közül. Ha valamely ételt rág az ember, betett szájjal tegye azt. Nem szabad a levest szörpölni s közte még beszélni is; beszélni tele szájjal általában nem illik. Szilva- cse-resznyemagot s apró csontot soha se szabad az asztalra helyezni, mindig a tányér szélére kell azt tenni, még pedig mindig villa segítségével, soha se kézzel.

Soha se mondjuk ki ítéletünket valamely étel fölött, akár minőségét, akár pedig elkészítési módját illetőleg, kivéve ha a házigazda, vagy háziasszony szeretné, ha étkeit s borait dicsérrjük. Ha megkérdezik tőlünk ily esetben, mikép izlik ez vagy amaz étel, mindig dicsérő feleletet kell adnunk, hogy meg ne sértsük őket.

Vidor kedélylyel, élénk kedvvel járuljunk az asztalhoz: legyünk beszédesek a nélkül, hogy fecsegőkke válnánk, s igyekezzünk, hogy beszédünk általános érdekű tárgy körül forgo-lódjek. Soha se beszéljünk olyat, mi egy vagy más jelenlevőre vonatkozással birna; mert egynek megsértése által az egész társaságot kivetkőztetjük jó kedvéből.

Ha valakit felköszöntenek, mindig igyunk mi is, de keveset. Előkelőbbet ne szólítsunk föl koczintásra, de ha mi szólittatunk föl, engedjünk a legnagyobb készséggel a fölhívásnak. Mint vendégek soha se legyünk az elsők, kik valakit felköszöntünk. Ez a háziur dolga. A viszonzásokat bizzuk az előkelőbbekre, kivéve ha magunk volnánk a házigazdák. Akkor pedig ne időzzünk soká a viszonzással. Ha valaki felköszöntetik, soha se szabad ugyanegy felköszöntésben másnak nevét is fölemlíteni, kivéve ha a háziur s háziasszony köszöntetik fel. Rendesen nem szokás inni, ha felköszöntetünk, de rögtön viszonzozzuk a felköszöntetést az egész társaságra.

Ami az ivást illeti, arra csak azt jegyezzük meg: hogy mértékletesen kell azt gyakorolni, kivált hölgyek társaságában, kik méltán igen nagy sértésnek veszik jelenlétükben a mértéktelen ivást. A poharakat soha sem szabad tele tölteni, mert könnyen megeshetik,

hogy ivás helyett az abroszt itatjuk meg s bemocsokoljuk, amit bizonyára a háziasszony sem fog szeretni.

Ha magunk vagyunk a házigazdák, a vendégeket rangjuk szerint tartozunk elfogadni. Igen előkelőket a lépcsőnél fogadunk, kevésbé előkelőket az előszobában, kisebb rangúakat a szoba ajtajánál. Idegent azután bemutatunk a társaságnak. Barátságosaknak s vidor kedvűeknek kell lennünk, hogy életet hozzunk a társaságba, mert komor házigazda előtt senki sem m.r., vagy akar vidor lenni. Mint házigazdának kötelességünk a jelenlevőket mulattatni. Ezt két módon eszközölhetjük: részint hogy magunk általános érdekű tárgyakat penditünk meg s szövünk tovább, részint hogy oly egyéneket ültetünk egymás mellé, kik könnyen mulattathatják egymást. Minden illemmel ellenkezik a vendéget étel- vagy itallal kínálgatni, vagy mi több, még egyenként őket erre fölhívni. Elég egyszer általában őket megkínálni, azután hagyjuk mindenkinek kedvére, akar-e fölszólításunknak engedni, vagy nem, ezzel nem mutatunk fősvénységet, ha másként nem. A háziurnak figyelme mindenre kiterjedjen. Minden jelenlevőre külön s az egész társaságra egészben ügyeljen, hogy semiben se történjék fogyatkozás. Ne hagyja soha félbeszakadni a társalgást, hanem a már szakadó félben levő beszédfonalat fogja föl s

szőjje tovább, a nélkül azonban, hogy a szó-lásszabadságot csak magának vegye igénybe. Ha valamely szolgáló hibát követ el, nem is szabad azt észrevennünk, nehogy lármával riadjunk rá, azzal úgy sem segíthetnénk a dolgon. A vendégeket mindig a legválogatottabb ételekkel lássuk el, nehogy a fősvénységnek csak árnyékát is magunkra vonjuk, s mindig utolsók legyünk a magunk ellátásában.

Előbb senki sem szokott fölkelni, míg az illetők arra jelt nem adnak, azért mint háziur, a kellő időpontban keljünk föl, s a legelőkelőbb hölgyet karunkon vezessük ki a teremből, a többi vendégek azután példánkat követik. A bemenetnél is áll e szabály.

Az illemről a társasjátékoknál.

Sehol sem lehet könnyebben az illem ellen vétni, mint a társasjátékoknál, mert a szabadságok által, melyek minden játékkal járnak, gyakran még nagyobbakra gondolják magukat följogositva a fiatal emberek az életben, melyek azután nem ritkán szemtelenségekké fajulnak. Mindig szem előtt kell tartani, mivel tartozunk a hölgyeknek, s ha ezel a játék folyama által kényszerítettnek bennünket némi kegyben részesíteni, ne higyjük hogy annak folytatását kívánhatjuk, mer

minden, mi ilyenkor történik, a játékhoz tartozik, s annak végeztével megszűnik.

Mindenek előtt ovakodjunk a játéknálí czívódástól, mindig engedékenyeknek kell lennünk, nehogy a jelenlevők kedvét szegiük, mert a czívódás, ha kiegyenlített is, mindig magával ragadja a jó kedvet, mely nélkül társasjáték, mint általan társasmulatság nem is képzelhető. Ha magunk nem tudunk tökéletesen társasjátékot rendezni, engedjük át azt másoknak, kik abban jártasak. De ha értünk a rendezéshez, ne hagyjuk magunkat soká kéretni, hanem a legnagyobb készséggel engedjünk a fölhívásnak. A játéknál magánál nem szabad szomszédunk figyelmét a játéktól beszélgetés által elvonni. Ovakodjunk minden kétértelmű czélzás- és tréfától, akár játék közben, akár pedig a zálogváltásnál.

A társaságokbani előadásokról.

Ha fölhivatunk valaminek előadására, szükséges, hogy az illő képességgel bírjunk. Mesternek épen nem kell lenni, de kontárnak sem szabad lenni. Ha tehát az illő képességgel bírunk, ne kéressük magunkat soká, mert minél tovább habozunk, annál többet követelnek tőlünk, s annál jobban untatjuk a kérőket. Ritkán lesz az kedves, kit félóráig kell

kinozni, míg a kérelemnek enged; szívesen láttatik ellenben az engedni kész fiatal ember. Ezzel azonban nem akarunk tolakodást érteni; felszólítást mindenesetre kell várni, ha csak jó ismerősök nem vagyunk s tudjuk, hogy előadásaink mindig kedvesen fogadtatnak.

Éneklésre és zongorázásra mindig kedves darabokat válaszszunk, soha sem az ugynevezett „bravour“-darabokat. Amazok a nem-műértőket is gyönyörködtetik, ezek untatják, már pedig társaságokban mindig nagy számmal van a nem-műértő.

Szaválásra nem annyira általánosan ismert darabokat kell választani. Szaváláskor a kör közepére, vagy a hallgatók elé állunk, s egy bók után megkezdjük. A szaválás bevégeztekor ismét egy bók, s helyünkre megyünk.

A szerénység úgy kívánja, hogy semmi köszönetet el ne fogadjunk, s minél kevesebbet beszéljünk saját működésünkről.

A bucsuzásról.

Ha valamely társaságot elhagyunk, a bucsuzásnál jól meg kell gondolnunk, hogy nem örökre hagyjuk azt el, hanem hogy a mód, melylyel a házigazdától s nejétől bu-

csut veszünk, ajánlatul fog szolgálni. A bucsuzás kétféle, az általánosan szokásban levő s az ugynevezett francia bucsuzás. Az elsőnél a háziur- s háziasszonynak bók között keves szóban megköszönjük a szives fogadtatást. A francia bucsuzás abban áll, hogy az ember a nélkül, hogy valakinek szólna, mintegy eltűnik a körből; de az csak némely helyeken szokásos, azért a bucsuzásnál mindig a hely szokásához kell alkalmazkodnunk.

Igen illetlen volna az általános elmentelt siettetni akarni az által, hogy szüntelen óránkat nézzük; azzal részint a háziurat sértjük, kinek kimutatjuk, hogy unatkozunk, részint pedig az általános vidorságot gátoljuk; a bucsuzás akármely neménél tehát kerülni kell az azt megelőző óra-nézegetést.

Némely helyen szokás a cselédeknek elmentkor némi ajándékot adni; a hol tehát az szokásban van, ott adjunk, még pedig ne sokat, mert az dicsekedés volna, de keveset sem, mert azzal fősvénységet árulnánk el, hanem itt is, mint mindenben tartsuk meg a középmentéket.

A látogatásokról.

Látogatásokat soha sem szabad soká hagyni. Társas multságok után s viszonzás-

képen mindig egy két nap mulva kell látogatást tenni. A látogatások időpontja pedig délelőtti 12, és délutáni 4 óra. Előkelő házaknál bejelentetjük magunkat. Más esetben kopogunk s a „Szabad“ vagy „Lehet“ szóra belépünk. Felöltönyeinket kívül hagyjuk az előszobában, s kalappal lépünk be, melyet fesszes látogatásoknál soha sem szabad letenni. Egyébként itt is mindaz áll, mi a társaságokbani viseletről mondatott. Csak a tartamról akarunk még szólni. A látogatás, ha csak nem barátságos színezetű, egy negyedóránál tovább ne tartson. Ha még ez idő alatt más látogatás jelentetik, minden kérelem daczára eltávozzunk. Akkor is tanácsos távozni, ha a társalgás megakad, s a látogatott nem igyekszik azt föleleveníteni, vagy ha levél érkezik, melyet az illető félre tesz. Távozáskor azután meghajtva magunkat az ajtónál újra bökölünk, s beteszszük azt.

Sokszor azonban az illetőt nem találjuk hon, ilyenkor szükséges annál névjegyünket hagyni, melyen finom papírra nyomva nevünk s rangunk áll. Irott névjegyek nem illők. Hogy a látogatás célját is kijelöljük, annak minősége szerint a kezdőbetűkkel élünk, p. o. egyszerű látogatásnál: p. f. v. (pour faire visite), vagy: l. t. (látogatást tévén) betűkkel. Köszöntésnél: p. f. (pour feliciter), vagy: ü. t. (üdvözetét tolmácsolandó). Bu-

csulátogatásnál: p. p. c. (pour prendre congé), vagy: b. v. (bucsuját vevén). Bizonyos ügybeni látogatásnál: a. (affaire), vagy: ü. (ügyben) betűkkel. Ha magunk teszszük a látogatást, a névjegyet jobb sarkán behajítjuk.

Különbén egészben küldjük azt el inasunktól; közönségesen üdvözeteknél szokott az történni, vagy hirtelen elutaztunknál, de rövid időrei megérkezéskor is, oly helyekre, hol magunkat nem jelenteni udvariatlanság volna.

A látogatásokról szólva még egy kis utmutatást akarunk adni, hogy a látogatók megismerhessék könnyen, valjon látogatásuk kedves-e vagy nem, s a szerint azután annak számát szaporítsák vagy kevesbítsék.

Aki látogatásunkat szívesen veszi, az mindig panaszkodni fog, hogy ritkán látogatjuk meg; vidáman, örömtől ragyogó arccal fog fogadni, mint egész háznépe is; semmi ügyet nem fog ürügyül használni, hanem egész szíveséggel tölti az időt velünk, se pedig a látogatás idejének bizonyos célzásokkal határt nem szab. Végre nem fog nyugtalanlannak látszani, sem fesselegni, sőt sajnálkozni fog, ha elhagyjuk. Ezek s ezekhez hasonló jelekből kiismerhetni, látogatásunk kedves-e, vagy nem; persze, hogy tulzott hiúság- és önhittségnek nem szabad bennünket elvakítani, mert ily állapotban mindent balul magyaráz-

nánk, de higgadt figyelemmel itélve, lehetetlen tévednünk.

Az utcán szem előtt tartandó illemszabályokról.

Előkelőknek, hölgyeknek s korosoknak ki kell térni, még pedig úgy, hogy mindig a jobb utat számukra engedjük át, ha ilyenkor jobb oldalukról kellene is kerülni. Ha esernyővel járunk, legyünk vigyázók azok iránt, kik ilyennel nem bírnak, s kiknek már magában az eső is elég alkalmatlan. A hölgyeknek tartozunk mindig szolgálni esernyőnkkel, a nélkül azonban, hogy őket bármiben álló viszontszolgálatra köteleznők, mi igen neveletlen volna. Rosz időben legyünk vigyázók a menésben, nehogy bepiszkoljuk magunkat, mindamellett nem kell egy kőről a másikra ugrálnunk, hanem mérsékeltebb lépést tartanunk. Bótokat hónunk alatt ne hordjunk, nehogy a járó-kelőknek velök alkalmatlankodjunk. Kitérni mindig jobbra szokás. Utcasarkoknál különösen ügyeljünk, hogy valakivel össze ne ütközzünk. Hölgyeket mindig jobbkon engedjük menni, mert baloldalon csak mint nőnk foglalhat a hölgy helyet. Hölgyet csak akkor szabad karunkon vezetnünk, ha vele bizalmasb lábon állunk. Ha előkelővel,

vagy hölgygel megyünk, nem illik előttük lépdelni. Ha valakivel beszédbe eredünk, illő földre állni, hogy az utat el ne zárjuk. Többnek karonfogva egy sorban menni, legkevésbé sem mutat nevelésre. Ugy szinte igen neveletlen az utczán morogni, füttyörészni, dudolni, vagy énekelni. Ha valakivel találkozunk, kit ismerünk, illő nem csak kalapunkat leemelni, hanem szóval is üdvözölni, mint „Jó napot! jó reggelt! jó estét! van szerencsém! sat,“ előkelőbbeknél és hölgyeknél illő egy-egy „Alázatos szolgálját“ alkalmazni. Ha egy hölgygel megyünk s ismerősökkel találkozunk, majd köszönünk, majd nem, amint a viszonyok hozzák magukkal. De ha mi találkozzunk hölgyet kísérő ismerősökkel, illő ezeket is, a hölgyet is kitűnő figyelemmel köszönteni. Ha sietünk, az előttünk menőket mindig szabad utért kell kérnünk, nem pedig lökdösés s taszítás által magunknak utat nyitni. Hölgyekkel menve dohányozni (mi már nem igen divatos), vagy szivarozni igen illetlen, még jó ismerősink, rokonink, vagy nőnk körében sem ajánlatos, ámbár ott már előbb megengedhető. Nőkkel utczán kezet szorítani igen illetlen, azt csak férfi barátainknál s itt is csak a jobbaknál alkalmazhatjuk. Különben mindenkét kalapemeléssel üdvözöljünk, s ezzel soha se fukarkodjunk.

A kocsizásról.

Ha hölgyek- s előkelőkkel ülünk kocsiban, mindig azoknak engedjük át a hátulsó üléseket, s magunk az előüléseket foglaljuk el. Óvakodjunk a kocsiban fészkelődni, lábakat kinyújtani, köpködni, szivarhamut elszórni, vagy szivarunkat valami ülésre letenni. Ha magányosan ülünk a kocsiban, kerüljünk minden főnhéjazást, feltűnőséget.

Ha magunk hajtjuk a lovakat, ügyeljünk magunkra, a kocsira, a lovakra s a járó-kelőkre, nehogy mind a nevezetteket veszélyeztessük. A városban vigyázva s ne sebesen kocsizunk, s a lovak hajtásánál ne tetszelgően, hanem illően, szerényen viseljük magunkat.

Ami a gőzhajón, vasuton vagy társaskocsin (omnibuson) való járást illeti, itt főszabály: az utazóknak nem alkalmatlankodni, hölgyek irányában előzékenynek lenni, szomszédainktól mogorván vissza nem vonulni, hanem ha erre alkalom nyílik, velők szóba eredni, a tisztviselőknek engedelmeskedni; egy szóval mint mindenütt szerényen s nem követelőleg viselni magunkat.

A színházban való viseletről.

Ha színházba akarunk menni, rangunk-s vagyunkhoz mért helyet választunk magunknak. Legillőbb földszintre menni, mert a páholyülések nem fiatal embernek illők, más helyekre pedig nálunknál csekélyebb embereket engedjünk menni. Hölgyeket azonban legalább földszinti zártszékre vezessünk, ha már páholyba vezetni anyagi körülményeink nem engedik; általában mindig a legjobb helyet válogassuk számukra, melyről átnézhesék mind a színpadot, mind a közönséget, kivált pedig az utolsóra figyeljünk, mert a hölgyek sokszor jobban szeretik magukat nézetni, mint hogy ők nézzék az előadást. Szerezjük meg a hölgyeknek mindig a színpadot, s operáknál a szöveget. Páholyokban az első ülés a nőket illeti. Ha oly hölgyeket kísérfünk a színházba, kik előtt a darab ismeretlen, soha sem szabad annak bonyodalmát fejtegetni, ha nem akarjuk, hogy az előadás érdekét veszítse az illetőkre nézve. Az előadás előtt viseljük magunkat nyugodtan. Kerüljünk minden föltűnő mozdulatot, hetykeséget, alkalmatlankodást. Ha pedig a darab kezdetét veszi, figyelmezzünk arra; mert bizony nem illő annak folyama alatt, ha még oly sokszor láttuk is, szomszédainkkal beszélgetni, vagy

a színészeknek hátat fordítani, a nőket vizsgálgatni, vagy a levegőbe tekintgetni, s mintegy az unatkozottat játszani. Ne mondjuk ki ítéletünket hangosan; tetszésünket, vagy rosszálásunkat ne mutassuk föltűnőleg. A kitűnő jeleneteket mértékkel tapsoljuk meg, ha már épen tapsolni akarunk, de legjobb nem is tapsolni, nehogy bizonyos fizetett emberek (tapsonczok) osztályába soroztassunk.

Hangverseny alkalmával szem előtt tartandó illemszabályokról.

Itt is általánosan áll az, mi a színház látogatásról mondatott. Későn ne jöjjünk a hangverseny termébe, nehogy a hallgatókat zavarjuk; óvakodjunk a susogástól és tapstól előadás közben, előadás után pedig minél mértéketesebben tapsoljunk. Kivált műkedvelők hangversenyében, nehogy egyet vagy mást a szerfeletti taps, vagy annak végleges elhagyása által sértsünk. Ítéletünk nyilvánításával mindig visszatartók legyünk; azért ne legyünk elsők, kik „Éljen, helyes, fölséges, bravo (hölgyeknél brava, többeknél „bravi“)" kiáltásokba törnek ki, ez mint a színházban is igen kétértelmű véleményre szolgáltatna okot. Ha ülésel birunk, mi kivált fiatal férfiaknak ugy sem illő, ülünk ugy, hogy sem

az előttünk ülőket ne háborgassuk, sem szomszédainknak terhére ne legyünk, sem pedig a hátunk mögött ülőket a kilátástól meg ne foszszuk. Hangverseny után, mint szini előadás után is csendesen térjünk haza felé. Magában értetik, hogy ha nőt vezetünk hangversenybe, vagy színházba, azt vissza kísérnünk kötelességünk.

A dalidókról (bál-) és tánczról.

A dalidók- és tánczmulatságoknál divatos öltözékről már szólottunk annak idejében, s így egyenesen áttérünk a dalidókra.

Belépve a tánczterembe szorgosan figyeljünk az utasításokra, melyek a társaságokbani illedelmes viseletre nézve adattak, mert a hölgyek a belépés módjáról ítélnek a tánczosra; ha valaki ügyetlenül lép be, már előre félnek azon pillanattól, melyben illem- s szokástól kényszerítette az ilyennel tánczolni kénytelenek. Ha olyan hölgyet, kit még nem ismerünk, tánczra föl akarunk kérni, elkerülhetlen szükséges neki valamely ismerőse által bemutattatni, mert újabb időben a hölgyek tekintetben igen büszkék. Az ily bemutatásnál kerüljük a feszes viseletet, minden félénkséget; igyekezzünk az alkalmas beszédfonalat tovább szóni, a nélkül azonban, hogy a hölgy-

nek, ha talán kissé szófukar volna, sok kérézősködéssel terhére válnánk. Annál kevésbé negélyezzünk rögtön bizalmat, mely által könnyen sérthetjük a hölgyet. Ha hölgyet tánczra kérünk föl, szerényen közeledjünk hozzá, hajtsuk meg magunkat előtte, s illő rövid szavakkal intézzük hozzá kérelmünket; rövid szavakkal mondom, mert a hosszadalmas fölkerések annyira kimentek a divatból, hogy az ember nevetség tárgyává válnék, ha betanult szólásformával ostromolná a hölgyet. Fölkérés után kezénél fogva vezetjük a hölgyet a tánczsorba, mert karon fogva csak oly hölgyet kell vezetnünk, ki jó ismerősünk, s kívül bizalmasb lábon állunk. Táncz alatt azután kötelességünk tánczosnőnket mulatlatni, mily módon eszközölhető az, már fölebb mondottuk, hol a társalgásról általában szólottunk. A tánczra nézve utasítást adni nem tartozik mi reánk, mert ez tánczmester dolga, s irányunkkal ellenkező is volna még a tánczchal magával is bibelődni, csak annyit mondunk, hogy mint mindenben, a tánczban is kerülni kell a tulságoskodást, illetlenkedést s alkalmatlankodást.

Táncz után szinte rövid szavakban köszönje meg az ember a szerencsét a hölgynek, vezesse szerényen, óvatosan vissza helyére, s köszönje meg neki s őrhölgyének újra a ki nyert tánczot. A magánházakban rendezett

multságoknál figyelmeztetem olvasóimat tánczoljanak kivétel s boszankodás nélkül minden hölgygyel, s ne igen válogassanak közöttük, mint nyilvános dalidóknál lehet, mert kis körben a válogatás által a hölgyeket szintügy, mint a házi urat s nejét sértjük.

Vannak bizonyos tánczok, melyben hölgyek s urak kölcsönösen hívják föl egymást. Ilyenekben mint p. o. a füzértánczban (cotillon) nem szabad mindig egyet választani, a mint nem illő, mindig ugyanegy hölgygyel tánczolni. Ha hölgy kéri föl az urat, semmi esetre sem szabad vonakodni vele tánczolni. Az ily tánczoknál szokásosak az emlékadások is, melynek virágcsokrok, szalagok s egyebek, ezekkel közönbösen bánni épen oly illetlen, mint a lelkesülést, melyet az ajándék fölött érzünk, tulzottan nyilvánítani.

Igen illetlen a tánczvizigalom alkalmával bárki irányában észrevételeinket nyilvánítani, mert gyakran az illetőnek ismerősével közöljük azokat, s a legnagyobb kellemetlenségeknek tesszük ki magunkat.

Végre meg kell említenem, hogy, ha valamely hölgyet későbbi tánczra kérünk föl, semmi esetre sem szabad őt cserben hagynunk, ha méltó megszólásoknak nem akarjuk magunkat kitenni, azért ne kérjünk föl sebtében bármely hölgyet, hogy később meg-

bánva azt, illetleneknek lenni ne kénytelenitessünk.

Házi multságokban igen jó, ha a fiatal ember a tánczot rendezni is tudja, azért jónak találjuk itt legalább a füzértáncz rendezésére némi utasítást adni, mint a melyet változatosan legkevesebben bírnak rendezni.

A füzértáncz.

A füzértáncz nálunk csak keringőből (Walzer) áll, külföldön különösen északi Németországban galoppot és polkát is szőnek közbe.

A tánczolókat két szemben álló sort képeznek, néhány lépésnyire közelednek egymáshoz és egymást bókkal üdvözlik. Azután a rendező megkezdi a körtánczot (Rundtanz) s utána sorban a többi párok; miután mindannyian egyszer körültánczolták a termet, kezdődnek a különböző alakzatok, melyek mindig egy-egy körtánczozal fejeztetnek be. A szokott alakzatok (Figuren):

1. Csomó a zsebkendőn. Egy pár előtánczol. A hölgy csomót köt zsebkendője egyik végén s három urat választ tánczosán kívül, és úgy tartja kezében zsebkendőjét, hogy csak négy vége látszik ki, az urak egy-egy sarkot választanak, s akinek kezébe a

esomós sark jut, az tánczol a hölgygyel, a többi tánczos helyére megy.

2. Hit, remény, szeretet. Egy pár, vagy több is választ. A tánczos három hölgyet, a tánczosné három urat; a hölgyek és urak választójoktól egyet a három nevezet közül: „hit, remény szeretet“ kapnak. Ezután szembe áll a választó pár s a rendező kimondja a három nevet, erre az ugyanez nevet viselő hölgy és férfi egymással tánczolnak.

3. Virág alakzat. Egy, vagy több pár választ. A tánczos két hölgyet, a tánczosné két urat; mindkettő választottjainak különböző virágneveket ad. A tánczos hölgyeit egy urhoz vezeti s megnevezi neki virágneveiket, az ur egyet választ, s az ezt képviselő hölgygyel tánczol, a másikkal a vezető tánczol. Épen így jár el a tánczosné is.

4. Fogó s di. Egy pár előlép. A tánczos még három urat választ, ezekkel kört képezve körültánczolja hölgyét, ki zsebkendőt dob a levegőbe. Az, ki a zsebkendőt megkapja, tánczol a hölgygyel, a többi helyére megy.

5. Álfelhívás. Egy tánczos előlép s egy hölgyet fölker a tánczra, ha az fölemelkedik ott hagyja, s mást kér föl. Ezt mindaddig ismételve míg komolyan választ egyet, kivel tánczol. A választott hölgy tánczosa azután tánczol amannak hölgyével.

6. Karácsonyi alakzat. Több pár választ. Két sarkában a tánczteremnek székek állittatnak föl gyermekjátékszerekkel, mint trombita, sip, kerepelő, minden itt is, ott is ugyanazok. Az urak egy székről, a hölgyek másikról választanak egy-egy játékszert; egy ur megfujja hangszerét s az ugyanezen hangszert választott hölgy válaszolva vele tánczol. Ha mindannyi megtalálta párját, körtáncz következik.

7. A vaksors. Egy pár előlép. A hölgy tánczosának beköti szeméit, még három hölgyet választ, s ezekkel körtánczot jár körülötte, az ur lábával egyet toppant, a kör megáll, s ő választ vaktában egy hölgyet, ki leoldja szeméről a kendőt s tánczol vele, a többi hölgy más tánczost választ.

8. Diszitési alakzat. Több pár választ. A rendező a hölgyeknek különböző érdemjeleket, szalogsokrokat sat. nyujt, melyek közül ők egyet választanak s illető választott tánczosuknak táncz előtt föltűzik érdemjelét. Utána a férfiak választanak s választott tánczosnőjöknek egy-egy virágcsokrot nyujtanak táncz előtt.*)

*) Gyakran nyujtatnak át ily alkalommal az oly kedves rózsapapírra nyomott „Virágnyelv,” a „Nélkülözhetlen mulattató” vagy a „Legyezőnyelv” példányai is, mint szívesen fogadott hódolati jelek. Lásd eziránt az értesítést a „Társalgó” végén.

9. A székek. Egy pár előlép. A hölgy egy a terem közepén álló székre ül, s tánczosa két férfit vezet eléje, kik közül egyet választ vele tánczolva; a másik férfi elfoglalja a megürült széket, s a tánczos által eléje vezetett két hölgy közül választ egyet, a másikkal az első tánczos tánczol.

10. A felköszöntés. Egy tánczos előlép s egy pohárka borral felköszönt egy hölgyet, ki vele tánczol, ennek tánczosa a felköszöntő hölgyével köteles tánczolni.

11. A hűtlenség. Két pár tánczol. Táncz közben a hölgy egy más férfinak dobja zsebkendőjét s azzal tánczol, a cserben hagyott tánczos a választott tánczos hölgyével tánczol.

12. A gondnok. Egy hölgy leül a terem közepén álló székre, körötte tánczosa által választott hölgyek kört képeznek. A hölgy azután mindegyiknek választ tánczost, maga pedig saját tánczosával tánczol. Ez alakzatot az urak is képezhetik.

13. A függöny. Két, vagy több pár előtánczol. Két ur azután (de kik akkor nem tánczolnak) egy nagy kendőt függönyként tart, melynek egyik oldalára fölzavart renddel a hölgyek, másikára szinte fölzavart renddel az urak állanak; mindkét rész mutató ujját nyújtja a kendő fölé, az ujjak érintkeznek, e pillan-

atban lehull a függöny, s a szemben állók egymással tánczolnak.

14. A varázskalap. Egy pár előtánczol. A tánczos hölgyének kalapot nyújt, melybe mindannyi hölgy (a tánczosné is) valamit tesz, például gyűrűt, szalagot stb. A hölgy azután minden urnak (tánczosának is) oda nyújtja a kalapot, amelyből mindegyik választ valamit, a választottaak birtokosával azután tánczol.

15. A kúp. Három pár a terem közepére lép. Minden férfi egy férfit, s minden nő egy nőt választ. A hat hölgy három sorban úgy áll fel, hogy az első sorban egy, a másodikban kettő, s a harmadikban három van. A férfiak megfogják egymás kezét, s az első férfi az utolsó nősor körül és a nősorok közt kigyózva vezeti őket, míg az első férfi az első hölgy előtt áll. Ez egyet tapsol s tovább tánczol a vele szemközt levő hölgygyel. Így a többi férfi is.

16. A lámpás. Három széket teszünk egy sorba, a középsőt megfordítva. A férfi hölgyét a középső székre ülteti le, egy lámpát ad kezébe, s a két székre két férfit ültet, ezek egyikének a hölgy kezét nyújtja, s tovább tánczol vele, a másikkal pedig a lámpát, s felkéri, hogy világítson nekik.

17. Zsebkendővadászat. Négy pár a terem közepére megy: a férfiak elhagyják

hölgyeiket s egy egy férfit választanak, s most nyolczan kört képeznek a négy hölgy körül, kiknek hátat fordítanak; azon perczben, midőn a hölgyek adott jelre zsebkendőiket fölhajítják, a férfiak hirtelen megfordulnak, s mindenik azon hölgygyel tánczol tovább, akinek zsebkendőjét elfogta. A négy férfi, kiknek, zsebkendő nem jutott, táncz nélkül visszatér.

18. A csel. Több pár tánczol, minden férfi egy férfit, s minden hölgy egy hölgyet választ. Adott jelre a férfiak megállanak, s koszorut képeznek, épen így a hölgyek. Két hölgy másik kettőnek karja alatt eltánczol a férfiak koszorujába, s egy ellenkoszorut képeznek, azután minden férfi az előtte levő hölgygyel tánczol.

19. A t ü k ö r. A férfi hölgyét a terem közepére álló székre vezeti, s egymás után több férfit választ, kiket úgy állít fel a szék háta mögött, hogy a hölgy ezeket a tükörben láthatja; ha nem akarja őket, kezével elutasító mozdulatot tesz, s tánczosa ujakat visz oda, míg valamelyikkel tánczolni akar; ekkor a tükröt egy székre leteszi, s körültánczol.

20. A t é r d e p l ö k. Két pár tánczol. A férfiak bizonyos távolságra letérdepelnek, hölgyeiket kéznél fogva tartják, s azok őket kétszer tánczolják körül. Erre a hölgyek jobb karjokkal keresztbe fogóznak, s a balt a másik férfinak nyújtják, és ezt körültánczolják

mint előbb; ismét váltakoznak, úgy hogy ismét mindenik tánczosához jut, ki aztán helyre vezeti.

21. A z a j á n d é k. A férfi hölgyét egy másiknak adja át körtánczra, s magának egy másik hölgyet választ, kivel aztán tánczol. Épen így ajándékozzák el a hölgyek tánczosaikat, s más férfit választanak a körtánczra.

22. A f e l h i v á s. Három pár választ, minden férfi egy férfit, minden hölgy egy hölgyet; a férfiak a nőkkel szemközt bizonyos távolságra egy sorban felállanak, megfognak egymás kezét, s a nők elé tánczolni; ezekhez érkezve mindenik körtánczra kéri fel a szemközt állót.

23. A c s i g a h á z. A párok megfognak egymás kezét, és csak az előtánczos balja marad szabadon, ki a sort balról ivformán befelé vezeti, úgy hogy a kör mindig szűkebb lesz, s ő a terem közepére jut; innen ismét balra fordul, s feloldja a tekeréket, úgy hogy mindenik helyére jut, s megkezdi a körtánczot. — Zártáncz.

24. T a p s. Egy pár tánczol, de ha egy más férfi tapsol, a hölgy követi a meghívást, s azzal tánczol, míg végre saját tánczosa ugyanazon jelt adja, s ez által a következő párnak csinál helyet.

25. A v a k. A hölgy beköti tánczosának szemét, s még három más hölgyet választ, kik-

kel a közepén álló tánczos körül koszorút képez, s körül tánczolnak. Mihelyt a férfi tapsol, megállanak. A férfi választ, s leveti a kendőt szeméről, s körül tánczol.

26. Felköszöntés. A férfi a terem közepén álló kis asztalkához lép, melyen bor áll: egy hölgyet felköszönt, kiüríti poharát, s körül tánczol a felköszöntöttel. Szellemdus férfiak itt kitüntethetik magukat.

Minden egyes alakzat után: ha a rendező akarja, általános körtánczot rendel; de a füzértáncz bevégeztével mindenestre, mely után az urak hölgyeiket helyeikre vezetik, s ott bökkel köszönik a tánczot.

Az eljegyzések ünneplésénél szem előtt tartandó illemlről.

Ha eljegyzéseknél megjelenünk, üdvözlőnk először a menyasszony szüleit, szintugy a vőlegényeit is rövid szavakban, azután az eljegyzendőket is. Ez üdvözlétnél azután kerülni kell minden kétértelműséget, minden sértő tréfát. Ne tolakodjunk mindig az eljegyzettek közelébe, hanem miután kötelességünknek eleget tettünk, engedjünk helyet a többieknek is. Senkivel észrevételeinket ne közöljük az eljegyzettek fölött, kerülnünk továbbá mindent, mi legke-

vésbé lehangolhatná az eljegyzetteket. Azért mint férfiak ne foglalkodjunk szüntelen a menyasszonynyal, s a hölgyek ne forgolódjanak a vőlegény körül, ez féltékenységet szülhetne, mely sirja lenne nem csak a vigságnak, de gyakran az egész viszonynak is.

Lakadalmaknál.

Esketés után szokás az új párnak szerencsekivánatot hozni. Az ilyenmű szerencsekivánatot, mint minden megszólítás, üdvözlét, rövid, de sokat mondó szavakból álljon, és szivesebben fog fogadtatni, mint minden hosszadalmas dictio, mely a mostani világ fogalmaival homlokegyenest ellenkezik. A szerencsekivánatok befejeztével közönségesen lakoma következik, az ennél szem előtt tartandó illemszabályokról mar főlebb szólottunk. Lakoma után néha táncz következik, és néha a fiatal pár eltűnik. Ez eltűnést észrevenni nem szabad, azért igen illetlen volna ilyenkor az új házastársak után kérdezősködni. Ami a lakadalmi ajándékokat illeti, ezeknek nem szabad csekélyiségekből állani, de nem is szabad valami igen nagy értékűeknek lenni. Ezeket legjobb magányosan illő szavak kíséretében a nőnek, vagy a férjnek átnyujtani, de még tanácsosabb néhány sor kíséretében más nap elküldeni. Egyébként

lakadalmaknál is mind az áll, mit már előbb a társas összejöveleknél s egyébütt mondtunk.

Keresztelőknél.

Ha komául kéretünk föl, a fölhevásnak mindenestre engedni kell, kivéve nagy betegség, vagy szükségképeni távollét esetében. Ha a gyermeket kereszteléskor tartani kell, ova-
kodjunk minden ügyetlenkedéstől, s feleljünk a kérdező pap kérdéseire tiszttán s világosan. A szülőknek keresztelés után a gyermek szépségét s hasonlatosságot atyjával vagy anyjával kell kiemelni rövid szavakban, s bizonyára nagyot fogunk nyerni a becsülésben. Az érdek jelétül, melylyel a kis ujszülött iránt viseltetünk, szokás a keresztgyermeknek némi ajándékot nyújtani, mint emlékpénzt, ezüst evőeszközöket, s más ilyent. Ez ajándékot vagy tüstént szokás átadni, vagy más nap kell elküldeni. Némely helyütt komámuram s komámasszonyom egymást is megszokják ajándékozni, itt azután az ajándék csak némi kis csecsebecséből áll, melyeket azonban mellözni is lehet.

Születésnap ünneplésénél.

A névnapot Magyarorszáiban meg szokták ünnepelni, s a hol szokásban van, ott ugyanazon illemszabályokra ügyeljünk, melyek a születésnap ünneplésénél szem előtt tartandók.

Szülőink, testvéreink s rokonaink születésnapja alkalmával, kivált azoknál, kikkel egy házban lakunk, kissé ünnepélyes színezetet kell az egésznek adni, mint a szobának földiszítése virágokkal, az illetőnek csoportos fogadása sat. által; üdvözlötünket azonban csak pár szóval, forró, szives ölelés közt rebegjük el. Jó barátainknál hasonlólag készszerítés s rövid szives megemlékezés elégséges. Távolabb ismerősöknél szükséges személyes látogatást tenni, vagy ha ez nem megy, írásban hozzuk üdvözlötünket, vagy legalább névjegyünket küldjük el; mert ámbár az üdvözlögetés ily esetekben haszontalanság, sokan mégis ennek elmulasztását oly hibának rónák föl, hogy gyakran barátainkból elleneinké lesznek.

Ami az ajándékokat illeti, melyeket ily alkalmakkor adni szokás, ezeknél legjobb a közép mértékű szem előtt tartani, mert ajándékkal büszkélkedni, illetlen, épen úgy,

mint azzal fukarkodni. Virág, mikor ritka, nemes gyümölcs, sütemény, festmény, zeneszerzemény, sőt nem igen nagy értékű ékszer is lehet tárgya az ilyenmű ajándéknak. De ruhadarab s háztartáshoz szükséges eszközök nem illők, mert a szükségest ajándékozni, annyi mint jót tenni, azt pedig nálunknál alantabb sorsuakkal tehetjük, de nem rokonnaink-s barátainkkal.

Egészen másképp áll a dolog, ha nálunk főlebb való ünnepli születése napját. Ilyenkor ünnepléses látogatást kell tennünk, diszözlötzetben, s válogatott kifejezésekben üdvözlötünket nyilvánítani, vagy magasabb körökben a pusztá megjelenés által is eleget tettünk kötelességünknek, mert itt nem kedvelik a szószaporitást.

Írásbeli üdvözlötök lehetnek egyedül terjedelmesekek, a szóbeli üdvözlötök csak néhány szóból álljanak; azok a betanult, elcsépelett dictiók a mult századdal temettettek el, s a mai világ követelményeivel legkevésbé sem egyezők.

Ujévkor.

Ujabb időben egészen kijött a divatból az ujévi köszöntés. Az a hajdani lötás-futás egy ismeröstől a másikhöz megszünt, s az

ember legfőlebb látogatójegy elküldése által jelenti megemlékezését.

De ahol még szokásban van, ott semmikép se mulasztjuk azt el, mert hiába, élünk kell az emberekkel, s ha ezek elég képtelenek kicsinységben keresni az illemet, nem lehet nézeteikkel ellenkezve, velök mást elhitetni. Oly helyeken tehát illő öregebb rokonainkat isteni szolgálát után személyesen fölkeresni, s rövid szavakban öket megköszönteni, 12 és 1 óra között előljárók- s pártfogóknál szokás rövid látogatást tenni, melynél az ember pár szóban megköszöni mult évben tapasztalt kegyeiket, s jövőre is kikéri figyelmöket. Igen előkelőknek csak névjegyét kell elküldeni, de kifeledni senkit sem szabad.

Távollevőknek azután írásban küldjük meg kívánatainkat, de a levelet úgy kell elküldeni, hogy első januárra mindenkép kézben legyen, különben czélt tévesztünk vele.

Beteglátogatásnál.

Ha valamely előttünk kedves személy megbetegszik, illő azt meglátogatnunk. A látogatás, melynél az öltözetben minden kirívó színt, egyébként minden erős illatot kerülnünk kell, rövid legyen. A társalgást halkabb hangon vigyük, mindamellott ügyelnünk kell, hogy

félénkséget ne áruljunk el, mert a beteg így állapotját nagyon kétségbeejtőnek tartja, s ennél fogva mi vagyunk gyakran akaratlanul is okai roszzabulásának. Vigasztaljuk őt, de mértékkel, kerüljük a házi orvosságok ajánlatát, vagy az orvos iránti bizalom csökkentését, szóval könnyed szórakoztatón társalogjunk, hogy terhére ne váljunk a betegeskedőnek, kit aztán javulás kívánatával hagyunk el, s kinek egészségi állapota felől kötelességünk rendszeren tudakozódni, akár személyesen, akár cselédek által.

Halál-esetben.

Kit úgy szólva vigasztalhatatlannak találunk fájdalomban, melyet valakinek halála fölött érez, azt betanult szólásmódokkal vigasztalni akarni badarság. Azért itt kevés szó, de annál több tett ajánlatos, kivált ha az illetőt a fájdalom mindenre képtelenné teszi, Különbözőleg kell az embernek magát viselni, résztvevőleg nyilatkozván az elhalt rokona iránt, ha az férfi vagy nő, fiatal vagy öreg, közelebb vagy távolabb rokon, ha az elhalt öreg vagy fiatal volt. Minden egyes esetre szabályt fölállítani lehetlen, itt mindenkinek saját érzelme határoz, szabályul a viseletre nézve csak az áll, mi már főlebb mondatott;

a ruházatra nézve pedig csak azt jegyezzük meg, hogy ily alkalomra, valamint temetésre legillőbb a fekete ruha. Hogy minden egyes halálozási esetre külön szabályokat állítsunk föl, az lehetlen, de másrészt megsérteném vele az olvasót, kiben legkisebb neveltséget s szív-műveltséget sem tennék föl akkor.

Temetésnél.

Ha valamely temetésre meghivatunk, csak nagyon fontos mentségi ok esetében szabad a meghívást mellőznünk, különben megjelenni tartozunk. Itt is, mindenütt kerüendőek a hosszas részvétnyilatkozatok, de szem előtt tartandó a komoly magaviselet. Az uton mellőzzük a fecsegést ismerőinkkel vagy mi több, gunyos megjegyzéseket, nevetgélést; a pillanat komoly behatása előtt nem szabad elzárunk keblünket, sem az uton sem a beszentelésnél, melynek befejezte után csendesen térjünk haza. Néhány nap mulva azután látogassuk meg a meghalt családját, mely látogatásnál a menyire lehet kerülnünk kell minden emlékeztést a meghaltra, s nyugodt, de nem vidor hangulatot mutatni, nehogy az illetőket részvétlenség látszatával sértsük.

Mire kell ügyelnünk a nagyokkali érintkezéseknél?

Minél előkelőbb a ház, annál válogatottabb legyen öltözetünk, mindamellett soha sem szabad pompásabban öltözködnünk, mint az előkelő maga szokott, s mindig rangunkhoz mérten. Legyünk viseletünkben komolyak, mert a férfiak, kik komolyan s méltóságosan viselik magukat, azoktól is azt kívánják, kiknek megengedik, hogy társaságukat élvezhessék. Kerüljünk minden bizalmaskodást, kis szabad-ságot, vagy kényelmet. A legmélyebb tisztelet- s becsülésnek kell kitűnni minden arczmozdulatunkból, minden szavunkból, minden tettünkben. Előkelőkkel felelni az illedelem elleni legnagyobb kihágások közé tartozik, rájuk csak figyelni, s nekik kevés szóval felelni szabad, minden legkisebb kívánataikat teljesíteni, s velök mint pártfogókkal kell bánni, kik bennünket kegyekkel halmoznak el.

Ha az előkelő bár mennyire leereszkedik hozzánk; ha nem mint pártfogónk, hanem mint barátunk viseli is magát irányunkban, nem szabad bizalmaskodásokba bocsátkoznunk, hanem mindig meg kell fontolnunk a távolságot, melyben az előkelő irányában polgári állapotunkat illetőleg állunk. Az ily vi-

selettel mindig nyerni fogunk, mert minél kevesebb hódolatot kíván, vagy látszik kívánni valamely előkelő, annál nagyobb hibául rója fel a leereszkedésével való visszaélést.

Ha szóba ered valamely előkelő velünk, figyelmezzünk minden szavára, egyrészt azért, mert szavai mindig válogatottak, másrészt, mert nem szereti szavait ismételni. Csak nagy fontosságu tárgyak iránt szabad magyarázatot kérnünk, csekély fontosságu tárgyakban czélszerűbb a hallgatás, mert nem bosszanthatjuk jobban az előkelőt, mint ha nem értjük, vagy nem akarjuk érteni szavait.

Némelykor némi buskomolyság látszata ömlik el az előkelőn, ezt hogy észrevettük, mutatni a legnagyobb illetlenség volna. S ha szólna velünk bushangulatáról, ne kérdjük annak okát, vagy ne mutassuk, mintha már tudnók is azt, s így ne adjunk neki tanácsot, mert az rá nézve terhes, ránk nézve pedig neveltséges igyekezet volna.

Előkelők látogatását mindig rövidre kell szabnunk, ha a csak ők magok nem tartóztatnak vissza. Ha ügyben látogatjuk meg őket, csak akkor távozhatunk, ha ők elbocsátnak, vagy e kérdés után: „Nem méltóztatik már velem parancsolni?” Ha tagadó választ kapunk, eltávozhatunk. Előkelőnek fülébe sugni igen illetlen, ha ő maga nem parancsolja, s ekkor a legnagyobb tisztelettel kell azt tenni, és ko-

rántsem bizalmaskodásba bocsátkozni. Leülni csak többszörös kínálás után szabad, ha kínálat nem következik, állva kell maradnunk. Ha valamely előkelő bennünket az ajtóig kísér, nem is szabad azt észrevennünk, s mindig arczezal feléje fordulva kell kihaladnunk; úgy kell magunkat viselnünk, hogy tudni látsunk, mikép a kíséret tisztelet ránk nézve, s azért az utolsó bókna a legtiszteletteljesebbnek kell lenni. — Egyébként itt is áll minden előbbi, az előkelőkre alkalmazható illemszabály.

Illemszabályok különböző rangu emberekkel való érintkezésekre nézve.

Habár újabb időben a rangkülönbség nem igen nagy fontosságu, s a rangkülönbségre vonatkozó előítéletek jóformán megszűntek, mégis különböző polgári állásu egyéneknek, különböző nézeteik szokásaik vannak, melyektől gyakran eltérni nem is szabad, hogy hivatásuk kötelességeit meg ne szegjék. Mindezekre tehát különböző rangu emberekkel való érintkezésekben tekintettel kell lenni, hogy kellemetlenekké ne legyünk, neveletleneknek ne tartassunk.

Mindenek előtt szükséges, hogy a személyeket, kikkel érintkezésbe jövünk, legalább

annyira ismerjük, hogy tudjuk mily polgári állást foglalnak el. Ez ott, hol a háziur, vagy háziasszony az ismeretleneket bemutatja, nem nagy mesterség; annál nehezebb azonban a dolog, ha véletlenül érintkezünk személyekkel, kiknek rangját magunknak kell kitalálni. Különben kis tapasztalattal s emberismerettel a külsőből mindig ítélhetni a belső emberre, ha rangjának jelvényeit nélkülözi is.

Ha egyszer azzal tisztában vagyunk, kivel van dolgunk, könnyebben szabályozhatjuk viseletünket, mert csak a kötelességekre kell figyelni, melyek bizonyos polgári állással összekötve, s melyek az azzal főlrüházottnak bizonyos jelleget kölcsönöznek.

A lelkész, bármily vallási legyen is, hivatva van az Isten igéjét hirdetni, s az erkölcsi törvényeket föntartani. Ő tehát tiszteletteljes viseletet követelhet tőlünk. Közéleben ovakodnunk kell a könnyelmű tréfától, társalgásunk legyen komoly, de korántsem álszenteskedő. Öregebb lelkészek tudományos képzettség mellett gyakran nagy világ- és emberismerettel is bírnak, melyet ők sokszoros érintkezés által különböző rangu s koru emberekkel szereznek maguknak. A társalgás velök tehát igen vonzó és tanulságos. E mellett viseletök szerény és kiméletes, mihez hasonlóban kell őket is részesíteni.

Valódi tudósok ritkák, velök érint-

kezhetni azonban a legnagyobb élvezetek közé tartozik. Itt ovakodnunk kell mindennemű ellenmondásoktól, mert noha a tudósok általában nem osztják a világ előítéleteit, mégis állhatatosan megmaradnak egyszer helyesnek ismert nézeteiknél, s nem sérthetők semmivel jobban, mint éppen nézeteikkel való ellenkezés-sel. A tudósok szeretik, ha munkáikat ismerjük, s helyes ítélettel bírnak fölöttük, ezt azután illő szavakban, de korántsem itézi hanggal nyilvánítani, náluk nagy előnyünkre szolgál. A tudósnak szavait mindig figyelemmel kell kísérni, s ha társalgását oly térére viszi is át, hol őt követni nem bírjuk, nem szabad azt vele szórazottságunk és ügyetlen kérdéseink által észrevétetni.

Művészekkel és írókkal éppen oly gyöngéden kell bánnunk mint a hölgyekkel. Mert ezeknek szintugy, mint a hölgyeknek, legnagyobb gazdagságok jó hírük, melyre természetesen igen féltékenyek; mindkettő, ha elismerést akar aratni, tetszeni igyekszik, s így a hiúság természetes tulajdona. Legkönnyebben sérthetjük őket, ha műveiket nem ismerjük, vagy valamely vetélytársukat jelenlétükben igen kitüntetjük. Mindkettő szereti a tréfát, s többnyire könnyelmű is, azért nem szabad az erkölcsi tanítót irányában játszani, annál kevésbbé a pártfogót, kinek csak azt tartja, ki finom, érett ítélet mellett, a

segédszerekkel is bír, melyek a pártogoláshoz szükségesek.

A katonának legfőbb kincse a becsület, minden, mi azt sérti, véres elégtételt kíván. Velők érintkezve tehát igen ovatosoknak kell lennünk, és semmi esetre szavaikat kétségbe vonni nem szabad, kivált ha azok valóságát becsületszavukkal hitelesítik. Kerüljünk velők politikáról és haditudományról értekezni, melyekről ugy is többnyire igen hiányos ismereteink vannak; nagyobb rangu, öregebb tisztek, már állásuknál fogva nagy világismerettel bírvá, finom modorral diszeskednek, azért ezeknek példája után indulni igen ajánlatos.

A hivatalnok, már állásánál fogva tiszteletteljes közeledést követel; s habár a művelt hivatalnok hivatalán kívül leveleti hivatalos színezetét, mégis szívesen látja, ha benne hivatalos állásának méltóságát tiszteljük. Hivatalos dolgokról ne értekezzünk társaságban vele, mert azt egy sem kedveli, annál kevésbbé politikáról, mint a melybe egy hivatalnok sem avatkozik szívesen. Legjobb lesz mellőzni benne a hivatalnokot és csak mint más előkelőbb ember iránt magunkat viselni.

A kereskedőnek pontosság s bizonyos egyszerűség és egyenesség második természetévé vált, mely tulajdonokat körzetén is becsülni fog. Ami a katonának a becsü-

let, az nála hitele, azért ovakodjunk azt legkisebb részben is homályosítani.

Egyszerű polgárokkal egyszerűen bánjunk; műveltségüket meghaladó tárgyakról ne társalogjunk velök, mert ezzel kellemetlen, sőt szegyenítő helyzetbe hozhatnók őket. Legyünk irányukba szüntelen udvariasak, leereszkedők, s tőrjük hiányait elnézéssel.

Idégekkel csinján kell bánni, ne hogy nemzetiségünket rossz világba állítsuk előttük. Kiméljük a nemzeti előítéleteket s oly udvariasan bánjunk a külföldivel, amilyen udvarias fogadtatásban mi akarunk külföldön részesítettetni.

Minden emberrel való érintkezésben végre főelv: műveltséget s barátságos indulatot mutatni, mely két érvénnyel nincs nemzet, nincs ember, kivel meg nem kedveltethetnők magunkat.

Házassági kis katekizmus.

1. §. Nőd jelenlétében soha sem szabad senkivel sugva beszélned, s utána mosolyognod, még akkor sem, ha ő mindezt csak távolról láthatná.

2. §. Ha nőd legkevésbé sem hiu is, (ámbar ilyen nőről egy krónika sem emlékezik) nyilvános helyeken, mindig úgy helyezd el őt, hogy jobban láttassék, mint lásson.

3. §. Haragban soha se vedd szemére nődnek, hogy nem szeret igazán; — idővel megvalósulhatna.

4. §. Soha sem szabad nődöt mások előtt megcsókolnod; de ha kezét fogod csókolni, sokat fogsz nála nyerni szeretetben.

5. §. Oly ajándékot soha se adj nődnek, melynek tárgya háztartásban szükségeltetik, ezzel közönyét érdemlenéd ki.

6. §. Nődnek bizalmas barátnőjét ne tőr, mert ez ellenséged leend.

7. §. Henyélő soha se légy, mert elvesztéd nőd szerelmét; azért való, vagy költött foglalkozásodnak nőd előtt mindig kell lenni.

8. §. Soha se mondd nődnek, hogy szerelmén kívül semmi sem érdekel a világon, mert az elbizakodottá, s végre közönyössé teszi őt.

9. §. Ne kívánj soha áldozatot tőle, még a legkisebbet is utasítsd vissza, csak úgy számolhatsz a legnagyobbra.

10. §. Előbbi szerelmi viszonyaidat, csak nőd kívánatára szabad főlemítened, de soha hévvel.

11. §. Soha se beszélj rosztat régi kedvesedről nőd előtt.

12. §. Szerelmednek regényesnek kell lennie; mihelyt anyagainak, érzékinek ismerend nőd, elvesztéd szerelmét.

13. §. Ha nőddel vitatkozol, s egy harmadik pártodat fogja, nődnek kell igazságot adnod.

14. §. Házibarátotok a legnagyobb szépségű férfi lehet, csak szellemi előnyökkel ne birjon fölötted.

15. §. Ha házáséleted titkaid barátodra bízod, nődet teszed koczkára; ha barátnédra bízod őket, elveszted nődet.

16. §. Ha nőd néha kezdet nem csókolja, nem szeret.

17. §. Ovakodjál nőd fölött uralkodni; neki mindig azt kell hinnie, hogy te papucs kormányja alatt állasz.

18. §. Ha vagyokra nem birsch szert tenni, kár volt nősülnöd, mert nődnek mindig csak kegyencze leendesz, férje sohasem.

19. §. Nődet öltözködés közben sohasem szabad meglepned, mert ő ezt tiszteletlenségnek veszi, s keményen büntetendi.

20. §. Ha civakodtatok, soha sem feküdjél le, mielőtt kibékülést nem kísértettél meg.

21. §. Ha nőd bántott meg, néha-néha te kérj tőle engedelmet; e kis engedékenység gazdagon fog kamatozni.

22. §. Soha se mutasd nődnek, hogy ész- és külviszonyoknál fogva felsőbbiséggel birsch fölötted, az elkeserítend.

23. §. Tiszteld nődet mindenek fölött, s őrizd meg mindentől, mert különben elveszted szerelmét.

24. §. Veszélyes vetélytársakat mindig szeretetre méltóknak kell találnod, s legkevesbé sem szabad őket ócsárolnod.

25. §. Csak nőd beleegyeztével szabad őt megcsókolnod, különben terhére leendesz.

26. §. Ha sokszor perelsz cselédeiddel, nőd előtt kiállhatlan leendesz; de ha ő szólít fel erre, légy kényur, s utasítsd ki tüstént az illető cselédet a házból.

27. §. Ne légy fősvény nőd iránt, mert gyűlöletét kelted föl.

28. §. Ne tagadj meg nőtől semmi lehetséges kívánat teljesítését.

29. §. Bátor, sőt merész légy irányában, mert ki nem mer, az nem nyer.

30. §. Ovakodjál minden illetlen viseletől irányában, mert azzal elveszited becsülését, s végre szerelmét, s a nélkül nincs boldogság a házáséletben.

A RÉGI ISTENEK NEVEINEK JELENTÉSE.

- A donis**, férfias szépség istene; bájteli ifjúként ábrázoltatik.
- Ámor**, a szerelem istene; kis szárnyas angyal képében ábrázoltatik; kezében nyíllal s hátán szalagon függő tegezzel.
- Apollo**, a költészet és zenészet istene. Mint szép, deli, szőke haju ifju, kezében lanttal festetik.
- Aurora**, a hajnal istennője; rózsaszínű kocsiiban, fehér lovaktól huzatva, befátyolozottan, feje fölött a hajnal-csillaggal.
- Bachus**, a bor istene; kövér ifju örökzölddel megkoronázva, kezében szőlőlevéllel körülfont bottal, egy tigrisek-, és leopárdoktól vont kocsiban.
- Bellona**, a harc istennője; kuszált hajjal fut Mars kocsija után, s véres ostorral hajtja lovait, míg balkezeiben fáklyát lobogtat.
- Ceres**, a gabona istennője; kalászkoszoru-

- val fején. egyik kezében égő fáklya, másikban egy csomó érett kalász.
- Diana**, az erdők s vadászat istennője; férfias alak, mezitlábbal, vadász-köntösben, fején félholddal, kezében dárdával, vagy íjjal, kutyáktól követve.
- Faunok**, mezei istenek; kecske-lábbal és füllel, szarvakkal, különben emberi alakkal.
- Flóra**, a virágok istennője; virágokkal koszoruzottan, jobbában borsó- és babvirággal, baljában a bőségszaruval.
- Fortuna**, a szerencse istennője; szép női alak, a földgömbön állva, kezében a bőségszarvával.
- Fúriák**, a boszu istennői: vad alakok, tépett ruhában, fejkön mérges kigyókból font koszoruval. (Három Furia van: Alekto, Megaera és Tisiphone.)
- Ganimedes**, Jupiter asztalnoka; kitünő szépségű ifju, sástól az égbe ragadva, kezében korsóval festetik.
- Gráciaiák**, (névszerint: Aglája, Euphrosina és Thália) voltak a kedvesség, szendesség istennői; meztelenül, vagy lenge öltözetben ábrázoltatnak, amint egymást átkarolják,
- Hebe**, az ifjuság istennője; tarka öltönyű bájos leánya.
- Herkules**, az erő és hősök istene; izmos

férfi, vállán oroszlánbőrrel iszonyu buzogány alakú fatörzsre támaszkodva.

H y m e n, a lakadalom istene; szárnyas és koszorus fia, nászfáklyával és fátyollal kezében.

J u n o, Jupiter neje, a féltékenység istennője; pompás öltözékben, pávától huzott kocsin állva.

J u p i t e r, az istenek feje, a menydörgés, villámlás, s a legfőbb hatalom istene; méltóságos szakállas alak, trónon ülve, egyik kezében villámnyilakkal, másikban királyi páleza, előtte sas áll.

K r o n o s, az idő istene; öreg ember, jobbában kaszával, baljában kigyóval, mely gyűrűt képez.

L e t h e, azon folyam, melynek vizéből a Lelkek ittak, mielőtt az Elizeumot elhagyták volna; általa feledékenységbe ment minden elmúlt dolog.

L u c i f e r, a világosság terjesztője; esillaggal feje fölött, égő fáklyával kezében.

M a r s, a harc istene; vad arculattal, szilaj lovaktól huzott kocsiban állva, teljesen főpánczélozva; egyik kezében dárdával, másik kezében véres karddal vagy puszta pajzsával.

M e r k u r, Jupiter fia volt, s a görögöknél Hermesnek hivaték. Éles ész és csalfaság voltak fő tulajdonai. Az ékesszólás, kereskedelem istene volt, és az istenek hírnöke.

Szárnyas sisakot hordott, s kezében egy Apollo ajándékozta botot, melyet két kigyó font át, s melyet a szerencse és gazdagság pálcájának mondtak.

M i n e r v a, a bölcsesség és harc istennője; komoly szép szűz, fején sisakkal s pánczéllal; kezében pajzsával, melyen Medusa feje látható.

M u z s á k, a szépművészetek istennői; borostyánkoszorúval ékesítve, s lanttal kezükben. Kilencz ilyen muzsa volt:

1. **K l i o**, a történet muzsája; iratkerccsel egyik, s irlával másik kezében.
2. **M e l p o m e n e**, a szomorujáték muzsája; komoly álarcczal, s törrel kezében.
3. **T h á l i a**, a vigjáték muzsája; mosolygó, csörgő sapkával ékitett álarcczal kezében.
4. **K a l l i o p e**, a hősköltevény muzsája; borostyánnal körülfont háromszöget tartva.
5. **T e r p s i c h o r e**, a tánc muzsája; tamburinnal (csörgő kézidobbal) kezében
6. **E u t e r p e**, a zenészet muzsája; fuvólával kezében.
7. **E r a t o**, a lantos költészet muzsája;

lanttal, s rózsá- és mirthus-koszorúval körülfont nyíllal kezében.

8. **Uránia**, a csillagászat muzsája; csillagkoszorúval fején, égre szegzett szemekkel.
9. **Polyhymnia**, az ékesszólás és ének istennője.

Nemezis, a boszu és boszuállás istennője, jobbában kormánylapáttal, baljában a bőségszarvával, s lába alatt kerékkal.

Neptun, a vizek istene; jobbában háromágu szigonnyal, baljában delfinnel, egyik lábával hajóreszen áll, arca méltóságos és derült.

Pluto, az alvilág istene; fekete trónon ülve, kezében kulcsokkal vagy kétágu villával, lábainál hever a háromfejű kutya cerberus.

Psyche, a változékony szerelem istennője; lepkeszárnyas hölgy, vagy légben szállongó lepke képében.

Rhea, az istenek anyja; szelid oroszlánoktól huzott kocsiban ülve, kulcsokkal kezében.

Saturnus, lásd: **Kronosz**, mert **Kronosz** a rómaiaknál **Saturnusnak** hivatott.

Sphinx, a találkák istennője; egy szörny női fővel s mellet, kutyatesttel, kígyófarkkal, madárszárnyal, oroszlánlábakkal s emberi hanggal.

Themisz az igazság istennője; karddal s mérleggel kezében.

Venusz, a szépség istennője; a szerelem anyja, a tréfa királynője, a gráciák feje; rózsákkal koszorúzva, elefántesontból faragott kocsin, melyet hattyuk vagy galambok huznak, kormányozva fia által (Ennek **Cupido**, **Amor** vagy **Eros** volt neve.)

Vesztia, a görögöknél **Hostia**, a háziasság és szüziesség istennője; elfátyolozott, deli női alak, kezében lobogó fáklyával vagy égő méccsel.

Vulkán, a tűz és kovácsok istene; izmos, kormos férfi, egyik kezében magasra emelt kalapáccsal, másikban villámnyíllal, oldalán sas vár az utóbbira.

Zefir, az esti szellő istene; szárnyas és tarka virágokkal koszorúzott ifju képében.

TÁRSAS JÁTÉKOK.

1. Ajándékozás és eltevés.

A társaság körben ülve jobbról balra mindenki szomszédjának ajándékoz valamit, p. o. virágot, képet, könyvet vagy más valamit, és balról jobbra mindenki szomszédjának megnevezi a helyet, hová a kapott ajándékot eltegye, p. o. pinczébe, szekrénybe, szalmazsákba stb. Mindkettőnek sugva kell történni. Ha most az egész társaság kész, mindenki sorjában elmondja: mit kapott s hová kell azt neki eltenni. P. o. A kapott egy képet, s el kell neki a szalmazsákba tenni. A bizarr el-
lentétek legjobban fogják a játékosokat mu-
lattatni.

2. Az állatsereglet.

E játékhoz két szoba szükséges, egy a játékosok számára, s egy másik az állatsereglet-birtokos számára. Különben e játékot csak

az utóbbinak szabad ismernie, hogy a többi-
ekre nézve mulattató legyen. A birtokos ál-
latseregleti helyiségeinek ajtaja előtt áll, s
mindennemű tréfás kitételekben hirdeti, mi-
lyen állatok láthatók nála. Minden játzó be-
bocsáttatást kér, s megnevezi az állatot, me-
lyet látni kíván. Bebocsáttatva, az ajtó utána
bezáratik. A birtokos a bebocsátottat egy asz-
talon álló s betakart tükör elé vezeti, s e szó-
kkal nézet a tükörbe: „ön galambot (majmot,
oroszlánt stb.) akart látni — im itt van.“ A
bebocsátott mindaddig csendesen kénytelen az
állatsereglet helyiségében maradni, míg az
egész társaság megnézte azt.

3. A betűsor szerinti használat.

Az első hirtelen a-ban kérdi szomszédját:
„Ha én (p. o.) alma volnék, mire használna
ön engemet?“ — A második most illő hasz-
nálatot nevez meg, de melynek szinte a-val
kell kezdődni, p. o. „Almásrétesre.“ A felelő
most rögtön b-ben kérdi szomszédját: „Ha
én p. o. báránybőr volnék, mire használna
ön?“ — Felelet: „Bélésnek.“ Így átme-
gyünk az egész betűsoron, vagy csak néhány betűn.
Aki a kérdés kezdőbetűjével nem tud felelni, ki
hosszasan gondolkodik, vagy nem tud illő hasz-
nálatot nevezni, zálogot ad. Ezt az utolsó

pontot el is lehet hagyni, s ilyenkor gyakran tréfás feleletekre nyílik tér, p. o. „Ha én lábass volnék sat.“ — Felelet: „Libapásztornak.“

4. Egér és macska.

Egér és macska kiolvastatnak vagy választatnak. A többiek kört képeznek. A macska benn áll a körben, az egér kívül. A macska mindig ki akar törni, de a kör mindenütt meggátolja; ha azonban a macska mégis át-tör a körön, az egér bocsáttatik, s a macskát nem szabad bebocsátani; s így folytatattatik a játék, amíg a macskának sikerül az egeret megfogni.

5. Az elemek.

A társaság körben ül, s egy tag a másiknak kendőt dob, egy elemet nevezvén. Ennek már most rögtön egy állatot kell megnevezni, melynek ez elem hazája: például „Levegő!“ Erre lehet felelet: „Galamb“; vagy például „Víz!“ Erre lehet „Csuka“ stb. Ha nem elég sebesen nevez egy ily állatot, vagy nem is igaz, hogy ez állat amaz elemben él, zálogot ad, s azután tovább dobja a kendőt.

6. Eszmetársítás.

A társaság, mint az előbbi játékban, körben ül. Egyik a másiknak kendőt dob, valamely egyszerű főnevet nevezve. Az, ki a kendőt kapta, rögtön tartozik egy másik szót megnevezni, mely az elsővel összekapcsolva valamely tárgy nevét képezze. S így tovább, P. o. **A B**-nek dobja a kendőt s e szót nevezi: „vas,“ **B** felel: „vaskályha,“ s tovább dobja a kendőt e szóval: „virág,“ felelet: „virágfüzér“ stb. Aki nem tud rögtön illő szóval felelni, zálogot ad.

7. Fakeresés.

E játék szabadban játszható. Mindenki a társaságból fához támaszkodik, egy személyt kivéve; ez most sorra járja a támaszkodókat e kérdéssel: „Hol virágzik az almafa?“ A kérdezett máshoz utasítja a kérdezőt, s míg ez eltávozik, mindnyájan helyeiket változtatják; a kérdezőnek mindaddig kell folytatni a kérdészködéseit, míg egy fát nem foglalhat el a maga számára, amidőn az, ki fa nélkül marad, kérdezővé lesz.

8. A fejedelem.

A társaság körben ül, a kör közepébe helyeztetik egy szék, mely szinte elfoglaltatik,

mindössze azonban egy székkal kevesebbnek kell lenni, mint amennyi játészó van. A középen üló a fejedelem, bottal kezében, a játészók körben tánczólnak körötte; ha a fejedelem botjával jelt ad, mindenkinek széket kell keresni és rá-ülni. Aki széket nélkül marad, szó nélkül letérdel a fejedelem előtt, s megvárja kiszabandó büntetését, (milyen a „Zálogváltások“ czimü czikkben található) melyet ha jól elvégez, ő lesz a fejedelem.

9. A föltételes gyürü.

A játészók körben ülnek. A gyürüt ad egy hölgynek, s egy föltételt sug neki, p. o. „Kegyednek adom gyürümet, hogy a legszézyesebbnek adja.“ A hölgy jól megjegyzi magának a föltételt, s a gyürüt más föltétel alatt tovább adja, p. o. „önnek adom gyürümet, hogy a legfecsegőbbnek adja,“ s így tovább. A játészó végével mindenki megmondja, mily föltétel alatt kapta a gyürüt, s kinek adta azt a föltétel folytán.

10. Fusson, aki bir.

Székek körben állittatnak föl, számra nézve egygyel kevesebb, mint amennyi játészó van. A játészók körben tánczólnak. Valaki egyszerre elkiáltja magát: „Fusson, aki bir!“

erre mindenki székre ül, aki állva marad, számkivetésbe küldetik. Most ismét egy széket félretétezik, s a játészó újra kezdődik, a fölkiáltásra természetesen ismét valaki számkivetésbe küldetik. Így megy az tovább, míg már csak két játészó marad hátra, s ennél fogva csak egy széket. Most bekötik mindkettőnek szemét, s midőn egy a számüzöttek közül elkiáltja magát: „Fusson, a ki bir!“ mindkettőnek széket kell keresni, s aki megtalálja, birája lesz a számüzötteknek, kiknek az általa kiszabott büntetéseket teljesíteni kell.

11. A gőzkocsi.

Egy valaki mozdonyvezető, hozzá csatlakoznak hosszában a többi játészók, s a mozdonyvezető körülvezeti őket a szobában, sőt más szobákban is, egyszerre „Állomást“ kiált, s mindenki helyet igyekszik kapni, aki visszamarad, mozdonyvezető lesz.

12. A gyónás.

A játészók gyóntatótyát választanak, ki egyenként mindenkibehez intézi az alább következő 9 kérdést, melyekre a kérdezett minden kérdésnél az előforduló 32 szám közül

egyét nevez; a gyóntató a szám alatti feleletet azután fölolvassa.

1. Milyen a szeszélye?

1. Vidám.
2. Tűrhető.
3. Nyájas, mint a tavaszi idő.
4. Komor.
5. Pajkos.
6. Engedékeny.
7. Kegyedhez vonzó.
8. Rózsaszínű.
9. Dicsekedő.
10. Tréfás.
11. Szivhódoló.
12. Csúfotűző.
13. Mindennapi.
14. Haragos.
15. Parancsoló.
16. Kérkedő.
17. Komoly.
18. Csodálatos.
19. Visszatartó.
20. Kiállhatatlan.
21. Panaszkodó.
22. Leereszkedő.
23. Föllobbanó.
24. Kimagyarázhatlan.

25. Mulattató.
26. Változékony.
27. Bánatos.
28. Hízlekedő.
29. Kicsapongó.
30. Czivakodó.
31. Hajthatatlan.
32. Nagyot ígérő.

2. Mi a fő tulajdona?

1. Másokat kigunyolni.
2. Szóvitatás.
3. Bohóskodás.
4. Fölösleges bókolás.
5. Jóságosság.
6. Foglalkozás.
7. Kézcsókolás.
8. Változhatlan vonzalom a kérdező iránt.
9. Adott szavát meg nem tartani.
10. Félelem a kísértetektől.
11. Szerelmeskedés.
12. Divatosság.
13. Mindenkorai vidorság.
14. Ábrándozás.
15. Lelkiismeretesség.
16. Hidegvérűség a hölgyek (vagy férfiak) iránt.
17. Ártatlan káröröm.

18. Tetszvágy.
19. Némi fukarság.
20. Csacskaság.
21. Köpönyeget szélnek forgatni.
22. Könnyelműség.
23. Szerfőlötti udvarolás.
24. Ellenmondás.
25. Csinos öltözködés.
26. Pontosság.
27. A másik nem iránti hajlam.
28. Kacsintgatás.
29. Képmutatás.
30. Szenteskedés.
31. Szerénység.
32. Honszerelem.

3. Mit ohajt ön leginkább?

1. Megelégedett szívet.
2. Mindenkit elbájoslni.
3. Szükségben segítő barátot.
4. Szerencsétlenségben béketűrést.
5. Mindenki kedvét megnyerni.
6. Ebéd után szundikálni.
7. Örök békességet.
8. Minden divatban első lenni.
9. A hízalgőt egyszerre kiismerni.
10. A kedves karján nyugodni.
11. A halált.

12. Édes álmokat.
13. Senkitől sem irigyeltetni.
14. Csapodárságot.
15. A kevély megbukását látni.
16. Soha semmiben sem szükölködni.
17. Mindig teli poharat.
18. Pénzen megvehetni az időt.
19. Az egész világot bejárni.
20. Mindenki gondolatát tudni.
21. Mindenkinek tetszeni.
22. Láthatlan lenni.
23. Minden szívbe tekinthetni.
24. Az aranykort visszavarázsolni.
25. Sohajtásaim meghallgattatását.
26. Soká aludni.
27. Magányos életet.
28. Hazugságokat készen tartani.
29. A gondok könnyű elűzését.
30. Zárt ajtókon bemehetni.
31. A páros életet.
32. Holtom után két évre föltámadni.

4. Mi a legkedvetlenebb ön előtt?

1. Mások kigunyoltatása.
2. Azt dicserni, mit (vagy kit) szívben gyaláz.
3. Hosszas és unalmas látogatás.
4. Titokkali visszaélés.

5. Hidegvérűség mások baja fölött.
6. Önelbizottság.
7. Czivakodás a páros életben.
8. Ha valaki a sült galambot várja.
9. Séртеgető élcz.
10. Üres erszény.
11. Ha az öreg szerelmes.
12. Nedves ajkút megcsókolni.
13. Szerelem viszonzás nélkül.
14. Fecsegés.
15. Kevélység.
16. Hálátlanság.
17. Hiu férfi.
18. Kaczér hölgy.
19. Haragbani mértékletlenség.
20. Ha valaki szegényekről beszél.
21. A különczködés.
22. Korán fölkelés.
23. A részeg férfi.
24. A mindent jobban tudni akaró.
25. Asztalnál oly szomszéd, ki mindig fecseg.
26. Oly férfi, ki sem nőt, sem bort, sem dalt nem szeret.
27. Mások bujtogatása.
28. Pörlekedés.
29. Az elbizottság.
30. A papucskormány-féle zsarnokság.
31. Oly férj, kit felesége tart.

32. Oly leány, ki a házasságchozi vonzalmát dobraüti.

5. Mi a legkedvesb foglalkozása ?

1. Gáncsolódás,
2. A holdhoz fohászzkodni.
3. Vendégeskedni s tánczolni.
4. Imádság.
5. Dalolás.
6. Szerelemfogadás.
7. Kézszorítás.
8. Zene.
9. Az ajtókon hallgatózni.
10. Mindenfelé örömet terjesztteni.
11. Szerelmeseket meglepni.
12. Az igazat kimondani.
13. Házasságokat eszközzeni.
14. A kérdezőt megcsókolni.
15. Szomorukat vigasztalni.
16. Déli álmokat elmondani.
17. Szegényeket jól tartani.
18. Turbékolni, mint a galamb.
19. Mindenkinek szemét magamra vonni.
20. Álmokat magyarázgatni.
21. Mások utjában állani.
22. Ott aratni, hol nem vetettünk.
23. Templom háta mögé járni.
24. Néha-néha térdepelni.

25. A társaságot megzavarni.
26. Tiszta buza közé konkolyt hinteni.
27. Pénzolvadás.
28. Terveket készíttetni.
29. Mások hibáit javíttatni.
30. Szerelmi kalandokat elbeszélni.
31. A 9-dik parancsolat ellen vétetni.
32. A kedvest megharagítani.

6. Mit szeret titokban tenni?

1. A négy fal beszélhet róla.
2. Kártyát vettetni.
3. Olyast, mit másnak tudni nem kell.
4. Több csésze kávé inni.
5. Leendő párjáról gondolkodni.
6. Nem igen szeretném kitalálni.
7. Kényelmesen henyélni.
8. Örök hűséget esküdni.
9. Mit nyilván nem lehet, vagy igen bajos volna megtenni.
10. Semmit.
11. Ugyan miért kérdi?
12. A világnak fittyet hányni.
13. Ön hiúságát kinevetni.
14. Magamat tükörbe nézegetni.
15. Nem szükség mindent kifecsegni.
16. A hűtlen kedvest siratni.
17. Azt magamnak tartom fön.

18. Kacsintgatni.
19. Most a felelettel adós maradok.
20. Burnótot szippantani.
21. A kedves képét vagy emlékét csókolgatni.
22. Francia regényeket olvasni.
23. Szerelmes verseket dalolni.
24. Busulni és sirni.
25. Papucsait ágya alatt elrendezni.
26. Gondolkodni a jövőről.
27. Mivel lepje meg kedvesét.
28. Új kedvesre szert tehetni.
29. Sokat tervezni a mulatságokra.
30. Magát kedvese karjai közé vetni.
31. Biz azt most meg nem mondom.
32. Imádkozni.

7. Hogyan szeret ön?

1. Forrón.
2. Lepke módjára.
3. $\frac{1}{4}$ óráig.
4. Gerle módon.
5. Ritkán — sokáig.
6. Nagylelkűen.
7. Borssal és paprikával.
8. Divat szerint.
9. Teljes valójából.
10. Mint maga Cupidó.
11. Szemérmétesen.

12. Színész-módra.
13. Minden hamisság nélkül.
14. Ártatlanul.
15. Örökké — mátol holnapig.
16. Minden megindulás nélkül.
17. Hiven.
18. Egész lélekből.
19. Csakugy na! — hiszen tudja már! —
20. Hogy legyen mit aprítani a tejbe.
21. Vigyázva.
22. Reménytelenül.
23. Kétségbeeséssel.
24. Gyöngéden.
25. Az idő szelleméhez és a viszonyokhoz képest.
26. Ábrándozva.
27. Epedve.
28. Alattomban.
29. Sehogy sem.
30. Órülésig.
31. Ravaszul.
32. Csiga módjára.

8. Mi által lehet megnyerni szerelmét?

1. Édes szavak által.
2. Barátságos ábrázat által.
3. Pénz által.
4. Viszontszeretet által.

5. Nyiltszivűség által.
6. Bókok által.
7. Izletes öltözködés által.
8. Csillogó ajándokkal.
9. Szép pillantással.
10. Kacsintgató szemekkel.
11. Nagylelkűséggel.
12. Góg és üres beszédek által.
13. Énekléssel.
14. Mértékletességgel.
15. Holdvilágnáli sétálással.
16. Piczin lábakkal.
17. Kézszorítással.
18. Sopánkodással.
19. Érzélgéssel.
20. Egy pár szép szemmel.
21. Halálíg tartó hűséggel.
22. Zálog-váltással.
23. Hamisság által.
24. Zenével.
25. Őszinteséggel.
26. Fényes vendégséggel.
27. Bőkezűséggel.
28. Szerencse kívánással.
29. Czifra szerszámú lovakkal.
30. Szíves részvétellel.
31. Elmésséggel.
32. Nemes önviselet által.

9. Milyen házaspárt szeret?

1. *Hölgy felelete:* Fiatal, karesu legényt.
Férfi felelete: Tüzes arczu barna kis leányt.
2. *H.:* Magyar huszártisztet.
F.: Szelid falusi leánykát.
3. *H.:* Ki kalapját általadja.
F.: Százezer forintos özvegyet.
4. *H.:* Ki nem szeret a konyhában forgolódni.
F.: Ki örökké vidám és vigkedvű.
5. *H.:* Leginkább jó magyar tánczost.
F.: Ki mellett nem kell őrt állani.
6. *H.:* Próbált hűségűt.
F.: Ki titkos lépteinket nem nyomozza.
7. *H.:* Ki hazulról soha ki nem marad.
F.: Nyájas szőkét.
8. *H.:* Ki a szépnemnél mindig kedves.
F.: Kiról a férfiak kevesei beszélnek.
9. *H.:* Ki a munkánál nem sohajtozik.
F.: Nőt, ki olvasni csak akkor szeret, ha minden dolgát elvégezte.
10. *H.:* Ki az alapos kifogásuak helyt ad.
F.: Ki az okos férfiak figyelmét magára vonja.
11. *H.:* Ki a vadászatot kedveli.
F.: Jó gazdasszonyt.
12. *H.:* Vig kedélyűt.
F.: Ki gyermekeit jobban szereti a pipe-reasztalnál.

13. *H.:* Ki tetteit ujján át nézi.
F.: Ki önbecsét érzi, de nem gőgös.
14. *H.:* Ki hivatalának pontosan megfelel.
F.: Ki semmi betegséget nem szinlel.
15. *H.:* Ki nem titkolózó.
F.: Ki a férj dolgába nem avatkozik.
16. *H.:* Egy sánta, rokkant vitézt.
F.: Ki kedveli a vivágok illatát.
17. *H.:* Ki a legkevesebb hűtlenséget nagyra veszi.
F.: Ki nem czivakodik és nem divat-majom.
18. *H.:* Ki mindennap lábaimhoz borul.
F.: Ki magát nagyra nem tartja.
19. *H.:* Ki nem szeret sokáig honn mulatni.
F.: Ki egyedül sem unja el magát.
20. *H.:* Ki nem tart sok barátot.
F.: Ki a zenészetben nem járatlan
21. *H.:* Kinek terjedelmes birtoka van.
F.: Ki férjézt hiven szereti.
22. *H.:* Ki komorságát dolgozó asztalánál hagyja.
F.: Ki nem tesz szemrehányásokat.
23. *H.:* Kinek valódi műveltsége van.
F.: Kinek penészes tallérai vannak
24. *H.:* Ki iparkodó és szorgalmas.
F.: Ki nem szerelemföltő.
25. *H.:* Ki nekem soha sem hizeleg.
F.: Ki a komorságot föl tudja vidadni.

26. *H.* : Ki remekjének tart.
F. : Ki nem képmutató.
27. *H.* : Kinek helyén van a szive.
F. : Ki mindig szelid arcot mutat.
28. *H.* : Ki nejét mindennél jobban szereti.
F. : Ki tükör nélkül is föl tud öltözni.
29. *H.* : Ki ébren alszik.
F. : Kinek orvosra nincs szüksége.
30. *H.* : Ki sem kicsiny, sem nagy.
F. : Ki tudományát nem fitogtatja.
31. *H.* : Ki nejevel örömet mulat.
F. : Ki minden dologhoz hozzányul.
32. *H.* : Ki nem kártyázik s nem iszákos.
F. : Kinek lelki ereje nagyobb, mint külső szépsége.

13. A gyors számoló.

A játszók mindegyike egy számot jelent, 10-en fölül a számítás újra kezdődik 1-nél. Most a számoló, kit a társaság választ, a játszók előtt egy történetet beszél el, melyben minél több számnak kell előfordulni. Minden játzó, kinek száma így fölemlítettik, meghajtja magát a számoló előtt, ha ezt elmulasztja, büntetést kell kiállnia, valamint a számolónak is, ha oly számot nevez, milyen a játszók közt nem létezik. — A játék menetére nézve ime itt egy példa (a számoló be-

szél): Midőn 1842-ben (itt a megnevezett négy játzó meghajtja magát) Olaszthonban utaztam, ha jól emlékszem, augusztus 5-dikén volt, (a nevezett meghajtja magát) következő kalandom volt: nappal mintegy három mértföldet haladtam, (a nevezett meghajtja magát mint minden következő nevezett) s hogy 2 órányi czéomat 9 óra előtt elérjem, kettőztetem lépteimet. — Utam erdőn vezetett át. Egyszer 3 rabló támadott meg; én magam voltam csak egy erős komondor kísért; én tehát 3 fától képezett védfal mögé vonulva lőttem megtámadóimra, kutyámat rájuk uszítottam, s mintegy öt percznyi küzdelem után, halva feküdt mind a 3 rabló, s én nyugodtan folytattam utamat.

14. Gyujtsd meg a gyertyát!

Két fiatal ember egymással szemben egy térdre ereszkedik. Az egyiknek kezében égő gyertya van, melyen a másiknak egyet, mely nem ég, meg kell gyujtani, úgy hogy térdelő helyzetéből föl ne emelkedjék, sem az egyensúlyt el ne veszítse.

15. Hogy? hol? miért?

A társaságnak egy tagja kimegy a szobából, a többiek egy általa kitalálendő szót adnak föl. Ha ez megtörtént, ez visszajő, s mindenikhez sorban e három kérdést intézi: „Hogy szereti ön? Hol szereti ön? Miért szereti ön?” A feleletekből kell kitalálni a föladványt, ha e három kérdés után nem találja ki, zálogot ad de a kinél kitalálja, az is zálogot ad, s kérdezővé lesz. A játék menete ez: a föladvott szó például, „Vár;” az első kérdésre: „Hogy szereti ön?” felelhető: „erős anyagból — sánczok, s tornyokkal, — romba dülve” sat., a másodikra „Hol szereti ön?” felelhető: „folyampartján — sziklaormokon — magaslaton” sat.; a harmadikra: „Miért szereti ön?” felelhető: „Mert védelmemre szolgál — mert elmúlt időkre emlékeztet — mert szép regét tudok róla” sat.

16. Az igazság tükre.

Mindenki papirdarabra fölül nevét írja, a papirdarabok összekevertetnek; mindenki kihuz egyet, s a név alá megjegyzését írja. Ezután újra, összekevertetnek, s újra huzatva a megjegyzések írása addig folytattatik, a meddig a játzóknak tetszik. Ha valaki saját

nevével megjegyzett papirdarabot huzott volna, kicseréli azt szomszédjaival, s a játék végével fölolvassó választatik, ki a papirdarabokat senkinek sem mutatva, mindent leolvass rólok; az, kiről a megjegyzések szólnak, köteles kitalálni minden egyes jegyzet íróját, ha kitalálja, az író zálogot, ha nem — ő ad zálogot, melyek aztán a játék végével beváltatnak.

17. A jelszó.

A társaságnak egy tagja kimegy a szobából, a többiek egy általa kitalálendő szót adnak föl. Ha ez megtörtént, ez visszajő, s mindenki a föladvott tárgy egy-egy tulajdonát nevezi meg előtte; például a föladvott szó: szem, tulajdona: éles, édig ér, föl van fegyverezve, hasonló a tükörhöz, kék, fekete sat.; ha háromszor körüljárva kitalálja a föladvott szót, az, kinél kitaláltatott, kérdezővé lesz, és zálogot ad, ha nem — ő ad zálogot.

18. A kántor.

A kántor szaval egy két verset, azután velo egyszerre az összes társaságnak kell ugyanezen verseket elszavalni, s ha a kántor elhallgat, mindenkinek el kell hallgatnia, mert különben az, ki tovább szaval, zálogot ad. A

kántornak joga van bármikor elhallgatni, s korántsem kell a versek végét bevárni.

19. A kétértelmű szó.

A társaságnak egy tagja kimegy a szobából, a többiek egy több jelentőségű s általa kitalálható szót adnak föl. Ha ez megtörtént, ez visszajő, s mindenik csak tulajdonát említi föl a föladott szónak, ha kitalálja, az váltja fel őt, a kinél kitaláltatott, ha nem — ő zálogot ad. A játék menete ez: a föladott szó például „Rózsa“ (virág és keresztnev); fölemlíthető tulajdonok: vörös, fehér, Ázsiából származó, nővér, kedves neve sat. sat., melyek egyenként megnevezendők, míg a kérdező egyszer körüljárta a kört.

20. A kézművesek.

A társaság két részre oszlik, melynek egyike bizonyos mesterséget választ, melyet a másiknak ki kell találnia, amit hogy könnyebben tehessen, a választó rész némajátékkal igyekszik választott mesterségét jelenteni. Ha háromszorra kitaláltatik, a két fél föl-váltja egymást, ha nem — a kitaláló fél zálogokat ad, s azután váltja csak föl a másikat. A játék menete ez: a választott mesterség asztalos mesterség például, hogy ezt a

játszók jelentsék, egynek fűrészelni, másnak gyalulni kell, s így tovább.

21. Kinek van kiadó szállása?

Mindenki leül, egyet kivéve, kit a sorsolás kijelöl; ez körüljár, s mindenkire intézi a főnebbi kérdést, mindenütt ezen feleletet nyerve: „Szomszédomnak.“ Mig így egytől a másikhoz utasítatik, mindnyájan helyet változtatnak, mely alkalomnál igyekezni kell a kérdezőnek, hogy helyhez jusson. Ha igyekezete sikertelen, zálogot ad, mindannyiszor, mig helyet nem kap; ha azután leül, aki szék nélkül marad, helyét foglalja el, s kérdezővé lesz.

22. A kendőtekeres- (Plumpsack) keresés.

A társaság közül egy a keresésre rendeltetik, ki a körbe áll. A kendőtekeres egy kézből a másikba megy; természetesen a kezek hátra tartatnak, hogy a kereső ne lássa azokat. A kinél észreveszi a kendőtekereset, a nélkül, hogy az, mig a kereső hozzá ugrik, tovább adná, az lesz keresővé.

23. A levelező.

A társaság megegyezik, milyen levelet akar írni, üdvözlő, barátságos, szerelmes levelet, vagy más. Ha ez megvan, a levél-papírosra mindenki egy sort ír, (amit akar) s a sor után behajtja a papírost, úgy hogy a következő az iratot ne láthassa, s így tovább. Ha mindnyájan irtak a papírra, a levél kész, s fölolvastatik.

24. Minden madár repül.

A játszók madárnevet kapnak, asztal körül ülnek, két mutató-ujjokat az asztalra helyezik. Egy közlők, a mester szól: „Minden madár repül“ s mellette fölemeli ujjait, mire mindnyájan fölemelik ujjukat. Azután a jelenlevő madarak közül nevez egyet ujj-fölemeléssel, mire az illetőnek szinte fel kell emelnie ujjait; ha ezt tenni elfelejti, vagy más repül helyette, vagy ha a mester jelen nem levő madár, vagy más állat nevét nevezi s valaki fölemeli ujjait (mert a mester mindenre fölemeli azokat), zálogot ad az illető.

25. Mire jó az?

A társaság körben ül; egyik oldalról valami tárgyat sug mindenki szomszédja fülibe,

míg a másik oldalról a „Mire jó az?“ kérdésre bizonyos használattal felelnek. P. o. egy oldalról adnak A-nak almát, a másikról sugják, használja surolásra sat. Ha mindenki kapott tárgyat s használatot, főnhangon tartozik mindkettőt megnevezni.

26. A némajáték.

A társaság valakit választ, ki a játékot vezeti, ez a többiek körében áll, s majd egyhez vagy máshoz intéz kérdést p. o. „Hogy aludt ön, hogy szeret ön utazni, miért kiállhatlan ön előtt a szerelmes öreg ember sat.“; e kérdésekre senkinek sem szabad szóval felelni, csak némajátékkal, aki ezt elveti, zálogot ad.

27. A néma vak macska.

Valakinek bekötik szemeit, s botot adnak kezébe, a társaság körben tánczol, de az illetőnek jelére megáll mindenki, és csendesség lesz. A vak macska megérint valakit botjával, s ennek elváltoztatott hangon kell felszólani; ha a vak macska eltalálja, ki szólalt föl, az lesz vak macska, akit megkapott, ha nem — folytattatik a körben-tánczolás.

28. A nevetés nélküli csipdesés.

A társaság összebeszél, hogy mindenki szomszédját két ujjaival arczában csipdesse s hogy az, ki nevet, vagy csak egy szót szól is, zálogot ad. Néhányan azonban titokban bekormosítják ujjaikat, s így befestik szomszédjaikat, mi fölött bizonyosan általános nevetés fog keletkezni, s így általános zálogadás is.

29. Pandora szelencéje.

Mindenki egy földi rosznak nevét veszi föl, mint: irigység, harag, betegség, harc, éhség, tüzvész, sat. Egy azonban a remény marad. Egy előbb kiküldött behivatik, s egy személyt botjával megérintve, azt mondja: „A reményt keresem, azért kinyitom Pandora szelencéjét.“ Ha eltalálta a személyt, annak válaszolni kell: „Én vagyok a remény.“ A kereső felel: „Légy tehát most Epimetheus.“ S akkor elfoglalja annak helyét, ki a reményt személyesíté; ha nem találta el, azt válaszolják: „A remény a szelencében maradt.“ S neki ki kell mennie, a többiek nevet csempélnek, s a játék újra kezdődik.

30. A pápa nincs honn.

Egygyel kevesebb szék állittatik körben, mint amennyi játzó van. A játzók egy személy körül körben tánczolnak e szavak közt:

A pápa nincs honn,
Ha haza jön, majd
Kopog az ajtón.

Ha a közepén álló kopogására mindenki székét keres, s ha valaki nem kap, pápává lesz.

31. A pósta.

A társaság körben ülvén mindenik egy városnevet kap. Az egyik trombita módra kiált: „Tra dra,“ a másik kérdi: „Ki az?“ felelet: „A pósta.“ Kérdés: „Honnét?“ felelet a neki adott városnévvel p. o. „Pestről“ Kérdés: „Hová?“ felelet, p. o. „Érsekujvárbá;“ most Érsekujvár kezdi a „Tradrá“-t azután a kérdések végeztével ismét a megnevezett város. Aki rögtön kérdezni, vagy felelni nem tud — zálogot ad.

32. A regélő.

A társaság két részre oszlik, az egyik részen mindenki egy-egy papirra néhány fő-

nevet ír, s e papírt átellenes szomszédjának adja. Az első most (ki papírt kapott) elkezd regélni, s fölhasználja az írva kapott főnevet, ha regéjét elvégezte, a másik kezd; s így tovább. Aki nem bírja a szavakat beszélni, zálogot ad. A játék menete ez: Az egyik részről **A** fölírja e szavakat például: rókaprém, patkányméreg és dohányzacskó; a papírt átellenes **B**-nek adja, ez most regél ilyformán: „Tudják kegyetek mennyire vágytam egy rókaprém mentére, de körülményeim nem engedék ennek megszerzését. Tegnap igen nagy előnnyel adtam el sok patkánymérget, a beszerzett pénzt hamarjában dohányzacskómba téve, rögtön siettem ohajtásomat valósítani.“ Így folytatattatik azután a játék a többieknél is.

33. A rejtett szó.

Valaki a körből eltávozik, s a társaság rejtett szót ad föl, p. o. üveg. A kiküldött bejő, s az elsőnek elbeszélését hallgatja, mint: Amint ma a kuthoz jöttem, hogy egy üveg vizet hozzak magamnak, a kuttól vízzel még rózsát is meriték. Mit mond ön ehhez? Ha a kereső ki nem találta a föladott szót, azt mondja: „Semmit!“ s tovább megy; ott ismét beszélnek el valamit neki, amely elbeszélés-

ben ismét benne van a föladott szó; a keresőnek addig kell találgatni, amíg valakinél kitalálja a föladott szót, amidőn az lesz keresővé.

34. A repdeső gyapot.

A társaság szemben ül, egyik oldalon az urak, másikon a hölgyek. Mindkét részről egy-egy személy középre jő, s egymással szemben megáll, s igyekszik egy gyapotdarabkát egymásra fujni, akire azután fujatott, vagy akinek lábaihoz esett, az fogoly, s kimegy a sorból, helyét más foglalja el s így tovább, míg minden ur, vagy minden hölgy fogolylyá lett. A legyőzöttek azután a győzők ígája alatt tartoznak elmenni, ami így megy: a győzők szembe ülnek s kezeiket úgy fűzik egybe, hogy ívet képezzenek s ez alatt a legyőzötteknek el kell haladniok.

35. A róka les.

A játzók körben állanak, kezüket hátra téve, a nélkül, hogy hátra nézniök szabadna. Egy közöttök a róka, ki a kört hátulról kerülgeti, kendőterkerescsel kezében e szók közt:

Futni siess,
A róka les.

A róka egynek azután kezébe adja a kendőtekereset, ki miután jobbról álló szomszédját ütés között egyszer a kör körül kergette, rókává lesz.

36. A rövid felelet.

A társaság körben ül, s mindenik szomszédjához egy kérdést intéz, melyre annak csak egytagu szóval szabad válaszolni. P. o. „Szeret ön táncolni?“ felelet: „nem“ sat. Aki egy kérdést ismét, vagy többtagu szóval válaszol, zálogot ad.

37. A szerelem önhangzói.

A társaságból egy személy megkezdi szomszédját kérdezni: „Mit csinál a szerelem?“ ennek most s minden kérdezettnek e kérdésre a-val kezdődő szóval kell válaszolnia p. o. „Angyalt, árvát;“ a második kérdésre: „Hogyan él a szerelem?“ e-vel kezdve kell mindenkinek felelni; a harmadikra: „Hogyan szeret a szerelem?“ i-vel; a negyedikre: „Hogyan dicser a szerelem?“ o-val; az ötödikre: „Mit alkotott a szerelem?“ u-val. Aki egy feleletet ismét, vagy más, mint a kiszabott betűvel kezdődő szóval válaszol, zálogot ad.

38. A szobrász.

Egy valaki szobrász, s a társaság minden tagjai szobrait képezik, kiket ennek kell mindennemű helyzetbe állítani; ha ez meg van, elkiáltja magát: „A mester elment!“ erre a szobrok elhagyják helyeiket, s tetszésök szerint mulatnak; egyszerre hangzik a kiáltás: „A mester itt van!“ s mindannyinak előbbi helyzetébe kell visszatérni, aki ezt nem bírja, zálogot ad.

39. A szókeresés.

Egy valaki kiküldetik, s a társaság bizonyos szót ad neki föl: erre behivatik, s neki kérdezősködni kell, de minden kérdésre csak: igen, vagy nem választ nyer. Ha kitalálja, az akinél kitalálja, lesz szókeresővé; ha nem, zálogot ad s más váltja fel őt. A játék menete ez: Föladatik például: „Mohamed szakálla.“ A szókereső most rendre ilyszerű kérdéseket alkalmazhat, hogy kitalálhassa a föladott szót, vagy itt — a szavakat: A szellemvilágból való? Felelet: Nem. Az anyagi világból? Igen. Az állatországból? Igen. Egy egész állat? Nem. Egy állat része? Igen. Négylábu állat része? Nem. De emlősálaté? Igen. Emberé? Igen. Fejének egy része? Igen. Nevezetes emberé? Igen. Az ókori történetben? Nem. A középkoriban? Igen. Eu-

rópaié? Nem. Ázsiáié? Igen. A hetedik századból valóé? Igen. Mohamedé? Igen. Tehát Mohamed szakálla a föladata szó? Igen.

40. Szomszédod hogy tetszik?

A társaság körben ül, egy szék nélkül maradván, e szók közt fordul mindenkihez: „Hogyan tetszik szomszédod?” Ha azt felelik: „jó!”, tovább kell folyamodnia. Ha valaki azzal felel, hogy: „Roszul.” A kereső általános székeserét rendel, s ilyenkor igyekszik székhöz jutni, ami ha sikerül, az lesz keresővé, ki szék nélkül maradt.

41. A pénzkeresés.

A társaság körben ül, s a szomszédok egymásnak összetett kézzel pénzt adnak: (krajczárt, hatost, de természetesen csak egyet, a többi csak ugy tesz, mintha a pénzt tovább adná); egy a pénzt keresi, akinek a kezét kinyitni parancsolja, az tartozik kinyitni, s ha a pénz nála van, ő lesz a kereső, ha nincs nála, az előbbi kereső folytatja a kutatást.

42. A tányérjáték.

A társaság jó tágas körben ül, a hölgyek jelenlevő férfiak, a férfiak pedig jelenlevő hölgyek neveit kapják, ha ez megtörtént, egy

réz-, vagy fatányért forgat meg valaki a kör közepén, s ha a tányér már eséshez közel van, valamelyiket a játék előtt kiszabott neveknek megnevezi. Ha a név tulajdonosa a tányért esés előtt megkapja, ő forgatja s hiv föl mást a fölfogásra, ha nem, zálogot ad.

43. A távirda.

Valaki némajátékkal jelöli p. o. e föladatát (a mit persze kimondania nem szabad): „A király beteg!” e jelelt mondatot mindenkinek ugyanazon jelekkel kell ismételni, s az utolsónak szóval meg kell e távirati sürgönnyt fejtenie, ha megfejti, ő fogja a távirati tisztséget átvenni, ha nem, zálogot ad, s az előtte valónak kell megfejtenie, ha ez sem tudja, ez is zálogot ad, s az ezelőtt valóra kerül a sor; ha a föladóig senki sem fejtheti meg, ennek kell a föladatot megmagyarázni.

44. Az ujság.

Annyi papirszelet osztatik el, amennyi játszó van. Mindenki papirszeletére fölír egy történeti nevezetességű nevet, s behajtja a papírrészt, melyre írva van. A papirszeletek összeszedetnek, összekevertetnek s ismét kiosztatnak. Az ujonnan kapott papirszeletre miadenni egy hölgynevet ír s azt teszi hozzá,

hogy a főnebb irttal találkozott e hölgy. A harmadik szétoosztásnál a találkozás helye iratik föl. A negyediknél, mit csináltak ott. Az ötödiknél, mi lett a találkozás eredménye s a hatodiknál, mit mondtak hozzá az emberek; mindenki azonban behajtja a papírszelet azon részét, melyre valamit irt. Ha az irás befejeztetik, mindenki fölolvassa a nála levő iratkát, az uralkodó tarkaság igen mulattató. P. O. „Árpád és Pepita találkoztak Velencében a Markusztemplomban, ott boroztak együtt, a találkozás eredménye egy virágbokréta lett, s az emberek azt mondták hozzá: addig jár a korsó a kutra, míg öszszetörök.“

45. Az utas.

A társaság tágas kört képez és megválasztja a személyt, kinek az utazó szerepét kell játszania. Ez pedig meghatározza, ki legyen a korcsmárosné, a korcsmáros, a szobalány, a pinczér, a leves, a hus, a tészta, a pecsenye, a saláta, a bor sat. Az utazó azután úgy tesz, mintha utról jönne, s kérdezősködik a korcsmáros után, ennek föl kell kelnie, s meghajtania magát, ha nem teszi, bármilyen okból is, zálogot ad, úgy mindenki, kit az utazó fölhi, s meg nem hajtja magát. Ha az utazó azt mondja, hogy szeretné megtekinteni az egész

gazdaságot, mindenkinek helyet kell változtatnia, s aki szék nélkül marad, mert egygel kevesebb szék van, mint játszó, az az utazó.

46. Az ügyvédek.

A társaság körben ül, s egyik a másiknak ügyvéde. Egy valaki jót, vagy rosztat beszél egy személyhez változtatva mással. A megszólítottnak felelnie nem szabad, mert zálogot ad, ügyvédének kell felelni, ha ez nem felel, ez ad zálogot.

47. A vakok vadászata.

Egy fán két 5—6 rőfös szalagot erősítenek meg s mindkét végét két egyénnek adják kezébe, kinek szeméit bekötik. A kettő egymást elérni törekszik, s ha valóban el is érik egymást, a kezökben levő kendőtekerccsel jól elpáholhatják hátaikat. A nézők ingerkedhetnek a két vadászszal, de ha valamelyik megkapatik, ő váltja föl a vak vadászt.

48. A virágkert.

A társaság félkörben ül. Előtte ül a tensur, a tensasszony és a kertész. A többiek virágneveket kapnak. — A tensur kezdi a beszédet: „Én kertemben sétáltam, s nőmet

hasztalan kerestem“; a tensasszony válaszol: „Én a szegfűnél voltam (vagy más virágnál) de nem találtam helyén“, a nevezett virág szól: „Én a rózsánál (vagy más virágnál, vagy a kertésznél is) voltam.“ A ki hamar nem felel, vagy oly virágot nevez, amely nincs a kertben, zálogot ad.

49. A zene szerinti cselekvés.

Valakit kiküldenek a szobából. A társaság megegyezik abban, mit kelljen a behívandónak tennie; ha ez meg van, az illető bejön, s a zene hangjai szerint (zongora, ének, hegedű) igyekszik a föl adott cselekvényt eltalálni, ha az gyenge, halk, tudhatja, hogy még meg sem közelítette a feladvány megoldását; ha hangosabban szól, közeledik; ha erősen, hangosan szól, kitalálta, s ilyenkor más küldetik ki.

50. A zene szerinti keresés.

Itt csak az a különbség, hogy bizonyos cselekvény helyett, valamely tárgy rejtetik el, melyet a kiküldöttnek meg kell találnia. Egyébiránt a játék folyama az előbbivel egyenlő.

ZÁLOGVÁLTÁS CSÓK NÉLKÜL ÉS CSÓKKAL.

A játékok közül többekben az van határozva, hogy a játékok bizonyos körülmények közt zálogot adjanak, mikép kelljen e zálogokkal s azok kiváltásával eljárni, erre nézve következő szolgáljon utmutatóul.

Zálogul használható minden, mit a tulajdonos könnyen a magáénak felismerhet, p. o. kendő, gyűrű, kulcs, karperecz, s. t. b. s e zálogot bizonyos arra kiválasztott személy magához veszi. A játék bevégeztével e személy kérdi, a kezébe véve egyet a zálogok közül, de a társaságnak meg nem mutatva azt: „Mit tegyen az, kinek zálogát kezében tartom?“ A választott bíró, vagy bírák kimondják teendőjét. Ily teendők ezek:

Csók nélkül.

1. Nevezze meg a leginkább irigylendő személyt a társaságban, s mondja meg ez érzelem okát.

2. Nevezze meg bűnét, mely fölött legjobban bánkódik.

3. Szavaljon szerelmi költeményt.

4. Adjon föl tréfás kérdést, melyet, ha az, kinek föladja, meg nem felelhet rá, csókkal váltathat be.

5. Oldjon meg egy tréfás feladványt. Meg nem oldás esetére vallja be ügyetlenségét.

6. Oldjon föl egy találgát, az előbbeni, vagy hasonló büntetéssel, meg nem oldás esetére.

7. Szavaljon el komoly költeményt.

8. Mulattassa a társaságot humoristikus költemény, vagy próza előadásával.

9. Jósolja meg egy kijelölendő személynek hány éves, vagy mennyi pénze van zsebében.

10. Ajándékozza meg a társaságot színes szalaggal (persze csak szóval), s fejtse meg minden szalag színének jelentését.

11. Csináljon egy kártyafortélyt.

12. Csináljon egy másnemű fortélyt.

13. Adja jelét sebes-beszédbeni jártasságának.

14. Mondjon egy, valamely jelenlevő hölgyre illő névrejti emlékverset.

15. Mondjon valamely adomát.

16. Nevezze meg első szerelmének tárgyát. (Kutyát, macskát sat.)

17. Mondjon mindenkinek egy bókot (gombaságot).

18. Nevezze meg legnagyobb erényét.

19. Játsszék zongorán, vagy hegedűn.

20. Énekeljen.

21. Egy nőnek (férfinak) mondjon szerelmi nyilatkozatot.

22. Csináljon szobrot; az az álljon egyenesen a kör közepére, s engedje, hogy minden jelenlevő azt csinálhassa vele, amit akar.

23. Mondja meg, mit tart legkellemesbnek a világon, s miért.

24. Táncoljon egyet.

25. Egy lábon állva, mindenki előtt hajtsa meg magát.

26. Fejezzen ki némajáték által egy kijelölendő szenvedélyt. (Félelem, harag, ijedelem stb.)

27. Ajándékozzon mindenkinek egy virágot, s fejtse meg e virág jelentőségét.

28. Álljon egy lábon, míg el nem esik.

29. Festessen magának bajuszt, ha nincs.

30. Adja elő élettörténetét. (Csak költőknek szabad lenni.)

31. Haladjon el mindenki előtt, a nélkül hogy nevetne. (Itt mindenki nevetésre ingerli.)

32. Nevezze meg egy bizonyos ország 5 nagy városát.

33. Egy ország 5 folyamát nevezze meg

34. Nevezzen meg a jelenkorból 3 nevezetes férfit s nevezetességük okát.

35. Járjon kötelen hajlongás nélkül. (Kréttával huzott vonalon.)

36. Nevezzen meg néhány terméket egy bizonyos országból.

37. Fütyüljön nevetés nélkül. (Itt mindenki nevetésre ingerli.)

38. Mondjon el egy kis történetet.

39. Néhány adott szóból történetet csináljon.

40. Mondja el mindenki öltözetének hibáját.

41. Mondjon mindenkinek hazugságot.

42. Mondjon egy új játékot.

43. Bekötött szemmel addig kapkodjon valaki után, míg eltalálja kiesoda.

44. Álljon az ajtó elé, s hajtsa meg magát, mintha valaki belépne. (Ilyenkor kívülről macskát, vagy más állatot eresztenek be az ajtón.)

45. Mondjon olyan kérdést, melyre ne lehessen felelni. (p. o. A múltból, a jövőből.)

46. Mondjon mindenkinek bókot, de minden bók ugyanazon szóval kezdődjék s végződjék.

47. Hasonlítson össze mindenkit valamivel, s mondja meg, miért teszi azt.

48. A társaság által választatnak virágok, melyeknek nevei az egyes tagok közt elosz-

tatnak, most behivatik a fegyencz, s neki meg kell mondani, mit csinál minden virággal s ezután megneveztetnek a személyek, kik e virágok neveit hordák.

49. Csináljon végrendeletet. Itt a fegyencz háttal ül a társaságnak s egy végrehajtót választ. Ez kérdi tőle, kinek hagyja a szerelmét, szivét, ezt vagy amazt, a rendelkező megnevezi a személyeket. Vagy a végrendelező kérdi, kinek hagyja ezt s némán mutat csókot, hajczibálást s egyebet. A rendelkező megnevezi a személyeket, s azután a végrendeletnek végre is kell hajtatni.

50. Irjon egy kijelölendő személynek kétértelmű levelet. Egy papirdarabot hajtson kétfelé, egyik oldalon irjon mindennemű grombaságot, melyet a másik oldalon bókká kell változtatnia; p. o.

Első oldal:
Ön tetszelgő.

Ön makacs is.

Második oldal:
Azt mondják az irigyek, akik nem tudnak, mint ön valódi kecsék által tetszeni.

Mondják amazok — s igazuk van. Mert ön makacsul visszautasítja az aljasok hizelgéseit.

Első oldal: Második oldal:
 Érzem, hogy önt nem Mert imádás a való
 szerethetem. kifejezés ön irányában.
 sat. sat.

51. Mondja meg mindenkinek fülébe, mit
 gondol felőle — de őszintén.

52. Vesse alá magát egy kijelelendő sze-
 mély akaratjának. Az az tegyen mindent, mit
 amaz parancsol.

53. Menjen számkivetésbe. Az az álljon
 a kuczgóban, míg egy, vagy több zálog ki-
 váltatik.

54. Alakítson Venuszt. Az az, minden je-
 lenlevő hölgytől kölcsönözzön egy bájt, egy
 kecsét, s így állítson össze egy szép hölgy-
 képet.

Csókkal.

55. Csókolja meg a házfedelet. Egy kije-
 lelt személy homlokát csókolja meg.

56. Kolduljon. A fegyencz letérdel egy
 kijelölt előtt, s kéri, hogy adja meg neki, mit
 szive kíván. A kijelölt mindenkép találgatja,
 mit kívánhat, míg végre azt kérdi: kíván
 ön csókot? akkor a fegyencz igennel felel s
 csókot kap.

57. Fessen arczképet. Csókolja meg a
 kijelöltnek arczát, száját, szemét és hom-
 lokát.

58. Csináljon méhkast. Ha hölgyé a zá-
 log, a hölgy leül, s minden férfi csókban mé-
 zet koz a kasba. Ha a zálog férfié, méhki-
 rálynét választ s minden hölgyet megcsókol-
 va, a méhkirálynénak egy csókban nyújtja át
 a gyűjtött mézet.

59. Mutassa meg valakin a barátcsókot.
 A fegyencz választ egy nőt (férfit); mind-
 kettő letérdel háttal egymásnak. A nő jobbra
 a férfi balra hajtja fejét s így egymást meg
 kell csókolniok.

60. Mutassa meg valakin az apáczaesó-
 kot. A fegyencz valakit a szék rácsozaton át
 megcsókol.

61. Választassa meg a sors által azon
 személyt, kit meg kell csókolnia. Ha férfi a
 fegyencz, kiválasztjuk egy kártyajátékból a 4
 felsőt (dámát), s elosztjuk négy hölgy közt,
 a fegyencz a négy király közül huz egyet, s
 mely dáma királyát huzta, azt a nőt megcsó-
 kolja. Épen megfordítva áll az egész, ha a
 fegyencz hölgy.

62. Csókolja meg a négy szobasarkot.
 Csókoljon meg négy kijelölt személyt, kit a
 szoba sarkába állítunk.

63. Adjon valakinek álesókot. A fegyencz
 a kijelöltet készül megcsókolni, s ha ez oda-
 tartja arczát, szomszédját csókolja meg.

64. Csókolja meg azt a személyt, kit leg-

jobban kedvel, a nélkül, hogy az észrevegye. A feyencz mindenkit megcsókol.

65. Játszsa a bosszankodót. A feyencz megnevez a zálogőrnek néhány személyt, azután sarokba áll, s mindenkinek el kell előtte haladni, míg azon személyek előjőnek, kik a zálogőr előtt meg vannak nevezve, ezek azután megcsókoltatnak a feyencz által.

66. Fizesse tartozását. A feyencz választ az ellenkező nemből valakit, kit leültet; azután sorra járja az egész társaságot, melyet megcsókolva az összes tartozást a leültetettten lerója.

67. Csókolja meg az árnyékát. A feyencz a világosság s egy választott személy közé áll, hogy árnya arra essék, s ezt megcsókolva saját árnyékát fogja megcsókolni.

68. Zarándokoljon. A feyencz egy személyt az ellenkező nemből választva, sorra járja a társaság minden tagját, s minden férfitől a maga számára kenyerét, a kísézője számára csókot kér; minden nőtől kísézője számára kenyeret, magának pedig csókot kér, ha t. i. a feyencz férfi, ha nő akkor a dolog megfordítva áll.

69. Sohajtozzék valaki után. A sohajtozó sarokba áll, sohajt, s megnevezi a személyt, aki után sohajtozik, míg az egész társaság egymásután áll, ekkor a feyencz kilép a

sorból, és megcsókol minden férfit (nőt), s helyére megy, mindkettőt teszik a többiek is.

70. Éssék kutba. A feyencz félre áll, s azt mondja „Kutba estem.“ „Hány ölnyire?“ kérdik tőle; ő meg felel, „Egy, kettő sat.“ Azután kérdik „Ki huzzon ki“ akit megnevez, az annyiszor tartozik őt megcsókolni, ahány ölnyire esett.

71. Csinálja Aristoteles lovát. A feyencz karon fog egy nőt, vagy megfordítva, s megcsókoltatja minden férfiúval, vagy viszont.

72. Csinálja Amor hidját. A feyencz négykézláb telepedik a szoba közepére, s egy kijelendő hölgy és férfi hátára támasztva kezeit, megcsókolják egymást.

73. Utazzék. A feyencz választ valakit, s azzal utazik egytől a másikkhoz. A választott személy megcsókol minden férfit (nőt) s minden csók után megtörüli a feyencz száját.

74. Csináljon villanyozó gépet. A feyencz középre áll, s két férfi karon fogja, a többiek fölvaltva (egy nő egy férfi) mind csatlakoznak hozzájuk; mikor az egész társaság együtt van, a feyencz megrántja karjait, s mindnyájan megcsókolják szomszédaikat, csak a feyencz nem kap a csókból.

75. Csókoljon meg egy kijellettet nyulcsókkal. A feyencz és a kijellett egy czérnaszálat vesznek szájukba, melyet addig huzznak

a szájba befelé, míg ajkaik összeérnek — s akkor a csók elcsattan.

76. Csókolja meg a gyertyatartót. Egy valakinek kezébe adjuk a gyertyát, s megcsókoljuk.

77. Epedezzék. A fegyencz azt mondja: „Epedezem N. N. után“, a megnevezett megcsókolja s fölváltja a fegyenczet, s így megy az a társaság minden tagján végig.

78. Legyen kolduló barát. A fegyencz választ magának egy nőt (férfit) s azzal sorra járja a társaság minden nő- (férfi-) tagját, megcsókolja, s e csókot kísérlőjének adja.

79. Mérjen Ámor rőfjével. A fegyencz választ egy nőt (férfit), annak kezeit összeteszi, s ismét szétválasztja, mintha mérni akarna, ekkor átkarolja, s annyiszor csókolja meg a hány rőföt a választott kért tőle.

EZERMESTER.

Hervadt rózsát fölfrissíteni.

Vegyünk egy kis ként, szórjuk azt izzó szénre s a kénfüst fölé tartjuk egy ideig a hervadt rózsát, azután mártjuk hideg vízbe, s 3 vagy 4 óráig rejtjük egy jól bezárt katulyába. Ha később kiveszszük, oly friss lesz, mint a most szakasztott rózsza.

Fehér, tiszta kártyapapírt valódi kártyává változtatni.

Ily kártyapapírra citromlével festünk zöld, vagy makk egyszemet (persze francia kártyabélit) s meg hagyjuk száradni. Most e papírt nagyon finom levélpapírosba takarjuk s a rajzolat helyén lepecsételjük spanyolviaszszal, ha azután a borítékot leveszszük, a forróság megadta a rajzolat fekete színét, s kész a kártya.

Egy gondolt számot megnevezni.

Valakit fölszólítunk, hogy gondoljon egy számot. Ezt azután meg kell neki kettőzni s még négyet hozzá adni; a kijött mennyiséget 5-tel kell neki szorozni s azután tizenkettőt hozzáadni, az utolsó eredményt pedig 10-zel szorozni. Most meg kell neki a végeredményt nevezni, ebből levonunk 320-at. A maradékból jobbról a két utolsót elvágjuk, a hátramaradtak képezik a gondolt számot. Példában világosabb lesz az egész. Valaki gondolja a 6-os számot. ezt megkettőzi:

	=	12
hozzáad 4-et	=	4
	=	16
szorozza 5-el	=	5
	=	80
hozzáad 12-őt	=	12
	=	92
szorozza 10-el	=	10
	=	920
ebből levonunk 320-at	=	320
	=	600

elvágjuk jobbról a két utolsó számot = 6(00
s ez a gondolt szám.   marad = 6

Égész tojást töretlenül vízzel félig telt palaczkba helyezni.

A tojást egy ideig erős boreczetben áztatjuk, az eczet úgy meglágyítja a tojás héját, hogy azt hajlítani, nyújtani lehet a nélkül, hogy széttörnék; mihelyt a vízbe ér a tojás, ismét megkeményül, s előbbi alakját visszanyeri.

A világító viz.

Gyanta-aetherbe mártott czukordarabot vessünk egy vízzel telt edénybe. Sötétben nem csak a víz színe fog világitani, de ha erősen fujjuk a vizet, világitó habokat is fog hányni.

A gáz-készítő.

Egy selmeczi pipát megtöltünk apróra tört kőszénnel, azután a pipa tetejétől elzárjuk a levegőt, midőn agyaggal betömjük, azután tűz, vagy láng fölé tartjuk a pipát. Ha a kőszén eléggé megmelegedett, kis mennyiségű gáz fog a pipaszár felső nyílásán mutatkozni, mit meggyújtva, darab ideig az egész szobát meg lehet világitolni.

Egy egész társaságot kísértette változtatni.

Egy darabka gyapjuszövetet bemártunk konyhasó, sáfrán és borszesz (spiritus) vegyületbe; a szövetet tányérra téve azután meggyújtjuk, miután minden világosságot kizártunk a szobából. E láng világánál a jelenlevők mindannyi kísértetté válnak.

A bengáliai tűz.

Gyapotra szórjunk apróra tört piranyt (strontian), s azután öntsük le a gyapotot jó borszeszszel. A gyapot meggyújtva, gyönyörű vörös lánggal fog égni, és minden tárgyat vörös színben mutatni.

Bort és vizet egy pohárba tölteni, hogy össze ne folyjanak.

Egy félig vízzel telt pohárba vessünk egy vékony szelet kenyeret, erre vigyázva töltsünk bort (a bornak csak a kenyérre szabad csepegni), s a kettő össze nem fog folyni.

Egy zsebkendőt meggyújtani, a nélkül hogy elégjen.

A kendőt vízben jól megáztatjuk, kifacsarjuk, erős borszeszbe mártjuk, s egy villára aggatva meggyújtjuk alsó végét, és a kendő nem fog elégni.

Tüzet a kézben tartani, a nélkül hogy a kéz megsértessék.

Kenjünk be kezünket tojássárga, mézga (gummi) és keményítő keverékkel, hagyjuk a kezét megszáradni, s bátrau tarthatjuk kezünkben az izzó szenet.

Holt rákot megleveníteni.

Néhány élő rákot pálinkába mártunk néhányszor, mi által vörös színt nyernek, s most betesszük őket egy tálba a főtt rákok közé, és nemsokára ki fognak bujni a tálból.

Lágy tojást a kézben főzni.

Lyukat furunk a tojáson, egy kis tojásfehérét kiöntünk belőle, s helyébe jó erős pálinkát töltünk; megfordítva kezünkben tartjuk néhány pillanatig a tojást — s meg van főzve.

Egy gyűrűt a fonal hamuján függve tartani.

Középvastagságu fonalat néhány perczig sós vízben áztassunk, könnyű gyűrűt akaszszunk rá, s gyujtsuk meg a fonalat. A gyűrű csak ha megmozdittatik, fog leesni.

Fehér borból vöröset csinálni, s viszont.

Észrevétlenül vessünk egy kis apróra tört brazíliai czikalám forgácsot (fernambuk) a fehér borral megtöltött pohárba, s a bor vörös lesz, azután néhány csepp citromlével ismét fehérre változtathatjuk.

Üveget pusztá szóval szétrepeszteni.

Egy tiszta hangu poharat keresztbe tartunk szánkhoz, miután előbb megvizsgáltuk e pohár hangját, körülbelül 8 hanggal magasabb hangon kiáltsunk belé, s a pohár szét fog repedni.

Vízben izzó tojás.

Egy kifujt tojást egyenlő rész salétrom-, kén- s oltatlan mészből alkotott porral megtöltünk, s a nyílást fehér viaszszal betapasztjuk. Ha a tojást pohár vízbe teszszük, a mész

meggyul, s a tojás sötétben izzó tojásnak fog látszani.

Aczelt fájdalom s veszély nélkül a kézben fölolvasztani.

Apróra tört ként teszünk egyik kezünkbe a másikkal meg izzó aczelt forgatunk e kézben, s az aczel el fog olvadni.

Lágy tojást ebéd alatt az asztalon főzni.

Egy tál vízbe oltatlan meszet s néhány tojást teszünk; egy-két perc alatt a tojás megfőtt.

Kötőtűvel meggyújtani a gyertyát.

Egy kötőtű végére zabszem nagyságu gyantát alkalmazunk, a gyertyát, elfujjuk s a még izzó bélhez közeledve a gyantás kötőtűvel meggyújtjuk a gyertyát.

KARTYAFORTELYOK.

A társaság több tagjának megmondani, melyik kártyát választották maguknak.

Az ember vesz 20 kártyát s kettőt-kettőt egymás mellé téve, kirakja őket az asztalra s fölker többet a társaságból (vagy az egész társaság is fölkerethetik), hogy jegyezzen meg magának két egymás mellett fekvő kártyát. Ezután összerakja az ember ismét a kártyát, de úgy, hogy a két-két összetartozó kártya egymástól el ne választassék. Mind a 20 kártyát most az asztalra rakjuk e szók szerint:

M U T U S
N O M E N
D E D I T
C O C I S

E szavakat persze emlékezetünkben kell tartanunk. Következő tulajdonai vannak:

először minden betű kétszer van e négy szóban, másodszer minden szóban két egyenlő betű foglaltatik, s végre a többi 3 betű úgy van elosztva, hogy p. o. az első szó egyik betűje (M U T U S) a másodikban, t. i. *M*, egy másik a harmadikban, t. i. *T* és a harmadik a negyedik szóban szinte föltalálható, t. i. *S*; s épen így van a többi három szónál is. E négy szó szerint úgy rakjuk az asztalra a kártyát négy sorban, hogy az eddig együtt levő kártyák két egyenlő betű helyét foglalják el. Ha most minden kártya rendszerint el van helyezve, mindenkit egyenkint megkérünk, melyik sorban van két megjegyzett kártyája. Ha most valaki azt mondja, hogy mindkettő az első sorban van, akkor nem lehet más, mint a második s negyedik kártya, mert csak a két *U* betű egyenlő; ha valaki az első és másodikban levőknek mondja megjegyzett kártyáit, nem lehet más, mint az első sorban az első s a második sorban a harmadik, mert az első sorban első betű az *M*, a másodikban pedig harmadik, több *M* pedig nincs, s így tovább, míg minden kártya ki van találva. — Hogy a kellő gyakorlatot e kártyafortélyban megnyerjük, legjobb, ha e négy szó betűit krétával az asztalra írjuk, s így próbáljuk eleinte elrendezni a kártyákat.

Az elválhatlan 4 király.

Egy kártyajátékból kiválasztjuk a 4 királyt, megmutatjuk az egész társaságnak s azután mind a négyet együtt az egész kártyacsomag alá teszszük, észrevétlenül azonban még a királyok alá is teszünk két kártyát. Most e két kártyát, melyet mindenki két királynak fog tartani, a kártyacsomag közepébe teszszük, úgy hogy az egész társaság lássa, s míg a legalsó királyt a csomag leg-tetejére helyezzük, egyszer leemeltetjük a kártyákat, valakinek átvizsgálás végett átadjuk, s ime a négy király (mi egyébiránt igen természetes) együtt fog találatni daczára a látszólagos szétosztásnak.

Egy kártyát kitalálni, melyet valaki megjegyzett magának.

21 kártyát kirak az ember 7—7 kártyás 3 csomóban. Most azt kérdi, melyik csomóban van a megjegyzett kártya, a megjelelt csomót, összerakva a kártyát, közepére teszszük s ismét három rakásra osztjuk a kártyákat. Ezután újra kijeleltetve a csomó, melyben a kártya van, ezt megint a közepére teszszük, s így harmadszor is. Ha most az összes kártyák kezünkben vannak, a 11-dik kártyának kell a megjegyzettnek lenni.

A 14 kártyás kör.

E 14 kártyát úgy kell mind megfordítani, hogy mindig csak a 7-dik kártyát szabad megfordítanunk. Számítunk egytől 7-ig, a hetedik számú kártyát megfordítjuk, a megfordított-tól ismét számítunk hetet, s a hetediket újra megfordítjuk, s i. t. Ha a kártyára visszatérünk, melyen a számítást megkezdettük, s amelyet persze meg kelle jegyeznünk, azt átugorjuk s a következőnél kezdjük a számítást az előbbi mód szerint, míg mind a 14 kártya meg van fordítva.

9 kártyát s utóbb még 3-at úgy az asztalra kirakni, hogy minden sorban 4-et lehessen számítani.

9 kártyát három-három kártyás sorban teszünk az asztalra, s valakinek azután szinte három kártyát adunk a kezébe, s megkérjük, hogy ezt úgy tegye a többihez, hogy minden sorban négyet lehessen számítani. Nem egy könnyen fog valaki módjára akadni. Nekünk pedig így kell eljárunk: egy kártyát az első sor első lapjára, a másodikat a középső sor közép-lapjára, s egyet a harmadik sor harmadik lapjára teszünk; és így minden sorban, minden oldalról négy kártyát számíthatunk.

A tánczó kártya.

A társaságtól egy kártyát kérünk és egy olyan poharat, melyben a kártya könnyen mozoghat. E kártyát most észrevétlenül egy már előbb elkészített női hajra (mely jó hosszú) ragasztjuk, a haj mindkét végén t. i. kevés viasz van; az egyik végére a kártya jó, a másik végét pedig a botocskára ragasztjuk; már most tánczdarabot játszatumk vagy dudolunk s taktus szerint ugratjuk a pohárban a kártyát, míg végre erős rántással a pohárból kihajítjuk, azután fölemelve, a haját a bot- s kártyától hirtelen elválasztjuk, és odaadjuk mindkettőt a társaságnak, mely semmit sem fog az egész műtétről tudni, ha ügyesen véghezvisszük az egészet. Magától értetődik, hogy a társaság s a gyertyák kissé távol essenek a mutatvány színhelyétől.

Vörös és zöld egyszem.*)

Két urat megkérünk, hogy álljon háttal a társaságnak. Most egy vörös egyszemet, melyre előbb kis szappannal kivágott zöld egyszemet ragasztottunk s egy zöld egyszemet, melyre előbb kivágott vörös egyszemet ragasztottunk,

*) A kártyafortélynál francia kártyák használandók.

megmutatunk távolról a társaságnak és megmondjuk, hogy például a jobbra álló urnak zsebébe teszszük a vörös egyszemet s mire kihuzza, zöld egyszem lesz, a bal felőlinek pedig zöld egyszemet teszünk a zsebébe, mely vörössé lesz. A kártyát a mondott urnának zsebébe is teszszük valóban, de a betételnél levezszük észrevétlenül a ráragasztott egyszemet. Be levén téve a kártya, varázsszavakat rebesgetünk, s azután megmutatjuk a kártyát, mely természetesen, lehullván a ráragasztott egyszemek, mást fog mutatni, mint a betett. Az egész fortély ügyességen alapszik s a képességen, a társaságot a műtét alatt szóval tarthatni.

A varázskártya.*)

(Előmutatunk egy kártyát.) Hogy hívják önök e kártyát, ugy-e vörös hármasnak? S mégis azt állitom én, hogy az vörös egyszem! (Előmutatjuk ugyanazon kártyát, csak ugyan vörös egyszem.) De még ezt is tagadom, mert az vörös király! (Megmutatjuk a kártyát, vörös király.) Ebből látják önök, hogy semmit sem állithat az ember teljes biztossággal. Megfejtés. Egy vörös hármasról levakarjuk finoman a felső szemet, a kártya hátára pedig

*) Ide is francia kártya szükségeltetik.

ragasztunk vörös királyt. Ha hármast mutatunk, a kivakart szemet ujunkkal takarjuk be s mindenki azt fogja gondolni, hogy a harmadik szemet eltakarjuk; ha egyest mutatunk, az alsó szemet takarjuk be s a felső üres helyet látni engedjük. Ha királyt mutatunk ügyesen megfordítjuk a kártyát. Itt is gyakorlottság, s az illő távolság kívánatos.

Egy kihuzott kártyát könnyen kitalálni.

Egy kártyát jól megjegyzünk magunknak; kissé szétszórva nyújtjuk a kártyacsomagot egy valakinek, hogy válaszszon, de sietve, a megjegyzett kártyát pedig kissé kijebb hagyjuk, mint a többit, a sietségben majdnem mindenki a kiálló kártyát fogja huzni, s ha azután még egy összekeveri is a kártyákat, a kihuzottra könnyen ráakadunk. Ha valaki nem huzná az általunk megjegyzett kártyát, ugy szóval kell őt tartanunk, s a megjegyzettet a huzott helyébe kezébe játszani, és ismét könnyen kitaláljuk a huzott kártyát, mert betétel előtt megnézve a kártyát azt fogja a huzó hinni, hogy első nézéskor tévedett.

JÓSLATOK.

(Hány éves valaki, vagy mennyi pénze van zsebében?)

E játékhoz szükséges, hogy az ember a jóslat fogamatban vétele előtt az alább következő tiz számjegyzéket leírja. Most ama személynek, kinek korát, vagy pénzmennyiségét akarjuk eltalálni, átadjuk e tiz számjegyzéket egymás után s mindeniknél megkérdejük: „Rajta van-e korának [(pénzének) száma e jegyzékei?“. Az igenlő felelettel megbélyegzett jegyzékeket elkülönítjük a többitől, s rajtuk a balról álló első számokat összeadva, az eredmény biztos. Például: valaki husz éves, s kijelöli nekünk a : b), c), d), e) s f) jegyzékeket, mint a melyeken az ő gondolt szám: (most 20) rajta áll; most összeadjuk ezen jegyzék balfelölő első számaait: 2, 3, 4, 5, 6-ot s meg van az eredmény 20.

a) 1 29 40 48	b) 2 29 40 48	c) 3 28 40 50
11 30 42 49	12 30 42 49	15 30 44 51
16 31 43 50	16 32 43 50	16 33 45 53
21 33 44 51	20 35 44 51	20 34 46 54
22 35 45 52	22 36 45 52	23 36 47 55
23 36 46 53	26 38 46 54	26 37 48
27 38 47 55	24 39 47 55	27 38 49

d) 4 29 40 49	e) 5 30 41 48
13 31 41 50	15 31 42 49
16 33 42 52	18 32 43 51
20 34 43 53	20 34 44 52
23 36 46 54	21 35 45 53
25 38 47 55	25 36 46 54
26 39 48	28 38 47 55

f) 6 29 40 49	g) 7 29 40 49	h) 8 28 40 49
14 31 41 50	15 31 41 50	14 31 42 50
16 32 42 51	18 33 42 51	17 33 43 51
18 34 43 52	21 34 43 52	21 35 44 52
20 36 44 53	23 36 45 53	23 36 45 53
24 37 46 54	25 37 46 54	24 37 46 54
27 38 47 55	26 38 47 55	27 39 48 55

i) 9 26 40 49	k) 10 28 39 48
13 30 41 50	11 30 41 49
17 32 42 51	12 32 43 50
19 34 44 52	19 33 44 51
22 35 45 53	22 35 45 52
25 37 47 54	24 37 46 53
27 39 48 55	26 38 47 54

TALÁLKÁK.

Tükör vagyok, de nem szobád falán,
 Forrás vagyok, de nem zöld fák alatt,
 Ablak vagyok, de nem látsz rajtam által,
 Csillag vagyok, de nincsen kék egem.
 Mint barna felhőn muló vész után,
 Boltos szivárvány nyugoszik fölöttem.
 Nincs ajkam és mégis mosolygok én,
 Nincs szavam, mégis kérlelni tudlak,
 Esőzöm, égek, biztatok, fenytetek.

u o z S

Nagy résztint has vagyok, szám is van, de
 nem nagy;
 Megtöltöm hasamat jó itallal csak adj;
 Ha jól tartasz, hidd el, nem leszek károdra;
 Megjobbítom, a mit innom adsz, számodra.

o p o H

Érez levén, tudok szólani,
 S tüdő nélkül kiáltani;
 Az élőket hívogatom,
 A holtakat elsíratom.

S u a n g H

Ha vizem bőven van, bort iszom s vidulok:
De ha vizem nincs, vizivásra szorulok.

M o l n a r.

Különben nálatok nincsen kegyelemben,
Leányok! ki nektek igazat mond szemben;
Én pedig -- oh csoda! -- soha sem hazudok,
Mégis nektek mindig kedves lenni tudok.

L é n y k ö r.

Kicsiny magból terem, nem bir tekintettel,
S a királyt és koldust tartja öltözettel.

L e n y.

Reggel négy lábon mász, délben csak
Este hármon ballag, kivált a hol van sár.

E m b e r.

Négy testvér utazgat egymással: az egyik
szalad örökké, s még sem fárad el; a második
emészt örökké, s még sem lakik jól; a har-
madik iszik egyre, s még sem szünik szomja;
a negyedik pedig szüntelen füttyül, s nem bir
soha kellemes dallamat létre hozni.

A n e g y e l e m.

Remekmivű híd az egész, melyen át még
senki sem járt; de különös rajta, hogy a viz
fölötte van, az emberek pedig alatta járnak
el; hajók alatta kényelmesen elvitorlázhatnak,
a madarak elrepülnek alatta, és semminemű
vámot nem követelnek rajta.

S z a r v a r a z i a n y.

Van vizem, s nem vagyok nedves,
Van tüzem, s nem vagyok tüzes,
Kereszten függök, s nem vagyok holt,
Piczike parányi vagyok —
S drága pénzen árul minden bolt.

G y é m a n t.

Egy nagy egyház az egész, benné virul
szép sárga virág; de ki a virágra szert akar
tenni, annak az egyház fehér márványfalait
kell szétrombolni.

L o j t a s.

Alól lapos, fölül hegyes
Édességért igen kedves.

C z n k o r s u n v e g.

Szünet nélkül jár — kel,
Nyugtót soha sem lel,

De minden lépéssel —
Egy helyben vesztegel.

Q r a

Az egyiknek van,
A másiknak volt,
A harmadik szeretné.

P é n z

Mivé akar mindenki lenni,
S mi nem akar mindenki lenni?

Q r e g g é — o r e g

Világos nappal megjelenek
S nem látandsz engemet,
Sötét éjjel ha megjelenek,
Látni fogsz engemet.

C s i l l a g

Ezer meg ezer gyermeket
Itat egy anya és etet;
És ki rajta tápját leli,
Mindannyit később elnyeli.
De föltámad majd sirjából
Mindegyik, ha Istene szól.

F ö l d

Elsőmre rimel a második,
S ha mindkettőmet egyesítik
Olyan nagy város lesz egészem,
Mint csak egy a földkerekségen.

L o n d o n

A hol valami van, ott nem vagyok ta-
lálható; de a koldus minden zsebében ben va-
gyok én, s ő viseli magán kézzel nem fogható
s mégis nehéz és nyomasztó terhemet.

S e m i

Az éj testvérének mondanak
És a nappalnak anyja vagyok,
Belőlem mindent létre hoznak
S magam mégis — semmi sem vagyok!

S e m i

Élettől jó, és élete nincs —
S mégis sok terméke drága kincs.

L o l

Mondd ki vagyok?
Ifjan olcsó, vénen drága;
Ifjan gyenge, vénen erős;
Jégbe ha hűtesz —
Feltüzesitesz.
Mondd, ki vagyok?

B o r

Német talányok.
(Rebus, Räthsel und Charaden.)

Z W I I.

W aa aa aa aa D.

Wachtparade.

R
R.

Eroberer.

ND.

Ende.

D

D D

D heit D

D D

D

Dummheit.

R

gung.

Erinnerung.

Beante im Kreisamte.

Vernimmst in süsser Stunde
Du aus dem theuren Munde
Der ersten Silbe Wonnelaut,
So kannst Du mit der zweiten
Die Seeligkeit nicht deuten,
Die dämmernd in Dir graut.
Das Ganze ist gewonnen
Und alle Qual zerronnen,
Denn heim führst Du die liebe Braut.

Ich bin nicht und werde nicht
sein.

Du meinst, ich scherze? — ich sage Dir
nein!

Räthst Du auf etwas, so leiste Verzicht
Auf Lösung: erräthst Du mich, nenne mich
nicht.

Nicht.

Oft tritt man mit Füßen mich,
 Doch heil' ich Schnitt, Stoss und Stich.
 —————
 Pflaster.

Wenn aus deinen beiden ersten hold
 Die andern zwei zu mir herüber gleiten,
 Tausch' ich für der Empfindung sel'ge Freu-
 den
 Nicht Rang und Ehre, Thron und Gold.
 Mit dir beklückt in seligem Verein
 Wird mir mein Leben dann das Ganze sein.
 —————
 Augenblick.

Meine erste Sylbe kehrt
 Stets zurück in Winterstürmen,
 Liebevoll die Saat zu schirmen,
 Eh' si rauher Frost zerstört.

Ist die erste oft gefallen,
 Schimmert sie in reiner Pracht —
 Höret man bei Tag und Nacht
 Meine beiden Letzten schallen.

Schliesst der Winter seinen Lauf,
 Blüht auf eisbedeckten Gründen,
 Frühlingswonne zu verkünden,
 Schon mein Ganzes freundlich auf.
 —————
 Schneeglöckchen.

Der Kaufmann wünscht mich zu haben,
 Er lebt ja von meinem Genuss.
 Willkommen sind ihm meine Gaben,
 Doch tritt er mich stets mit dem Fuss.
 —————
 Der Absatz.

Die Erste doppelt genommen,
 Kommt aus der Zweiten doppelt genom-
 men.

Die Dritte einfach genommen
 Wird von den Kranken genommen;
 Die Vierte doppelt genommen,
 Macht den Verbrecher beklommen. —
 Das Ganze einfach genommen
 Wird dann in Anspruch genommen,
 Wenn die Erste doppelt genommen
 Aus der Zweiten doppelt genommen
 Nicht heraus will kommen.

—————
 A-p-o-t-h-e-o-d-e-v

Mein Ganzes zählet nur drei Lettern
 Und vor und rückwärts ist es gleich.
 Es kann verteufeln, kann vergöttern
 Ist Hölle bald, bald Himmelreich.
 Du findest es in allen Zonen,
 In Süd, in Ost, in Nord und West
 In Bauernhütten und auf Thronen
 Beginnt's mit einem Freudenfest.

10. Hogy írják a száraz füvet 5 betűvel?
Széna.
11. Milyen állatok szégyenlősek csak haláluk után?
A rákok.
12. Mely szemmel nem lehet látni?
A tyukszemmel.
13. Melyik a legerősebb ital?
A víz, mert malmot hajt.
14. Olyan mint a macska és még sem macska?
A kandur.
15. Milyen hasonlatosság van a vadász és festő közt?
Mindkettő találni akar.
16. Nem főzik, nem eszik, mégis sokaknak igen tetszik. Mi az?
Csók.
17. Az Isten soha, a császár ritkán, minden nap látja Istók bátyám. Mi az?
Képmása.
18. Ha kilencz veréb van a fán, s mi hármat lelővünk, hány marad rajta?
Egy sem, mert a többi elrepül.
19. Hol ül az ember, ha iskolába jár?
Sehol sem ül, ha jár.
20. Ki vihet egy kocsin 100 embert a városba?
Ki többszörre viszi őket be.
21. Mi áll hegy és völgy között?
E szócska: és.

22. Ki huzza, vonja napi munkáját, s mégis idejekorán kész lesz vele?
A kötélgyártó.
23. Melyik a legnehezebb bot?
A koldusbot.
24. Melyik madár hasonlít leginkább a daruhoz?
A nőtény daru.
25. Ki a legegészségesebb tábornok?
Ki még semmit sem vett be.
26. Mi különbség van egy beteg s egy hangversenyző között?
Az első nem szeret, az utóbbi igen szeret — sokat bevenni.
27. Melyik hónapban eszik legkevesebbet az ember?
Februárban, mert abban kevesebb nap van, mint a többiben.
28. Mi mindenható még a legjobb női sziv fölött is?
A divat.
29. Mi nagy Napoleonban?
Az N betű.
30. Mikor izlik legjobban a sült nyul?
Ha az ember eszi.
31. Milyen haja van a legszebb hölgynek?
A magáé.

32. Miért vegyen az ember inkább kis nőt feleségül mint nagyot?

Mert az okos ember két rossz között a kisebbiket választja.

33. Mi követeli a maga számára, mint a nő, mindig az utolsó szót?

A viszhang.

34. Mikor élt a legszebb hölgy a világon?

Születés- és halánapja közt.

35. Mit tesz a kakas, ha egy lábora áll?

A másikat tolla alá huzza.

36. Mikor tesz kétszer kettő — hatot?

Soha.

37. Mikor esik legjobban az evés?

Ha az embernek van mit ennie.

38. Mikor megy a hegy a nyulnak?

Midőn nyársra huzzák.

39. Valaki 3 tojást osztott el három személy között s azután még egynek maradni kellett a tában. Hogy lehetett az?

Egyik elvitte a tojást tálastól.

40. Ki halt meg a nélkül, hogy született volna?

Ádám és Éva.

41. Miért harapott Ádám az almába?

Mert nem volt kése, hogy az almát fészjelje.

42. Mit tesz a 12 apostol az égben?

Egy tuczatot.

43. Melyik a középső betű az a b c-ben?

A b betű.

44. Hány betű van a bibliá-ban?

Hat.

45. Mikor legjobb apró halat enni?

Mikor nagy nincsen.

46. Milyen hordókba nem lehet bort tölteni?

Amelyek tele vannak.

47. Miért hallgatja meg az Isten kéréseinket leghamarabb?

Mert nem kell folyamodványt hozzá benyújtani.

48. Miért változtatta Isten Lóth feleségét sóbálványnyá, miért nem cukorsüveggé?

Mert még akkor nem készítettek minden ördögből cukrot.

49. Miért van a töröknek eltiltva a borivás s a soknejűség megengedve?

Mert Mahomet tudta, hogy józan ember csak egy nőt fog elvenni.

50. Miért hullna ki a férfiak haja előbb, mint a nőké?

Mert nekik többet kell vakarniok fejüket.

51. Hányféle módon emelkedhetik az ember a föld fölé?

Két módon: a bölcsélet és kötél által.

52. Mi az akasztófa?

Az akasztófa háromlábú bók,
melyet az emberek egymásnak
tesznek, hogy elhitessék ma-
gukkal, mikép, ki rajta nem
függ — mind becsületes ember.

53. Miért mondják anyanyelv, miért nem
apanyelv?

Mert az ember majd mindig
biztosan megmondhatja, mily
nyelvet beszél az anyja, de hogy
mily nyelvet beszél az apja,
nem mindig.

54. Mi különbség van a tavasz és ez unal-
mas olvasmány között?

A tavaszban örülnek az embe-
rek az első levélnek, az unal-
mas olvasmányban az utolsó-
nak.

55. Melyik alma veszélyesb Éva almá-
jánál?

A szépség hat alma.

56. Milyen mezők vannak teli télen-nyá-
ron virágokkal?

A balletánczosnők védel-me zői.

57. Melyik elem forróbb a tűznél, dühösebb
a szélnél, s változékonyabb a földnél?

A szer-elem

58. Milyen vár van a víz alatt?

A bu-v ár.

59. Miféle ló jó leghamarabb tűzbe?

A tap-ló.

60. Miféle vaj lágyul el a hűvösön?

A tol-v aj.

TRÉFÁS FÖLADVÁNYOK.

1. *Hogy lehet 3 forintot 2 atya és 2 fiu között egy elosztani, hogy minden apa s minden fiu kapjon egy forintot?*

Felelet: a nagyatya kap egy forintot, a fiu ismét egyet s az unoka szinte egyet. (Ez utóbbi fia az előbbinek, ki így szinte atya; ekkép van két atya és két fiu.)

2. *12-nek fele 7 s 9-nek 4 és 6. Hogy lehet az?*

Felelet: A 12-öt leírjuk római számmal XII, közepén behajjtuk a papírt, úgy hogy a behajjtás felezze a számokat is, s így nyerjük

$$\frac{\text{VII}}{\text{ΔII}} = \frac{7}{7}; \text{ a 9-et leírjuk szintugy}$$

$$\frac{\text{IX s lesz}}{\text{IV}} = \frac{4}{6}$$

3. *Ha egy hajósnak egy farkast, egy kecskét és egy káposztafejet kellene átvinni a vízzen, de azt csak egyenként tehetné, mikép kel-*

lene neki eljárni, hogy átvigye mind a hármat, a nélkül azonban, hogy a kecske a farkassal, vagy káposztafejjel összejöhhessen, mert különben a farkas enné meg a kecskét, vagy a kecske enné meg a káposztafejet?

Felelet: A hajósnak a kecskét kell legelőször átvinni, azután pedig a káposztafejet; visszamenet azonban el kell vinnie a kecskét, elhozni a farkast s végre ismét a kecskét.

4. *Két személy csak két lábnyi távokra áll egymástól s még sem érhetik el egymást. Hogy lehet ezt bebizonyítani?*

Felelet: Az egyik személyt kivezeti az ember az ajtó elé, utána beteszi azt, s most belülről is oda állit az ember valakit, hasztalan fognak ezek igyekezni a becsukott ajtón át egymást elérni.

5. *Ha 3 személy közt 21 hordót kell elosztani, melyek közül 7 tele van, 7 üres, 7 pedig csak félig van tele borral, de úgy hogy mind három egyenlő mennyiségű bort s hordót kapjon; hogy lehet azt eszközölni?*

Felelet: Az 1. és 2. személy kap 2 telt, 2 üres s 3 félig telt hordót ($3\frac{1}{2}$ akót), a 3. 3 telt, 3 üres s 1 félig telt hordót kap ($3\frac{1}{2}$ akót.); vagy az 1. és 2. személy kap 3 telt, 3 üres s 1 félig telt hordót ($3\frac{1}{2}$ akót), a harmadik 1 telt, 1 üres és 5 félig telt hordót. ($3\frac{1}{2}$ akót.)

6. Valakivel fogad az ember, hogy megtudja mondani, mi áll egy papirdarabon, melyre valami írva van, s mely megfordítva a földön fekszik; nagyobb biztosság kedvéért megkérjük őt, hogy álljon a papirdarabra. Ő most kérdeni fogja, mi áll hát a papirdarabon s feleletül adjuk: Egy kíváncsi, hizelgő, feleségő stb. stb.

7. Az asztalon krétával rajzolunk egy egyenes, egy görbe s egy körvonalt, így például:

ISO

s most kérjük, mi legyen az? Mindenik mást fog találgatni, végre meglepetésül adjuk e feleletet: Ez nem más mint: egy egyenes, egy görbe és egy körvonalt.

8. Az ember egész komolyan beszélje el, hogy Czinkotán, Csákváron, Püspökin meg Trencsinben általános fölkelés történt. Bizonyosan fog találkozni, ki ennek idejét, okát kérdeni, s akkor ez a felelet: reggel minden házban megtörtént e fölkelés, mert az emberek nem akartak tovább az ágyban maradni.

9. Valaki vesse föl a kérdést: mely móddal lehet az embert hallgatásra kényszeríteni? Hosszas gondolkozás után kérdeje: nem tudja senki? A „nem“ feleletre viszonozza: „Én s e m.“

10. Huzzunk észrevétlenül az asztal alatt krétával egy hosszú vonalt, az asztalon pedig három különböző hosszúságút s kérjük azután: melyik vonal a leghosszabb? Akaratlanul is rá fognak mutatni az asztalbeli leghosszabbra s akkor megmutatjuk mint leghosszabbat az asztal alattit, és a társaság nevetni fog.

SZESZÉLYSZIKRÁK.

1. Valamely ebédnél egy uzorás és missionárius kerültek egymás mellé. Az inas körülhordozva a paradicsommártást, ügyetlenségből elejté, s végigönté a két szomszéd öltönyét. A missionárius erre nyugodtan kérdi uzorás szomszédját: „Hitte-e ön, hogy még ma velem lesz a paradicsomban?”

2. „Ah kisasszony! szeretem önt kimondhatlanul!” mondá egy szerelmes ifju imádotijának. „Hála Istennek!” mondá a leány nevetve, „akkor ön legalább soha sem vallhat nekem szerelmet!”

3. „Ég a ház, uram!” lelkendve fut az inas ezen hírrel egy szobatudóshoz. „Eredj, mondd meg a feleségemnek; tudod, hogy én nem avatkozom a háztartás dolgába!” mondá nyugodtan a szórakozott tudós.

4. „Oh ne hagyj itt kedvesem, kinos özvegységemre, ne halj meg!” zokogott egy nő haldokló férje ágyánál. „Eddig minden a te akaratod szerint ment, most azért is az én akaratomnak kell meglenni!” válaszolá a beteg.

5. Egy lelkész hatalmas szónoklatával megrikatta hiveit. „Kend nem is sir?” mondá egy vénasszony szomszédnőjének. „Már miért is sirnék, hisz én nem vagyok ide való!” felelé az.

6. Egy beteges, bágyadt, udvarló így nyilatkozott választottja előtt; „Nagysád szemei a legszebb éjszaka!” „Vigyázzon ön s ne nézzen beléjük, „viszonzá az, „tudja ön, hogy orvososa szigoruan megtiltotta az éjszakázást.”

7. Hirtelen benyitotta az ajtót a rektor, s a lármázó gyerekek nyakra-főre rohantak helyeikre, az utolsóra ráival rektor uram: „Ki teremtette a világot te?” „Én nem!” mondja a megijedt gyerek. „Még azt mered mondani?” pattogott a rektor botját fölemelve. „Jaj rekt' uram! hát én!” jajdult föl a gyerek, „de nem teszem többé!”

8. Egy vig társaságban valaki kérdé: „Miért nincs a nőknék szakálluk?” „Azt könnyű megfejteni, válaszolt egy tréfás öreg ur, ki a manó birná őket megborotválni, mikor egy perczig sem nyugszik a szájuk!”

9. Egy sovány embernek valaki lábára hágott. „Azt gondolja ön, hogy loptam lábaimat?” jajdult föl a sértett fél. „A világért sem!” válaszolt a sértő udvariáisan, „hisz akkor bizonyosan jobbat választott volna magának.”

10. Egy napszámos meglátogatta pajtását. A látogatás végeztével a látogatott kikisérté

pajtását, a ki bucsuzás közt lebukott a hágcsóról. „Ne gondolj vele pajtás, vigasztalá a fönt álló látogatott, jövő évre földszinti lakást fogadok.“

11. Egy unalmas beszélő végnélküli kalandot beszélt egy társaságban. Eleinte csak hallgatták türelemmel, de midőn a kaland csak nem akart véget érni, egyik fölsohajtott: „Legyen szives kegyed kalandjával sietni, mert nekem jövő héten el kell utaznom.“

12. Egy esizmadiainas egy comfortable-re kapaszkodott; a kocsis rákiált: „Lemégy onnét te számár! nem látod, hogy már kettő ül benne?!“

13. Valaki egy bukott zsidót meg akarván tréfálni, azt mondá: „Iezig, szeretném a pénzedet!“ „Én meg a teins úr eszét!“ válaszolt amaz, „akkor egyikünknek se volna semmije.“

14. Egy zsidó a bakonyi erdőn volt kénytelen utazni, valaki elindulta előtt azt tanácsolá neki, hogy vigyen magával a rablók ellen pisztolyt. „Persze, hogy azt is elvegyék tőlem!“ válaszolt nagy bölcsen a zsidó.

15. Két ur ült egy vendéglőben, s mindkettő csalhatatlan borismerőnek tartá magát. A vendéglős valami jeles bort tesz eléjük, s véleményöket kérdi. „Jó jó,“ mond az egyik, „felséges zamatja van, csak az kár, hogy bőr után izlik.“ A korcsmáros szabadkozik, s a

másikhoz fordul. „A bort én is jónak találom, hanem én nem a bőr, hanem a rozsdás vasíz miatt teszek ellene kifogást.“ A vendéglős védelmezi borát, de a két vendég megmarad állítása mellett, minek következtében nagy pénz összegben fogadnak, a bort lehuzzák, a hordót felbontják, s ime egy szijdarabra kötött kis rozsdás kulcsot találnak abban; s a korcsmáros drágán fizette meg a két vendég jeles izlési tehetségét.

16. Hogy az én urambátyám vizslájának mily fenséges szaglása van, azt a következő adoma bizonyítja. Látogatásba menék, s a vizsla velem jött, a mint belépek a szobába a vizsla nyugtalan lesz, s a szomszéd szoba ajtaját kezdi kaparni; kérdem a házi asszonyt, hogy talán valami vad van elrejtve a mellék-szobában; oh nem, nyerém viszonzásul; de miután a kutya folytonosan nyugtalanzkodott, kértem, hogy engednék meg kutyámmal a mellék-szobába bemenni. A mint az ajtó felnyilik, kutyám egyenesen az asztalra ugrik fel, s onnan egy csinos kötésű könyvet vesz le, s elém hozza, beletekintek, s ime a könyv a legujabb képes pesti szakácskönyv volt*), s azon oldalán felnyitva, mely épen a

*) Szt-Hilaire Pesti Képes szakácskönyve ez, gazdasági könyvvel bővítve, igen jeles mű, díszesen kiállítva, — karácsonyi vagy névnapi ajándokul igen alkalmas. Kapható Pesten, a váci utczában Lampel

fogoly elkészítéséről szól; s uram bátyám vizslája még a könyvben is megérezé a fogoly-szagot.

17. Egy kis városi szép mészárosné, kinél a helybeli orvos igen szeretett volna gyógyászkodni, beteg lett, mire elhívják a szerelmes orvost. Ez megjelenik, megírja a rendelvényt, s elküldi azt a gyógyszertárba; hogy pedig a szép szenvedőt jövőre is biztosítsa, házi orvosságul a következő receptet adá át neki:

„Végy szivem gondolatjából egy szemert, vegyítsd össze azt két annyi bátorsággyökér porával, tedd eszed serpenyőjébe, forrald fel szerelmed tüzénél, szürd át a titok fátyolán, s öntsd be szived rejtekébe. Élj vele tetszésszerűen.”

A beteg azt gondolván hogy ez is recept, átküldé a gyógytárba, hol a német segéd a szolgálot az orvoshoz utasítá, hogy írja le latinul. A szolgálo a levelet az orvos hon nemlétében az orvosnénak adja át, ki azt átolvastván azon meghagyással adja vissza a leánynak, hogy azt a mészárosnak készbesítse, s mondja meg neki, hogy nejét az olyan orvosságtól megőrizze, melyet a gyógyszertárban nem lehet kapni.

Róbert könyvkereskedésében. Ára eszinosan kötve 2 frt, díszkötésben 3 forint. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

18. Hullott a zápor, csattogott a villám, a cigány fut fut, végre egy kazalhoz ér, s fejét az abban levő üregbe bedugja, s nagy könnyebbülve mondá: „Nem bánom mán, ha azs tebbit a ménkü megüti is, csakhogy a fejem bennvan.” Ezt egy paraszt legény, ki a másik oldalról épen akkor érkezett oda, meghallja; felfogja botját, s elkezdni verni a cigánynak kívül fekvő részét. „Jáj jáj, ides Istenkém! ordit a megijedt cigány: „te veled trifálni sem lehet.”

19. Szalad a cigány a lopott kakassal.
— Állj, meg cigány! kiálta a kergető hajdu.

— Álljon meg kend, kendet senki sem kergeti, volt reá a válasz.

20. Ur. Mibe döglött meg ez a birka?
Juhász. Megkövetem, e bőrben.

Ur. Nem azt kérdezem én, hanem mi baja volt?

Juhász. Megkövetem, mikor észrevettem már elállt a szava.

Ur. Hazudsz, semmirekellő, hiszen még most is csuklik.

Juhász. Meglehet, emlegetik az atyafiai.

21. — Hogy tetszik? kérdé egy dühös arslán.

— Savanyitva — felelé egy leánya.
— Hogy tetszik? — kérdé még dühösebben vetélytársától.

Ha olyan mint az orrod. —
— Uborka. —

22. „Most igazán olyan sötét van, hogy ha pofon ütnék az embert, soha se tudná meg, hogy ki volt“; jegyzé meg egy valaki, midőn utczára nyíló ablakából kikönyökölve a sötétbe bámult. E szavakra úgy ütik őt képen, hogy a szeme is szikrát hányt, s e szavakat hallja a sötétből — „Igaza van az urnak.“

23. Kisbiró. Hát kend hol volt, hogy egész héten nem jött utat csinálni. Pogár. Hát biz én beteg vótam. K. b. Beteg volt kend? ugyan miféle hideg lelte? Van e biznysága. Pogár. Iho'van ni (mutatja szűre alól a ludat). K. b. (Meggyőződve.) No, ugy már elhiszem.

24. Tiszteli a néni a nénit, ha ráér a néni látogassa meg a nénit, valamit akar mondani a néni a nénihez; ha pedig nem ér rá a néni eljönni a nénihez, hát majd akkor a néni jön el a nénihez!

25. Nagyon rosz borotvával nyuzták a szegény cigány állát a műhelyben.

— Ugyan ides lelkem, huzszsa meg egy kicsit azt a borotvát, hogy könnyebben essik a karjának a munka.

26. A gazdasszony akkor nyitá be a házajtót, mikor a huszár a leányával csókolódzott.

— Mit csinál vitéz uram? riad rá az

asszony; — csak a szót adom a hugom szájába, válaszolá a huszár.

27. — No feleség, ugyan nagy ázsióval adtam tul az aranyaimon, hat forintjával kelt el mind.

— Ugyan hol?

— Hát a kártyaasztalnál. Elvesztettem mind. Hanem iszonyu sokat nyertem rajtuk, mert másutt csak 4 frt. 54 kr.jával veszik.

28. Becsukták a cigányt, mert hamisan tanuskodott, s meg is esküdött reá. A börtönben meglátogatta a lelkész, s elkezdé magyarázgatni neki, hogy mily nagy vétek megesküdni arra amit nem látott, az embernek lelke az ilyen vétek miatt elkárhozik.

— Hát van nekim lelkem? kérdi a cigány.

— Hogy ne volna fiam, van minden embernek.

— Megmerne rá esküdni tiszteletes uram, hogy van lelkem?

— Kétség kívül.

— No lám tiszteletes uram is megesküdnék arra, amit nem látott.

29. A franczia háboru alkalmával, a hol a fekete szijjas székely járt, lépteit győzelem követte; de mindenik családot, gazdaságot hagyván otthon, megelégték már a sok parádét, azért kérték vezéröket, hogy vegye tekintetbe, miszerint otthon családjuk, gazdaságuk van,

és adná ki a csatából részöket — hogy vágják le, s hadd menjenek haza.

30. Egy fiatal férj neje temetésénél megcsókolt egy szép leánykát. Midőn ezt szemére vetnék, azt válaszolá: „Annyira elvette eszemet a bú, hogy azt sem tudom, mit teszek!”

31. Egy előkelő ur kis városon átutazva, nem kaphatott rögtön lovakat. Soká várt, végre türelmét veszve, ráírvall a póstamessterre: „Uram, ha 10 percz alatt nem kapok lovakat, ló nélkül utazom tovább, még pedig az ön költségén.”

32. Egy atya meg akarván lépni leányát, tanácskozott nejével; végre föl szólalt a nő: „Tudod mit kedvesem, taníttassuk meg Fannit titkon franczia nyelvre.”

33. Valaki egy karénekest éjszaka felköltött s énekre szólítá föl. „1000 forintért sem éneklek!” szolt a karénekes álmosan. „No ne bolondozzék, biztatá az illető, itt van 5 frt. csak énekeljen!” „Az már más!” válaszolt a karénekes, és énekelte.

34. Pista te! hol vagy? kiált a gazda fiára. „A palláson apám uram!” válaszolt a fiu. „Mit csinálsz?” „Semmit!” „Hát Anti öcséd hol van?” „Itt van nálam!” „Hát az mit csinál?” „Segít nekem!”

35. „Elvesztettem-e én valamit, ha tu-

dom hol van?” kérdé kapitányát a matróz. „Nem!” volt a válasz, „No ugy az ezüst kánál nem veszett el, melyet most ejtettem a tengerbe.”

35. Egy kis fiu buzakalászt tépett a mezőn, s meglátva a közeledő csószt elfutott. „Megállj csak te gyerek, mondok valamit!” kiált rá a csósz. „Az ilyen kis fiunak, mint én vagyok, nem kell mindent tudni!” válaszolt futtában amaz.

36. Valaki dalidón azt mondá egy hölgynek: „Nagysád szeméből kisugárzik a szerénység!” Erre a hölgy pirulva válaszolt: „Ön nagyon hizeleg nekem!”

37. Egy himlőhelyes urnak nők társaságában azt mondá egyik: „A férfinak szabad csunyának lenni, de ön e szabadsággal nagyon is visszaél.”

38. „Gyilkos!” kiáltá egy zsémbes öreg ur borbélyára, ki őt borotválás közben megkarczolta, „elvágtad gégémet.” „Tekintetes ur!” igazolá magát a megijesztett, „csak a kendő vérzik egy kissé!”

39. „Lássák, nálunk Amerikában sokkal hamarabb megy az építés, mint önöknél Európában!” szóla egy amerikai egy francziához. „Én egyszer reggel kiindultam vadászatra s elhaladtam egy koresma mellett, melynek épen alapkövét tevék le, s mire este arra

mentem, már az első részegzet dobták ki a korcsmából."

40. „Örülök, hogy jó egészségben látlak! “ üdvözlé egy zsidó társát. „Mi hasznát veszem az egészségnek? “ válaszola ez, „ha egészséges vagyok, jobb étvágyam van, többet eszem, s így több pénzt költök.“

41. Valaki barátait megvendégelé, s oly rossz bort adott, hogy egyik gunyosan jegyzé meg: „Barátim e bor mennyei ital, hisz kedves házigazdánk Péter is társától vette az ég felhőiből!“

42. Tizenhárman ültek az asztalnál; valaki ijedten adta ezt tudtára vendégtársainak, erre megnyugtatólag válaszolt az elmés házigazda: „ne féljenek, én kettő helyett eszem.“

43. Egy bukott deák haza érkezett s ott kérdeztetve szüleitől, hogy állta ki vizsgáját, így válaszolt: „Oly annyira megtetszett tanárainknak feleletem, hogy ismételtetik vizsgámat!“

44. Egy fejedelemnek egy költő ajánlott történeti drámát. A fejedelem a költőnek figyelme viszonzásául egy könyv alakjába kötött százas bankjegyet küldött. Más nap a költő kihallgatáson volt a fejedelemnél s ez beszéd közben kérdé, vonatkozva ajándékára: „Hogy tetszett önnek munkám? “ „Igen, igen jól!“ válaszolt az, „alig várom második kötetét!“ A fejedelem erre még az nap egy másik szá-

zast, szinte könyv alakjában bekötve küldé a költőnek e megjegyzéssel: „Második s utolsó kötet.“

45. „Nem veszek semmit szivesebben, mint egy pohár bort!“ mondá egy valaki férfitársaságban. „Egy palaczk bort szivesebben veszek!“ válaszolá egy másik.

46. Valaki egy tájképet festetett magának, az előtérben két szerelmes sétált, s ő a festőtől azt kívánta, hogy ő ezeket megleshesse e szavakkal: „Rejtsen el engem e bokorba, úgy hogy senki se láthasson, s én e két szerelmes vallomásait megleshessem!“

47. Valaki e szókkal menté szegénységét: „Isten a világtérmentésekor elfelejté jószágaimat is teremteni!“

48. Egy fia próbatét alkalmával kérdeztetvén, hány sziget van a világtengerben s hogy hívják, így felelt: „A világtengerben sok sziget van, s engem Pistának hívnak!“

49. „Miért bün az öngyilkosság?“ kérdé a tanár tanítványát. „Mert az egészségnek árt!“ válaszolt kis gondolkozás után a fiu.

50. Ugyanezen tanár később kérdé: „Mikor bün az öngyilkosság?“ „Ha szokássá válik!“ volt a válasz.

51. Színházban valaki kérdé szomszédját: „Ki szerzé azt a drámát?“ „Rövidlító vagyok, mentegetődzék a kérdett, nem látok a szinpadra!“

52. Valamely ünnepély alkalmával szabad bemenet engedtefett a színházba egy operai előadásra. Az első karéneknél fölszóval egy valaki: „Nem hiába ingyen előadás ez! Lám egyszerre énekel mind, csak hogy hamarabb készen legyenek!”

53. I. Napoleon jelmondata:

In pace ars mihi lex; in bello lex mihi Mars*).

*) Békében a művészet törvény előtten, a harcban pedig Márs (a hadistene).

RÖVID UTASÍTÁS A WHIST-JÁTÉKRA.

Ezen játék Angolországból származott át, s neve a whist, csendet jelent, mivel igen nagy figyelmet kíván, — s négy személy által játszatik. Két személy egykézre játszik, s egymásnak szemközt ül, miután előbb a sors elhatározta azt, hogy ki kivel fog játszani. Ki a legalsóbb kártyát húzta, az választ helyet és az ad ki; játék társa az lesz, ki a második legalsóbb kártyát húzza; a harmadik kártya húzója a kihívó mellé balra ül, a ki pedig a legmagasabbat húzza, az a kihívó jobb oldalára. Ha kettő netán egyforma kártyát húzott, még egyszer huznak. Egy egész játék 52 kártyából álló francia kártya játszik, mindenki 13 kártyát kap. Az utolsó kártya, melyet a kártya osztó kap — tromf. Ha ezt nem mutatja fel, akkor az előtte levőnek áll jogában tromfot mondani. A tromf az által is határoztatik meg, hogy az, ki az osztóval szemközt ül, egy másik játék kártyát kever össze, s azt megemelteti, — s a leemelt kártya határozza meg a tromfot; ezt különösen

neur, vagy 3 egyszem mely egyik játékosnak kezében van 1 point-nel, 4 honneur 2-vel, 4 egyszem 3-al, 5 honneur pedig 4 point-nel fizettetik különösen, s ez úgy mondják hogy juhocskával játszani. Akinél ezen honneurok vannak, egyenesen követelni tartozik, azért a kifizetést, mert, ha a legközelebbi játék tromfja kimondva van, arra való jogát elvesztette. Ha 4 honneurel játszanak, ha mind a 4 honneur, vagy 4 ász (egyszem) van kézben, azért 3 point-t fizetnek.

Ha az ellenfél már 6 vagy 7-et jegyzett fél és a másik, kin a kihívás van még semmit, ezen esetben legjobb 1—2 bizonytalan ütést megkísérteni, hogy a játék ismét amennyire csak lehet egyensúlyba jőjjön.

Impasz azt teszi, hogy ha valakinél egy színből az első és harmadik magas kártya van jelen, ha e szint kiadják, ezen harmadikat ráadni, abba bízván, hogy az utána következő ellenfélnél nincs a második kártya. Ha nincs nála, akkor ez által egy ütessel többet nyert, mint ellenkező esetben nyert volna. Forcironni annyit tesz mint oly szint kijátszani, mely az ellenfélnek nincs meg, s így tromffal kell azt ütnie. Forcirkártya tehát az, melyet csak tromffal lehet elütni. Invite az, ha azon színből, melyből a három fegfelső kártya közül legalább egygyel birunk, valami alacsony kártyát kijátszunk. Hamis invit

az, ha alacsony kártyát játszunk ki, anélkül, hogy az említett 3 felső kártyából 1-et birnánk. Singletont kiadni annyit tesz, mint oly szint kijátszani, melyből csak a kijátszott kártya volt kézben.

Ha az egyik játészó fél már 9 point-t jegyezett, az ellenfél másképen nem nyerhet, mint ha tricket csinál. Ha tricket nem csinál, de honneurjei voltak, akkor a 9-en fog megmaradni, ha csak az ellenfél annyi tricket nem csinál, hogy a játékot bevégezze.

A honneurokkal egyedül nem lehet a parthiet kicsinálni, ha 5 honneur játszik; és ha 4, akkor a trick-ek mindig előbb valók a honneurnél.

Ha 4 honneur játszik s a parthie eldülő félben van 8-on, akkor jogában áll kikikáltani; ha tudniillik a két játészó egyikének a tromfból két figura van kezében, megkérdezi segítőjét, ha van-e neki egy, ezen esetben megnyerték a parthiet, s a kártyát a nélkül hogy kijátszanának, összedobják. Épen így meg van nyerve a parthie ha ilyenkor egynek kezében van 3 figura. De ha mindkét játészó más színekben (nem a tromfban) hasonlóképen erős, s azon reményök van, hogy slemmet csinálhatnak, akkor nem tanácsos a kikikáltás jogát használni.

Ha a játészók egyike a renden kívül játszik ki valamely kártyát, akkor az ellenfélnek

jogában áll azt kívánni, hogy a kiadott kártyát azon játéknak bármely ütésébe bele dobja; csak hogy ezen kártya birtokosa ez által nem kényszeríthetetik az eltagadásra, vagy ha az ellenfélen van a kijátszás sora, felhívhatja segítőt az azon színnek megnevezésére, melyet az szeretne, hogy ő kijátszszék. Akkor aztán ha van, a mondott szint kell kijátszani.

Ha valaki szint eltagadott, az ellenfél 3 point-t jegyezhet, és ha ezen büntetés daczára is az eltagadó fél nyerne, az nem érvényes, s csak 9-et szabad jegyezni. Az így büntetésül jegyezett 3 point minden más point-ek felett előjoggal bír.

Az előbbi játéknak elfelejtett netaláni honneurjeit vagy trickjeit nem szabad többé feljegyezni, mihelyt újból osztva van.

Ha valaki szint eltagad, de azt, mielőtt a kártyák felfordíttatnának, megmondja, akkor az ellenfél jogositva van azt kívánni, hogy a kijátszott színbe, tetszésük szerint legmagasabb vagy legalacsonyabb kártyáját adja be; vagy pedig tetszésük szerint bármely időben követelhetik a kimutatott kártyát. De azt eltagadásnak nem szabad beszámítani.

Ha az osztásnál egy kártya felfordul, az ellenfél — ha még ugyan kártyáját nem látta, követelheti, hogy újból osztassék. De ha ő, vagy társa annak oka, akkor azon van a választás, aki oszt.

Ha az ás, vagy egy más kártya van kijátszva, s az utolsó játszó előbb ad bele, mintsem a sor reá jön, akkor segítőtjenek, akár van azon színből kártyája, akár nincs, sem ütni, sem elütni nem szabad, ha a nélkül, hogy eltagadásba esnék, az ütést elbocsáthatja. Ha a játékkártyában egy fel van fordulva, akkor újból kell osztani, kivéven, ha az az utolsó kártya. Mindaddig, míg az osztás tart, egy játékosnak sem szabad kártyáját felvenni, és megnézni. Ha az történik, vagy az osztás hibás, akkor ugyanazon személy újra oszt.

Ha egy kártya kijátszatik, és egy ellenfél során előbb ad bele, segítőtjenek nem szabad ütni, ha azt a nélkül elmulaszthatja, hogy az eltagadás hibájába esnék.

Mindeniknek ügyelni kell arra, hogy megkapja 13 kártyáját. Ha csak 12-öt kapott, s azt előbb nem veszi észre, mint midőn már több ütés tétetett, a többi játékosnak pedig kellő számu kártyája van, akkor a játék ugyan nem érvénytelen, de az, a ki 12 kártyával játszik, az eltagadás hibájába esik. Ha azonban valamelyiknek 14 kártyája van, a játék nem érvényes.

Ha valaki azon véleményben, hogy a partthiet elvesztette, s kártyáját az asztalra dobja, de segítője nem akarja megadni magát, akkor az ellenfél kívánhatja, hogy a felmutatott

kártyák bármelyike a nekik tetsző időben kijátszassék, de mégis úgy, hogy az által eltagadás nem okoztathatik. Ha A és B játsszanak C és D ellen, s A treffet ad ki, s B hamarabb ad bele mint C, akkor D-nek joga van előbb bele adni, mint társának C nek, mivel B renden kívül játszott.

Ha valaki biztosan hiszi, hogy minden ütést saját kezére megethet, akkor kártyáját felmutatja; de ha csak egy kártya van az övéi közt, melyet nem nyerhet meg, akkor azon büntetésnek teszi ki magát, hogy minden kártyáját az ellenfél tetszése szerint bármikor kihívhatja.

Ha A és B, C és D ellen játsszanak, s A treffet játszik ki, s C piquet ad bele, B treff- királyt, és D alsóbb treffet, és C beismeri hogy van treff nála, mielőtt az ütés felfordíttatnék, akkor B és D visszavehetik kártyáikat és A és B kényszeríthetik C-t, hogy a kijátszott szinből legmagasabb vagy legalacsonyabb kártyáját adja bele.

Ha a parthie 8-on áll, s valaki segítőt a kártyák felől kérdezi, és felel neki, s erre a két ellenfél eldobja kártyáját, és abból kitűnik, hogy az ellenfél két honneurre nem számíthat, akkor tőlük függ, ha újból oszsszanak-e vagy a jelen játék folytatásék. Ha valaki felel, és nincs honneur kezében, akkor ismét az

ellenfél határozza el, hogy újból kelljen-e osztani vagy nem.

A parthie közepén senkinek sem szabad új játék kártyát venni, ha csak mindnyájan bele nem egyeznek (ezen elcserelésnek phaser a neve). Aki oszt, annak a felfedett tromfot addig kell maga előtt tartani, míg a játszás sora rá jön. De ha a tromfot behuzza, akkor nem szabad többé azt kérdezni, hogy melyik kártya a tromf, azt azonban igen, hogy melyik szin, nehogy az osztó más kártyát nevezzen meg. Még néhány kifejezést említünk meg: Consolationnak neveztetik azon összeg, melyet a nyert parthiekon kívül a rubber vagy robber nyereségeért fizetnek. Szalma fi (Strohmann) a whistben azon negyedik neve, melynek kártyait, csak hárman játsván — felfordítják. — Partnernek neveztetik a segítő.

Cayenne-whist az, midőn kártya-emeléskor a heverőben levő második játék kártya is emeltetik, még pedig felfordítva, úgy hogy az egész játék alatt egy kártya látható, és ezen kártya szine Cayenne-nek neveztetik. Itt az osztónak joga van tromfot választani. Ha a Cayenne-t választja, minden trick 4 point-t számít, 3 honneur is 4-et, 4 honneur 8-at, öt 10-et; ha pedig más szint választ, minden trick 2 point-t számít, 3 honneur is 2-t, 4 honneur 4-et öt 6-ot.

Ha az osztónak egy jó színe sincs, vagy mind a négy színben egyformán erős, úgy, hogy neki mindegy, mi lesz tromf, akkor azt mondja: „Átengedem!” és ezen esetben partnerja választ színt.

Sans a tout-nak (tromf nélkül) nevezetik a whist, midőn minden játzó mondhat egy színt, sőt azt is kívánhatja, hogy tromf nélkül történjék a játék. Itt minden színnek van értéke, még pedig legesekélyebb a treff (makk), aztán jön a pique (zöld), aztán a carreau (tök), azután a coeur (vörös), végre mint legnagyobb értékű: sans (francziául) vagy: senza: (olaszul) azaz: tromf nélkül. Aki a legnagyobb értékű színt mondja, az marad tromfnak. Az eljárás a következő: Aki a kártyát osztja (néhány helyen az, ki a legelső kártyát kapja) szól először, és vagy azt mondja „Pasz!” ha egy színben sem erős, vagy azt a színt mondja, mit tromfnak kíván, vagy végre sans-t. Az első után szólhat a második, harmadik, negyedik, de mindenik csak nagyobb értékű színt mondhat, mint mit már előtte mondtak, így például, ha az első azt mondja: treff, az utána következő minden mást mondhat; ha már most a második azt mondja: carreau, a harmadik mondhat még coeur-t vagy sans-t, a negyedik is a szerint; ennél fogva, ha például az első azt mondja: sans, senki sem szólhat többé hozzá, és az

egész játék tromf nélkül folyik. Ha akár sans, akár valamely szín marad, az ezt mondó után következő személy ad ki, minél fogva soha sem kezdí azon párt a játékot, melynek ki-mondott színe megmarad, hanem az ellenfél; miért is nagyon ovakodva kell a sans-t ki-mondani, megtörténhetvén, hogy az ellenfél saját jó színeit játszva, megnyeri a játékot, sőt slemmet is csinál.

Ha tromf nélkül van a játék, akkor a 4 ás képezi a 4 honneur-t.

Treffben minden trick 2-t, pique-ben 4-et, carreau-ban 6-ot, coeur-ban 8-at, sans-ban 10-et számít. 3 honneur annyit számít mint 2 trick, 4 honneur annyit mint 4 trick.

Hogy valamelyik fél parthiet nyerjen, szükség csupán trickekben 30 point-t nyerni, ha ennyit nyert, hozzászámítatnak a honneurök által nyert point-ek is, leszámítván az ellenfél által nyert point-eket. Azon fél, mely két parthiet nyert, megnyerte a robbert is, és ekkor a feljegyzett point-ekhez még 50 számíttatik mint consolatio.

KOMOLY KÖLTEMÉNYEK.

Hymnus.

Isten, áldd meg a magyart
 Jó kedvvel, bőséggel,
 Nyujts feléje védő kart,
 Ha küzd ellenséggel;
 Balsors akit régen tép,
 Hozz rá víg esztendőt:
 Megbűnhődte már e nép
 A multat s jövődöt!

Őseinket felhozád
 Kárpát szent bérczére,
 Általad nyert szép hazát
 Bendegúznak vére.
 S merre zúgnak hajjai
 Tiszának, Dunának,
 Árpád hős magzatjai
 Felvirágozának.

Értünk Kúnság mezein
 Ért kalászt lengettél,
 Tokaj szőlővesszein
 Nektárt csepegtettél,
 Zászlónk gyakran plántálád
 Vad török sánczára,
 S nyögte Mátyás bús hadát
 Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
 Gyúlt harag kebledben,
 S elsujtád villámídat
 Dörgő fellegedben.
 Most rabló mongol nyilát
 Zúgattad felettünk.
 Majd töröktől rabigát
 Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
 Ozman vad népének
 Vert hadunk csonthalmain
 Győzedelmi ének?
 Hányszor támadt ten fiad
 Szép hazám, kebledre,
 S lettél magzatod miatt
 Magzatod hamvvedre?

Bújt az üldözött, s felé
 Kard nyúlt barlangjában,

Szertenézett s nem lelé
 Honját a hazában,
 Bérczre hág és völgybe száll,
 Bú s kétség mellette,
 Vérözön lábainál,
 S lángtenger felette.

Vár állott? most kőhalom;
 Kedv s öröm röpkedtek?
 Halálhörgés, siralom
 Zajlik már helyettek.
 S ah szabadság nem virul
 A holtak vértéből,
 Kínzó rabság könye hull
 Árvánk hó szeméből!

Szánd meg, Isten a magyart
 Kit vézek hányának.
 Nyújts feléje védő kart
 Tengerén kinjének.
 Bal sors akit régen tép,
 Hozz rá vigesztelődőt;
 Megbűnhődte már e nép
 A multat s jóvendőt!

Kölcsey.

Szózat.

Hazádnak rendületlenül
 Légy hive, oh magyar;
 Bölcsőd az, majdan sirod is,
 Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül
 Nincsen számodra hely;
 Áldjon vagy verjen sors keze
 Itt élned, haldod hell.

Ez a föld, melyen annyiszor
 Apáid vére folyt;
 Ez, melyhez minden szent nevet
 Egy ezredév csatolt.

Itt küzdenek honért a hős
 Árpádnak hadai;
 Itt törtek össze rabigát
 Hunyadnak karjai.

Szabadság! itten hordozák
 Véres zászlóidat,
 S elhulltanak legjobbjaink
 A hosszú harcz alatt.

És annyi balszerencse közt,
 Oly sok vizsály után,

Megfogyva bár de törve nem,
Él nemzet e hazán,

S népek hazája, nagy világ!
Hozzád bátran kiált:
„Egy ezredévi szenvedés
Kér éltet vagy halált!”

Az nem lehet, hogy annyi sziv
Hiában ontá vért,
S keservben annyi hű kebel
Szakadt meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő,
És oly szent akarat
Hiába scrvadozzanak
Egy átoksúly alatt.

Még jőni kell, még jőni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százvezrek ajakán.

Vagy jőni fog, ha jőni kell,
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés fölött
Egy ország vérben áll.

S a sirt, hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászköny ül.

Légy hive rendületlenül
Hazádnak oh magyar:
Ez éltetőd, s ha elbukál,
Hantjával ez takar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely:
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt élned, halnod kell.

Vörösmarty.

A magyarok istene.

Félre, kislelkűek, akik mostan is még
Kételkedni tudtok a jövő felett,
Kik nem hiszitek, hogy egy erős istenség
Őrzi gondosan a magyar nemzetet!

Él az a magyarok istene, hazánkat
Átöelve tartja atyai keze;
Midőn minket annyi ellenséges század
Ostromolt vak dühhel: ő védelmeze.

Az idők, a népek éktelen viharja
 Elfujt volna minket, mint egy porszemet,
 De ő szent palástja szárnyát ránk takarta,
 S tombolt a vihar, de csak fejünk felett.

Nézzetek belé a történet könyvébe,
 Mindenütt meglátni vezérnyomdokát,
 Mint a folyóvizzen által a nap képe,
 Áthuzódik rajta arany hid gyanánt.

Igy keresztüléltünk hosszú ezer évet;
 Ezer évig azért tartott volna meg,
 Hogy most, amidőn már elértük a révet,
 Az utolsó habok eltemessenek?

Ne gondoljuk ezt, ne káromoljuk őtet,
 Mert káromlás, róla ilyent tenni fel,
 Nemhogy egy isten, de még ember sem úzhat
 Ily gúnyos játékot gyermekeivel!

A magyar nemzetnek volt nagy és sok vétke,
 S büntetéseit már átszenvedte ő;
 De erénye is volt, és jutalmat érte
 Még nem nyert . . . jutalma lesz majd a jövő.

Élni fogsz, hazám, mert élned kell . . . dicsőség
 És boldogság leszen a te életed . . .
 Véget ér már a hétköznapi vesződség,
 Várd örömmel a szép derült ünnepet!

Petőfy.

Magyar Hölgy.

Magyar hölgynek születél,
 Áldd érte sorsodat!
 Magyar hölgynek születni
 Nagy és szép gondolat.
 Oh hölgy, ki azt megérted:
 Mi szép vagy, és mi nagy!
 Rendeltetés az égből,
 A földön áldva vagy.

Szépnek teremte Isten,
 Mert hölgynek alkota;
 Virág a hölgy, az élet
 Szépsége, illata;
 Gyöngy, drága s ritka gyöngy ő
 A színek tengerén;
 Szelid és tünde csillag
 A szerelem egén.

De te, midőn születél,
 Két hivatást nyerél:
 A hölgyét s a honleányét,
 Mert hölgy s magyar levél.
 Tenéked szebb, dicsőbb tért
 Szabott a végezés;
 Születni és szeretni
 Magyar hölgynek kevés.

Te egy alvó hazának
Lányául születél,
Fölbredő nemzetnek
Anyjává tétetél;
Mít érne tündöklőnöd
Egy büzhödt tó fölött?
Mít, szép virágnak lenned
Gyász sirhalmok között?

Tenéked korcs apákat
Jutott ébresztetni;
Hazádnak tűzhelyéhez
Férjed téríteni,
S szived lángjába mártván
Vezér szövétneked,
Hazád szeretetére
Nevelni gyermeked.

Hogy legyen, ami nincsen
Egység e bús hazán;
Minden magyar, mi nem volt,
Csak honfi, honleány;
Hogy egy gyűrűvé forrjon
Árpádnak nemzete!
S e szép arany gyűrűben
A gyémánt gyöngye — te!

Magyar hölgynek születél,
Tedd hivatásodat!

217

Egy hon nemtője lenni,
Mi szép egy gondolat!
Oh hölgy, ki ezt betöltéd,
Mi szép vagy, és mi nagy!
Rendeltetés az égből.
A földön áldva vagy.

Garay.

Édes Hazám.

Édes hazám, hova lett a jó kedved,
Ez a híres rózsapiros örömed?
— Tán elment a zöld erdőre
Vadrózsának,
Vagy ki a szabad mezőre
Kis madárnak.
Ez az erdő reménységed
Zöld erdője,
Ez a madár kikeleted
Hirdetője.

Édes hazám, ne légy olyan szomorú,
Jó az Isten, majd eloszlik a ború;
A sötét felhőből a nap
Szépen kigyul;
S rád az áldás, béke csöndes
Esője hull.
Vigadj hazám! szívem szentje,
Legdrágábbja:

A szomorú fűzfának is
Van virága.

Liszniai.

Szülőföldem szép határa.

Szülőföldem szép határa,
Meglátlak-e valahára?
Ahol álok, ahol megyek
Mindenkor csak feléd nézek.

Ha madár jön, tőle kérdem,
Virulsz-e még szülőföldem!
Azt kérdezem a felhőktől,
Azt a suttagó szellőktől.

De azok nem vigasztalnak
Bús szívemmel árván hagynak;
Árván élek bús szívemmel,
Mint a fű, mely a sziklán kel.

Kisded hajlék, hol születtem,
Hej tőled be távol estem!
Távol estem mint a levél,
Melyet elkap a forgószél.

Kisfaludy Károly.

A megelégedés.

Nem kér chinai pamlagot
Sem márvány palotát a megelégedés.
Többször mulatoz a szegény
Földmives küszöbén s durva daróczaín
Mint a dáma kigyöngyezett
Keblen s ambróziás mellpatyolatjain.
Csendes szalmafödél alatt
A vig pásztori kor gyermeki közt lakik.
A természet ölébe dől,
Annak nyújtja kezét, s menyei csókjait.
Berzsenyi.

A Grachusok anyja.

Rómában a márvány oszlopzatok között,
Melyekről gazdagság s művészet mosolyga,
Grachusok anyjának, a gondos szülőnek
Igen sok a dolga.

Rubintos rokkája, gyémántos orsója,
Fején a diadém nemzetek vagyona;
Mégis oly munkás ő, családja számára
Maga szőtt és fona.

Jöttek barátnői, mint a nap fényesen,
Gyöngyök, gyémántoktól, smaragdtól fénylettek.
S van-e neked olyan? van-e neked ilyen?
Ekkép dicsekedtek.

„Az én kincseimet rajtam nem látjátok,
 A magasztos anya nekik ekkép felelt:
 „Tüstént megmutatom, hogy azt bámuljátok“
 S egy más terembe ment.

Két karján kihozta gyöngyörű két fiát:
 Szívjóság, értelem, a két kis homlokon!
 S hallák dicsekedni a dicsőült anyát:

„Itt az én vagyonom!“
 Bulcsu.

Vásárfia.

Három leányka kéré
 Apját, egy jó apát:
 „Hozz jó apánk, ha elmegy
 Nekünk vásárfiát.“
 „Ha jók lesztek, szelidek!“
 „Szelidek s jók igen,
 S munkások is felül rá.“
 Fogadták összesen.

Az egyik kéré ékszer t
 Aranyból fényeset;
 A másik öltözéket,
 Mint illik ékeset;
 Könyvet kívánt magának
 A harmadik leány,
 Melylyel szívét mivelje
 Játék s dolog után.

Elment, s mikint ígérte,
 Hozá ajándokát;
 De utban utonállók
 Kifoszták az apát.
 Az öltözék, az ékszer
 Rabló kezébe mén, —
 A könyvek ott maradtak
 A láda fenekén.

Három leányka otthon
 Jó és szelid vala,
 S mint fogadásuk tartá
 A munka is folya;
 De öltözéket ékszer t
 Elszedvén a zsvány:
 Vásárfiát csak egy kap,
 A harmadik leány.

„Ha csillogó külsőség
 Volt lelki vágyatok,
 A szenvedt vesztéségen
 Meg kell nyugodnotok,“ —
 Szólt apjok — „mert veszendő
 Mindig a öldi kincs;
 A szellem az, s mit ez bir,
 Minek rablója nincs.“

A két családkozott lány
 Lassan megnyugovék,

Ámbár a veszteséget
Sokáig érezék;
A harmadik gyönyörrel
Olvasta könyveit,
Velök mulat, belőlük
Kéjt s oktatást merit.

De mint patak folyása
Az ember élete!
Bármily simának látszik
A viz fölüllete,
Minden csepp, minden hullám
Perczenként más alak,
Amint a habjátékban
Együvé oszlanak.

Házát a kis családnak
Tűzvész emészti fel,
S a kis lány adózik
Mindannyi könyvivel.
A kettő káröröm közt
Igy ejti most szavát:
„Lám, lám a drágalátos
Könyv is vesző tehát!”

„A könyvek elveszének,
S elveszhetők igen!” —
Mond a leányka nyugton
„De szellemkincse nem!”

Mi könyveimben állott,
Lelkem- s szívemben áll;
Onnét ki nem ragadja
Kincsem csak a halál!”

Garay.

A völgy és a hegy.

Ha én hegy volnék! (sohajtott a völgy)
Ha én hegy volnék! milyen isteni
A csillagok szomszédságából
A nagy világra letekinteni.

Az a boldog hegy, ott uralkodik
Királyi széke dicső magasán,
Körülövedzi hódolattal
Fejét a felhő tömjénfüst gyanánt.

A kelő nap első sugáriból
Tesz homlokára arany koronát,
S a lemenő palástul adja
Rá végsugárainak bitorát.

Ha én hegy volnék! itt elbujva kell
Áttengenem homályos éltemet,
A szomszédig sem láthatok, s a
Szomszédból sem láthatnak engemet. —

Ha én völgy volnék! (sohajtott a hegy)
Ha én völgy volnék! oh milyen rideg

Ez a magasság, e dicsőség,
Amelyet tőlem úgy irigylenek.

Engem talál az első napsugár,
És az utolsó is rajtam ragyog;
És mégis mindig olyan pusztá,
És mégis mindig oly hideg vagyok.

Pillangó, harmat, csalogány, virág . . .
Hiába hívom, egyik sem szeret,
S mi oda lenn enyelgő szellő,
Az ide fönn csatázó fergeteg.

Ha én völgy volnék! élnék ott alatt
A nagy világtól mélyen rejtve el,
S cserélgetném a boldogságot
A szép tavasz kedves szülőttivel!

Petőfy.

Marasztalás.

Oh ne menj, ne menj,
Oh maradj velem!

Maradj velem mind a sirig
Édes szerelem!

Mind a sirig, mind,
Hordjam azt a kint,
Mit hatalmad, édes tündér,
Gyötrellemmel hint.

Homlokom fölött
A babér helyett,
Ékeskedjék tövis rózsá,
Mit kezded szedett.

Hir, dicsőség, fény,
Hatalom — remény,
Párák nekem istenséged
Örök szép egén.

Oh ne menj, ne menj,
Maradj ide lenn!
Kebelembé üti véled
Sátorát a menny!

Oh ne menj, ne menj,
Oh maradj velem,
Tulvilág titkos követje —
Édes szerelem.

Tóth Endre.

Kék szem.

Szép a fekete szem,
Én azt is szeretem;
De még szebb a kék szem,
Kék szemű szerelem.
Az én szeretőmnek
Ilyen kék a szeme;

Valahányszor nyilik,
 Ibolya kél benne.
 S hejh mikor benézek
 Mélyen közepébe,
 Látom a szerelmet
 Mulatozni benne:
 Akkor azt gondolom,
 Kedvem nagy voltában:
 Nincs több boldog ember
 Nagy Magyarorszában.

_____
 Vörösmarty.

Szerelmes levél.

Fehér liliomra
 Irok én levelet,
 Piros rózsavérrel
 Szép piros örömet.

Egy csep harmatgyönggyel
 Lesz bepecsételve,
 Gyönyörű illattal,
 Szerellemmel telve.

Neked küldöm rózsám
 Kis arany darázstól;
 Meg ne csipjen, vigyázz
 Mérges fulánkjától.

Mert azt sugtam neki:
 „Ha más ölébe' lel,
 Csipje meg szivedet
 Fulánkja mérgével.

De ha hiven szeretsz
 Szépen áraszsa szét
 Gömbölyű ajkadon
 A remény szinmézét.

Aztán én mék hozzád,
 Én hintem, ontom rád
 A mennyei mannát,
 A szerelem csókját.“

_____
 Lisznyai.

Fekete szem.

Szép a kék szem, nem tagadom,
 Én a kékre sem haragszom,
 De a barna szem sugára
 Emlékeztet éjszakára.
 Boldog szeretők napjára!
 S nekem nappal éjszaka van,
 Fényes delem éjfél tájban.

Pillants egyet, édes rózsám,
 Fekete szemű violám!
 Fekete szem pillantása
 Olyan mint a holló szárnya;

Ha benézek, tükröt mutat,
 Játékival szívem mulat,
 S boldog vagyok, mint virágszál,
 Mely szűz leány kebelén hál.

V ör ö s m a r t y.

A reményhez.

Földiekkel játszó
 Égi tünemény,
 Istenségnek látszó
 Csalfa vak remény!
 Kit teremt magának
 A boldogtalan,
 S mint védangyalának
 Bókol untalan. —

Sima száddal mit kecsegtetsz?
 Mért nevensz felém?
 Kétes kedvet mért csepegtetsz
 Még most is belém?
 Csak maradj magadnak!
 Biztatóm valál;
 Hittem szép szavadnak:
 Mégis megcsalál.
 Kertem narciszszokkal
 Végig ültetéd;
 Csörgő patakokkal
 Fáim ültetéd;
 Rám ezer virággal

Szórtad a tavaszt,
 S égi boldogsággal
 Fűszerezted azt.

Gondolatim minden reggel
 Mint a fürge méh
 Repkedtek a friss meleggel
 Rózsáim felé.

Egy híját esmértem
 Örömmimnek még:
 Lilla szívét kértem
 S megadá az ég.
 Jaj de friss rózsáim
 Elhervadtanak;
 Forrásim, zöld fáim
 Kiszáradtanak.

Tavaszom, vigságom
 Téli bura vált.

Régi jó világom
 Méltatlanra szállt.

Oh! csak Lillát hagytad volna,
 Csak magát nelem:
 Most panasza nem hajolna
 Gyászos énekem.

Karja közt a búkat
 Elfelejténem

S a gyöngykoszorúkat
 Nem irigyeném!

Hagyj el, oh reménység!
 Hagyj el engemet;
 Mert ez a keménység

Ugy is eltemet.

Érzem: e kétségbe'

Volt eróm elhagy,

Fáradt lelkem égbe

Testem földbe vágy.

Nekem már a rét himetlen,

A mező kisült,

A zengő liget kietlen,

A nap éjre dült.

Bájoszó lány trillák!

Tarka képzetek!

Kedv! remények, Lillák!

Isten veletek!

Csokonay.

Békót tettem...

Békót tettem kesely-lovam lábára,

Mért nem hallgat a gazdája szavára;

Békóba tett engem is a szerelem,

Az alföldön a legszebb lányt szeretem.

Volt egy csikóm, ha magam rá vettem,

Száz mérföldre maradt a szél megettem;

Debreczeni szabadságon eladtam,

Áldomáskor csakhogy meg nem sirattam.

De nem bánom! a rózsámnál az ára,

Neki adtam kendőre, pántlikára.

Ne zsigorgasd azt a bankót, jó lélek!

Ad az Isten, még többet is, ha élek!

Tompa.

Hogyha titkolt...

Hogyha titkolt könyeimből

Néhanéha gyöngy is válna,

Az a kis lány porszem helyett

Szemenszedett gyöngyön járna.

Ha ezredik sohajtásom

Egy-egy violává lenne,

Az a kis lány violából

Vetett ágyon pihenhetne.

Ha nap lenne szerelmemből

Soh sem lenne tudom éjjel;

Megállnék a rózsám felett

Örök lánggal, örök fénynyel!

Tóth Kálmán.

Befordultam a konyhára.

Befordultam a konyhára,

Rágyujtottam a pipára....

Azaz rágyujtottam volna,

Hogyha már nem égett volna.

A pipám javában égett,
 Nem is mentem én a végett!
 Azért mentem, mert megláttam,
 Hogy oda benn szép leány van.

Tüzet rakott eszemadta,
 Lohogott is, amint rakta;
 Jaj de hát még szeme párja
 Annak volt ám nagy a lángja!

Én beléptem, ő rám nézett,
 Aligha még nem ígézett!
 Egő pipám kialudott,
 Alvó szívem meggyuladott.

Petőfy.

Ne csodáld!

Ne csodáld, hogy majd minden szó
 Csak szerelem versemben:
 A sok édes, a sok szép s jó,
 Amit érzek keblemben,
 Sőt e roppant természetben
 Ami lehel és munkál,
 Vonz, köt, tart, s ily szép keletben
 Ami által öszveáll,
 S öszvehangzik, minden, minden,
 Kivül, belül, alatt és fenn,

Ami élet s élelem,
 Mi az, ha nem szerelem?
 Kisfaludy Sándor.

A menyecske nyíló virág.

Falu mentén és széltében
 Járok kelek közép dőlben;
 De sem innen, sem amonnan
 Lányt nem látok a faluban.

Ha elbujtak, Isten neki!
 Jó helyettök más valaki,
 Kőkényszemű szép menyecske,
 Fürge mint a parti fecske.

A menyecske nyíló virág,
 Csak ő tudja, mi a világ;
 S arany minden gondolatja,
 Ha angyalát karolhatja.

Czuczor.

A virágok szép nemében . . .

A virágok szép nemében
 A rózsza legjelesebb;
 A csillagok seregében
 A nap legfelségesebb:

Ily szép virág a szerelem
 Az életnek kertjében;
 Ily nap, ilyen fejedelem
 Az örömek egében.

Boldog kinek e nap fénylik,
 Kinek ez a rózsza nyílik!

E nélkül a kert csak gaz,
 Ama nélkül nincs tavasz.

Kisfaludy Sándor.

Szerelem dal

a csikóbőrös kulaeshoz.

Drága kincsem galambocskám,
 Csikóbőrös kulaescskám!
 Érted halok, érted élek,
 Száz leányért nem cseréllek.

Megvidítő orzácskádat,
 Csókra termett kerek szádat
 Ha a számhoz szoríthatom,
 Zsuzsiét nem csókolgatom.

Oh, hogy kotyog a kebeled,
 Melyben szívemet viseled!
 Oh milyen szép az ajakad,
 S arany lánczra méltó nyakad!

Karsu derekadon a váll
 Halháj nélkül is szépen áll;
 Nem úgy ám, mint a Manzié,
 Vagy a majd megmondám kié.

Szép a hajad szép szála is,
 Ha kis csikó hordozta is;
 Nem frizér felrakta haja,
 Mint sok vén fraj rőt vuklija.

Édes a te danolásod,
 Jércze-forma kotyogásod:
 Kitykotyod ünnepi ének
 Bús szívemnek, szegénykének.

Ha bánatim közlöm véled,
 Egy szódra lelkem megéled,
 Ha jó kedvem csucsorodik,
 Általad megszaporodik.

Mikor hideg szelek vagynak,
 Elveszed mérgét a fagynak;
 És mikor a hév nyár lankaszt,
 Nekem te megfrissited azt.

Oh ha téged nem láthatlak,
 Beh ohajtlak, beh siratlak!
 S ha képed kezembe akad,
 Szememből örömköny fakad.

Téged hordozlak utamban,
Téged öllelek ágvamban;
És valahányszor felkelek,
Szerelmedről énekelek.

Együtt beh sokszor feküdtünk,
Bár soha meg nem esküdtünk!
Az éjjel is, csak megintsem,
Együtt hálunk ugy-e kincsem?

Oh ha szivünk szerelmének
Kis zálogi születnének,
S ott ülnének hosszú sorral
A kuczkóban tele borral! —

Bár csak a feleségemmel
Addig cserélhetnék fel,
Mig fiakat, leányokat
Szülnél apró kulacsokat:

Zsanám meg kulacsosá válna,
Borral mindig szinig állna.
Az ő bőre úgy is csikó,
Bele férne négy-öt akó. —

De jaj, engem ide-tova
Elvisz a szent Mihály lova,
Szerelmed megemészt végre,
És te maradsz özvegségre.

Keserves sors! adjatok bort;
Lakjuk el előre a tort;
Ami menne más gyomrába,
Jobb, meg a magunk torkába.

Akadtam még egy bankóra,
Kit szántam szemborítóra:
De vakságtól ki már nem fél,
Minek annak a szemfedél?

Kincsem, violám, rubintom!
Itt az utolsó forintom;
Érted adom ezt is tubám!
Csak szádhoz érhessen a szám.

Oh csókollak, oh öllelek!
Mig motczanak, míg lehelek:
Tested tegyék holt testemhez,
És ezt az írást fejemhez:

„Utas köszönj rám egy pint bort:
Itt látsz nyugodni egy jámbort,
Kedves élete párjával,
Csikó bőrös kulacsával!“
Csokonay.

HUMORISZTIKUS.

Eldorádó,

a mesés ország.

Van egy ország: Eldorádó.
 Hej ott lakni volna ám jó!
 De nehéz eljutni bele:
 Mert vidékén köröskörül
 Egy czukros kásahegy terül
 Mintegy három mértföldnyire.
 Azt úgy kell keresztül enni,
 És így az országba menni.
 Ott a házak kerítése
 Kolbászokból van készítve.
 A házfedél van laskából,
 Ajtó, kapu mézes bábból.
 Szerteszélyel a fűzfákon
 Lóg a perecz minden ágon;
 Az ember ott nem születik,
 Mint a gomba földből buvik;
 S ha vén lesz, van egy fürdő,
 Mely megifjít s csudatevő.
 Ott a dolgozás tiltatik;
 Aki serény, elhajtatik.
 Ki goromba, rest és korhely,
 Ott azé a legelső hely.

S ha kézbe veszesz falevelet
 Mindenik egy sonkaszelet.
 Ott az erdőn, bokron, cseren
 Alma, füge, szőlő terem.
 Bor foly a vizek árkában,
 Bivalytej áll a tócsában.
 Melybe — mihelyt a szél megmozdul —
 A fákról puha zsemlye hull.
 Kész ebéd minden éhesnek!
 S kanállal csak neki esnek.
 Tótkban, vizekben a halak
 Parthoz jönnek s megállanak,
 Hogy megfoghasd kedved szerint.
 Tyúk, galamb sülten röpdös kint.
 Mezőn is sült nyúl szaladgál,
 És jó peccsenyével kínál.
 Kővér disznók utcán járnak
 S szalonnájokkal kínálnak;
 Kés van dugva a hátukba
 S úgy hordozzák a házakba;
 Amely nő tett már egy metszést,
 Visszadugja megint a kést.
 Kiben kevés a bölcseség,
 Azé mindig az elsőség.
 Ki jó ivó és jó evő,
 Ott hamar herczeggé levő,
 Ki naphosszat aludni tud,
 Az gróffá lesz, s kap egy falut.
 Vágsz tudni ez ország hol van?
 Megmondom immár a — holdban.

A tintás üveg.

Vándorszínész korában Megyeri
 (Van-e, ki e nevet nem ismeri?)
 Körmölgeté, mint más, a színlapot.
 Kapott
 Ezért
 Egyszer vagy öt forintnyi bért,
 A mint mondom, vagy öt forintnyi bért.

Először is hát tintáért megyen.
 Ha ismét irni kell, hogy majd legyen.
 A tintás üveget pedig hová
 Dugá?
 Bele,
 Kabátja hátsó zsebibe,
 A mint mondom, kabátja zsebibe.

S hogy pénzre tett szert, lett Megyeri vig
 S haza felé menvén ugrádozik,
 Hiába inti őt Szentpéteri:
 „Kari,
 Vigyázz!
 Kedved majd követendi gyász,
 A mint mondom, majd követendi gyász.“

Ugy lett. A sok ugrádozás alatt
 Kifolyt a tinta; foltja megmaradt,
 Megyeri elbusul — kedvét szegi
 Neki

A folt,
 Mivel csak egy kabátja volt,
 A mint mondom, csak egy kabátja volt.

Mi több: kabátja épen sárga volt,
 És így annál jobban látszott a folt.
 „Eldobnám. — szólt — de mással nem bírok.“
 Ez ok
 Miatt,
 Hordá, míg széjjel nem szakadt,
 A mint mondom, míg széjjel nem szakadt.
 Petőfi.

Pipadal.

Gyüldöljön bár sok finnyás orr,
 Édes pipám! tégedet,
 Hü vitézed én, mindenkor
 Pártul fogom ügyedet.
 Te vagy éltem kísérője,
 Egészségem hévmérője
 S játszói bodor füstöddel,
 Búmat vigan üződ el.

Ha egy urfi, pézsmán hizott,
 Felfürtözött üres kép,
 Szűk elméjű, de elbizott,
 Nagy gögösen hozzám lép,
 Magát, javát fitogtatja,
 Drága időm elragadja:

Fegyver lészen pipámból.
Kifüstölöm szobámból.

De ha jó egy lelkes magyar
Szívcsérére kész velem;
Szembe nem méz, hátul nem mar,
Nyiltan leli kebelem;
Sokat ugyan nem adhatok,
Legfőlebb egy dalt mondhatok,
De fölcsapván jobbjaival,
Megkinálom pipával.

Némely szépek idegenhez
Máskép nem idegenek,
Csak a szegény pipafüsthez
Oly igen kegyetlenek;
Pedig mennyi gazt táplálunk!
Én úgy vélem, dohány nálunk,
Bárki mit állitana,
A legjobb indigena.

_____ Kisfaludy K.

Számadás.

Kivántad — én kis angyal,
Leczkére vártalak, —
Ha számolni nem tudsz,
Most megtanítalak.

A tábla kis szived lesz,
Amelyre számolok —
S a számot szívből írom,
Mely, mint a kréta, fog.

Az élet és szerelmünk
Egy furcsa számrakás.
Hamisból és igazból,
Áll kurta négy szakaszból,
Miként a számadás.

* * *

A lány magába sem mi,
A férfi mindig egy:
Mert a leány csak akkor
Számít, ha férjhez megy.
S midőn a lányka érez,
Az ifju meg sohajt —
Az az: ha két kebelben,
Mint a virág a kertben,
A zsenge szív kihajt:
Az apjok és az anyjok
Aggódik untalan,
Mert a leányka gyarló,
S az ifju csintalan.
Tehát a két szerelme —
Mit is tehetni mást? —
Szülők összeadják.

S így végbe menni hagyják
Az első számadást.

A második, leánykám,
Keserves egy dolog.

Már itt a táti zsémbel,
A mámi ájulog.

Kivonják a menyasszonyt
Az ős fedél alól,

A négy üszőt kivonják
S üres maradt az ól.

Be kell a zsebbe nyulni,
Hja! már ez így szokás! —

Az erszény kezd lapulni —
Bár könnyű megtanulni,

Nehéz a kivonás.

De semmi baj! beállnak
A szép örömhettek.

A férfi arca sápad,
A nőé meg beteg.

Szívét a bus magányrak
Unalma gyötri már;

S többed magára vágyik
Az életunta pár.

Az ég pedig megadja
A forró vágyakat.

Magát a földre hozza,
S körültek sokszorozza

Az angyalarcokat.

Végtére a sok áldás,
Mikép a gomba, nő,

A táti gondja meggyül,
Ezer baj áll elő.

Zárdába a fiukkal,
Nekik tanulni kell.

A kis leány köt otthon,
Már a nagy énekel.

A kis csoport megoszlik —
A szende nő kihál,

A lányok sem maradnak
Soká a tátival.

Osztás alá jut a föld —
A férfi sirba száll.

Ah, éltünk számtanában,
A végső számadásban,

Osztószám a halál.

* * *

Azonban a ki kétli,
Hogymindéz így megyen:

Vessen magával számot,
S legott próbát tegyen.

Mert minden számadásnál
Bármit beszéljenek —

Jól, rosszul számolánk-e?
A próba mondja meg.

Kivontad e kebelből
Oh lány nyugalmat.

És benne sokszoroztad
 Szerelmi kinomat.
 Itt a kezem, leányka —
 Ha tetszik, adj kacsót.
 Jer, adjuk össze őket —
 Kérjük meg a szülőket —
 S osszszuk meg a valót.

Deákpályám.

Diligenter frequentáltam
 Iskoláim egykoron,
 Secundába ponált mégis
 Sok számár professorom.

A pocsisból is ebbe
 Estem inter alia;
 Absurdum pedig, de nagy, hogy
 Ennek kelljen állnia.

El sem obliviscálnak, mert
 Ha occasióm akadt:
 Kutyaliter infestáltam
 E jó dominusokat.

Egynek pláne . . . no de minthogy
 Szerelemhistória,

Talán jobb lesz in aeternum
 Sub rosa maradnia.

Csak denique mi közöttünk
 Sine fine folyt a per.
 S consilium abeundi
 Lett a vége breviter.

Ergo mentem, és vagáltam
 A hazában szanaszét;
 Verte tandem a bal czombom
 Kard . . . az az hogy panganét.

Petőfi.

Elszökött a feleségem.

Elszökött a feleségem,
 Holdvilágos csöndes éjjen,
 Nem nagy baj az még magába
 Csak ne nyult vón' a kasszába . . .

Még ha nyult is a kasszába
 S bár mennyit vett is magához,
 Ez még nem oly nagy baj lenne . . .
 Csakhogy hagyott volna benne.

Még ha nem hagyott is benne,
 Még ez is csak no mehetne,

Azért, dalom vigan szólna,
Csak — sok kontója ne volna.

Akár mennyi a kontója
Mindez még csak hagyján volna,
Ráadást is adnék fölé,
Csak vissza ne jönné többé.

Névtelen ábránd.

Oh be szép volt ez az oláh leány,
A kit én itt meg itt láttam;
Nem tudom, hogy hívják azt a falut?
Nem tudom, miféle forrás mellett?
Nem tudom, mit vitt a fején?
Oh be nagyon szép volt az a leány!

Talán bele is szerettem volna
Csak valamivel kisebb lett volna egy ölnél;
De így fél az ember nagyon,
Hogy az ilyen szörnyű magas szépség
Ha valamivel megharagitja
Ugy űti pofon, hogy arrul koldul!

K. N.

Hogy lehet az?

Hogy lehet az, hogy az ember
Mindent megehet,
Amit csak a szája kíván
Amit csak szeret; —

És mégis a feleségét
Meg nem eheti.
Pedig milyen rettenetes
Nagyon szereti.

Kuthen.

Kriminalis vallatás.

Ki vagy, mi vagy? megállj felelj!
Minek neked az á sastoll?
Kalap mellé? jelnek ugy-e?
„Dehogy sastoll, dehogy sastoll,
Dehogy sastoll édes uram.
Ludtoll biz az; irok vele
Novellákat meg verseket.“

Hát ez, mi a kezekben itt?
Gyilkos csákány, tiltott fegyver?
Kit akartál agyonütni?
„Dehogy csákány, dehogy csákány,
Dehogy fokos édes uram
Mankó biz az, támaszkodom
Reá, mert fáj a tyukszemem.“

Mi itten e gyanus csomag?
 Fekete por, lőpor, ugy-e?
 Hol az ágyud, mind add elől!
 „Dehogy lőpor, dehogy lőpor,
 Dehogy lőpor, édes uram,
 Porzó biz ez: rosز élezemen
 Lőpor volna, se sülné el.“

Mi áll ki a zsebedből itt?
 Hah! sorba irt gyanus nevek!
 Komplott, rebellek lajstroma?
 „Dehogy komplott, dehogy komplott,
 Dehogy komplott édes uram
 Tavali előfizetők
 Kiket azidén nem lelek.“

Hát az, mi a hónod alatt?
 Felhívás, proklamáció?
 Borzasztó népfelkelésre.
 „Dehogy prokla, -- dehogy prokla-
 Máció ez édes uram,
 Előfizetési program
 Mely nem igen kelt fel senkit.“

Pedig látom a szemedből
 Hogy nálad, még valami van,
 Ami tiltott, a mi fegyver.
 „Igaz uram, van egy helyem,

Amely maga egy arzenál;
 De te oda be nem jöhetsz
 Mert annak nincsen ajtaja.“

K. M.

Ezrivel terem a fán a meggy.

Ezrivel terem a fán a
 Meggy. . .
 Feleségem van nekem csak
 Egy;
 De mikor még ez az egy is
 Sok!
 Előbb utóbb sirba vinni
 Fog.

Furcsa Isten teremtése
 Ó!
 Reszketek, ha közelemben
 Jő.
 Megteszek mindent, amit csak
 Kér,
 Mégis mindig dorgálás a
 Bér.

Már ilyesmit is gondoltam
 Én:
 Megverem . . . birok vele, hisz
 Vén.

De mikor a szemem közé
Néz:
Minden bátorságom oda
Vész.

Három ízben volt már félig
Holt;
Jaj Istenem! be jó kedvem
Volt.
De az ördög soh' sem vitte
El;
Oly rossz, hogy az ördögnek sem
Kell.

Petőfi.

Vesztett Ballada.

Vitéz sereg vagy on szerte
A magyar hazában
Hegyesre fent lúdtoll karezog
Kinizsi jobbájában,
Mély sebeket, haláldőfést
Oszti ki erre arra,
Ámde azért az ellenség
Nincsen szétzavarva.

Erős állást von magának
Mégfeszíti sarkát,

— Tudom hogy felkunkorítná
Hogyha volna, farkát!
Oldaláról, bőrtáskából
Felvillan szerszáma,
Készül véle egy hatalmas
Rémes támadásra.

Csattog a szij, tudniillik
A borbélyok szija.
Fakadatok minden árvák,
És özvegyek sirva.
Peng az acél, tudniillik,
Vasa borotvának,
Vége lészen még e perczen
Egy ezred szakálnak.

Hah, végünk van, seregünknek
Odavesz a fénye,
Alkotmányos tisztviselők
Körül vannak véve!
Záporáru könyeimtől
Alig alig látok,
Inas gyerek réztányérral,
Szappannal ront rájok.

Ugy be vannak ők szorítva
Körül karos székbe.
Hogy a legjobb akarattal
Sem pökhettek félre.

És rut halált mosolyog a
 Villogó borotva;
 Istenem pej'g nincsenek is
 Még jól — szappanozva.

K. J.

A bánkódó férj.

Szathmárban egy kis csárda van,
 Trézsi asszony lakott ottan.
 Éjfél haján, bogárszemű,
 Kerek tagu, őz természetű,
 De jaj, mi szép, oly csintalan,
 Rózsás ajkin pör untalan.
 Most kezde csak honn kis vitát,
 Csöröl, pöröl, ver amit lát.
 Férjén a sor, ki zugban ül,
 Midőn ily szó harsog kívül:
 „Jön a tatár!”
 Réműl, sir, fut, bujkál a nép;
 De szép Trézsi hetykén kilép:
 Ő férfitől hamar nem fél,
 Kivált az ügy ha nyelvre kél.
 Még harcztól lángzók arczai,
 Lejtnek hókeble halmai,
 Midőn jön egy zömök tatár
 Szívén zsákmány, szemén tűzár.
 A szép Trézsi kényére hat,
 Nem kér soká, felé ugrat,

Derékban őt átöleli,
 Magához lóra emeli,
 Eltér s örömlobbantában
 Rá rá pislog nyargaltában.
 Busul a férj szép asszonyán,
 Utánna néz — mint vész után:
 S amint eltűn, köny könyet hajt,
 Sajnálná őt, és felsohajt:
 „Szegény tatár!”

Kisfaludy K.

Szeget szeggel.

Jaj, a hátam, jaj a hátam
 Oda van!
 Szomszéd bácsi kiporozta
 Csfosan.
 Átkozott a göresös fűtykös
 Somnye!l
 Melylyel engem oly pogányul
 Csépele.

Mért is tart hát kertet s benne
 Körtefát?
 És az Isten rá gyümölcsöt
 Minek ád?
 Csábitólag kandikált a
 Körte rám;

Csábjait ki már sehogy sem
Allhatám.

Átugortam a palánkon —
Átesém!
Hogy megingott belé májam
És vesém!
S nem elég ez, szomszéd bácsi
Rajta kap,
S akkor jött még a valódi
Haddelhadd.

Én teremtőm! miért értem
E napot?
Megrakott, hogy minden csontom
Ropogott.
Nesze, monda, nesze másik,
Harmadik!
És a mindenható tudja,
Hányadik.

Jelen volt a holdvilág a
Lakzinál;
Busan nézte: szomszéd bácsi
Mit csinál.
Fellegekből vett magára
Gyázmezet,
És megosztva szenvedésem
Könyezett.

Ő, csak ő nem könyörüle
Egyedül;
Három a táncz! monda, s egyre
Hegedült, —
Hegedült a bottal hátam
Közepén,
Keservesen, siralmasan
Jártam én.

... De'szen jól van! Kiheverem
Én e bajt,
S visszakapja még a kölcsönt,
Vissza majd.
Tudjuk, hányat vert az óra,
Tudjuk ám!
Őn is rak a tüzre rossz fát,
Bácsikám.

Ablakunkhoz esténként mért
Sompolyog?
Vettem észre, hányadán van
A dolog.
Más szemében ő a szálkát
Megléli,
S az övében a gerendát
Feledi.

A deákné vászonánál
Ő sem jobb:
Engem döngtet a lopásért
S szinte lop;

Lopni jár ő, csókat lopni
Nénihez,
Mig anyánk a bibliában
Levelez.

Tegye lábát ablakunkhoz
Ezután:
Fogadom, nem nézek által
A szitán.
Megugratni, vagy anyánkat
Hivom át,
Vagy leöntöm dézsa vízzel
A nyakát.

Petőfi.

Az együgyü paraszt.

Amott a hegynek oldalában
Egy kis mezei falucskában,
Egy földes uraság lakozott,
Ki egy levélre várakozott.
S hogy megkapja az izenetet,
A postára küld egy követet,
Kinek megígér jó áldomást,
Csak hozza hamar azt az írást.

Sokat tesz egy itcze bor ára!
A paraszt is fut a postára,
S kérdez levelet az urának,
Hogy azt kiválthassa magának.

A pósta akadván kettőre,
Ki tartja a kezét előre,
De Pál nem tudván az árához,
Hát hogy adják? szól a postához.
A posta magát elneveti:
„S noz krajczer“ ez a feleleti.
„Dehogy uram! a méregdrága,
Négy krajczár lesz illő válttsága.
Nyolcz krajczár? e fél nap-szám dija,
Félmárjás, csak egy kis pénz hija.
Hisz én megfizetek emberül,
Ez ugy is a szemetre kerül.“
„Én, monda, nem kontalok vele:
Két noz krajczer csak nid a fele.“
„Ejnye, nó hatot adok érte
Tudom ily drágán más nem kérte.
De ezt megadom az uramért,
Kend se pereljen két krajczárért.
No fogja kend.“ A posta erre
Ránéz az izgága emberre,
S így felel komor tekintettel
„Noz krajczárir akarot, tett el.“
No, mond Palkó, én megvénhedtem,
Kenyeremnek javát megettem,
Sokat bévettem köszönettel,
Nem volt bajom csak e némettel.
Semmit sem enged a szavából
Vegyen a lidércz a boltjából!

Azonban, hogy már megfizetett,
Mig a pósta járt, keresgetett,
Lassacsán az asztal felé ment,
Vagy két levelet ingyen elcsent:
S mint ki szénáját jól rendelé,
Pipát tölt s ballag haza felé.

Az ura mihelyest meglátja,
Kérdezi tőle: No Pál bátya,
Hát kapott kend mégis levelet?

„Igen, de uram, megvénültem,
Hogy még úgy össze nem kerültem:
Nem volt ily ára a levélnek
Mióta csak emberek élnek:
Mikor két kis semmi levélért
Higy' el az ur, hogy nyolcz krajczárt kért.“

Jaj, kend a postát nem ösmerte;
Hiszen úgy van az országszerte,
Szabott ára van ott mindennek,
Már oda csak fizetni mennek.

„Bár is uram! de nem jól tette
Ki azt elsőben megfizette
Mert el is kényesedik vele
Ha mindig elkél a levele,
De én bezzeg, ha megfizettem
Azt a németet rá is szedtem.“

Hogy, hogy? „Jaj mert urám azalatt,
Mig ott a pósta jött, ment, szaladt,
Már az Isten vagy áld, vagy megvér,
De látván hogy annyit meg nem ér,
Még hozzá loptam két levelet:
Ugy-e, hogy e nagyobb emelet?“
Az ur kaczag, s kérdezi tőle:
Hát már Palkó, mi lesz belőle?
E mindkettő a más levele.
De kend aztán mit csinál vele?
„De biz uram, nem megy e kárba,
Mert van egy öcsém Fejérvárba'
Kit ezelőtt két esztendővel
Egy verbunkos elvitt erővel;
Jó lesz néki az egyik levél,
Megizenem, hogy az ur is él.

Szentjóbí Szabó László.

A német flu.

Nékem szép kis mátjar lánj
Feleségnek megkifán;
Háj, de szép kis mátjar lánj
Német lékint nem kifán.

Mondja szép kis mátjar lánj:
Ő mátjar lékin kifán,
Mert a német lekinnek
Nincsen pájusz szekiunnek.

Én hát pájusz nefelni,
 Suvikszszal kikenelni.
 Ugy a szép kis májtjar lánj
 Pájuszomra csókot hánj.
 Kazinezy.

Vidák Gyorgye.

Ki ne tudná: hogy Kárán-Sebesben
 Nagy csigák teremnek a fűzesben?
 E csigákat, mert van benne módja,
 Az oláh nép messze földre hordja,
 S gyakran akik sok csigát eladnak,
 Messze földön jól meggazdagodnak.

Gyorgye lakván Lugos városában
 Nagy szerencsét tervezett magában.
 Álmodozott a szép Marjuczáról
 Kinek annyi tallér lóg nyakáról;
 Minden álomnak tetszett körülte,
 Csak nem az, mi aggodalmát szülte.
 Ah, való volt a szegénység nála,
 Mely miatt már annyi kint kiállta,
 S még valóbb; ha mindig tátja száját,
 Sohsem fogja birni Marjuczáját.

„Nincs egyéb mód mint meggazdagodni,
 Nagy csigákkal szépen megrakodni,
 A csigát eladni gazdag áron

Tavaszzsal az aradi vásáron;
 Mások innen ugy is őszszel járnak,
 S örvendeznek jó csigavásárnak;
 Magam megyek én el a tavaszzsal,
 Mikor csiga nincs oly nagy halmazsal;
 Tizszer annyi lesz a nyereségem,
 S a legszebb lány az én feleségem.“
 Ezt gondolta Gyorgye bölcs fejével,
 S felhagyván a földdel és ekével,
 Ment Sebesbe, vett csigát özönnel,
 Utnak indul a híres csigákkal,
 Nem gondolva semmit a világgal.
 Czélja egy, és egy a gondolatja,
 Mely az üdvet ujjával mutatja,
 S vérmes arczán, a jó gondolatnak
 Zöld reményi nyájasan mulatnak.

Partjain a hütelen Marosnak
 Hol Aradnak szép leányi mosnak,
 Áll egy korcsma zöld liget szélében
 — Sétatér volt Orczy idejében —
 Ki a hidat áthaladja délről,
 Mindjárt ezt a korcsmat éri szélről.
 Gyorgye is midőn Aradra ére
 Az „Utolsó garas“-hoz betére,
 Mely előtt most százsoláhok ültek,
 Kik Zarándból a vásárra gyültek,
 Köztök egyik a vásárra érte,
 S fűtta annak, aki szépen kérte.

Tele képpel fűtta csimpolyáját,
 Óra Kloska gyönyörű nótáját.
 Gyorgye látván, itt mikint tanyásznak,
 Szörnyű módon megőrül a háznak.
 És kifogván barmait, beméne,
 Tökkulacsba hol bort mér a néne.
 Szóba állt a jámbor vigadókkal
 Kik jövének talpon és hajókkal,
 És eladván drága pénzen a fát,
 A kuvini nedvet hajtogatták.
 Jól megtömve horpaszát malájjal,
 Nem törődött Gyorgye semmi bajjal;
 Fenn dicsekvék a hozott csigákkal, —
 Nem cserélne most a févilággal.
 Bort parancsolt és ivott előre,
 Mint ivának Ványán a gödényre.
 Majd veszett jó kedve kerekedvén,
 Tánczolóással kifogott a medvén,
 Báránybőr-fővegét félrecepta,
 Tök-kulacsát jobb kezébe kapta,
 Versdanolva ment előre — hátra,
 A zöld fűben nem találva gátra.
 Egyet ugrott minden menet végén;
 Van-e szebb táncz a föld kerekéségén?
 A fa mellől egy zarándvidéki
 Nézte, s a táncz szörnyen tetszett néki, —
 „Boldog ember!“ gondolván magában,
 S majd elaludt a pipa szájában.
 De a tűz mely vala alvófélben,
 Lángra gyult egy szászoláh szívében,

Ki alatta a széles kalapnak
 Széles hátat fordított a napnak
 S egy-egy arra termett leányzóval
 Legyeskedett lassu tréfászóval,
 Mig a másik, hajlandóbb a jóra,
 Elébb bámult a vig tánczolóra;
 Neki fordult aztán a kulacsnak
 — Izlett a vér a kövér kullancsnak —
 S válaszolt ha hitta felesége:
 „Egy tapot sem innen — azzal vége!“
 Késő éjjig ekképen tanyáztak.
 Miglen végre mindnyájan eláztak.
 Ettek-ittak Gyorgye rovására;
 Gondolván a holnapi vásárra;
 A dudásnak arcza szintugy égett;
 Megsokalta már a dicsőséget,
 Kifogyott már a szusz is belőle,
 A szilárdsga is elpártolt tőle;
 Csak nógatva kezd dudához nyulni,
 S duda helyett a nyelébe fujni;
 Szörnyen forgott a hordó alatta,
 Mignem a hőst végre földhöz esapta.
 S mivel ágyat egynek sem vetettek,
 Mindnyájan a gyepre heveredtek,
 S végig alvák karjain a sásnak,
 Mámorát a boldog vigadásnak.

Természete a gondos csigának,
 Vonni télen ablakot magának,

Melyen át a nagy hideg ne érje
 S meg ne fagyjon izletes kövérje;
 De midőn tavasszal minden éled
 Szűk lakából ő is szerteszed,
 Mészszel átvont ablakát kironítja,
 S hajlokára többé semmi gondja.

Gyorgye felkél éji mámorából
 S bár kobakja még mindegyre kábul,
 Szekerével fölmege a piacra,
 Hetykén néz a sok kíváncsi arcra,
 Mely követvén mindenütt nyomában,
 Kémli, mit rejt a szekér magában?
 Végre a csigákat feltakarja,
 De szepeg most és fejét vakarja;
 A babonán eláll szeme-szája;
 Oda minden, oda Marjuczája;
 Mert csigái mind elpártolának
 Nagy bajára a szegény oláhnak.
 És ha volt mely házat el nem hagyta.
 Guny gyanánt csak a szarvát mutatta.
 Fakadt pedig a nép hahotára,
 Vidák Gyorgye nagy boszuságára,
 Ki tünődni nem győzött felette,
 Hogy őt a sors ilyen csuffá tette.
 Csaplárosné a bor árát kérte,
 Gyorgye már most hogy fizet meg érte?
 Megfizetették tán a hő barátok,
 Kiket itt most pénzért sem látnátok? . . .

Nem biz ők — hanem törvényre vonták
 Gyorgyét, és rá a törvényt kimondták,
 S nem terhelvén semmi pénz tüzőjét
 Dobra verték mind a két üszőjét.

Igy Lugosra kutyagolt a fratyé!
 A csigáknak monda: színye tatyé
 Elbeszélte otthon ami érte,
 Meg is szánta Gyorgyét Marjuczája:
 De Gyorgyénak lén újabb csigája,
 Mert alig hogy Marjuczát elvette,
 A menyecske Gyorgyét nem szerette,
 A menyecske, ah minő gyalázat!
 Csigamódra elhagyá a házat,
 Mit tegyen most Gyorgye szegényében?
 Fontolgatta lázas elméjében;
 Az nem illik, hogy utána fusson;
 Rabló legyen? hogy kötélre jusson?
 Nem! — ha már őt minden így elhagyta,
 Katonának állt az istenadta! —

Sárosy Gyula.

A bajusz.

Volt egy falu — nem tudom, hol,
 Abba' lakott — mondjam-e, ki?
 Se bajusza
 Se szakálla

Egy szőr szála
 Sem volt neki;
 Annálfogva helységében
 Nem is hitták egyéb néven:
 K o p a s z s z á j u Szűcs György bátya, —
 E volt az ő titulája.
 Nó mert (közbe legyen mondva)
 Azt az egyet meg kell adni,
 Hogy a Szűcs György falujában
 Könnyű volt eligazodni:
 Mivel ottan minden ember
 Névhez jutott olesó szerrel,
 A z o n felül, mit az apja
 Adott neki, meg a papja.
 Nem tudom ha más vidéken
 Megvan-e e szép szokás,
 Nem tudom; de nagy kár lenne,
 Ha divatból úgy kimenne,
 Mint például — hogy többet ne
 Mondjak . . . a káromkodás!

Egyébiránt Szűcs György gazda
 Semmit is el nem mulasztja.
 Hogy bajuszát megnövelje,
 Meglevén . . . a puszta helye. —
 Kente-fente ő azt irral,
 Kigyóhájjal, medvezsirral,
 Ebkaporral, kutyatéjjel;
 Megis nőtt az minden éjjel

Tudniillik, álmában;
 S ha fölbredt, mennyi kéjjel
 Tapogatta . . . hiában!

A mi pedig Szűcs György gazdát
 Máskülönb en illeti:

Nem bolond ember volt ám ő:
 Ládájában pénz egy bögre,
 Azonkívül juha, ökre
 És — számarra volt neki.
 Sőt az is szent, hogy már régen
 Ott ülne a bírószéken,
 Hasa, hája, kék nadrága . . .
 Minden kész a méltóságra:
 De mit ér, ha nincs bajusz!
 Ily anyám-asszonyos képpel
 Sohasem választá a nép el;
 Szavazott rá tiz, vagy husz.

Oh ti, kiket a természet
 Bajusz áldással tetézett,
 Ti nem is gondolhatjátok,
 A csupasz száj mily nagy átok!
 Ti, midőn a szűrés serte
 Sima állotok kiverte,
 Minden szentet sorba szedtek
 S a beretvától sziszegtek!
 Ti, ha egyszer, hébe-korba
 Beleér levesbe, borba

Szegény ártatlan bajusz; vagy
 Télen át rá jégcsap, zuz, fagy;
 Már az olyan nagy sor nektek!
 Már ollót mit emlegettek,
 Nem tudván, e szőr mily drága,
 Becsesebb a drágagyöngynél:
 E hiányzott csak Szűcs Györgynél
 S lám! hiányzott boldogsága.
 Mily irigyen nézte másnak,
 A legutolsó kapásnak,
 Hogy mohos a szája-széle:
 Bezzeg, cserélt volna véle!
 De mihaszna! mind hiába!
 Nincs orvosság patikába,
 Széles mezőn, drága kertben,
 Vagy más helyen,
 Ami neki szőrt neveljen!
 S már a bajszot úgy gyűlölte,
 Hogy legott a méreg ölte,
 Látva, hogy nő más embernek,
 Vagy korommal fest a gyermek;
 Sőt csupán ezer' a macskát
 Sem tűrhette udvarában, —
 S bajszot kapván áldott nője,
 Elkergette, vén korában.

Történt, hogy oláhezigányok,
 (Tudvalévő nagy zshiványok),
 Kóborlának a vidéken,
 S megszálltak a faluvégen,

Nosza mindjár' sátort ütnek
 Tüzet rakva, főznek, sűtnek,
 Abból, a mit valahonnan
 Más faluból idehoztak,
 Minthogy onnan
 Éhen szomjan
 Bucus nélkül eltávoztak.
 Meghívják a rokonságot,
 A helybeli cigányságot,
 És ezeket törül-hegyre
 Kivallatják mindenképen:
 Mi van? hogy' van a helységben?
 S a hallottat szedik begyre.
 Épen mint a jó vezér,
 Ha az ellenséghez ér.
 Minden bokrot és fatörzsöt,
 Minden zegzugot kikémel;
 Lassan mozdul seregével,
 Küld vigyázót, előrsöt,
 Puhatolja, merre gyengébb,
 Hol erősebb az ellenség;
 Nem siet, de csupa szemfűl,
 Mikor aztán ütközetre
 Megy a dolog: gyors a tette,
 Veri a vasat, míg meg nem hül.
 Nemkülönben a bölcs vajda
 Haditervet kohol mindjárt:
 Nincsen egy ház, nincs egy pajta,
 Hogy ne tudná csinja-binját:
 Hol lakik dus özvegy asszony

Kit jó móddal megkopaszson
 Melyik háznál van eladó,
 Sári, Panni, Zsuzsi, Kató,
 Ki legény után bolondul?
 Mert az ő jövődőlését
 Megfizeti ám bolondul!
 Kinek esett holmi kára
 S van szüksége prófétára,
 Hogy nyomába ne jöhessen,
 Sőt a mi több ráfizessen?
 Ki szeretne gazdagodni,
 Könnyű módon pénzhez jutni;
 Ásni onnan, hova nem tett,
 Vagy, ha tett is,
 A letett kincs
 Időközben elszelentett?
 Mindez a vén vajda gondja,
 Ki nem adná egy vak lóért,
 Hogy a magyar kész bolondja.

Nem kerülte ki figyelmét
 Szűcs György uram nyavalyája,
 Gondolván, hogy ő kigyelmét
 Egy kissé megberetválja.
 Nem kell ahoz neki szappan,
 A nélkül is mester abban:
 Szórmentibe, vagy visszára
 Beretválni nincsen párja.
 Kivált mostan az idő
 S alkalom oly kedvező:

Ripeg-ropog
 A salló-fog,
 Munkától ég a mező;
 Nincsen otthon,
 Csak az asszony,
 Hogy megfőzzön,
 Vagy dagaszson,
 Vagy ha néhol egy beteg
 Szalma-ágyon fentereg;
 Vagy a seprű, házörzőnek
 Felállítva küszöbre;
 De ha Isten meg nem őrzi,
 Ott lehet az örökre.

Egyedül van Szűcs György gazda,
 Egy lélek sincs udvarában:
 Hát im! a furfangos vajda
 Beköszön a pitvarában.
 „Ejnye gazduram a kőbe!
 Mi dolog az, hogy kigyelmed?”
 Bajuszát levágja tőbe?
 Magyar ember-e kigyelmed?”
 Milyen szemmel nézett rája
 Szűcs György gazda, képzelhetni:
 A vasvillát sem lehetne
 Mérgesebben odavetni;
 De a cigány győzte szóval
 Hízeltgővel, osztatóval:
 Mig György el nem panaszkolta
 Hogy áll a dolog mivolta.

„Szent Pilátus! minő szégyen!
 Hát miér' nem mondta régen?
 Soha sem volt? nem is termett?
 Hát miért nem mondta kelmed?
 Nagy bajusza volna régen:
 Hisz ez az én mesterségem!

Megörüle György e szónak,
 Hogy bajusza lesz maholnap,
 S mintha nőne a szép sörte
 Már a helyét is pödörte.
 Sonka, sódar,
 Füstös oldal,
 Liszt, szalonna,
 Főzelék,
 Van elég,
 Ráadásul jó ozsonna,
 S valamit a vajda kére,
 Megalkudva, megigérve.
 Nosza tüzet rak legottan,
 Lobog a láng, bög a katlan,
 Szál a szikra, fojt a füst,
 Fő a fürdő, forr az üst,
 Benne mindenféle gyimgyom,
 Holmi gizgaz, holmi ringy rongy,
 A mi uton, utfélen,
 Elhányódik vagy terem.
 E bűbajos fürdőlében
 Nő meg a György bajsza szépen;

S ha hibáznék egy kicsi:
 A babona ráviszi.

Kész immár a bornyomó kád,
 Szűcs György, jó remény fejébe,
 Nyakig ül a szennyes lébe,
 Istennek ajánlva dögát.
 A cigány sereg azonban
 Beszivárog alattomban;
 Jön elébb egy, aztán kettő,
 Mintha csak egy történetből:
 Szerencsére a vajdának
 Épen jó, hogy bébotlának!
 Egy tüzet rak, más vizet mer,
 Másik fát hoz . . . kell az ember;
 Ugy szaladnak! úgy segítnek!
 Dolgot ad a vajda mindnek.

Hogy pedig a hasznos pára
 Szűcs uram fejét megjárja:
 Elővesznek egy nagy ponyvát
 És a fürdőkádra vonják;
 S a kád mellett körbe-körbe
 Táncz kezdődik, fürge, pörge;
 Kalapáctól dong a donga,
 S egy bűvös dal
 Űmmeg halkkal:
 „Bajusza lesz Szűcs Györgynek,
 Igen biz a szegénynek.“

S mig a ponyvát sietősen

Jó erősen

Apró szeggel odaszegzi:

A cigányhad újra kezdi:

„Bajusza van Szűcs Györgynek:

Ne irigyeld szegénynek!”

Ezalatt a pénzes bögre

Bucsujárni ment örökre,

Követé a füstös oldal,

A szalonna, meg a sódar,

Az ágynemű, fehérnemű,

A vasféle meg a rézmű.

Szóval ami könnyen mozdult,

Lábra kelvén mind elpusztult,

Mert a gazda — „tiktak, tiktak” —

Nem hallá, hogy zárat nyitnak.

Meddig üle György a kádban

Lepedővel beszögezve,

Nincs megírva krónikámban.

Csak annyi van följegyezve,

Hogy mihelyt abból kilépe,

Tükröt vévén a kezébe,

Hogy bajuszát felsodorja:

Nem tehetette mert nincsen mit!

Mert bajusza nem nőtt semmit

De igen a füle sorra!

A r a n y.

O r b á n.

Komor, mogorva férfiú

Volt Orbán,

Bár oly vidám hajnal pirult

Az orrán.

De hisz mogorva ép azért

Volt Orbán,

Mert oly vidám hajnal pirult

Az orrán.

Oka egyébiránt maga

Volt Orbán,

Hogy oly vidám hajnal pirult

Az orrán.

Temérdek borfélét ivott

Meg Orbán,

Vidám hajnal azért pirult

Az orrán.

P e t ő f i.

Csokonai.

Egy kálomista pap s Csokonai

Egymásnak voltak jó barátai.

Kilődul egyszer Debreczenből

S a jó barát előtt megáll,

S ihatnám, pajtás! így kiált fel

Csokonai Vitéz Mihály.

„No ha ihatnál, hát majd ihatol,
 Akad még számodra valahol,
 Ha máshol nem, tehát pinczémben;
 Ottan nem egy hordó bor áll.“
 Szólott a pap, s le ballag véle
 Csokonai Vitéz Mihály.

„Ihol ni, utezu!“ fölkiált a pap,
 A mint egy hordóból egy dugaszt kikap;
 „Szaladj, csapért! ott fön felejtém
 Szaladj öcsém, de meg ne állj!“
 És fölrohan lóhalálában
 Csokonai Vitéz Mihály.

A likra tette tenyerét a pap;
 Csak vár, csak vár, hogy jön talán a csap.
 S a csap nem jött, s a pap morgott:
 „De mi az ördögöt csinál,
 Hol a pokolba marad az a
 Csokonai Vitéz Mihály.

Tovább nem győzte várni a csapot,
 Ott hagyta a hordót. (a bor kifolyt),
 Fölmén a pinczéből a házba,
 De ott fön senkit nem talál.
 Csak késő este érkezett meg
 Csokonai Vitéz Mihály.

Hát a dologban ez volt az egész:
 Kereste ott fön a csapot Vitéz,

Zeget-zugot kikutat érte,
 De csak nem jön rá hogy hol áll?
 És így csapért szomszédba mégyen
 Csokonai Vitéz Mihály.

A szomszédban valami lakzi volt.
 Elébe hoztak ételt és italt;
 És im az étel és bor mellett
 És a zenének hanginál
 Csapot, papot, mindent felejtett
 Csokonai Vitéz Mihály.

Petőfi.

Csokonai diákkorában.

Csokonai diákkorában
 Épen husvét következett,
 Vigan kirándul Debreczenből
 S falun tölté az ünnepet.

A pap rokona volt Mihálynak,
 Lakán üté fel sátorát;
 Mert a papot nagyon szerette,
 Még inkább jó bakarborát.

Amint együtt borozgatának,
 Szólott a pap jó kedviben:
 Papolj öcsém egyet helyetlem,
 Papolj holnap, nagypénteken!

Csokonai, meg kell jegyezni,
Nem volt tökkel ütött gyerek:
„Mért ne?“ mond nyugodt kedélylyel
Hisz addig elkészülhetek.

A lelkész váltig ösztönözte,
Vegyen tollat kezébe már;
„Van még idő,“ a vendég monda,
És egyre járta a pohár.

Vitézünk a boron kívül még,
Kedvelte a csinos leányt,
Mint afféle poéta-ember,
A szőkét, barnát egyaránt.

A fiatal lelkész rokonnak,
Tündérkecsű szép huga volt,
S ő e kedélyes vig leánynyal
Bohózkodott, tréfált, dalolt.

S egyszer ime azt vette észre,
Hogy a harang megszólala!
A jámbor nép szent buzgalommal
Templomba csak úgy tódula.

Vitéz Mihály egy imakönyvet
Hevenyében előkapott,
Megjegyzé benne a könyörgést,
Kissé behajtván a lapot.

Az ágyra azután letette,
Beszédén jártatá esztét . . .
A csalfa lány az imakönyvnek
Szakácskönyvvel váltá helyét.

A könyv hasonló volt amahhoz;
Lapját szintén megjelelé,
S ügyesen végrehajtván a csint,
Sietve lódult kifelé.

Mihály diák mig ott merengett:
Elhagyták a harangokat . . .
Bezammogott a bibliával
(Szakácskönyvvel) hóna alatt.

A kántor harsány éreztorokkal
Énekle egy pár versszakot,
És Csokonai a szószékbe,
Nagy komolyan felballagott.

Az ál-imakönyvet kinyitá,
S meglelvén a jegyzett helyet,
Mint írva volt, kezdé: „Eczettel“
S itt fenakadt egy keveset.

Egyszerre észrevette a csint,
De nem zavarta meg fejét,
A könyvet félremozdította,
És összetette két kezét.

És folytatá tovább magától:
 „Itatott Megváltó te, ki . . .
 S a rögtönzött derék imádság
 Igen jól sikerült neki.

Aztán a szent leczkét véve föl,
 Rá a beszéd következett;
 S oly szivhatólag szónokolt, hogy
 Az egész népség könyezett.

Meghatva elragadtatással
 Hagyá a szószéket oda,
 Dicsekve mondá: oly könyörgést
 S beszédet nem hallott soha.

Losonczy László.

Bécsi Pandurenwirtschaft.

Szegény legény dala.

Augsburgból jöttem,
 Két ut volt előttem
 Egyik Bécsbe, másik Pestre visz,
 Lábam merre térjen,
 Hogy malőr ne érjen
 Erről egyről sem voltam gewiss.

Augsburgi néni
 Und die alte Léni
 Tele lamentálták a fejem

Hogy a barbaroknál
 Bot vagyon maroknál
 S ottan megpüfölnek hirtelen.
 Kit lopáson kapnak,
 Körmömről lekapnak
 A pandurenhäuptling rám veret.
 Ki áll jót magáru
 Hogy ily baj elhárul?
 Jobb lesz hát csak, ha Bécsbe megyek.
 Doktor minden ember,
 Ott, ki senkit nem ver,
 Zuchthausban lakni kellemes.
 Ha valamit vétek,
 Per Schub kikísérnek,
 Bot nem ér, bár nem vagyok nemes
 Jól is ment a gschäftünk
 It' nem volt respektünk
 Szolgabiró s hajdu ur előtt,
 Éltünk vajmi vígan
 Mindaddig a mig a -
 Tu verfluchtí szabadság megjött.
 Mig a doktor Berger
 Nem csinált nagy Aerger
 Wieder alle Constitution
 Egy borbélylyal ketten
 Borotválni kezdtek,
 Halt ihn auf, der ist ein Spion!
 Erre ganz natürlich
 Adtunk amint illik
 Alkotmányos macska harmoniet,

A multság tetszett,
Amig aztán egyszer,
Egy herr zsandár jól nyakon szorit.

Mars az arestomba
Ottan pedig nyomba,
Azt kérdik, wie heiszt er, und wie alt?
Azzal padra huznak,
S érzem botnak husznak
Csattogását egy kis fütty miatt.

Jobb lett volna nékem,
Barbarokhoz térnem
Husz bot ott is épen annyit ér
Ha valamit vétek
Ott is megkefélnek
De legalább megmondják miért?
K. M.

Kipfelhauser költeményeiből.

A kutya.

Megint panasz, örök panasz,
Mindig csak panaszt hallani,
Az fáj nekik, hogy egy magyart,
Kutyának mondott valaki.

Már hogy bánthat az valakit,
Már ugyan mért gondol vele?
Hát nem szép állat a kutya?
S nem Isten teremtette-e?

Oh kedves állat a kutya
Oh liebenswürdig az nagyon,

Akárhány Dáma tartja őt
Az ölében vagy pamlagon.
Ha hát azt mondják, hogy kutya,
Az embert az nem sértheti,
Csak nem kell mindjárt azalatt,
Egy nagy komondort érteni.

Malőr.

Már az malőr, már az malőr,
Ami ma történt velem.
Bejelentik délután, hogy
Kivilágítás legyen.
Világítás, fényes pompás
Mert megjött már ami jó
Ki jött Bécsben am Zwanzigsten
A nagy Konstituczió.
Utezu hamar jó kedvem lesz,
Én is tovább rendelem,
Hogy a házam padlásán is
Egy pár gyertya ott legyen.
A parteiok meg is tették
Noha nem nagy örömet,
Persze alle sind verdorben
Végre is meg jött az est.
Nem hiányzott fényes ablak,
Bár nem igen vala sok
Ezt is aztán elkezdték
Dobálni az inasok.

Tu verfluchte, kiáltottam
 Bár láttam, hogy mit sem ér,
 Egyszerre csak brum, brum, csir, cser,
 Jött a sok szép svalizsér.

He he, mondám, majd kapnak most,
 De kaptak is eleget,
 Egy-egy derék lovas század
 Két kis fiut kergetett.

Szépen küzdtek, így csatázni,
 Nem is tudott volna más.
 Közbe éles hang kiáltott
 „Nur fiaim, nur kurázs!”

Hehehehe! jót nevettem,
 No, gondoltam, lemegyek,
 Nézni, hogy szaladnak a kis
 Karivalder gyerekek.

Nevettem is, hogy majd lement,
 Könyökömről mind a bőr —,
 Hanem ami aztán történt
 Das is doch a nagy Malör!

Hát a mint ottan nevettem
 Egy svalizsér arra ment,
 S én reám is nagyot huzott
 Himmeltausend szapperment!

Az élet.

(Korrajz.)

Egy koldus élete — hosszadalmas
 bőjtí-prédikáció.

Egy polgári élete — hirlap.

Egy cseléd élete — levél, mert „alá-
 zatos szolgálja“-val végzi be.

Egy tetszelgő hölgy élete — egy
 rövid időre acceptált váltó, melynek lefo-
 lyási ideje ellen szüntelen protestál.

Egy vénleány élete — album telve
 szerelmi költemények- s regéyves történetes-
 kéikkel több munkatárstól.

Egy kéjencz élete — röpirat, mert
 csak egy pillanatnyi hatásra van benne szá-
 mitva.

Egy orvos élete — nekrolog bete-
 gei számára.

Egy fölfuvalkodott ember élete
 — auto-biographia, melyben szüntelen
 maga magáról van szó.

Egy napszámós élete — naptár,
 mert ő csak egy napról a másakra él. Az ün-
 nepek vörösre nyomatvák benne, mert saját
 véréen él oly napon.

Egy nagy ur élete — törvénykönyv, mert mindig parancsol.

Egy tánczosnő élete — gunyirat az emberi észre, mert lábaival a legokosabb embert kiforgatja eszéből.

Egy bolond élete — divatos lantos költemény, kevés gondolat — sok esztelenséggel telve.

Egy bölcs élete — mostan mese, melyben az állatok adják az erkölcsi tanítást.

Minden ember élete — sors elleni per, mely legtöbbször éveig eltart. Már születésekor panaszt emel az ember a sors ellen, mert sír. A sors azonban minden igyekezete ellen ovást nyújt be telve ellenmondásokkal s ha az ember replicázza panaszát, a sors duplicál, az ember meggyőzetik s az életacták a koporsó-archívumba csukatnak. De még halála után sem nyerhet az ember mindig kedvező ítéletet, noha az egész per költségekben elmarasztaltatik.

Milyen legyen a hölgy!

A hölgy, úgy mondják, vagy legalább mondhatnák, sokhoz legyen hasonló és sokhoz ne legyen hasonló. A nő legyen olyan,

mint a hó: oly tiszta; s ne legyen olyan, mint a hó: könnyen elolvasztható. A hölgy legyen olyan, mint a csillag: oly fénylő, oly annyira minden földin fölül emelkedett; s ne legyen olyan, mint a csillag: este soha sem legyen látható. Legyen olyan, mint a jó sajt: oly gyenge s mégis oly csipős, s ne legyen olyan, mint a sajt: ne legyen annyi szeme. Legyen olyan, mint a hal: oly hallgató; s ne legyen olyan, mint a hal: oly könnyű portéka. Legyen olyan, mint a citrom — úgy hordja magában csillagát, mint az; s ne legyen olyan, mint a citrom, ne tegye savanyuvá az ember életét. Legyen olyan, mint a só, adja meg ízét, zamatját az életnek; s ne legyen olyan, mint a só, ne vegye el az élet ízét, kedvét tőlünk. Legyen olyan, mint a gyertya, mely csak házi körben osztja világát; s ne legyen olyan, mint a gyertya, mely mindig őrszemet kíván. Legyen olyan, mint az imakönyv, mely nem csak minden vasárnap látja a templomot; s ne legyen olyan, mint az imakönyv, ne járjon aranyozottan, kikeményített kötésben s czifra tokban. S így sokat mondhatnék, milyen legyen s milyen ne legyen a hölgy; de én csak azt mondom még: legyen olyan, mint a hölgy: az az amilyen volt a hölgy; s ne legyen olyan, mint a hölgy: az az, milyen most a hölgy!

Férfi és nő.

A férfi olyan, mint a pipa, mert mint annak, neki is meg vannak a maga rejtett hibái, melyek csak idővel nyilvánulnak; mindkettőnek megvan szakála, csak hogy a pipa szakál nélkül, a férfi pedig szakállal értékes! — Férfi és pipa már elejétől fogva nagy gondot igényelnek, hogy el ne romoljanak; tartalma mindkettőnek a birtokostól függ s így vagy közönséges, vagy közép értékű, vagy különös finomságu. Tüzes férifej és pipa könnyen elrepedhet! — Férfi szerelmet izlett női sziv olyan, mint a már tökéletesen bebutorozott szoba s azért az több-be is kerül, mint a még tapasztalatlan női sziv, amely kellemes szobácskához hasonlít, melyben az ember kénye, kedve szerint helyezkedhetik el! -- De a szoba fehéré s a sziv ártatlansága nem tart soká, a szerelem vörös színe csak hamar elborítja amaszt, mely mellett a remény zöldé még legtartósabb, mert a féltékenység sárga színe nagyon kiáltó s az állandóság kedves kékje vajmi gyakran elveszti színét. Női szívek gyakran olyanok, mint a szállások, melyeket birtokosuk a jó kilátás miatt drágán tart, azért soká szoknak üresek lenni, s ha akad is végre bérlőjük, csakhamar elhagyja a szállást. A női sziv szekrénykéhez is hasonlít, melybe legdrágább kincsünket:

a „szerelmet“ zárjuk, de gyakran a sors némelyeknek titkos fiókokra enged bukkani, melyeknek fölfedezése a szerelmesre nézve: orvosság, a férjre nézve halál! — Némely hölgy szép festményhez hasonlítottatik, hiúságból azonban soká hagyatik közszemlére kitéve, s így természetesen elromlik, előregszik; ekkor a birtokos aggodalmas lesz, s új aranyos keretbe foglaltatja, hogy legalább valami legyen szép rajta, s így könnyebben találtsék vevő reá. A szerelmesek a holdat a szerelem barátjának tartják! miért? mert állapotja változó, majd nő, majd fogy, sőt még az utolsó negyedbe is lép! S ilyen sok nő szíve — szerelme!

Az élet — vasút.

Az ember élete nem egyéb vasutnál! A böleső az indóház, a sir az utolsó állomás! Az emberi lét vas-hatalom nyüge alatt sorvad! Avagy azt hiszik önök, az ember szívesen születik? Korántsem! A mint a világra jő az ember — kiabál, ez az éghajlat kellemetlen neki! Régente azt mondták, napvilágot lát, most azt mondják, meglátja a világ sötéttségét, mely fölötti fájdalom elnémitja! S így él az ember 70 évig! Mert, higyük önök, az embernek rendeltetése csak 70 évig élni, még a paradicsomban is

az volt az ember rendeltetése, de orvosi segély hiányában nem tölthette be az ember rendeltetését s így minden ujszülött szaporítja az utasok számát az életvaspályán, melyen a sors — igazgató, a szerencse mérnök, a véletlen mozdonyvezető, az öt érzék figyeltiszt, a szenvedélyek fűtők, ész és okosság vasuti őr; de mind a mellett szerencsétlenség s kár el nem háriható mindig. s mégis benn kell maradni az életvagonban, dacára vész-és viharoknak, mert ki előbb kiugrik belőle, mint mikor a mozdonyvezető „állomás”-t kiált — annak teste, lelke a mélységes pokolba zuhan!

A világ színjátéka.

A világ legnagyobb színpad — persze azzal különbözik a közönséges színházaktól, hogy nincs deszkákkal kirakva, hanem földdel; s így az elsüllyedés is annyira természetessé lesz, hogy akit egyszer elsüllyesztettek, soha sem játszik többé.

A közönséges színházban rendszeren csak este játszanak, a világ színpadán mindig — rendetlenül éjjel-nappal. A világítás a vigjátékokban a mosolygó nap; szerelmes darabokban a növekvő, majdan fogyatkozó hold; a cselszövényes dara-

bokban a sárga villámok és a csillagok. Mennydörgés a nagy dob: a süvítő és zuzó szélvész a nagyszerű zenekar. Az emberek a színészek, kik könyv nélkül bár, de sugó nélkül ritkán játszanak. Ők igen jó színészek: mert szükség esetében egyik a másikat még gépnek is föl tudja használni; arcukat színezik festék nélkül: mert sokszor mosolyog az arc, míg a szív sir: édes pillantást vet a szem, míg keserőséggel telt a kebel. Álarcuk van álarc nélkül.

A világ színpadán is vannak fölvonások és levonások is. A fölvonás mindig véget vet egy szereplőnek; a levonások pedig a költészeti előadásoknál teszik az osztályokat.

A közönséges színpadot ezért minden embernek lehet ajánlani; itt mindegyik haszonnal fog szerepelni tanulni, s így aztán a világ színpadán ne tartson a megbukástól és a sors befűtүүлésétől.

Igy a színpad ajánlható:

A szerelmeseknek; mert játsszani tanulnak arra az esetre, ha őket játszósák ki.

Hiuknak; mert a színpad tükör.

Életuntak nyernek, mert színpadon megpróbálhatják az öngyilkosságot, és ha nincs inyükre, fölvonás után újra fölkelhetnek.

A kinek sok hitelezője van, annak is hasznára válik a színpad, mert pofákat

tanul csinálni s így még a hitelezők sem ismerik meg. Arczátlanok is legalább képmutatókként szerepelhetnek.

Akik pedig pirulni nem tudnak, a színpadon szégyen nélkül pirulni tanulnak.

A világ színpadán ezek bizonyos sikerrel működhetnek a következő ismeretes darabokban:

„A gyermek.“ Vigjáték sajátzerű dalokkal. (Többször névtelen szerzőtől).

„Az ifju.“ Ábrándos színmű. Bordalokkal, sok tánczezel, tűzi- és egyéb játékokkal, tündéri álmképekkel.

„A férj.“ Divatos, de legtöbбекnek nagyon hosszú életkép, tömérdek szakaszokkal. Sokszor szarvasok is játszanak benne. (Szerzette a kigyó. Adatott először a paradicsomban.)

„A nő.“ Nagy egyveleg, sok öltözéssel és változással. Sokat dobolnak benne. Mig uj, mindenütt tetszik; később üres házat csinál. (Egy oldalborda után fordítatott a világ-színpadra.)

„A házasság.“ Eleinte vigjáték dalokkal és tánczezel. Később dráma bögöduettel és gyermekkarral. Előbb ünnepi darab, később nagyon mindennapias. A házasságban sokszor vendégek is játszzák a 'második szerelemest.' (Szerzette Ádám és Éva.)

„A szerelem.“ Előjáték a „Házassághoz.“ Igen jól be van tanulva. (A „Tiltott gyümölcs“ című paradicsomi jelenet után szabad fordítás.)

„Az erény.“ Némajáték budapesti olajvilágításnál szemlélve. (Lefordította Paul de Kock stb.)

„A részeg.“ Parodia, illuminatióval. Bordalokkal. Szerzette Noé. (Sokszor megbukik.)

„A pénz.“ Mindenütt nagy tetszéssel fogadott büvös-játék. De adni még sem szeretik, mert ez által veszt az érdeke. (Szerzője minden ember.)

„A halál.“ Ismert szomorujáték sülyesztéssel. (Szerzette egy nagykaszás, ki ezen fölolvásának is imént nyakát szegi, az az — bevégezi.)

Egy japáni világl levele kedveséhez.

Imádott kedvesem! Már gyakran gondolkoztam a szerelem mivoltáról, ama leirhatlan érzelemről, mely bennünket annyira megváltoztat, hogy nem is ismerünk többé magunkra. Ah kedvesem! a szerelem legfőbb is kedves baj; több fájdalmat hoz számunkra az örömben, mint örömet a fájdalomban. Czukros kalmushoz hasonló a szere-

lem; vékony édes hénja van, de erős keserű magva. Én úgy hiszem, szerelmünk örök boldogság gyümölcse, mely azonban nem e hideg földön, hanem talán csak túl e hazán, melegebb, tisztább éghajlat alatt érik meg. Sokan azt is állítják, hogy a szerelem veszedelmes szívbetegség, amelyben hála Istennek csak kevesen sinlődnék. Egyedüli orvosság e nyavalya ellen pedig a házasság. Én is csak csatlakozhatom e véleményhez, a polgárisult Európában tett tapasztalataim folytán. Ne hidd azonban kedvesem, hogy e szert itt csak akkor használják, mikor a betegség már kitört valakin; ellenkezőleg: itt már házasságot kötnek, mielőtt szerelemről csak álmodnának is. Az európai házasságok többnyire óvó szerelem betegsége ellen.

Nagy bölcsészek azt állítják, hogy a népek műveltségi fokára azon állásról lehet következtetést vonni, amelyet náluk a hölgyek foglalnak el. Én szívemre vettem ez állítást, s nagy utamban, mindig amaz állásra figyeltem.

A puszták fiainál, a beduinoknál, nagy értékűek a leányok. Ha ott egy ifju házasodni akar, elmegy egy leánnyal megáldott apához s megvesz tőle egyet. A vevő azonban ritkán vásárolja pénzért feleségét, hanem mindennemű állatért cseréli be azt. Ha a leány szép, csak két tehénért adja apja, vagy egy

tevéért: ha nagyon szép, könnyen találkozik kérő, ki az apjának két, három tevét is ad. Ki ott sok leánnyal van megáldva, annak reménye van, egyszer igen sok marhával bírhatni. A polgárisult Európában azonban a leányok semmit sem érnek, sőt az apának pénz is kell a vevőnek adni, hogy csak túl adhasson rajta. A polgárisult Európában elárverezik a leányt s annak adják, aki legkevesebbet követel elfogadásaért. Egy atya tehát leányát súlyos bajnak tekinti; ha most még vagy hat leánya van neki, elgondolható, mennyire vadászsa a férfiakat, kik megszabadítsák a bajtól. De ha az apának nincs pénze, nyakán marad a baj.

Itt sok nevelde létezik, az az: oly intézet, melyben sok baj van együtt: itt a fiatal baj neveltetik, s nagy bajjára növesztetik. Oly baj, mely hasonló intézetben nem nőtt nagygyá, nem is baj azután valóban.

Te bizonyára kíváncsi vagy tudni, mit tanul egy leány az ily házakban? — S én szegyenemre vagyok kénytelen megvallani, hogy bizony nem tudok kimerítő választ adni. De megkísértem.

Ha a leány az oly intézet küszöbét átlépi, egy fontos szót kötnek szívére. E szóban fekszik egész jövőjének foglalatja, rendeltetésének lelke. E szó: nő-i-ill-e-m. E női-ill-e-m alatt azonban neveldeiben azon műv-

szetet értik, melynél fogva a leány bizonyos szabályok szerint annak látszik lenni, ami nem, s az tud lenni, aminek nem látszik! E szabályok szerint az arcz tükre megfordítva mutatja a sziv vonásait. A leánynak kellemesen kell nevetnie, ha bosszankodik, s bosszankodnia kell, ha szivében legjobban örül. Bizonyos szabályok szerint kell szemeit lesütni, s szégyenpiert arczára varázsolni. El kell felejtenie anyanyelvét, s a sziv nyelvét s idegen érzelmeket idegen nyelvben kell kifejeznie. A zene szabályai szerint kell trüsszentenie, s kotából sóhajtania. Mint vidám, életszerető lepkét adják a neveldebe, s azt nem szabad előbb elhagynia, míg bábbá nem változott.

Ha már most tizenhöz tavasz vonult el fölötte, érett a baj, s a szülők igyekeznek őt nyakukról lerázni. A gondos apa találkozik egy fiatal emberrel s kérdi tőle: „Megakarsz engem bajomtól szabadítani?” A fiatal ember mosolyogva felel: „Harmincezer forintra van szükségem, s ha ez összeget átadod nekem, megszabadítlak bajodtól.” Mindkettő hosszas alku után megegyezik. A fiatal ember elveszi a pénzt és bajt; a pap megadja az áldást, s meg van a — házasság.

Könnyen átláthatod, hogy a férj csak a menyegző után ismeri meg valóban bajját. A polgáriassult Európában ennél fogva a házasság hosszadalmas küzdelem élet-halálra, míg

az örök béke a czivódó két házastárs közt egyességet hoz létre. E harcban közönségesen a nő a győztes; mert a nő a polgáriassult Európában fegyvertár és had egyszerre. Tulajdonképen csupán fegyverből áll az egész nő, amelyet a különböző támadási, vagy védelmi rendszerek szerint mesterileg kezel. A polgáriassult nők fegyvereiket eszükön élesítik, s ritkán hagyja őket cserben a szerencse, ha a küzdőterre kilépnek.

A mézeshetekben csak álhadaozás egész működésük. Kellemeik fényes hadseregét szemlére állítják ki a fiatal férj előtt. Az ég derült, s a napban fénylenek a fegyverek. Az elbájolt férj pazarabb az adásban, mint a nő a kérésben. Kívánatait olvassa le arezáról, ha még oly homályosan vannak is rá írva, s a nő neheztelni látszik e bőkezűségért. A szerelem hévmérője állandó, szép időt mutat.

A mézes hetek elmúltak. A férj többet olvassa az ujságot, mint a kívánatokat neje arcán. A nő homlokának egén felhőske mutatkozik. A szerelem hévmérője egy fokkal alább száll. A férj megijed; szép selyem ruhával lepi meg nejét. A felhőske elmulik; a nap újra derűlten mosolyog. Több hónap mulik el; a felhőskek szaporodnak. A férj nem ijed meg többé. Most a felhőskek vészterhes felleggé alakulnak. Vihar közelg. A

férj behuzza a vitorlát. A vihar szűnik ismét. A hévmérő változékony időt mutat. A férj lassanként megszokja az idő változását. Mint tapasztalt hajós vitorlázik a házasság zajgó tengerén, vagy a béketűrés kikötőjében nyugadtan megállapodik. A béketűrés kedvesem, általános gyógyszere minden földi bajoknak. A béketűrés tűz és víz ellen biztosít; megvéd az emberi önzés hidege s a rágalom mérges fulánkja ellen. A béketűrés mostohahuga a reménynek; de jobb, mint az. Míg a remény zöldelőnek mutatkozik, s hamis váltókat ad a jövőre, a béketűrés őszinteségében megmondja nekünk, mily szegények vagyunk s megtanít bennünket, mint kell eltűrnünk e földi lét nyomasztó terheit. Béketűrés a gyengék bátorsága. Ha a béketűrés nem volna, a kétségbeesés zsarnokolna a világ fölött. Ha a béketűrés nem volna, majd annyi válópört számlálnánk, mint házasságot, s ha a béketűrés nem volna te kedvesem, bizonyára hamarabb dobtad volna félre e levelet, mint amily hamar megírta azt hű kedvesed.

Halotti beszéd egy ritka ember fölött.

Engedjenek szólanom egy férfi páratlan erényeiről, kinek hamvai itt e hideg sirkő alatt nyugosznak. Én ismertem őt, s amit

róla mondandok, tapasztaltam rajta. Amaz erények, melyek oly annyira diszére válnak az embernek, benne leginkább voltak kifejtve, s ama bűnöket, melyeket minden ember elkövet, ő csak név szerint ismeré. Hízlegésekkel senkit sem halmozott el, s azokat nem is méltatá figyelmére. Nincs, ki tőle egy rágalmazó szót hallott volna, s rossz akaratu emberek bujtogatásaira soha sem hallgatott. Üres ígéretekkel nem ámitá embertársait s főnbéjázó emberek dicsekedései elől elzárá füleit. Soha sem leste el mások titkait, és nem is fecsegte azokat ki könnyelműségből vagy rossz akaratból. Kiszabott utján haladva, nem törődött azal, mit beszélnek róla az emberek, s a legjártasabb képmutató sem nyert tőle meghallgatást. Gyengéit szép szavakkal palástolni, s erényeit kikürtölni soha sem szokta. A harag legfőbb fokán sem hallották őt szitkozódni, és siket fülekre találtak nála a barátairól szóló rágalmak, melyeknek így soha sem sikerült szívétől kedveseit elszakasztani. A köszvény legiszonyubb fájdalmai között, mely őt körülből ily korán kiragadá, egy panaszát sem lehetett hallani. Így látta némán közelgani a balált, s némán szenderült át a jobb világba. S e nemes férfiunak, kinek legszebb erényeit említém föl, mégis egy igen nagy s szánalomra mélt hibája volt; — ő siketnéma vala.

NÉMET HUMORISZTIKUS.

(Humoristisches.)

Zechers Grabschrift.

„Senkt mich in ein Tokaierfass
Wenn einst, in Wonne versunken,
Mit durstiger Kehl' aus dem himmlischen Nass
Ich mich zu Tode getrunken.“

„Dann weint um mich und sinnet brav,
— Doch nicht mit leerem Magen —
Was für ein würdiges Epitaph
Das Grabmal möchte tragen.“

Da dachten sie lange vergeblich nach,
Die grauen Zecherknaben;
Sie fanden's nicht und jeder sprach:
„Hier liegt der Hund begraben!“

Vor der Hochzeit. — Nach der Hochzeit.

Plaudere mit mir, o
Geliebte, nur Dir
will ich lauschen.
Deine Stimme zu
hören ist Seligkeit
für mich.

Es ist aber merkwür-
dig, dass Du über-
all mitreden musst,
und entsetzlich, dass
Ihr Frauenzimmer
keinen Augenblick
schweigen könnt.

Ohne Dich kann ich
nicht leben. Du oder
die Pistole.

Wie glücklich die
Junggesellen sind!
Die Ehe ist wahr-
haftig keinen Schuss
Pulver werth.

Für einen Kuss lege
ich Dir die Welt
zu Füßen. Fordere
mein Leben dafür
und ich opfere es
freudig. Ach, und
wenn Du erst mein
ehelich Weib bist!
Kein herbes Wort
soll über meine Lip-
pen kommen.

Herrgott, gegen diese
Ausgaben kann kein
ehrlicher Mann ar-
beiten. Schon wie-
der ein neuer Kehr-
besen. Himmel-
kreuzbomben Don-
nerwetter!

Ich liebe nur dich, Du
bist mein Alles. Nie-

Herrgott, ich habe
Dir nun schon fünf-

mals will ich mein
Auge zu einer
Andern erheben!
Treue bis zum
Tode!

Welche Lust! mit Dir
mich im Tanze zu
wiegen und in Dei-
ne lieblichen Augen
zu schauen.

Mit Dir, mein Engel,
könnte ich darben,
mit Dir auf einer
wüsten Insel glück-
lich sein.

Die Erde will ich Dir
zum Paradiese ge-
stalten, Blumen auf

zigtausend Mal ge-
sagt, dass ich die
Ballettänzerin nur
besuche, weil sie
eine Landsmännin
von mir und hier
ohne Beistand ist.
Und damit Basta!

Du weisst, ich tan-
ze nicht gern, ich
komme gleich in
Schweiss. Im Ne-
bensaal mache ich
eine Partie Schach,
da magst Du mit
zusehen.

Nun kann ich wieder
meine Pantoffeln
nicht finden und
mein Schlafrock
scheint wieder vom
Satan verschleppt.
Du weisst, ich liebe
die Bequemlichkeit.

Schon wieder in's
Theater? Nein, dar-
aus wird nichts. Du

deinen Weg streu-
en, auf den Händen
Dich tragen!

Von Deinen süssen
Lippen sauge ich
Nektar und Am-
brosia.

Dein Sklave will ich
sein, die Wünsche
Dir von den Augen
ablesen, gebiete, ich
gehorsche.

Und male Dir die Se-
ligkeit aus, wenn
kleine Engelchen
uns umspielen, aus
deren Augen Dein
geliebtes Bild wie-
derstrahlt!

Heute Abend komme
ich, mein Engel, und

bist erst vor vier
Wochen mit mir
dort gewesen, und
glaubst am Ende
ich wäre ein Roth-
schild.

Ich geh' ins Blumen-
stöckl und trinke
ein Krügel Dreher'-
sches. Geh' Du nur
in's Bett.

Lass Dir doch vom
Dienstmädchen den
Stuhl holen.

Nein, dies entsetzli-
che Kindergeschrei
ist heute wieder
nicht auszuhalten!
Und warum hast Du
keine Räucherkerz-
chen im Hause?

Nimm statt dieser
langweiligen Ro-

bringe Dir „Paul und Virginie“ mit. Lies und erkenne in mir Deinen Paul.

Nein, nein, kein Geheimniss will ich vor Dir haben. Mein Herz soll offen vor Dir sein und meine Lippen werden nur mein Inneres verkündend sich öffnen. Das schwöre ich Dir!

Ja, süßes Kind, Dein Tod ist auch der meine. Athmest Du nicht mehr, so ist auch das Ende meiner Tage gekommen.

mane lieber Dein Ausgabenbuch zur Hand, und Du wirst einsehen, wie schrecklich Du wirthschaftest. 20 Gulden wöchentlich, es ist himmel-schreiend!

„Todesanzeige.“

Heute starb nach langen Leiden meine Frau Amalie geborne Nagy. Alle welche die Verblichene kannten, werden mir ein stilles Beileid nicht versagen. Sanft ruhe ihre Asche! Der tiefbetrübte Gatte,

Franz Edesküti.“

„Aufrichtiges Heiraths-Gesuch!“

Nie, o niemals könnte ich einer Andern angehören, nein, nein. Ohne Dich wäre mir das Leben eine Last!

Ein junger Wittwer in den besten Jahren wünscht sich wieder auf diesem nicht mehr ungewöhnlichen Wege zu verheirathen. Etwas Vermögen wäre wünschenswerth. Reflektirende wollen sich gefälligst in versiegelten Briefen an mich unter der Adresse F. E. durch die Expedition d. Bl. wenden. Strengste Discretion wird zugesichert. Photographie ist erwünscht!“

Das alte Schloss.

Von einem alten Schlosse Soll Dir die Kunde werden, Das Dir verschliesst das Beste, Was immer auf der Erden.

Und hast du es bezwungen,
 So soll es Dir gehören;
 Das nur, was es verschliesset,
 Das sollst Du mir nicht wehren.

Und fragst Du, wo es lieget,
 Das Schloss, das just ich meine?
 Es liegt vor einer Kiste
 Voll preussischer Thalerscheine.

Thier-Ideen.

(Aus dem Oesterreichischen ins Deutsche übertragen).

1. Ein halb Schock Schnecken werden in eine Pfanne mit Wasser geworfen und zum Feuer gestellt. Nach und nach wird das Wasser warm, und die Schnecken erwachen aus ihrem Winterschlaf.

Eine Schnecke spricht: Heuer bekommen wir ein zeitliches Frühjahr. Wie's schon warm wird! Das Wetter kann unmöglich gesund sein!

Eine andere Schnecke: Mir wenigstens thut es nicht gut; mir ist schon ganz unwohl.

Dritte Schnecke: Au! Au! Die

Hitze auf der Seite hier ist gar nicht auszuhalten!

Vierte Schnecke: Wohlan, so macht die Hausthür auf! Vielleicht wenn wir in's Freie kommen, wird's kühler.

Sie machen die Schneckenhäuser auf; das heisse Wasser dringt hinein und bringt sie alle auf einmal um. Die Köchin richtet an, der gnädige Herr speist, und hat keine Ahnung davon, was die armen Kerle gedacht und was sie gelitten haben.

Ein Kater klettert auf ein Hausdach und sucht in allen Ecken umher:

Sackerlot! Jetzt hab' ich das Stelldichein versäumt. Die wird einen schönen Spectakel machen! Sie ist ohnedies schon so eifersüchtig und misstrauisch! Mieze! Mieze! Sie ist richtig nicht da. Mich kann nur das hochfahrende Wesen giften; weil ich um eine Viertelstunde zu spät komme, fährt sie ab. Na, die wird auch noch nachgiebiger werden. Sie sollte nur schauen, wie die Mädchen oft Stunden lang in der grössten Kälte umhertrippeln, und auf ihre Verehrer warten, bis es diesen gefällt, aus den Kaffeehäusern fein langsam daher zu kommen.

2. Eine Mücke fliegt auf einem Dorfe am Sonntag umher:

Das ist ein Leben! Hier ist Blut und

Saft! So lass ich es mir gefallen. Heut kann man es sich aussuchen. Am ersten Mai war ich im Elysium, aber die noblen Herrschaften haben nichts wie Essig in den Adern; es war kein Tropfen gutes Blut zu kriegen. Und was kostet es für Anstrengung, bis man bei solch' einer Dame auf die Haut kommt! Die Hände stecken in Glacé-Handschuhen, dass es noth thäte, man bohrte einen artesischen Brunnen durch. Das Gesicht ist unmenschlich mit Bleiweiss belegt, dass eine honette Mücke gleich Kolik kriegt, wenn sie nur in die Nähe kommt, und die Waden sind dermassen ausgestopft, das einem gleich der Rüssel in der Watte stecken bleibt. In Gesellschaften gehen sie freilich halb nackt, aber nicht der Mücken wegen, da sollen die Männer anbeissen!

Es geht ein wunderschönes Bauernmädchen vorüber, die Mücke setzt sich ihr auf die Stirn und trinkt sich behäbig voll. Wie sie genug hat, fliegt sie fort und summt:

Ich hab' sie ja nur auf die Stirne geküsst etc. etc.

4. Ein Neufundländer Hund liegt am Ufer und schaut in's Wasser:

Das Geschäft geht schlecht. Es fällt kein Mensch mehr in's Wasser, dass ich mir was verdienen könnte. Ein halb Pfund Brod für ein Menschenleben, ist eine saubere Prämie.

Na, sie werden am besten wissen, was es werth ist. Ich habe bei meiner Anstellung nur den einen Skrupel, ob es Recht, oder Unrecht ist, wenn ich einen herausziehe, der selbst in Wasser springt? Auf jeden Fall ist es ein kitzliches Ding. Der Letzte, den ich gerettet habe, hat mir während des Küstenschwimmens ein Paar schöne Schnauzenschellen gegeben. Losgelassen aber hätte ich ihn nicht um Alles in der Welt. Am folgenden Tage hat er sich dicht neben mir aufgehängt. Ich habe ihm ruhig zugesehen. Er zappelte lange Zeit furchtbar umher. Aber das Hängen gehört nicht in mein Departement. Die Menschen sind doch gehässige Naturen! Freilich muss ihnen das Leben zu lange wehren. Nun dort wird es bald was für mich zu thun geben. Jenes Kindermädchen liebäugelt mit ihrem Schatze und lässt das Kind gerade auf's Wasser zugehen. Wäre es nicht gescheider, die Eltern trauten ihre Kinder einem Hunde an, gewissenhafter ginge er sicher mit ihnen um. Na, da haben wir's!

Er springt in's Wasser, zieht das Kind fein und vorsichtig heraus und trägt es zu dem Kindermädchen.

Aber warte, Mensch, Dir muss ich doch einen Schabernack zufügen!

Er schüttelt sich unbändig und bespritzt das Kindermädchen von oben bis unten. Si

schreit: Herr Gott, mein neues Kleid! Du verfluchter Hund.

Der Hund brummt: Zum Dank dafür, dass ich das Kind aus dem Wasser gezogen, schimpft sie mich einen verfluchten Hund! Das ist rein menschlich!

Er legt sich auf seinen alten Platz und passt wieder fleissig auf.

5. Ein Elefant in einer Menagerie ruht von den Künsten aus, die er den ganzen Tag über hat machen müssen und spricht dabei mit sich selbst:

Na, die Schererei den ganzen lieben Tag wird mir schon zuwider! Ist das eine Beschäftigung für einen Elefanten? Und noch dazu für solch einen alten Kerl, wie ich bin? Wenn ich bedenke, wozu sie meine Vorfahren gebraucht haben und wie sie mich verwenden, dann möchte ich rein aus der Haut fahren! — Bei den Griechen, Persern und Römern haben die Elefanten in der Armee mitgefochten, und sind Offiziere geworden, und ich muss hier Kunststückchen machen für's Geld, hobeln, läuten und dergleichen Dummheiten mehr produziren. Jetzt haben sie mir gar das Seiltanzen gelehrt. Aher am Ende werde ich doch einmal Muksch werden und das Ding unrecht verstehen! Zwar im Grunde, was will ich machen? Der Gescheidtere gibt

nach. Und wenn die Leute so dumm sind, dass sie so was unterhält, so kann ja ein vernünftiger Elefant den Spass mitmachen.

Er schläft ein, und es träumt ihm von den schönen Reissfeldern in seinem Vaterlande.

Die guten und die schlechten Weiber.

Es ist ein schlimmes Ding die Ehe,
Und wieder ein sehr gutes Ding.
Wenn ich so manches Pärchen sehe,
Das schwer trägt an dem gold'nen Ring,
Da graut mir, und mein Köpfchen spricht:
Vermähl' dich nicht!

Doch wenn ich and're Zwei erblicke,
Die eigentlich nur Eines sind,
Und als ein Wahrmal von dem Glücke,
Dess sie sich freun, ein liebes Kind.
Laut spricht mir dann das Herz im Leib:
Nimm dir ein Weib!

Die Mädchen hab' ich mir betrachtet,
Nicht wie sie scheinen, wie sie sind,
Da fand ich denn, genau beachtet,
Oft Satansklaun am Engelskind
D'rum, der mein Lied das Stäbchen bricht,
Die nehmet nicht.

Ich will Kriterien euch nennen,
Ihr dürft auf die Erfahrung bauen,
Wie Ihr bei Mädchen könnt erkennen,
Ob sie auch tauglich sind zu Frauen.
Die ich einmal als gut beschreib':
Die nehmt zum Weib!

Die Euch beim ersten Seh'n schon Blicke
Erwidert, feurig und verliebt,
Und die verstoh'nen Händedrücke,
Wenn noch so sanft, zurück Euch gibt,
Ein Blümchen Euch am Wege bricht,
Die nehmet nicht!

Doch die, wenn ihr sie fest fixirt,
Die Augen senket schamerglüht,
Und wenn Ihr leise sie berührt,
Das Händchen zitternd Euch entzieht:
Das ist Gefühl, nicht Zeitvertreib,
Die nehmt zum Weib.

Die Liebe für die Kinder heuchelt,
Und jedes unsanft von sich rückt,
Das ihr, wenn sie geputzt ist, schmeichelt,
Weil's ihr die Krause sonst zerdrückt;
Der eckelt vor der Mutterpflicht,
Die nehmet nicht!

Doch die dem Knaben, der da eben
Gespielt und fiel vom Baches Damm,
Zu Hilfe eilt, ihn aufzuheben,
Mit weissem Fuss im schwarzen Schlamm,
Der pocht ein Mutterherz im Leib,
Die nehmt zum Weib!

Die einem neuen Haubenschnitte
Und einem neuen Modekleid
Nachgaffen kann auf zwanzig Schritte
Und die es trägt, besieht mit Neid,
Die stets von allen Wässern riecht,
Die nehmet nicht!

Doch jene, die nicht stolz verschmäheth
Des vaterländ'schen Fleisses Frucht,
Die nicht im fremden Stoff sich bläthet,
In Reinlichkeit die Mode sucht,
Nicht macht zum Aushängschild den Leib,
Die nehmt zum Weib!

Die alle neu'sten Werke kennen,
Bei Lichte liest die halbe Nacht,
Zu allen Bücherhändlern rennet,
Ob denn die Post nichts Neu's gebracht,
Auch selbst verfasset manch' Gedicht,
Die nehmet nicht!

Doch welche all' die Klingklingsbüchlein
Verschrob'ner Köpfe nicht goutirt,
Nur manchmal so ein kernig Sprüchlein
Von Gleim und Schiller recitirt,
Den Meister liest zum Zeitvertreib,
Die nehmt zum Weib!

Die früh um 9 Uhr noch im Bette
Sich dehnet und den Kaffee trinkt,
Nachher an ihrer Toilette
Zwei Stunden durch sich putzt und schminkt,
Dann Fleckchen zupft und Haare flicht,
Die nehmet nicht!

Doch der man, wenn's auch schneit und regnet,
Mit einem Körbchen unterm' Arm
Des Morgens auf dem Markt begegnet,
Umgeben von der Mägde Schwarm,
Die selbst auch kocht zum Zeitvertreib,
Die nehmt zum Weib!

Die jedes neue Liedchen singet,
Das im Theater erst erschien,
Im Ecossais so zierlich springet,
Als wär' sie Duport's Schülerin,
Die nehmet nicht!

Doch die, was sich für Hausfrau'n schicket,
Recht aus dem Fundament versteht,
Wie man ein feines Strümpfchen stricket,
Wie man ein Hemd recht zierlich näht,
Wär' auch nicht beim Tanz ihr Leib,
Die nehmt zum Weib!

Ich weiss, die Eigenschaften alle
Beisammen findet man sie schwer;
D'rum geh't vorsichtig in die Falle,
Und findet Ihr kein Mädchen mehr,
Die ganz bestehet vor Gericht,
Vermählt euch nicht!

Kein Mittelweg ist in der Ehe;
Entweder hebt das Weibchen Euch
Hinauf zur höchsten Himmelshöhe,
Wo nicht — stürzt ihr in's Höllenreich;
Denn Gott und Teufel hat im Leib
Zugleich das Weib!

Castelli.

Einsamkeit.

Tief unten in farbiger Meeresflut,
In der Muschel verschlossenem Hause
Die Perle, die unschätzbare, ruht;
Hört nichts von der Wogen Gebräuse.

O glückliches Loos, so traulich allein
 In tiefster Stille begraben!
 Ich sprach: „Ich möchte die Perle sein!“
 Sie sprach: „Ich möchte sie haben!“

Juristische Ansicht.

Ich lag in Weltschmerzwehen
 Und wusste nicht recht, warum.
 Ich sprach: „Die Menschen sind Esel,
 Sind abergläubisch und dumm!“

„Gemach, Du kühner Dichter,“
 Sprach ein Juriste drein:
 „Es kann der Mensch nicht Richter
 In eigner Sache sein!“

Der Strauss.

Den Strauss, den er gebrochen,
 Der Sänger so hold und fein,
 Den hat er ihr gegeben
 Am grünen Wiesenrain.

Er schwebt' im sel'gen Gefühle
 Und träumte von Lieb' und Eh'. —
 Sie sprach: „Die weissen Blumen,
 Die geben Camillenthee!“

Versteinert stand er lange Frist
 Mit wildem Hohngelächter;
 Wie etwa die sterbende Venus ist
 Und der mediciesche Fechter.

Da fühlt er heiss der Rache Glut
 In seiner Brust entglimmen:
 Er stürzt sich wüthend in die Flut
 Und — rettet sich durch Schwimmen.

Bald ward dem Fräulein offenbar
 Des Sängers schrecklich Ende.
 Da ringt sie wüthend sich das Haar
 Und rauft sich aus die Hände.

Und erst am nächsten Morgen dann
 Sie wieder sich ermannte:
 Zu einen kinderlosen Mann
 Ging sie als Gouvernante.

Die Schöpfung der Welt

und

der erste Sündenfall.

(Von einem Franzosen in deutscher Mundart vorge-
tragen.)

Mes enfants meine liebe Kind! maggen
attention, ig vill verzäl von Monseigneur un-
sere liebe Ergott, da sie abe gemakt das erste
Mensch nach seine Portrait, — und wie sein
gekommen all' Unglück in der Welt. Mais
faites attention, je vous en prie: Monseigneur
unsere liebe Ergott abe gemakt die Immel,
die Erd, die Bomm, die schöne Blum — und
noch viel andere machines, die ik auf deutsch
nik kann explicir. Da sein die lieb Ergott in
die jardin Paradis pour fumer une pipe die ta-
bac, sein geworden die liebe Ergott die Seit
viel lang — da nem sie ein klein Bisl Erd,
formir daraus un homme nak seine Portrait:
blas von die Tabakrauch eine Bisl in seine Nas
und eiss die homme Monsieur Adam. — Wie
nun die Tabakrauk mak in die Nas kribli
krabli, makken Monsieur Adam absi. Da sprek
unsere liebe Ergott: a votre santé Monsieur
Adam, und Monsieur Adam war eine galant
homme und sag zu die liebe Ergott: merci

Monsieur. Da war die liebe Ergott viel content
von die noble Conduite der Monsieur Adam
und sag: Monsieur Adam! mak sie viel plai-
sir in die jardin. Und so geh die liebe Ergott
aus die Gart in die Immel. Monsieur Adam
beschau alles in die grosse Gart, wie sie nix
mehr abe zu schau, da war sie ganz malcon-
tent. Da kam die liebe Ergott wieder in die
jardin und frag: Eh bien Monsieur Adam, com-
ment vous portez-vous? Adam répondit: nix
gut; die wilde Vieh ab ein jeder seine came-
rade vor su mak sein plaisir, ik will auk ab
ein camerade. Ah! sag die liebe Ergott, du
armer Teuf, ce n'est pas bon, dass Monsieur
allein spazier in die jardin, ik will dir mak
ein schöner Demoiselle, der viel parle mit
Monsieur, maken nur eine kleine Bisle cou-
cher dornir. — Da sein eingefall Monsieur
Adam, wie ein Mehlsack und ab geschnark
comme une marmotte. Wie sie schlaf comme
il faut, da nahm die liebe Ergott un petit
morceau von Monsieur Adam seine Ripp, mak
sie une carbonade und fabricir sie draus ein
Weib vor Monsieur Adam, der sie eiss Eva.
Der Madame wek die Monsieur Adam auf und
ruf: Wak auf, du Schlafmütz! Die Monsieur
mak gans grosse Haug auf der Madam und
sag: sacre nom de Dieu! fouttre! was sein das?
Da sag die liebe Ergott: Monsieur Adam, la
belle enfant c'est votre épouse. Da spring die

Monsieur Adam auf, mak eine grosse révérence vor die Madame und sag: Ah! Madame, ik sein viel scharmir von votre visage, sein sik schön willkomm. Der Madame mak eine tiefe Knix. — Hals nun unsere liebe Ergott das ab geseh, ab sik viel gefreut über die lustige personage und gegeben der Permission, sik alles zu bedien in die jardin; nur eine Bomm bealt sik die liebe Ergott vor seine plaisir — und verbiet davon zu nehm, vor ihr Dessert. — Wie nun Monsieur und Madam sein spazier in die grosse Gart, sein komm die diable, masquir sik in eine uniforme von eine Schlang, mit eine gans lange queue — spazier auf die Bomm, nehm sik eine von die Hapf und presentir an Madam Éva. Der danken aber und sag: Monseigneur unsere liebe Ergott ab verbot von die Bomm und gesag: wenn du nehm von die Bomm zu dein Dessert, du gehn caput. Der Schlang aber abe gemak viel Spass vor Madame mit seine lange queue, und ab viel sugeredt und gesag: dass die Bomm mache der Madame gesund, viel plaisir und soll auk werd viel schön — ab sie gekost von die Hapf. — Ei, der schmeck gut! Sie woll auk geb an die Monsieur, die aben gebrummt, wie ein Bär und gesag: ik mag nit; Madame aber sag: vous êtes fou, wenn sie kost, und ab so lange charmir mit Monsieur, bis sie endlik ab auk gekost. Darauf

abe der Madam die Monsieur rek anseh und anfang zu lak und gesag: Monsieur vous êtes sans culotte. Die Adam abe das chagriner und sie sag: Madame vous êtes sans chemise, — das sein vor ein Madam viel spectacle. — Hals nun unsere liebe Ergott das abe gehör, sein sie gekommen und ab sie woll bring zu raison; sie aber abe sich versteckt hinter bousquet. Da ruf die liebe Ergott: Adam, wo sein du? Adam sein gewes gans mauestill. — Da ward unsere liebe Ergott gans terriblement faché und rief: sacre nom de Dieu, wo sein du tausend Szapperments-Kerl? Da abe die Adam die Kopf vor die bousquet erausgestreckt und gesag: Monseigneur meine gute liebe Ergott, ik abe eine grosse Scham, je suis sans culotte, und Madame alte beide Hände vor und sag: je n'ai point de chemise. Da sein geword die liebe Ergott viel faché und spreck: abe ik nit befohl, du soll nit speis von die Bomm, die sein vor mein plaisir? — Da abe die Monsieur Adam sik exkusir und gesag: mein genfoultre verflucktes Weib ab mir persuadir su es. Der Madam aber sag: Die glatte Vieh mit seine lange queue ab mir verführ. Da sag die liebe Ergott: Impertinente, naseweis Madame, warum du nit ab respektir mein ordre? — Madam fangen an ganz bitterlich zu wein und will sik noch viel excusir. Da sag aber unsere liebe Ergott: alte der Maul

beide, du Taugenixe — ihr soll sein verflucht.
 — Jetzt gab die grosse Gott Commission
 andie Herzengel Gabriel — die komm mit
 sein sabre de feu und abe Adam et Eva trans-
 porté aus die jardin, dass nit wieder inein
 komm das arme Mensch. — Da ab sik muss
 alle zwei retirir in die campagne. Da aber
 muss arbeit die Adam, dass Schweiss maschir
 über sein ganze Leib. — Eh bien! Dock alte
 die Adam der Eva vor sein camerad und ab
 sie oft mit ihm caressir, dass sie ab krieg
 viele Kind und der Kind wieder viele Kind
 — und so sein geworden viel tausend Leut.

Die gelbe Ruab'n und der Radi.

(Gedicht vom Komiker Grün.)

Vorgetragen von demselben in mehreren Akademien.

Die Veigerln blüh'n, Die Bam schlag'n aus,
 Im Wald springt's junge Reh,
 Und weil ka Mensch jetzt schiassen derf,
 So schiast das Trad in d' Höh.

Und in ein' Bacherl, silberhell,
 Zwischen Moos und greane Fichten,
 Da schwiman d' Fischerl hin und her,
 Derzähl'n sich schöne G'schichten.

Und in ein' Garterl, hint' an Haus,
 Da steht a gelbe Ruab'n,
 Die kennt sich gor vor Schmerz net aus,
 Vor Sehnsucht wär's bald g'sturb'n.

Denn s' Herzerl von der Ruab'n is
 In an Radi ganz verbrennt,
 Doch wër'n die armen Liebesleut,
 Von an klan Bacherl trennt.

Das schmerzt holt recht die gelbe Ruab'n,
 S' fällt a dem Radi schwer;
 Sie seg'n sich zwor den gonzen Tog,
 Doch d' Verliebten, die wollen mehr.

Sie tauschen die Gedanken aus,
 Sie soken bon soir, bon jour,
 Das is für d' Leut, di ländli leb'n,
 A schon französisch gredt g'nur.

Doch eines Tags im Garten kummt,
 Der Grossknecht, a rechter Fresser,
 In aner Hond an Reanken Brot,
 In der andern a gross' Messer.

Der schaut sich wild und gierig um
 Hinter d' Stauden, hinter d' Hecken;
 Die Ruab'n, die winkt dem Radi zu:
 Er soll sich do verstecken.

Der Radi stoltz, er is a Mann,
 Der denkt: wos kann mir g'scheg'n?
 Er folgt der treuen Warnung net
 Und wird vom Grossknecht g'seg'n.

Der stürzt auf ihn mit wilder Hasst
 Und reisst'n aus der Erd,
 Und trennt ihn von der gelben Ruab'n,
 Die ihm so lieb, so werth.

Er zirgt ihm's Gwond aus, salzt' ein
 Und weid't sich an seinem Schmerz,
 Und sticht ihm's Messer tief hinein
 In's arme treue Herz.

Der Radi want, sein letzter Blick,
 Er gilt der gelben Ruab'n,
 Sein letztes Wort is „Bleib mir treu! —“
 Und nachher is er g'sturb'n.

Der Radi, den der Grossknecht hat
 Mit frecher Hand gebrochen,
 Der wurd in aner Viertelstund
 Schon fürchterlich gerochen!

Die gelbe Ruab'n wollt' nimmer leb'n,
 Wos mocht's allein den do;
 Vor Schmerz wonkt sie hin und her,
 Auf amal bricht sie o.

Da liegt sie nun; in treuer Lieb
 Hat sie ihr Leb'n verlorn,
 D'rum hot's von Gott zwa Flügel kriagt,
 Und is a Engerl worn!

Das traurigste Erlebniss eines Pastors.

(Mit Ruhe und Würde vorzutragen.)

Einstmals ging ich am Ufer des Meeres spazieren, da begegnet mir ein junger Mann, der hatte eine grosse Pistole bei sich. Herr, sage ich, was wollen sie mit dieser Pistole?
 — Herr, sagte er, erschiessen will ich mich!
 — Herr, sage ich, wissen sie auch, dass das lebensgefährlich ist, und warum wollen sie sich erschiessen? — Ja, sagt er, mein Herr! ich will mich erschiessen, weil mir zehn Gulden fehlen, und weil ich die nicht habe, so muss ich mich erschiessen. — Gut, sage ich, ich will Ihnen diese zehn Gulden vorschiessen, so brauchen sie sich nicht zu erschiessen; kommen sie mit mir nach Hause. — Er geht mit mir nach Hause, ich klinge, — es macht mir Niemand auf, ich klinge noch ein Mal, — es macht mir Niemand auf, ich klinge zum dritten Male, — es macht mir Niemand auf; endlich kömmt mein Töchterchen und fragt: wer ist denn da? — Ich, sag' ich, Töchter-

chen! mach' mal auf! — Sie? sagte sie, Väterchen? Warum kommen Sie den schon nach Hause? — Ja sag' ich, Töchterchen! sieh mal: Eben ging ich am Ufer des Meeres spazieren, da begegnet mir ein junger Mann, der hat eine grosse Pistole bei sich. — Herr, sage ich, was wollen Sie mit dieser Pistole? — Herr, sagte er, erschiessen will ich mich. — Herr, sagte ich, wissen Sie auch, dass das lebensgefährlich ist, und warum wollen Sie sich erschiessen? — Ja, sagt er, mein Herr! ich will mich erschiessen, weil mir zehn Gulden fehlen und weil ich die nicht habe, so muss ich mich erschiessen. — Gut sage ich, ich will Ihnen diese zehn Gulden vorschliessen, so brauchen Sie sich nicht zu erschiessen; kommen Sie mit mir nach Hause! — und da ist er. — Gieb also, sag' ich dem Manne diese zehn Gulden. — Mein Töchterchen holt sie nun aus dem Sekretair, giebt sie ihm und sagt zu dem Manne: aber in vierzehn Tagen bringen Sie mir sie wieder! — Gut sagt er, und empfiehlt sich. — Es vergehen vierzehn Tage, — der Mann kommt nicht. Es vergehen vier Wochen, — der Mann kommt nicht. Es vergehen fünf Wochen, — der Mann kommt nicht! — Es vergehen sechs ganze Wochen, — der Mann kommt nicht! — Nun vergehen sieben Wochen, — der Mann kommt nicht. Nun kommt endlich die achte Woche, es waren also zwei

Monate, sie vergehen und — der Mann kommt nicht. Gut, denke ich, den Mann werde ich mir schon langen! Ich stehe also den Montag früh auf, ziehe mich an und gehe um neuen Uhr — nein, um zehn Uhr! nein, doch um neuen Uhr, aus, und nach dem Gerichte. — Unterwegs begegnet mir Herr Stadtgerichtsdirektor Schultze und sagt zu mir: Guten Morgen, Herr Pastor! — Guten Morgen, sage ich, Herr Stadtgerichtsdirektor! — Was giebt's Neues, sagte er, Herr Pastor? Neues wenig, sage ich, Herr Stadtgerichtsdirektor, aber viel Trauriges. Sehen Sie: Einstmals ging ich am Ufer des Meeres spaziren, da begegnet mir ein junger Mann u. s. w.*) — Ja, sagt Herr Stadtgerichtsdirektor Schultze, bester Herr Pastor, da müssen Sie sich schon an's Gerieht selbst wenden. — Gut, sage ich und gehe nach der Damenstrasse Numero 134, nein, 135 — nein! ja doch — 135 — ja! ja doch — 135 und frage einen Boten: wo werden denn hier Klagen angenommen? — Im ersten Stock, sagt er. — Gut, sage ich, gehe hinauf und wende mich an Herrn Assessor Muschwitz; der fragt mich: was wünschen Sie. — Ja, sage ich, ich will Jemand verklagen. Sehen Sie: Einstmals

*) Itt az egész elbeszélést előről ismételni kell, még pedig a lehető legnagyobb komolysággal: hogy annál nagyobb hatást eredményezzen.

ging ich am Ufer des Meeres spaziren u. s. w. u. s. w. Nun fragt mich Herr Assessor Muschwitz: wie heisst den der junge Mann? — Das weiss ich nicht Herr Assessor! — Herr, sagte er, sie sind wohl verrückt? — Herr! sage ich, wie können sie mir das sagen? Sie sind ein Esel! Wie ich das sage, klingelt der Herr Assessor Muschwitz, gibt dem Gend'arm einen Wink, der wirft mich die Treppe hinunter, ich falle auf die Strasse und gerade auf den Kopf, so dass ich die Besinnung verliere. Nun weiss ich nicht wie lange ich so gelegen, endlich aber komme ich wieder zu mir, taumle zu ihnen — und da bin ich!

Tropenlandschaft.

Wenn im Busch von Madagascar
Tönt des Schakals heis're Stimme
Und nach Beute die Hyäne
Kechzt mit stillverhaltne'm Grimme;

Wenn die flüchtigen Gazellen
Scheucht des Leu'n geschärfte Krallen
Und das Gnu, das wohlgehörnte,
Durstig streift zum Wasserfalle:

Wenn im Rohr das Krokodil sich
Sonnet auf des Bachs Versandung
Und am wolfmilchübersäten
Strande tost der Syrt Brandung:

Wenn die buntgefleckte Natter
Züngelnd sich zum Knäuel ballet
Und des Geiers krächzend Rufen
Durch der Palmen Wipfel schallet;

Wenn des Bodens dürre Rinde
Berstet, wenn die Manschinellen
Mit verderbenschwang'rem Pesthauch
Den erhitzten Dunstkreis schwellen:

Wenn der Kaffer seine Pfeile
Tränkt im Saft der gift'gen Bohnen:
Freut sich der gesetzte Bürger
Nicht in Afrika zu wohnen!

Die Buchstaben-Revolution.

Mehrere Jahrhunderte waren seit der Erfindung der Buchdruckerkunst verflossen. Die Weltgeschichte ging ihren gehörigen Gang. Die Erde und die Menschen drehten sich um sich selbst; Regen, und Sonnenschein, Sommer und Winter, Krieg und Frieden

wechselten mit einander ab. Wer reich war, konnte vierspännig fahren und Dummheiten begehen, ohne sich zu schaden. Reiche Mädels bekamen Männer und die armen blieben sitzen. Plötzlich brach eine gewaltige Revolution aus. Unter den Deutschen? — Kein Gedanke! Es brach eine Revolution aus unter — hört und staunet! — unter dem **A B C**.

An einem Herbsttage nämlich, der Himmel war dicht umnebelt und die deutsche Natur sah aus, wie die aschgraue Möglichkeit, da erhob sich in allen Offizinen ein ganz merkwürdiger Randal. Es rührte und regte sich in sämtlichen Schriftkasten unseres Vaterlandes, so dass die Setzer schier in grosse Angst geriethen, und plötzlich springt das **Y** hervor und schreit mit gewaltiger Stimme:

„Die Sache muss anders werden, oder der Teufel soll mich holen! Welches Recht hat das dumme **A**, den ersten Rang im **A B C** einzunehmen? Ist es von Gottes Gnaden zu dieser hohen Würde berufen? Das mögen die übrigen Buchstaben in ihrer Einfalt glauben; ich, ein Grieche von Geburt, glaub' es nimmermehr!“

Kaum hatte das **Y** geredet, als das **Z** wüthend aus dem Kasten sprang und zu schreien anfing:

„Wer hat wohl ein grösseres Recht, über Undank zu klagen, als ich? Du, oh **Y**, bist in

unserer Sprache am leichtesten zu entbehren; ja, man braucht dich eigentlich gar nicht und doch fängst du den Spektakel an. Aber ich, das wichtige, unentbehrliche **Z**, ich der Anfang aller Zeiten und Zeitungen, alles Zarten und Zauberischen muss just den alleruntersten Rang im **A B C** einnehmen. Ich schäme mich ordentlich vor den Schulbuben. Und warum bin ich der letzte? Eben weil ich unentbehrlich bin! Ohne mich könnte man keine Zeile schreiben oder lesen; ohne mich gäb' es keine lustige Zeche: ohne mich gäb' es kein Zepter! ohne mich würde Herr von Rothschild und Herr Moritz von Bethman gar nicht existiren, weil es ohne mich keine Zahlen und keine Zinsen gäbe. Dass ich der Mittelpunkt von jedem Münzfuss bin, will ich gar nicht erwähnen; aber das ich den ersten Rang in jedem Zirkel behaupte, das muss ich noch sagen. Und so belohnt man meine Dienste! Aber der Teufel hole mich, wenn ich das noch länger dulde. Der Erste will ich sein und der Erste muss ich werden.“

„Viel Geschrei und wenig Wolle!“ rief das **S**, aus dem Kasten springend. „Ich bin's, mit dem man künftig denn Anfang machen muss, Sein oder nicht Sein, hängt von mir ab. Die Sanftmuth und die Süßigkeit verdankt mir ihr Dasein. Ohne mich gäb' es weder Sammt noch Seide, weder Stiefel noch Spo-

ren, weder Spiegel noch Spieltisch. Ich bin es dem die Sonne und die Sterne und andere Sachen ihren Anfang verdanken.

„Elendes Philistergeschwätz!“ schrie das K. „Ich brauchte nur ein Wort zu sagen, um euch alle zum Schweigen zu bringen. Ich bin der Anfang zu jedem Keim. Küch und Keller, Kisten und Kasten, kurz: jegliche Kostbarkeit verdankt mir ihren Anfang. Ohne mich gäb' es keine Kunst und also keine Künstler, keinen Kartoffelbrei und keine Knödl. Aber um euch gänzlich nieder zu donnern, sei auch gesagt, dass ohne mich es keine Krone gäbe, dass ohne mich Kaiser und Könige nicht existiren würden, dass ohne —“

„Das Maul gehalten, langweiliges K!“ donnerte das G. „Y, Z, U, V, W und wie ihr alle heissen möget, Canaillen seid ihr gegen mich. Kennt ihr das Wort: Geld? Und wie könnte das Geld ohne mich existieren? Dass ich in der Tugend stecke, ist mir ganz gleichgültig, noch gleichgültiger ist es mir, dass jedes Vergnügen mich zweimal braucht; aber stolz darauf bin ich, dass ohne mich kein König ein Ende nähme und kein Kaiser Gehorsam fände. Man suche mich in jeder Gegend und man wird mich finden und man wünsche eine günstige Gelegenheit zum Gewinn und man wird mich immer zuerst brauchen.“

„Du miserables G!“ schrie das H. Du

steckst in jedem Unglück. Jeder Gelbschnabel fängt mit dir an; Gift und Galle verdanken dir ihren Anfang. Wenn du nicht wärest, gäb' es keine Gaudiebe, keine Galgenschwengel und keine Gewalthätigkeit. Ich aber bin das Faktotum der ganzen Welt. Himmel und Hölle entstehen durch mich. Ich bin der Mittelpunkt der Ehe, der Beginn jedes gekrönten Hauptes und der Schluss von jedem Buch. Ich stecke zweimal im Christenthum und bin in jeder Thee-Gesellschaft doppelt anzutreffen. Das Königreich Holland braucht mich immer zuerst und Frankreich muss sich doch am Ende immer meiner bedienen, ja, der Nothleidende, der mich nicht zuerst sucht, wird keine Hülfe finden und wo ich nicht bin, ist keine Hoffnung vorhanden. Darum und von dessentwegen will ich, meines hohen Berufes eingedenk, nicht länger den achten Platz im Alphabet einnehmen. Ich will und muss von nun an der erste sein!“

„Du willst, du musst von nun an der erste sein?“ frug das L höhnisch. „Du?“ Oh wie ist die Bescheidenheit doch gewichen von dieser Erde! Wie ist doch jetzt nichts mehr unter dieser Sonne zu finden als eitel Hochmuth und blöder Dünkel. Was blähest du dich auf, du buckliches H und rühmst dich eine so hohe Rolle zu spielen? Mich lass reden! Ein Wort ist genug, um dich und

alle Prahlhänse zu beschämen; dieses Wort heisst Liebe! Wenn ich nicht wäre, gäb' es keinen Verliebten und keine Geliebte, keinen geräucherten Lachs und keine Leberpasteten. Licht, Luft und Leben verdanken mir ihren Anfang; ohne mich könnte London nicht bestehen, ohne mich könnten Land und Leute nicht existiren und ohne mich würden Kameele und Philister kein Dasein finden. In der Walhalla, wo Tilly, nur einmal steht, bin ich dreimal.“

„Löwen und Lumpen verdanken mir ihren Anfang und wo ich nicht bin, giebt's keine Esel und keine Völker, keine Flegel und keine Ladendiener, keine Literatur und keine Markulatur, keine Journale und keine Lügen. Darum und von dessentwegen will ich, meiner hohen Wichtigkeit mir bewusst, nicht mehr eine solch' untergeordnete Stellung einnehmen. Ich will und muss fortan der erste sein.“

Kaum aber hatte das **L** ausgesprochen, oder vielmehr ausgeschrien, als auch die andern Buchstaben zu rumoren anfangen. Jeder wollte der erste sein, sogar das **X**. Jeder fischte seine Vorzüge und Talente auf und da diese von den Andern nicht anerkannt wurden, so kam es zum Raufen und Balgen. Ein Buchstabe hatte aber bis jetzt an diesem Kampfe nicht Theil genommen und das war

das **A**. Da verschaffte sich das **D** endlich Gehör und begann:

„Ich will jetzt meine Vorzüge nicht rühmen; aber dass ich das Ende vom Lied bin, unterliegt keinem Zweifel. Hört mich also, verehrte Mitbuchstaben! An unserem bisherigen gerechten Streite hat das **A**, welches uns leider allen voran geht, noch nicht Theil genommen. Lasst uns also das **A** fragen, welche Macht ihm das Privilegium gegeben, uns allen voran zu gehen? Das **A** soll uns Rede stehen!“

„Ja, ja, das **A** soll uns Rede stehn!“ schriean die Buchstaben wild durcheinander. „Das **A** soll reden!“

Das kluge **A** erhob sich langsam aus dem Kasten, wartete bis sich der Lärm gelegt und begann:

„Meine hochzuverehrenden Mitlettern! Könnt ihr mir wohl einen vernünftigen Grund angeben, warum das Tüpfelchen just auf dem **i** und nicht auf dem **b** steht?“

Das ganze Alphabet zerbrach sich den Kopf, um diese unerwartete Frage zu beantworten. Vergebens! Endlich sagte das **i**: „ich trage das Tüpfelchen, weil es so Gebrauch ist und weil ich es seit Jahrhunderten trage, deswegen hab' ich auch ein Recht, es zu tragen.“

„Ja, ja, das **i** hat das Recht dazu.“

schriean die Uebrigen. „Es trägt das Tüpfelchen schon seit Jahrhunderten; oder will das **A** villeicht auch noch dem **i** den alten Schmuck nehmen?“

„Behüte mich der Herr vor solch' räuberischer Gesinnung,“ sprach das **A** mit sanfter Stimme. „Ihr werdet mir zugeben, dass ich seit eben so langer Zeit im Alphabet den ersten Platz einnehme, als das **i** das Tüpfelchen trägt. Das **i** trägt das Tüpfelchen, weil es der Gebrauch so ist, weil es dasselbe seit Jahrhunderten trägt; und ich behaupte den ersten Platz unter euch ebenfalls, weil ich ihn seit Jahrhunderten behaupte. Und desswegv hab' ich auch ein Recht dazu, ein historisches Recht. Versteht ihr mich, hochzuverehrende Mittlettern?“ —

Eine ziemlich lange Pause folgte diesen Worten. Endlich begann das **R**:

„O, ihr einfältigen Lettern, wie beschämt bin ich, dass ich euer Kamerad bin! Starke Mäuler habt ihr, aber einen schwachen Muth. Was hat euch das verschmitzte **A** auf eure Frage geantwortet? Nichts, gar nichts! Was ist ein historisches Recht? Eine Floskel, durch welche man die Einfaltspinsel hinter's Licht führt. Wenn das historische Recht ein wirkliches Recht wäre, dann thäte man Unrecht, die Wanzen aus den Betten und die Mäuse aus den Löchern zu treiben; ja, dann hätte das

Unrecht ein gewaltiges Recht, gar kein Recht mehr aufkommen zu lassen. Das **A** hat nur der dummen Vorliebe eines beschränkten Schulmeisters den hohen Rang zu verdanken, den es unter uns einnimmt; den es hat weder mehr Talent, noch bringt es mehr Nutzen als wir. Und wenn ihr es noch länger an der Spitze duldet, so wird es einst aus einem Selbstlauter ein Selbstbeherrscher, ein furchtbarer Tyrann des ganzen Buchstabengeschlechts werden. Dixi! Punktum! Streusand drüber!“

Als das revolutionäre **R** seine Rede geschlossen, brach der furchtbarste Tumult aus, der noch je erlebt worden ist. Nicht allein, dass die Buchstaben das arrogante **A** gänzlich vertilgen wollten; jeder wollte jetzt der Herrscher der Uebrigen werden, weil jeder durch seine Leistungen die Uebrigen zu übertreffen glaubte. Ja, Einige drohten sogar sich auf immer aus dem Alphabet zurückzuziehen, wenn ihnen nicht fortan der erste Rang zugesichert würde.

„Wollt ihr nicht mich zum Ersten unter euch nehmen,“ schrie das **F**, „so sag' ich mich gänzlich los von euch, so mögen die Fürsten und die Freiherrn sehen, wie sie künftig existiren; so möge die deutsche Flotte sehen, wie sie zu Stande kommt; so mögen Freund und Feind sehen, wo sie bleiben; so möge jeder Funke zur Unke, jeder Flausrock zum Laus-

rock, jeder Geistesflug zum Geisteslug werden! Dixi!“

„Wenn ich nicht der Erste werde,“ schrie das **B**, „so sag' ich mich gänzlich los von euch; so mögen die **B**äder und die **B**älle und die **B**arbieregesellen sehen, wie sie künftig existiren; so mögen **B**raut und **B**räutigam zusehen, wie sie fertig werden; so mögen die **B**allettänzerinnen sehen, was sie anfangen; so mögen die **B**ierbräuereien und die **B**rabanter verschwinden und **M**ünchen und **F**rankfurt sich in **S**ack und **A**sche hüllen; so möge jedes **B**lockhaus zum **L**ockhaus, so möge jeder **B**rauch zum **R**auch, jede **B**leiche zur **L**eiche und jeder **B**engel zum **E**ngel werden. Dixi!“

„Wenn man mich nicht zum Ersten macht,“ donnerte das **X**. „so sag' ich mich gänzlich los von euch und die **E**hemänner mögen künftig sehen, woher sie eine **X**antippe kriegen! Dixi!“

Schon wollte das **Q** zu reden beginnen, als ein gewaltiger Donner zu rollen anfang. Leuchtende Blitze zischten durch die Luft und ein furchtbare Stimme ertönte und sprach:

„Der Teufel hole die **F**reiherren und die **F**lausröcke, die **B**ierbrauereien und die **B**allettänzerinnen, die **B**älle und die **B**adergesellen, die **B**engel und die **X**antippen! Ihr dummen, einfältigen **B**uchstaben! Was schwatzt und schreit ihr von einem ersten und einem

zweiten Rang? Ihr habt gar keinen Rang; **L**akaien seid ihr; **S**klaven, **K**nechte seid ihr! **I**ch hab' euch gemacht; deshalb solltet ihr auch mir gehorchen. Aber ihr gehorcht der **D**ummheit und der **T**ücke, der **G**emeinheit und der **B**osheit, und ich habe nicht übel **L**ust, euch gänzlich zu zertrümmern und mir statt eurer andere **D**iener zu schaffen, die mir gehorchen, damit die **W**elt glücklicher sei, als sie jetzt ist!“

„**W**er bist du denn?“ fragten die **L**ettern, bebend vor der gewaltigen Stimme.

„**S**o hört!“ rief die Stimme, so gewaltig, dass die ganze **E**rde erzitterte. „**I**ch bin der **G**eist! **N**icht der deutsche und nicht der französische Geist, nicht der **J**udengeist und nicht der **C**hristengeist. **I**ch bin der **W**eltgeist, der **V**ater alles **G**eistigen. **W**er mich kennt, der liebt mich, und wer mich liebt, der haszt alles, was gemein, schlecht und nichtsnutzig ist. **I**ch bin das **L**icht und das **L**eben. **W**er mir huldigt, ist von wahrem **A**del und ob er auch die **S**chellenkappe trägt; wer mich aber fürchtet und flieht, dem schickt die **W**eltgeschichte einen schmälichen **S**teckbrief nach —
— Dixi!!“

Das Schnupftuch.

Parodie der Ballade: „Der Handschuh,“ von
Friedrich v. Schiller.

Unlängst am Schanzelstrande

Ganz knapp am Uferrande

Ging Schneider Hanns,
Zur Seit' ihm, in grosser Paradi,
Der Schust'rin ihre Tochter, die Kathi,
Schneweiss geputzt wie eine Gans.

Sie gingen in Liebesgedanken
Spazieren, und weilten am Schranken,
Wo unter der Brucken am Stein,
Die Wäscherziel'n zart sich befinden,
Die Weiber die Tücheln auswinden
Und riebeln brav Löcher hinein.

Man weiss, wie das Volk pflegt zu schimpfen,
Wenn einer die Nasen wollt' rümpfen,
Die oben am Hufschlag sich dreh'n,
Da kriegt jeder Pudel sein' Titel,
Beschimpft wird der Rock wie der Kittel,
Man muss so ein' Auftritt nur seh'n.

D' Frau Nani, die winkt mit dem Finger,
Da öffnet ihr Maul sich, ein Zwinger,
Und ganz mit erfrehendem Schritt,
Die Ürschel entgegen tritt, —

Stemmt ihre zwei Arm' in die Seiten,
Und lästert sie da untern Leuten,
Und schimpft sie auf Leben und Tod,
Kein' Katz' nimmt von ihr mehr ein Brod.
Die Sepherl, die treibt es noch schlimmer,
Noch gröber, gemeiner und dümmer,
Hebt gleich sie die Hand hoch empor —
Und gibt ihr hierauf eine auf's Ohr.
Die Nani, nun auch nicht scheu,
Versetzt ihr im wilden Geschrei
Mit wüthender, brüllender Lunge
Und spitzig geschliffener Zunge —
Ein' Tet'schen, für zwei könnt' sie gelten,
Hernach erst fängt's an brav zu schelten.

Nun steigt auch die Mier ins Schiff,
Macht rückwärts auf d' Sepherl ein Griff,
Die schaut sich stumm
Rings um;
Mit langem Höhnen
Und bissigen Zähnen
Streckt sie die Glieder,
Wirft d' Sepherl nieder —
Da entsteht ein höllisch Geschrei,
Die andern Weiber herbei!

Sie raufen mit wilder Kampfbegier,
Die Mierl, das fürchterlich grobe Thier,
Die packt sie mit ihren zwei Prätzen,

Blitz! raufen's, wie giftige Katzen.
 Jetzt ruft die Wach: Genug für heut!
 Schamt's eng doch endlich vor d' Leut.
 Erst als sich zeigt, den Haslinger am Griff,
 Wird es wiederum still unten im Schiff.

Da fällt oben von des Ufers Rand,
 Ein Schnupftuch hinunter aus schöner Hand —
 Und mit einem Schlüssel beschwert —
 Der der Schusterkathi g'hört —
 Zwischen die Sepherl und Mierl allein
 Mitten hinein.

Und zum Schneider Hanns spottender Weis',
 Wend't sich die Kathi jetzund!
 Nun, Schneider. ist deine Liebe so heiss
 Wie du mir schwörst zu jeder Stund,
 So geh, heb' mir das Tüchel auf!

Und der Schneider im schnellsten Lauf
 Steigt er ab in den furchtbaren Schinakelraum,
 Mit festem Schritte
 Steht er in der Wäscherinnen Mitte,
 Nimmt das Tüchel mit keckem Daum!
 Und mit Staunen und mit Grauen,
 Sieht es die Wach' und die Herrn und Frauen.

Und gelassen bringt er das Schnupftuch zurück,
 Da schallt ihm Lob aus jedem Munde,

Aber mit zärtlichem Liebesblick:
 Er verheisst ihm sein nahes Glück,
 Empfängt ihn die Mamsel Kathi,
 O Schneider! wenn Du jetzt mein wärst, was
 that i.

Doch er ist g'scheit und wirft's Tuch ihr in's
 G'sicht.
 Den Dank, sagt er stolz, begehre ich nicht;
 Aber zweifle nicht mehr, Du schlechte Bagaschi,
 Als hätt' ein Schneider gar keine Kuraschi!

Die Bedeutung des Wörtchens „Na.“

(S a p h i r.)

Man glaubt gewöhnlich so im Leben:
 Es kommt nur auf die Grösse an!
 Ich aber will ein Beispiel geben.
 Wie auch das Kleine gross sein kann.
 Das Wörtchen „na!“ man sollte meinen,
 Von keinerlei Bedeutung spricht's;
 Mit einer Silbe zu erscheinen,
 Das ist so gut ja wie ein Nichts.
 Da kann man gröss're Wörter haben:
 Der „Federmesser-Fabrikant,“
 Der „Festungs - Mauer - Wassergraben,“
 Der „Pulvermagazinen-Brand.“

Und noch mehr Worte so dergleichen,
 Die wie Gebirge stehen da,
 Doch sind sie gar nicht zu vergleichen
 Mit dem ganz winz'gen Wörtchen „na!“
 „Na!“ sagen Sie schon ungeduldig,
 „Kommt aber der Beweis noch nicht?“ —
 „Na!“ nur Geduld, ich bin nicht schuldig,
 Der Dichter schrieb so das Gedicht.
 Im Wörtchen „na“ liegt Lieb' und Schmolten,
 Auch Vorwurf, Trotz und Schelmerei;
 Versöhnung, Neigung, Lust und Grollen,
 Kokettererie und Neckerei.
 Nanettchen und die Tante sticken;
 Nanettchen schaut durch's Fensterglas;
 „Na!“ brummt die Tante, „welches Blicken,
 Du Ungezog'ne, schickt sich das?“ —
 „Na!“ sagt das Nichtchen, „welch' Vergehen!
 Als ob es eine Sünde wär!“
 Doch nicht umsonst hat sie gesehen,
 Denn ihr Geliebter kommt daber;
 Wie kommt er spät! das soll er büssen!
 Schon wetterleuchtet ihr Gesicht.
 Er stürzt herein zu ihren Füßen;
 „Na!“ schmolzt sie, „ziere Dich nur nicht.
 Wo Du gewesen, bleib auch künftig,
 Ich hab' Dich wahrlich nicht vermisst!“
 „Na!“ fleht er, „Nettehen, sei vernünftig,
 Ich weiss nicht, wie Du heute bist!“
 „Na!“ schmolzt sie, hat sich was zu wissen
 Wenn der Patron bei Andern bleibt.“

„Na!“ ruft die Tant' am Näheküssen!
 „Wer weis', wo der herum sich treibt!“ —
 „Na, na!“ sagt er, „herumgetrieben?
 Wo sie nicht ist, hab' ich nicht Ruh'!“
 Sie blinzelt: „Na! wo bist geblieben?
 So sprich! ich höre Dir ja zu.“ —
 — „Ich bring' Dir etwas, rath', Nanette.“ —
 „Du? „na!“ das wird was Rares sein.“
 — „Na“ schau! es sind Concert-Billette,
 Ich führe morgen Dich hinein.“
 Dergleichen, weiss man, muss versöhnen.
 Sie lächelt schlau: „Na!“ so gib her!
 Mein gntes Herz wird Dich verwöhnen,
 Das Schmolten wird mir gar zu schwer.“ —
 Er will versöhnt sie nun umfassen.
 „Na!“ ruft sie ans und kehrt sich weg;
 „Na!“ schmeichelt er, will sie nicht lassen.
 „Na“, na!“ grollt sie, „das ist doch keck k“
 „Er will sie dringender umfassen.
 „Na! Süsse!“ ficht sein heisser Mund.
 „Na denn!“ spricht sie und reicht die Wangen
 Dem Glücklichen zum Liebesbund.
 „Na, na!“ was für ein Liebgekose?“
 Ruft nun die Tante brummend aus.
 „Na,“ Tantehen! hier ist eine Dose,
 Dies Prieschen ist ein wahrer Schmaus.“
 Sie bitten nun um ihren Segen,
 Und flehen! „Na!“ lieb Tantehen, „na!“
 Da schmunzelt sie: „Na!“ meinerwegen!
 Da habt Ihr Euch, ich sage: „ja!“

„Na endlich! rufen sie voll Freude,
 „Das ist doch noch ein Tantchen, na!“
 „Schon gut!“ sagt sie, und wehret Beide
 Halblächelnd von sich ab, „Na, na!“
 Nun wend' ich mich an Euch hier Alle
 Und frage: „Na! hab ich nicht recht?
 Wenn's auch zum Besten nicht gefalle,
 Heist's doch wohl: „N a e s i s t n i c h t
 s c h l e c h t.“

Die Schwimmanstalt.

E Vartelstünd vüm Börsgebäude,
 Dai gleich bei Üllmanns Magazin
 Dai steht zu aller Menschenleude
 E Haus tief in e Wasser drein
 Das Haus besteht aus Strick u. Böden
 Is eppes ganz nach neuer Möd
 Das Haus hat gar nischt ka Boden
 Und der hereinstürzt, der ist toidt
 E soi e Sterben hat der P a p s t verböthen
 Drümm dass der Goi nischt ka Seel verliert
 Drümm hat der Goi von de Fresch und Kroten,
 Die Wassertempo einstudirt.
 Ach Brüderleben 's glaubts gar kaner
 Es glaubts gar kanner — ganz bestimmt
 Wie e „Balmachon“ e Hausgemauer
 Grod e soi wie e Fisch im Wasser schwimmt
 Der Ane geht Parterr ins Wasser

E kecker Borsch per Trempelin
 Per Kop da springen nur Verfasser
 E Recensent und e Scheni,
 Vüm Mandl Hersch hob iach vernümmen
 Dass er wird heut in die Schwimmschül gehn
 Drüm bin iach amal zu steigen gekümmen
 Das Spektakel mit anzusehen.
 Jach geh die Schwimmschül hin und wieder
 Hob in den Kammern hineingekückt,
 Doch nirgends hob iach meinen Bruder
 Den güten Mandl Hersch erblickt.
 Hobt ihr? so frog iach de Beide?
 Hobt ihr den Mandel Hersch nischt gesehen
 Er hat gesagt, das er wert heute
 Herein do af der Schwimmschül gehn
 Of amal mein Gesicht wirt blasser
 Getraut hob iach nischt meinem Blick
 Tief unten tief im Donauwasser
 Händt aner af e Galgenstrick.
 Dos war der Mandl soll iach leben
 Vün lauter Angst und Schreck
 Hätt iach ka Tropfen Blut gegeben
 Der Mandl sog iach, der ist weck
 Der Mandl, wous er hot getrieben
 Er hat gezappelt ud gehüst
 Der Adam ist ihm ausgeblieben
 Er hat ka Schrar mehr in der Brüst.
 De Hoisen hobens ihm ausgezogen
 Im Wasser, wo's gewaltig friert.
 Ach wei bis iach geh zum Richter klogem

Is möglich das er gar krepirt,
Zum Leutenant bin iach gegangen
Und sog: verzeien se güter Monn
Den Mandl hobens aufgehangen
Wohs hot der Mandl den gethün!?
Der Mandl thüt kan Mensch betriegen
Der Mandl hot ka Credit ach wai,
Und wan er sollt a Tichel ziegen
So gibts ja noch e Pollizei.
Der Leutenant fängt an zu lachen
Und giebt zur Antwort mir zurück:
Wer sich will e Vergnügen machen
Zu schwimmen, der müss uf e Strich,
Wos reden se doi fün e Vergnügen
E schmützig Wasser tief und kald
Worin mer uf e Strick muss liegen.
Dos haszen se e Ünterhalt?
Ach wai der Goi ist voller Tücken
Doch ünseraner ist ka Talk
Iach hob respekt vün alten Stricken
Und was dos Wosser hat ka Balk,
Der dümme Schiller sogt: „das Leben
Es ist der Güter höchstes nicht!“
As mer e mal das Stück werd geben
Vün ünserer Leut werds ausgezischt!

Wie Heymon Lewy 100 Eier zählt.

Izzich, sogt zu seinem Weib:
Dü Regi, dü derfst mer von Haymon Lö-
wy kane Eier mehr kafen, denn bei de letz-
ten Hündert, do hoben wieder verzig gefellt.
Die Régi sogt: Nü ich wer se doch fün ihm
ka'n er soll kane Massematen machen, wenn
er se bringt müss er se dai in Korb herein
zählen, sünst werf iach ihm se alle nach Kop
hirein.

Als de Regi hot Eier gebraucht, hot se
den Heymon Löwy rufen losen, der Heymon
kümmt zu gain'.

Guten Tog Madam sogt er, wais steht
zu Diensten.

Haymon, iach brach 100 Eier!

Hündert Eier? Doi san se.

Nü se müssen mer se doi in Korb rein
zählen, sünst werf ich se ihm alle nache Kop
hirein.

Güt Madamm dous soll ach geschehen.

Der Haymon Löwy zählt 1 2 3 4 5 6 7 8,
aber wu is den mai Salyleb'n sogt er, dous
Kind hob jach schön lang nix gesehen: Ach
dai is, se, Gott! wie e schain Maderl is se
geword'n, sie kann doch nix älter sein als 10
Jahr, wous fällt ihnen ein se is schön 14 alt,
schön 14? 15 16 17 18 19 20. Aber Madamm
se kümmern mer alle Tag jünger vor se kön-

nen doch nix älter als 20 Jahr sein. Haymon se sein e Schmeichler, denken se iach hob schon 36 am Rücken.

Schün 36? 37 38 39 40. Ober Madamm is wor, ihr Mann is doch schön eppes zü alt für se, die grauen Haar am Kopf, die Falten in Gesicht, die Rünzeln uf die Stirn, er müss doch schon en alter Mann sein.

Is wor Haymon se hoben recht es is wirklich schon e alter Monn. Er hat schon 62 Jahr, schon 62 — 63 64 65 66 67 98 69 70, aber denken se Madamm wous für e alter Monn iach schon bin. Iach bin schon 85 Jahr alt, Gott wie hohes Alter, du lieber Himmel 85 — 86 87 88 89 90. aber nehmen se einmal an Madam, se sain 36, und ihr Monn 62 macht zusam 98! 99 100. So Madamm do hoben se hündert Eier, und leben se nach 100 Jahr glücklich,

Als der Haymon Löwy fort war, segt de Regi zu der Sali, aber der Haymon is doch e ehrlich Monn, er hat mich nix betrogen, als se hot aber der Izzich nachgezählt, hob'n nix weniger als 61 gefehlt.

Der Hannschüh.

Böllode von Herrn vün Schillerche, deklemirt von Heymann Levi.

(Es bedarf hierzu ein Bandjudenkostüms.)

Hoben Se schon manchesmal geheiret
Vün den graussen Dichter, den Herrn vün
Schiller?

Ist gewest ein Mensch von ausgeszeichnetem
Talente

Und hot gemocht Balladje, Gedichtje ohne
Ende.

Künnen Se den Hannschüh, meine Herren!
Passen Se mal uf, ich werd'n ihn vordekla-
miren :

(Mit Pathos.)

Vor sainem Laiwengarten,
Dos Kampfspiel absewarten,
Hat gesessen der grausse Kainig Franz.

Unn um ihm herüm de Graussen seiner
Kraune,
Unn aach rund herüm uf hohem Balkaune

Die Domen unn Mamselches im schainsten
Kranz.
(Sogen Se mol, is hier nich Herr von Schiller
ganz?)

Hot er gereimt doch Kranz uf Franz! — e
grausser Mansch!

Passen Se uf: der Kainig winkt mit dos
Fingerche,

Uf thut sich gleich dos grausse Zwingerche,
Unn herein tritt

Mit patschigem Schritt
An Laiwe, an g'wältiges Viehche!

Unn sieht sich stümm ringsüm
Fangt an ganz ausgeseichnet zu gähnen
Und schüttelt grässlich die Mähnen,
Recket die Gliederche unn legt sich niederche.

Wos sogen Se derzu? Ich krieg bekümmen
Furcht, wenn ich mir vorstelle den Laiwen!
Nu kümmt Seine Majestät der Kainig Franz
unn winkt wieder.

(Macht mit dem rechten kleinen Finger und mit dem
rechten Fuss eine winkende Bewegung. Pause.)

Do öffnet sich an sswaites Thaur
Unn daraus rennt an Tiger hervaur.
Gott gerechter a Tiger! Wos is doch gewesen
Der Kainig Franz vorn Mansch, dos er hat
Sposs gehobt an de wilden Thiere!!

Wie nü der Tiger den Laiwen erschaut,
Brüllt (er macht das Gebrüll des Löwen nach) er
ganz ferchterlich laut.

(Zu den Umstehenden) Brüllen Se nach mit!
Unn schlägt mit des Schweifche

(Se erloben mers doch, wenn ich vor Angst
mache Dementivche?)

E ferchterliekes Reifche
Unn geht immer ründ um den Laiwen rüm.

Nü werd er schrecklich knurrend,
Fängt aach an mit de Tatzen

Ganz gewaltig ssü kratzen.
Röckelt die Gliederche

Unn legt sich niederche.
Wos sogen Se, wos thün Se derzu?

Der Tiger legt sich beim Laiwen in Ruh!
Unn der Kainig Franzche winkt wieder:

(Er macht wieder mit dem Finger und Fuss eine
winkende Bewegung.)

Do speipt das doppelt ufgemachte Haus
Uf ahnmol zwei Lejeparden heraus.

Die stürzen mit wilder Kampfbegiere
Uf das Tiegerthierche;

Dos packt se aber mit seine gewaltigen Tatzen
Unn drückt se an's Harz, dos se kriegen
die Krie.

Uf ainmol kümmt dos Laiwenviehche mit
graussem Gebrüll,

(Er macht das Gebrüll des Löwen nach.)

Do werden de Leopardches und dos Tigerche
ganz maustill,
Unn ründ herüm im Kreis,

Von Mordsucht heiss,
Lagern sich die gewaltigen Katzen.
Wos sogen Se derssä? Hott der Herr vün
Schillerche gemacht den Laiwen aach zur
Katze! Is doch Sposs von de Mann ge-
wesen,
Hott er doch müssen sagen
E Kater?!
Nü sein Se mol ganz stille!

(Er ahmt das Gebrüll der erwähnten Thiere nach.
Pause.)

Do fällt von des Altans Rand,
An herschlederner Hannschü (Se kriegen bei
mer das Paar für acht Jroschen Krant, war-
raftjen Jott!) von ganz wunderschainer
Hand.
Zwischen den Tiegerche und Lei'n
Mitten hinein.

(Er macht mit dem Stock einen Kreis auf der Erde,
stellt sich drei Schritt davon ab und wirft in die
bezeichnete Stelle einen Handschuh.)

Nü kümmt's, passen Se mol üf!
Unn zü Herrn Ritterche vün Desormes in spot-
tender Weise,
Hot sich gewendet dos Freilen Königunde
Unn hat zu ihm gesogt: Herr Ritterche, schain-
stes, bestes Ritterche! is Ihre Liebe wirk-

lich so heiss, wie Se mer dos hoben ofte
gesogt, —
Nü, so heben Se mer den Hannschüh üf!
Wos sogen Se nu derzu? Wenn ich were ge-
weist dos Ritterchs, ich hätte gesogt ssü
Freilein Königunda: nee Freilein! blasen
Se mer'n Stob weg! Herr Desormes aber
steigt hinab in den Zwinger,
Unn mit festem Tritt
Aus der Beester ihrer Mitt'
Hebt der Mansch den Hannschüh üf!
Ne sogen Se doch, hett er nich davor be-
kümmentisse Makes?*)

Unn mit Stauen
Unn mit Graunen
Hob'ns gesehen de Ritters
Unn die Edelsfrauen —
Unn gelassen bringt der Mann den Hann-
schüh sserück.
Do schallt ihm des Lob aus jedem Munde
Unn mit e ferchterlichen Liebesblick
Will ihn empfangen des Freilein Königunde.
Doch Herr Desormes nimmt den Haunschüh
Unu werft ihn ihn in's Gesicht —
Gott gerechter, wos is dos? is der Mansch
doch geweisen grob! —

*) Make: = Prügel.

Unn sagt ssü Freilein Königunde:
Heeren Se, mein Freilein! den Dank begehre
Ich nischt!

Unn hot se verlassen ssur selbigen Stunde!

Die drei Journalisten und e Jorat.

In e Karnebal Faschingstag, dai sitzen in Kféhaus beim Davia drei güte Freund; Der Löwy, der Herschl und der Schachrl, wos se woren Recensenten vün e Journalistik, dai sitzen se wie gesogt und hoben e Gewalt vün e Wortwitz herüntergerissen.

Der Löwy hat vor siach e „Hümoristen,“ und hot gegessen e Glasel Barbarabas mit e gebrotene Semmel.

Der Herschl hot geblattert im „Spiegel“ und getronken hot er e Glos Zückerwasser, wozu er den Zücker in der Tasch hat mitgebrenzt.

Der Schachrl der Politiker, hot gor e „Honderü“ gelesen, und hat siach bestellt, e Glos Ponsch mit Eierklar, ünd e Stenglglos vün e Schligowitz. wos er werd in sein Ponsch he-reingiesen, dass er e Kürasch soll kriegen.

Der Barbarabas mit der gebrotene Semmel und e Zückerwasser, se hoben gor nix ke Wirkung produziert, aber der Ponsch mit Schligowitz, der ist dem Schachrl wündervoll

wie e Raketen herausgestiegen ins Gehern; dos er hot laut aufgerüft, Lewi lebeu holt mer, dass iach nix soll machen e Stengerei zwischen de Goien.

Es ist merkwürdig! der Schacherl, der stille solide Schacherl wor jetzt gor nicht zu verkennen, gesungen hot er vor Herzensfreud, aus der Stummen von Portici die gewaltige Arie: toi toi toi ti ti toi — getrillert hot er aus Norma die bekante Melodie: toi toi, polnische Mazur hot er getanzt mit e zerissene Stiefel, dass der Boden hot gekracht wie e Gewitter!

En alten Markehr, den hot er abgeküsst eppes siebezehmal, ünd e Schemnitzer Pfeifen hot er zerschlagen üf verzig tausend Stückel.

Schacherl!! — sogt der Lewi, mach nix e soi e Geseres; sonst werden se dcr halten für e Revolter, — se werden der in Ketten schlogen, und in e Gefängniss hereinstecken, groid soi wie e Kossuth, wie Tormásy ünd wie se doi hassen de gewissen Rebelitten. — Aber der Schacherl hot gor nischt ke Antwort gegeben. Markehr! hot er gerüft, noch e Glosel Kümmel, und e sieben Glasel Schligoiach, hob e gewaltigen Dorst, heut bin iach doch nix ke Schornalist, iach kennt me den douches hereinwischen in der ganzen Journalistik, jo Brüder Lewi los me lüstig sein.

Vivat! der Rákóczi soll leben, und der Mandelsöhn.

Schacherl! sogt der Hersch voll Besorgniss; geb der zufrieden, dū bist rabiāt, dū werst noch e Mord anstellen, ünd werst her-einkümmen in e Krümināl! — doi liegt niz auf, bin iach doch nix e Poltron, iach geß sogar e Ohrfeige Trabanten wenn du en werst hollen, e jeder Unger hot sai Herz üfen rechten Fleck, dir zum Troz ruf iach noch amol! —

Ober dai rückwärts im Kfeehaus, dai ist gesessen bei e Tisch e soi e verdrisslicher Mann mit e gewaltigen Schnorbart; den „Hirlap“ hot er in der Hand gehobt, aber er hat nix kennen lesen, wegen den gewaltigen Geseres, wos der Schachal hot gemacht, drüm hot er schü zwamol gerüft: Pscht.! Pscht.!

Der Schacherl ganz ferchterlich küraschirt, kehrt sich nix daran, er hot lauter gesongen und gelärmt.

Der Schnorbart-Mann, werd überdriessig, den Bart hat er gedreht bald hin und bald her, of amal fangt er an zu schelten wie e Terk, laut hot er geschrieren: Fikom teremtté, kannst nicht dein Goschen halten, du jüdische Canáli?

Wos hot er gesogt Lewi? wos hot er gesogt? Untersteh dir noch einmal des Rákóczi

Nahmen durch dein unemanzipirte Goschen zu belästgen!

Glaubst du dass Rákóczi war Recensent oder Hausierer, wie vielleicht war dein Mandelsohn?

Ober der Schacherl wor ganz küraschirt. — E Herz hot er siach gefasst, und uf den Mann ist er losgegangen, als wenn er ihm wollt fressen!

Enschuldigen se! hot er gesogt: iach bin e Gast wie sie, mei Geld is e Geld wie e Geld vün Veselényi, oder Noigy Pál. Im Kfeehaus doi seiu mer gleich, doi is nix e Standunterschied, das kenn er siach merken mein güter Freund.

Freund! sagst du? wer ist dein Freund kreziger Emanzipist!!

Und bei de groibe Worte hot der Jorat e solche Ohrfeige dem Schacherl ins Gesicht hinaufgeschnalst, das er ist ganz betäubt unter e Tisch hereingeflogen, und dort ist er gelegen de ganze Nacht.

Als iach üf den andern Tog bin frühstücken gekümen, doi sitzen der Herschl und der Lewi an e Tisch und spielen mit enand üf e Tardl, der Schacherl aber der sitzt üf der andern Seit mit verbundenem Gesicht, und wos hot er gethün? Er hot verfasst etwas en Aufsatz in e Schornalblatt über der Thema:

„Der edle Mágyár, er is eppes noch Siebenhundertjohr zurück in der Kúltür und Humanität.“

Der Jude und sein Exerzirmeister.

Zur Darstellung dieses sehr komischen Vortrags bedarf es eines Bandjuden-Anzugs und einer Unterofficiers-Uniform. Da hier Alles auf richtigen Vortrag ankommt, nm den scherzhaftesten Eindruck hervorzubringen, so muss namentlich der jüdische Dialekt sorgfältig einstudirt werden.

Personen:

Der Korporal.

Der Rekrut, mit Namen Heymanche Levi.

(Der Korporal und der Rekrut marschiren auf. Der Rekrut hat Säbel und Patrontasche in der Hand; der Korporal kommandirt mit einem langen Stock.)

Korporal. Vorwärts marsch! — Links, rechts! Füße aufgehoben!

Heimannehe. Nü, werüm hoben Se mich züm Balmachenes genümme? Ich hobs Se doch gesogt, ich taug nischt deressü; ünn wenn Se mir schimpfen, so werf ichs Gewehr weg ünd lahf dervon!

Korp. Maul gehalten, Schlingel!

Heym. Nü, werüm soll ichs halten? es hat jo kan Stiel nischt!

Korp. Schweig oder du bekommst eins! (Droht mit dem Stock).

Heym. Um Gotteswillen, lossen wers beim Alten, ich sag jo kan Wort mehr!

Kord. Aufgepasst — Achtung!

Heym. Uf was, Herr Korperol?

Korp. Aufs Exerciren, Schlingel!

Heym. Nü, Herr Korperol, will ich doch eben Achtung, sagen Se mer nur, wie werd g'exercirt!

Korp. Der Teufel soll dich holen! Gewehr in die Hand, sonst strafe ich dich! (erdroht wider.)

Heym. Herr Koperol, Herr Korperol, ich fercht mer, das Gewehr sieht doch aaus gar zü gefehrlich!

Korb. (giebt ihm eins.) Still gestanden, sag' ich;

Heym. Waih geschrien!

Korp. Augen rechts! Richt' Euch!

Heym. 's thüt weh, Herr Korperal! Sogen Se mal, Herr Korperol, werüm schreien Se denn beim Commendiren: Eich und Ihr! — Bin ich doch nür allein hier ünd excir?

Korp. Bursche, du stellst als einzelner Soldat die ganze Compagnie vor und ich commandire sie.

Heym. Herr Korperol, Se thün doch

spahssen? Känn ich doch gor nisch seihn e Kimpenie! — Sogen Se mer mol, Herr Korperol, wie viel Leit braacht e Kimpenie?

Kor b. Die Compagnie hat in Allem hundert fünf und zwanzig Mann. (Fasst ihn an.) Bauch hinein, Brust raus! Lauf in der Hand! Schultert's Gewehr! — Zum Teufel! was macht der Kerl wieder? In die linke Schulter nimmt man das Gewehr!

Hey m. Jau, jau, Herr Korperol, Se können doch nisch verlangen, dass ich ganz umstüst soll exciren für e ganze Kimpenie!

Kor p. (richtet ihn und schüttelt ihm den Kopf.) Kerl, du wackelst hin und her, der Teufel hole dich, wenn du nicht still stehst.

Hey m. Gott gerechter! was kann ich derfür, ass ich bin e ssau gewachsen? Herr Korperol, Se machen blos Faxen mit mir? (Es schlägt zwölf Uhr von Kirchthurm.) — Herr Korperol, 's schlägt zwölf, wer müssen essen; Herr Korperolche, Ihre Suppen werd'n sunst kalt!

Kor p. Infamer Kerl! nicht gerührt, erst heisst es exciren! Präsentirts Gewehr! (Er richtet es ihm.) Still gestanden, Gewehr auf Schulter! — Präsentirts Gewehr!

Hey m. Herr Korperol, is ja schoh mal geschain, werümm zweemol?

Kor p. Still gestanden! — Schultert's Gewehr! — Gewehr am Fuss!

Hey m. Dos is mers Liebste beis Ge—
exercire.

Kor p. Kerl, wo hält er das Gewehr hin? — Will er's nicht eine Elle weit von sich wegschieben? — Den Augenblick eng angezogen!

Hey m. Herr Korperol, Gotts Wunder! ich fercht mer dervor, wenna gäht los, hob ich den Schoden dervon!

Kor p. In des drei Teufels Nahmen! das Gewehr ist ja nicht geladen! — Sofort angezogen!

Hey m. Herr Korperol, wenn Se mer dos nisch geben schriftlich uf e Stempelbaugen, as es Jeider kann lesen und seihen, thü ichs doch nisch, was Se kümmedire; mer hot Beispiel gehobt, dos es is losgegangen ün is nisch geloden gewest.

Kor p. Alle Wetter, Schlingel, jetzt kriegst du Prügel! Geht mit dem Stock auf ihn los.)

Hey m. Schlogen Se, Herr Korperol, schlogen Se immer zu! Ich bin sau ganz matt ün zerschlogen. Ich kann nicht mehr, warraftjen Jott! ich bin gekümmen uf e Hünd. — Der Mogen thüt mer weh ün ssü exciren ass e Kimpenie fer hündertfünfunsswanssig Mann, Gott gerechter! See verlangen ssü viel!

Korporal. (ihn schlagend.) Verdammter

Schlingel, will er gleich aufpassen und thun was ich ihm befehle? (Schlägt ihn nochmals.)

Heym. Au waih! — Au waih geschrien! Herr Korperol! lieber, bester Herr Korperolche, schainster Herr Korpérolche, hören Se üff, sünst thu ich desertire.

Korp. Rührt euch! — Wo ist er den eigentlich her?

Heym. Herr Korperol, dos will ich Ihnen verzeihen. Heymanche Levi is mei Name, in Meseritzsch bin ich dahome, Eissig Levi heisst mei Täte, Täubche Levi meine Memme, Weigelje Hirschje meine Kalle. Unsere Familie is sehr grauss, doch wir hoben wenig Maaus. — Liferante beis Theoter is mei Täte, wenn, in Meseritzsch eins is. Wir müssen stets im Land rümwandeln, müssen schachern, müssen handeln, mit Jeschicklichkeit und List Allens wos ssü kriegen is. — Fein Battist und Brüssler Spitzen, Seefenküjelchen, goldne Lützen, Schermeissler Käse, Magenpillen, Opernkücker, grüne Brillen, Leipssiger Lerchen, schwarze Kraide, blauer Tswirn ün rothe Saide, Eau de Cologne, Schweizerkäse, Kragentücherche mit'ne Frese, Federposen, Rester-Knaster, Punsch-Extract ünd englisch Pflasterche — kürz, wos man nur schaffen kann, Allens schaff ich an. — Gott, Herr Korperolche! in was für Schlamassel bin ich gekümme! Gott gerechteer! wie geht mers

doch alleweile su hart! Derhahm hab ich mer gespoart, bin gegangen ufs Land, hab verdient, hab mich preisen lassen als grausser Mann bei unsre Leit, vun wegen meiner graussen Jüdischkeit. Gott ünd de Kalle, ünd meine Memme! Heymannche, hiess es, Heymannche, schainstes Heymannche! Herr Korperolche! weck is de Kalle, derssä alle Maseruhntasch, muss haue mit Füß un Hände, und marschire, aach mit de schwere Flinte mich plaugen un schinden, ünd wenn ich hob gethon Alles, geben Se mir Makes.*) Au waih! Au waih!

Korb. Du hast ausgeruht, mache nun deine Sache besser! Gewehr auf Schulter! — Lad'ts Gewehr!

Heym. Grausser Gott, wos sogen Se? Korp. Geladen soll werden!

Heym. Geladen? Waih geschrien! Werüm wollen Se laassen laden? — Sparen Se doch, s Pülver, es is ja kein Feind nischt do, wozü braacht mer ssü laden? Mer lossens lieber sein!

Korp. Nochmals sage ich: geladen! (Will ihm eins geben.)

Heym. Herr Korperolche, ich thus, ich thus schon!

*) Makes heisst Prügel.

Korp. Ladts' Gewehr! — Eins! — Zwei!
— Drei! — Vier! — Schlagt an!

Heym. Waih geschrien! Mer wird ganz
schlimm, mir is ganz taudt, Herr Korperol-
che! liebes Herr Korperolche! ich kann nischt
schiessen! —

Korporal. Will er sofort feuern?! —
Schlagt an!

Heym. Herr Korperol! schlogen Se
mich taudt, ich kann warrafftjen Gott nicht
schiessen!

Korp. Er muss! Verstanden?

Heym. Gott, Gott, Herr Korperol, es
giebt en Unglück, ich kenn mer selbst treffen,
waih geschrien!

Korp. Schiess er in die Luft, Kerl!

Heym. Nü, werüm soll ich schiessen en
Loch in de Natür? (Der Korporal schlägt ihn.)
Meinetwegen uf Ihr Gewissen, ich kann nischt,
machen Se mit mir, was Se wollen, geben Se
mer Makes oder jagen Se mich lieber ganz
dervon!

Korp. Du schiest, Racker! oder ich
sperre dich bei Wasser und Brod ein!

Heym. Herr Korperolche! wennis giebt
en Unglück, ich hob nischt gethan! — Herr
Korperol, ich bin bereit, ich bin bereit!

Korp. Schlagt an! Feuer! (Heymannche
drückt los, es knallt und er stürzt zsammen.) —
Steh auf, Schlingel!

Heym. Au waih! Au waih! Ich bin
taudt! Ich bin taudt!

Korporal (schlägt ihn). Sofort aufge-
standen.

Heym. Schlogen Se derssu, Herr Kor-
perol, schlogen Se derssu, ich bin su schoh
ganz taudt ünd üfn Hünd, Waih geschrien!
So sehen Se doch, Herr Korperolche, Se schlo-
gen üf en ganz taudten Menschen herüm!

Korp. Geschwind! (Schlägt ihn.)

Heim. Au! Au! Waih geschrien!

Korp. Marsch! Geh' er in die Caserne,
und sei er pünktlich nach einer Stunde wie-
der hier zur Stelle. — (Geht fort.)

Heym. Gott, Gott gerechter! — Mer-
der! Merder! Er hat mich gemacht taudt! —
mer wackeln de Glieder, ich bin gekümmen
ssü Schoden! Memmeche! Kalleche! Kalleche
— Heymannche sterbt! Heymannche hat Feier
gegeben! — Wos soll ich nu thün, üm mich
ssü retten vors Korperolche? Ich reisse aus!
— (Er läuft von dannen.)

Stern.

Vöglein mein Bote.

Die ihr nicht kennt meines Herzens Qual,

Ihr Vöglein auf Flur und Matte,
Euch sing' ich sie zehntausend Mal
Mit angemessnem Rabatte.

Was hälf's auch, Vöglein, wenn ich durch Euch
 Viel tausend Grüsse ihr böte,
 Da ihr ihr doch nicht bringen könnt.
 Schachteln und klein're Packete.

Vereint auf ewig!

Du bist die stolze Palme
 Auf Südens Bergeshöh';
 Ich bin die entblätterte Eiche,
 Durchtobt von Liebesweh!

Und wenn du die Blätter streuest
 Zur grünen Erde herab,
 Dann wird es auch mich durchbeben,
 Durchzucken, wie Tod und Grab.

O, dass doch nichts auf Erden
 Mich trennte, Palme, von Dir!
 O, das wir wären auf ewig
 Zwei Pfossten an einer Thür!

Antithesen

oder **Gegensätze.**

Der Titel unsres Räthselspiels ist freilich
 wie die meisten Titel, nämlich: ein Titel.

Denn unsere Gegensätze sind gewöhnlich
 keine Gegensätze, sondern: Nebensätze,
 sprachliche und gedankliche Vis-
 á-vis', wir haben aber jenen Titel beibehal-
 ten, weil er dennoch am meisten und schnell-
 sten die Richtung dieser lustigen, zum Lachen
 reizenden Spielerei bezeichnet. Welchen an-
 dern Gegensatz gäbe es auch für „Hund“ als
 „Katze,“ für „Pfeffer“ als „Salz,“ für die
 Sylbe „Du“ als „ich.“ Man giebt also — mit
 seltener Ausnahme auch andere Wörter —
 ein mehrsylbiges Hauptwort auf, bildet
 von den einzelnen oder vereinigten Sylben di-
 recte, oder, wenn möglich, scherzhafte und
 satyrische Gegensätze, und deutet die Tren-
 nung der Sylben oder Wörter durch ganz
 kurze Pausen an. Die Antithesen sind
 ein Spiel der höchsten Freiheit. Sowohl was Orthograpie und Sylben-
 abtheilung, als was Logik betrifft, ist
 man keinem Pressgesetz, keiner Censur unter-
 worfen, sondern genießt vollständige Gedan-
 ken-, Glaubens- und Gewissens-Freiheit.
 Wenn's nur zu errathen, wenn nur so ziemlich
 der Klang da ist, gleich viel ob die Leute den
 Gegensatz von „wenig“ „Phiel, viel, fill“ oder
 sonstwie schreiben, gleichviel ob man der näch-
 sten Sylbe einen Buchstaben abborgt oder ihr
 einen von der vor ihr stehenden schenkt! —
 Du wirst nun leicht die Auflösung von „Tisch-

musik“ finden. Sie lautet: „Banknoten.“ Eben so leicht von „Frau Engel.“ Sie ist „Mann teuffel.“ „Oeffentlicher Unrath,“ für „Geheimerath“ ist bekannt. Von „Kammermädchen“? — Zimmermann. Und was ist der Gegensatz von „Das vortreffliche Werk?“ — Derwisch. (Der Wisch!) Diese sind aber Alle noch für Dilettanten: der wahre, ausgebildete Antithesen-Ritter erräth sie spielend. Ich werde Dir hier mehrere, meist schwierige, mittheilen, zwischen deren Aufgeben und Lösen uns manche Stunde heiter verflossen ist. Verbreitete das Spiel, für dessen Werth wir einen Friedrich Rückert zum Gewährsmann haben, so weit wie möglich. Es schärft den Verstand — und reizt zum Denken. Also:

Antithesen.

Aufgaben.	Auflösungen.
1. Bleib' hier!	1. Comfort.
1. Naturanlage.	2. Kunstausstellung.
3. Schmaucht sie.	3. Priester.
4. Ohrfeidt sie?	4. Küster.
5. Kochtisch.	5. Schlachtbank.
6. Goldschnitt.	6. Kupferstich.
7. Der Glaube.	7. Divan.
8. Dummheit zerstört.	8. Wissenschaft.
9. Schläft selten sie.	9. Wachtmeister.

Aufgaben.	Auflösungen.
10. Kuh bleib'!	10. Oxford.
11. Esel, hör' immer!	11. Rossini.
12. Montag.	12. Sonnabend.
13. Entarteter Sohn.	13. Heiliger Vater.
14. Ein Kain.	14. Parabel.
15. Fort, Weib!	15. Hermann.
16. Fuss, Fuss!	16. Handschuh.
17. Altarband.	17. Galgenstrick.
18. Heute schwarz-weiss.	18. Morgenroth.
19. Verschwendet a Maulschellen.	19. Spartakus.
20. Dir Kaffee.	20. Myrthe.
21. Bürgerfreiheit.	21. Militairherrschaft.
22. Ohne den Tag.	22. Mitternacht.
23. Beschmutzen, beschmutzen!	23. Baden-Baden.
14. Wenig, ach! sagen die Wahrheit.	24. Philologen.
25. Beständige Anarchie.	25. Wechselordnung.
26. Wenig trinkt sie.	26. Philister.
27. Freiheit, Gleichheit und Brüderlichkeit.	27. Infanterie, Cavallerie, Artillerie.
28. Einer jubelt.	28. Parlamentiren.
20. Schüttle, o Floh!	29. Nikolaus.
30. Komm' Dummheit.	30. Gewissen.
31. Gefesselt morgen.	31. Freiheit.

Aufgaben.	Auflösungen.
32. Zwangsscene.	32. Wahlact.
33. E.	33. Nichte.
34. Steck' den Degen ein, Pole!	34. Cyrus.
35. Weites Meer.	35. England.
36. Drei Gläubiger.	37. Siebenbürgen.
37. Finger und Knochen.	37. Faust u. Gretchen.
38. Gasthof.	38. Wirthshaus.
39. Hase wollte nicht.	39. Revolte.
40. Dorn an der Nase.	40. Rosamunde.
41. B. nimm eine Prise.	41. Anies.
42. Nachreiten.	42. Vorfahren.
43. Will nicht Trennung.	43. Magnat.
44. Paulskirche.	44. Petersburg.
45. Ständeauflösung.	45. Fürstencongress.
46. Hundejubel.	46. Katzenjammer.

Anekdoten.

Man machte Jemand den Antrag, er möchte eine Wittve von 36 Jahren heirathen. „Ach,“ erwiderte er, „wenn es einmal 36 Jahre sein sollen, so wären mir lieber zwei Mädchen, jedes mit 18 Jahren.“

— Zu einem schäbig gekleideten Manne, dessen Frau einen grossen Aufwand mit der

Garderobe trieb, sagte Jemand: „Aber Freund Bullert: Ihr Anzug sticht doch gar zu sehr gegen den Ihrer Gemahlin ab, so pompös ist diese gekleidet!“ — „Ja, lieber Baron, das ist Repräsentation des Hauses; meine Frau kleidet sich nach dem Journal, und ich nach dem Hauptbuche!“

Apotheker-Rechnung heisst soviel als 99 Procent Gewinn. Es trifft sich seltsam, dass, wenn man die Buchstaben des Wortes Apotheker als Ziffern gebraucht, sich Folgendes ergibt:

A	—	1
p	—	16
o	—	15
t	—	21
h	—	8
e	—	5
k	—	10
e	—	5
r	—	18

Apotheker = 99

— Man sitzt beim Frühstück. Ein Kostherr, welcher das Haus eben bezogen, zur Hausfrau (sehr höflich): „Darf ich fragen, Madame, ob es Kaffee oder Thee ist, was Sie eben die Güte hatten, mir einzuschenken!“

— Die Hausfrau (sehr verwundert und in unzufriedenem Tone): „Wie meinen Sie das? Wie soll ich Ihre Frage verstehen?“ — Herr (noch höflicher): „Ich meine bloss, wenn es Kaffe ist, was Sie mir eben einschenken, so möchte ich Sie um eine Tasse Thee bitten; ist es aber Thee, so möchte ich lieber den Kaffee versuchen.“

— „Wieviel Uhr ist es?“ fragte eine Königin ihre Hofdame. „Eure Majestät haben zu befehlen!“ war die Antwort.

— Ein Kutscher einer reisenden böhmischen Herrschaft trat, als diese bei Tische sass, in den Speisesaal, um sich zu erkundigen, ob sie zur Abfahrt bereit sei, und meldete; „Ew. Gnaden, Pferd meinige haben's schon fressen: wann Sie haben's auch, kann me weiter fahren.“

— Der Doctor Vausehlen, ein berühmter holländischer Arzt, der seit mehreren Jahren in London practicirt hatte, ging einst über einen Marktplatz und sah dort einen Quaksalber, der in einem schönen offenen Wagen, mit vier Pferden bespannt und von

mehreren prächtig gekleideten Bedienten umgeben, einherfuhr und unter eine grosse Menge Volks seine Universalmedizin verkaufte.

Der holländische Arzt erkundigte sich nach der Wohnung des Quaksalbers, besuchte ihn und sagte zu ihm bei seinem Eintritt in's Zimmer: „Fast sollt' ich glauben, dass wir uns schon irgendwo gesehen haben; aber ich erinnere mich nicht, wo und wann.“ — „Sie haben ganz Recht,“ erwiderte der Charlatan, „ich kann Ihnen mehr darüber sagen. Ich war mehrere Jahre über bei Lady Water Bedienter, die Sie oft mit Ihren Besuchen beehrten.“ — „Aber wie ist es möglich, dass Sie ohne Erziehung und Kenntnisse als Arzt practiciren und in so kurzer Zeit damit ein so beträchtliches Vermögen verdienen können? Mir hat es nicht glücken wollen, und doch übe ich die Arzneikunst schon vierzig Jahre und, wie ich glaube, nicht ganz ohne Ruhm.“ — „Ehe ich Ihnen diese Frage beantworte, erlauben Sie mir wohl, Ihnen erst eine vorzulegen. Sie wohnen in einer der lebhaftesten Strassen von London; wie viel Menschen gehen wohl täglich vor Ihrem Quartir vorüber?“ — „Das ist schwer zu bestimmen, indess sollte ich wohl meinen, über tausend.“ — „Und wie viele giebt es wohl unter diesen, die gesunden Menschenverstand haben?“ — Verstehen Sie mich recht: unverdorbenen

gesunden Menschenverstand? — „Je nun, wenn es hoch kommt, vielleicht hundert.“ — „Sehen Sie, Herr Doctor, hier haben Sie die Antwort auf Ihre Frage. Diese hundert sind Ihre Kunden, die übrigen sind meine“

Das Zauberglöcklein.

Es tönt wie süsßer Elfensang
Im Saal ein sanftes Läuten.
Was, Glöcklein, soll dein Wunderklang,
Der silberne, bedeuten?

Und als es wieder klingt so hell,
Tritt einer aus der Runde;
Ihm fließt der Rede Zauberquell
Wie Honig von dem Munde.

Und als es tönt zum dritten Mal,
Das Glöcklein niemand höret:
Rings liegt im weiten Zechersaal
Die Menge schlafbethöret.

Nun tönt das Glöcklein nimmer mehr;
Der bis zuletzt getrunken,
Der wackre Sprecher von vorher
Ist selbst in Schlaf gesunken.

Zwei Häuser.

Hoch ragt ein Haus von Marmorstein
Voll Pracht empor; daneben
Seh' ich gar ärmlich, still und klein
Ein andres sich erheben.

Des reichen Mannes ist das Haus
In stolzer Strassen Mitte;
Das andre, — fern dem Weltgebraus, —
Das ist die Hundehütte.

In der Pension.

Zehn Jahr alt, in Gottes freier Natur
Gewachsen, schickt ihr sie von blühender Flur
In die Pension!
Du Sonne, ihr Blumen, du Unschuld, lebt wohl,
Das Mädchen zum Fräulein gemacht werden soll
In der Pension.
Nach Pesth hin geht es, da sperrt man sie ein,
Denn bleich soll sie werden und weisswangig sein
In der Pension.
Die Sonne geht auf, die Sonne geht nieder,
Sie aber sieht keinen Strahl davon wieder
In der Pension.
Ein bärtiges Weib mit saurem Gesicht
Spielt nun ihre Mutter; sie ist's aber nicht
In der Pension.

Die Mutter daheim war ganz anders, weiss Gott!
Und doch musst' sie fort, weil's die Mode gebot,

In der Pension.

Französisch nun lernt sie wie „Nachtigall“ heisst,
Erstickt fast im Schnürleib an Körper und Geist

In der Pension.

Von neuem nun lernt sie zu stehn und zu gehn,
Zu sitzen, zu liegen, und — essen zu sehn

In der Pension.

Hinein muss die Kunst und hinaus die Natur,
Da hilft kein Protest — so bildet man nur

In der Pension.

Die Vögel vergisst sie, die Blumen, den Wald,
Ach! die Gouvernant' ist so streng und so alt

In der Pension.

Aus Luthers Katchismus nur hört sie von Gott,
Ein vornehmer Priester lehrt kurz sein Gebot

In der Pension.

Zwar hat die Natur kein Gehör ihr geschenkt,
Doch klumpert sie, dass sie die Finger verrenkt,

In der Pension.

Und, statt für das Herz eine Freude zu sein,
Wird ihr die Musik eine Höllenpein

In der Pension.

Wer Finger hat, muss auch lernen Klavier,
Papa zahlt ja zweihundert Thaler dafür

In der Pension.

Zweitausend Lektionen hat sie durchgemacht
Und hat es dann richtig zum Walzer gebracht

In der Pension.

So wächst sie heran, bleich, schlaff, affektirt,
Verweichlicht, im Herzen leer und geziert,

In der Pension.

Sie hatte von Liebe blos reden gehört,
Doch hat's eine Freundin ihr besser gelehrt

In der Pension.

Die hatte trotz Riegeln bei Tag und bei Nacht
Doch schon gar manche Erfahrung gemacht

In der Pension.

Sie spielte seit Monaten einen Roman
Mit einem Juraten — „ein göttlicher Mann!“

In der Pension.

Und hat ihr erklärt, wie der Küsse Gluth
Für mancherlei Unbill entschädigen thut

In der Pension.

Sie seufzt, als jene nun auserzählt:
„O! hätt'ich schon auch solchen Tröster gewählt!“

In der Pension.

Wie weit das gelungen, gehört nicht hieher;
Doch magert' und bleichte das Mädchen noch

mehr

In der Pension.

Nun lernt sie tanzen, Sylphide sein;
Und springt ganz entsetzlich und schlenkert das

Bein

In der Pension.

Ist sie nicht begabt für Musik und Gesang,
Fühlt sie doch zum Springen bedeutenden Drang

In der Pension.

Drauf lernt sie die Männer-Quäl-Theorie

Mit Mienen und Blicken und Melancholie
 In der Pension
 Grammatik, Geschichte, die gehn in den Wind,
 Kokett zu sein aber, das lernt sie geschwind
 In der Pension.
 Die Augen verdrehen und himmeln dabei
 Versteht sie ganz meisterlich, weint auch für Zwei
 In der Pension.
 Die Zornige spielen, und lächeln, verliebt,
 Das hat sie am Spiegel sehr gründlich geübt
 In der Pension.
 Kaum Sechzehn Jahr alt, und der Cursus ist aus,
 Sie bringt das Gelernte treulich nach Haus
 Aus der Pension.
 Doch todt ist ihr Blick nun für die Natur,
 Die schuldlos sie liebte einst, als sie fuhr
 In die Pension.
 Die Eltern sind glücklich, wer hätt' es gedacht!
 Dass sie aus dem Schwan eine Gans nun
 gemacht
 In der Pension.

Der Magier des Nordens.

Me1. Als Noah aus dem Kasten war.

Der Döbler ist ein Zaubermann,
 Was der doch schöne Künstück kann!
 Zum Beispiel legt er auf den Tisch

Ein Ei, das ganz gesund und frisch:
 Er stülpet eine Glocke drauf —
 Was wird daraus? nun passet auf!

Seht, wie er hebt die Glock' empor,
 Da kommt ein General hervor,
 Ein General ganz wundernetzt
 Mit Degen, Spor'n und Epaulettes.
 Der Döbler macht, o Teufelei!
 Macht General' aus einem Ei.

Der Döbler reicht den Korb herum,
 Spricht: hochgeehrtes Publicum!
 Das ist fürwahr gar keine Sach',
 Das Kunststück macht mir jeder nach.
 Mein Herr, versuchen Sie's einmal!
 In jedem Ei ein General!

Es nimmt ein Herr, ein Ei, glückauf!
 Legt's hin und stülpt die Glocke drauf.
 Er hebt die Glocke dann empor,
 Was aber kommt, was kommt hervor?
 Dies Mal kein General es ist,
 's ist ein gemeiner Polizist.

Drob wundert sich denn mancher Tropf,
 Und schüttelt drob gar sehr den Kopf.
 Der Döbler untersucht's und find't
 Heraus den wahren Grund geschwind,
 Und alles sperret auf das Maul,
 Als Döbler spricht: das Ei war faul.

EMLÉKVERSEK.

Két virága életednek:
 A barátság s szerelem,
 Hintse illatát keresztül
 Nyájas földi élteden.
 Így ha tettél, mind kiszittad
 Élte dből az élvezet,
 Jönni, tűnni nagy vidáman
 Látsz szerencsés éveket.

Ha létem elhervasztja a halál,
 Emlékezzél reá, te kedves,
 E lángszívtől szeretve mint valál;
 Ah a sirban is szeretni enged a halál,
 S a szív még ott is érez és dobog;
 Elhunyt szívem téged, te kedves,
 Hamvában is szeretni fog.

B a j z a.

Emlékemül mit adjak én veled?
 Szavat — hiúm csengő szavat?
 Te messsed inkább szüdbe lelkemet,
 S örökre ez tiéd marad.

V a j d a P.

Négy szócskát üzenek, védj jól kebeledbe, fiadnak
 Hagyd örökül, ha kihunysz: a haza minden
 előtt!
 Kölcsey.

Minden ember legyen ember
 És magyar,
 Akit e föld hord, s egével
 Betakar.
 Egymást értve boldogítva
 Ily egy nép
 Bármí vésszel bizton bátran
 Szembe lép.

V ö r ö s m a r t y.

Magyar szépek, legyetek jók
 Áldozatra s lantra méltók!
 S Árpád népe olyant tesz,
 Hogy Romának társa lesz.
 Kisfaludy Sándor

Lányka! ha lassú dobajt hallasz s ajtódon az álmak
 Tünetedzése között szellemi hármast ütést;
 Meg ne ijedj; mi vagyunk: a hív éj, hív szeretőd én,
 S aki vezérem volt s örömmöm is: a szerelem.

Mint hideg sirkőre metszett
 Név megállít utazót,
 Ugy szemed ha e levélre
 Száll magában, álljon ott.

És ha egykor megtekintvén
Rajta látod nevemet,
Eszmélj rólam mint halotról:
Szivem — ott temetve lett.

Byron.

Szép fiatalságod s lelkednek tiszta erénye
All a jóvendőség fátyolos arca előtt.
Vajha szeliden lebbenjen föl a fátyol előtted,
S édeni órákkal csaljon az életen át.

Vörösmarty.

Ismerj meg bűt és örömet: rövid éj legyen a bű,
Es az öröm hosszú, boldog aranykori nap.

Vörösmarty.

Élj soká! s legyen világod
Jobb, mint az én életem,
S ha zavarná boldogságod
Az én emlékezetem;
Ah felejts, felejts el engem!

Csokonai.

Ha balsorsom szélvészrei
Dulják néha életem,
Ugy lebeg, mint őrangyalom
Kedves képed előttem.
S bár a boldog szép perczenet,
Nem tartott csak röviden;
Élni fog az emlékezet
Allandóul és hiven.

Szilágyi F.

Itt egy köny, mely szerelmemből
Reád hull s nedves szememből
Hű szivedre gördül:
Kér, hogy drága szerelmeddel
A távot is emlékeddel
Ihlesd s ne feledd el!

Ismered a violát, mely illatkincseit osztva
Bájos körré tesz, zord sivatagbéli tájt;
Szívjóságidból így alkossd, lányka, világod;
Légy angyal körödön — ugy leszen az neked ég.

Majd ha elmul a tavasz rózsája,
S tőled engem a sors elvezet:
Fogsz-e emlékezni, lányka, rája,
Aki érted oly hön érezett?
Ha szívárvány kél a láthatárra,
Tudd, barátságunknak hő sugára
Száll a messze távolból feled.

Két baráti szív
Egy olyan kincs,
Ha egymáshoz hiv —
Hogy drágább nincs.

Faludi.

Ha nem igaz hozzád
Akaratom;
Ne legyen, mig élek,
Egy jó napom.

Vörösmarty.

A sors nehéz, méltatlan szenvedést
Csak a magas, nemes lelkeknek ad,
Mire a barátság enyhétadón hat.

Tompai.

Én tudom mit érsz te nekem jó barát;
Jó, minőt az Isten többé sohsem ad.
Te valál, ki velem híven felezéd
A nyomornak végső falatkenyerét.

Petőfi.

Egek legszebb tüneménye,
Csak jobb lelkek érzeménye,
Oh drága hív barátság!
Nálad nélkül gyászos eltűnk,
Soha sem teljes örömrünk
Nem édes a boldogság.

Kisfaludy Sándor.

Küldne kis emlénykét, rózsákat küldne szerelmem.
Mint magad oly szépet, mint magad oly virulót.
És te megöntözvén ablakpadkádra kitennéd,
Diszül az ablaknak, énnekem emlékemül.
De a virág hamar hervadozó... Hervadjon! a hű szív
Hűség záloginak elteszi romjait is.

Garay.

Könyvedből egy szerény emléklapot,
Pirulva bár, de adtál nekem is,
Hol följegyezsem, amit érezek.
Hölgy, a te könyved sűrű temető,
Itt egy barátné nyugszik, ott barát;
Egy ifju itt, ki érted hervadtott,
Egy másik ott, kiért te szenvedél.

Majd egy rokon, ki szépeket regélt,
Vagy ismeretlen, aki szeretett,
De titkolózni édes gondja volt,
És így tovább. — Temetve vannak itt
Különben élő, jó halottaid,
Mégis leginkább illem én közéjük,
Mert én viruló néma sir vagyok.
Kebemben egy halottat viselek,
És két szemekből termem a virányt,
Melyből magamnak koszorút fonok.
Méltán adád hát e lapot nekem —
S én nem pirulva nyujtom vissza azt,
Hogy holtaidnak száma több legyen.

Szived bölcsőben fekvő csecsemő;
Ott fekszik, és még mélyen alszik ő,
De majd fölébred s keservesen sir . . .
Akkor, szép gyermekem,
Legyen szelíden ringató dajkája
A nyájas szerelem.

Petőfi.

Emléklap ez? . . . S mit irjak én reá?
Hogy jót ohajtok szivem mélyiből,
Azt jól tudod. -- Vagy arra kérjelek tán,
Hogy ne felejts el? . . . Az hiú kívánat!
Emléket, ha e darab papírra
Kell vésnem azt, pár óra, távozásom
Után letörli és majd én feledve
Leszek, ha ott nem élhetek, hová
Nevem beírni csak magad tudod.
Oh irj szivedbe, mint beirtalak
Enyimbe én, szép hölgy! és nem feledsz,
Mint én feledni nem foglak soha!

Nevem fölírom jel gyanánt,
Mely áll beroskadt sír felett,
Melyet csak szél zúgása bánt,
S vad zápor öntöz köny helyett.
És mely alatt szív hamvad el
Szerelme- és reményivel.

S midőn feléd, kedves leány,
Az életarcz mosolygva néz,
S pályád virágos csónakán
Nap- s éjed uj kéj közt enyész:
Kíért nem ölte senki gyászt,
Látván e jelt, hozz egy fohászt!
Császár F.

E szív tiéd és minden gondolat,
S mit csak remélek égben s ég alatt.
Ha boldogulok, csak te léssz az ok,
S ha tán kívánod, érted meghalok:
Csakhogy szeress!

Gaál I.

A szerelem és barátság
Időt győző voltában,
Legjobb örömtermő két ág
Az életnek fájában
E két ágnak gyümölcseit,
Boldog ki megszédheti!
A többinek veszélyeit
Mosolygva tűrheti.
Kisfaludy S.

Keblemben érzelmek fakadnak
S agyamban tarka képzetek;
S belőlök én gonddal s gyönyörrel

Egy ékes füzért képezek.
A képzet s érzés egy-egy zöld levél:
Közéjük emlényül te tüzetél.

Ha sorsom átka ver,
Ég és föld ellenem,
Boldogtalan leszek:
Rád emlékezem.

Ha minden elhagyott,
Halál lesz csak velem,
Koldus-szegény leszek:
Csak rád emlékezem.

De nem leszek szegény,
Bár semmim se legyen.
Boldogtalan se, mert —
Rád emlékezhetem.

Neveddel ébredek,
Neveddel alszom el,
Nevednek lelkemet
Megüdvözíteni kell.

Ha bűnöm tengerár,
Én el nem kárhozom —
Neveddel, oh leány
Mindig imádkozom.

Tekints e sorra ebben lelkem áll,
Másikban a szív s hűség vett lakot;
Ha majd kopognak szived ajtaján:

Oh zárd örökre mind a hármat ott!
Ha eltaszítva jönnek tőled el —
Utánuk menjen majd az élet el!

Hiad or.

Két szent ereklyét bírok,
Mit emlékül adál,
Egy dús fürt az hajadból
És egy hervadt rózsaszál.

Hajadnak éjszin fürté
Sötét mint bánatom,
S a hervadt rózsaszálban,
Szerelmed siratom.

Bérczy K.

Szeretni és szerettetni
Két jó szívnek egygyé lenni:
Ennél feljebb már nem hág
Az emberi boldogság.
Kisfaludy Sándor.

Mihez ragad szívünk édesebben
Mint te hozzád szent gerjedelem?
Mi tölti be lelkünk édesebben
Mint te édes, boldog szerelem!

Berzsenyi.

Szép a harmat égi gyöngye,
Mely pihen virág olében,
Nap sugára száll le hozzá
S felcsókolja lánghévében.
Ah, de szebb a szőke lányka
Kék szemének ibolyája

S vágyva vágnak birtokára.
A szerénység és szelidség
Bájt lehelnek kellemére:
Boldog ifjú, aki tűzhet
Ily virágot kebelére.

Czuczor.

Ki látott, az el nem feled,
Hajnal álmában álmodand veled.
És alma szép lesz, édes és szelid,
Fényessé teszik fényes szemeid.

Ki egyszer látott könyvet ejteni:
Bár éget, szíven fogja rejteni,
S kire mosolyod egyszer szálla már,
Lesz éjjelén világitó sugar.

Kinek a sors megadta érnie:
Lelked jóságát ismernie,
Ki érezé jó szíved melegét:
Ne vágyjon többre, üdvnek az elég. . .

Szépség- s jósághoz mit kívánjak még?
Amily szép s jó vagy, olyan boldog légy.

Szép gyermek! szíved ki nem nyílt virág,
Mely illatát magában tartja még.
Zárt a kehely, s a fénylő levélen,
A szerelem harmatja még nem ég.
Vigyázz: ha majd kinyílik a kehely,
Illatja egyszerre ne szálljon el!

A szerelem nem enyhe tavaszest,
Mely szellőn ringat szép virágokat.
Sorvasztó nyár az, s forró csókjain

A virágillat lelke kiszakad.
Ne nyisd ki lelked még ilyen koran,
Elhervadnál, meghalnál kis leány.

S z á s K.

A rózsaszín álom között,
— Mely szép jövőben átitat el —
Ne hidd hogy mind való leszen,
Miért úgy lángol a kebel.

Higy és remélj! — de sorsod
Ne áldozd fel csalálmokért;
Mert kínos lesz az ébredés, —
Ha majd az álom véget ért.

Ha tán más birja hú szíved,
Selyemhadjad, csillagszemed:
Legyen szerelmed gyöngytavasz,
Piros rózsákat hajtson az.

Minden virág öröm legyen,
Az egy szép koszorút tegyen;
S ha oltárhoz majd más vezet:
Maradjon a multból nekem —
Csak a fájó emlékezet!

Ha majdan látsz szép zöld mezőt:
Emlékezz rám, szerelmem. . .
Reményem is szép zöld mező,
És ott virul hú kebleden.

Ha látsz piros virágokat:
Emlékezz rám, kedves leány. . .
Piros virágként ég e szív,
Mint rózsza Hóreb oldalán.

Ha látsz fehér galambokat
A zöld mezőn, forrásvízen:
Emlékezz rám . . . oh általad
Hitem fehérebbé leszen.

Ha látsz majd sziklabérczeket:
Emlékezz rám . . . ez ifju szív
Allandó, mint a szirt köve,
S érted vésszel daczolva vív.

S ha ott a sziklaormokon
Látsz úszni barna felleget:
Emlékezz, emlékezz reám . . .
A bánat az szívem felett.

U r h á z y.

Éltem hullámhányt zord éjjeli vész oczeánja,
Rajta szerelmed az üdv és nyugalom szigete;
És mely vész közepett elvisz, sajkám, a remény az.
Engedd, köthessen majd ki a zöld szigeten.

Elmaradtál tőlem, mint virág a fától,
Csenedesebb vidéknek kedves gyermeke,
Ugy tűnsz föl nekem most erdők és hegyek közt
Mint egy andalító szép arany rege,
Mint pásztortanyáknak reszkető világa,
Mint holt éveink elmaradt ifjusága.

Visszanéztem feléd sokszor utaimról
Könyező szemekkel, hogy meglássalak.
Fájt szívem, amidőn eszembe jutottál.
Oh miért is kellett, hogy elhagyjalak!
Egynehány óra volt csak találkozásunk,
Isten tudja, meddig leszen elválásunk.

Én el nem feledlek — bár messze tőled —
Egyetlen szerelmem, rólad álmodom,
Te léssz napjainnak melegítő napja,
Te léssz éjjelenként fényes csillagom.
S bár utam feléd a végtelenbe téved,
El-elrepül lelkem felkeresni téged.

Lauka G.

El nem felejtetek!
Akarnám, de nem lehet.
Szelid szemednek kék ege,
Sötét fürtidnek árnyai
Lelkemben élnek.
Szivednek minden érzési
Egygyé forradtak érzetimmal . . .

Ne bánd, ne bánd, hogy így vagyok!
Oh érzem,

Hogy életemtől e hit válhatatlan,

Mit tudom én: ha gyönyör-e?

Mit tudom én: ha fájdalom?

Mi lelkemen általrezeg,

Ha rád emlékezem?!

Ha emlékezetem öröm:

Bocsásd meg, hogy hozzád emeltem szemeim.

Ha fájdalom:

Ugy én bocsátok meg, hogy általad jött

E győtrelem —

— Oh szerelem! —

A szerelem mindent pótol, s a szerelmet nem pótolja
semmi.

Petőfi.

Hogyha többé nem szeretnél,
Ha elhagynál, elfelednél;
Lelkem nem szállhatna égbe, —
Szüntelen téged kísérne!

Flóra.

Rég feltettem én magamban,
Csak az lesz menyasszonyom,
Kinek birtokában vagyok
Legalább egy milliom!
És ezt benned megtaláltam
Édes kedves Matildom,
Mert hű szived többet is ér
Mint egy bank ó-milliom!

(Iratott az 1850-es években, midőn a bankónak
rosz keletje volt.) Cz. J.

Messze vagy! — közöttünk
Határtalan a tér;
De emlékezetünk
Akárhol vagy, beér.

Pap Endre.

Hogyha néha emlékezetedben
Jó barátidnak képe megjelen,
S egy-egy perczig velők foglalkozol. . .
Gondolj reám is, aki úgy szeretlek,
Aki téged soha el nem feledhetlek,
S hidd, hű szívemben nem csatlakozol.
Z. Szabó Antal.

Gondolnád azt, mit én, angyalom,
Szeress engem én azt gondolom,
Szeress engem, kedves, ha lehet,
Nem kívánok aztán egyebet.

Erdélyi J.

Oh ha napsugár lehetnék,
Volna édes mosolyom.
Kisérnélek messze, messze,
Hiven, büszkén, szabadon.

Gy. P.

Kis hang a szerelem, ha kiejted, milliomozva
Zengedez élted vig hajnali álma körül.

K. K.

Szende fényű szép szövétnek
Mely egyetlen egy vigasz,
Szerelemnek, szeretetnek
Holdvilága, te vagy az.

Elkisérsz-e, oh kísérj el,
Nincs az messze, — siromig,
S fátyolozd be derűs éjjel,
A ki majd ott álmodik.

A r a n y.

Boldog akit életében,
E nagy világ tengereben,
Az örökös végezet,
Hogy életét szerethesse,
Rendült sorsát kedvelhesse,
Egy rokonszívhez vezet.

K. K.

Mintha a nagy, nehéz világot tartanám,
Leányka, hogy az ne szakadjon reám.
Ugy reszketek,
Ha megfogom könnyű kis kezedet.

P. S.

Lányka, ha birhatnám szivedet, nem kellene több
kincs,
A nélkül nem elég, a nap alatti világ.
Vörösmarty.

Oh hölgy, az Isten gyönyörül
Teremte tégedet!
S szerelmed üdvösséget is
Ad a gyönyör felett.

Vörösmarty.

Szív és lélek valóságom
S azért minden boldogságom,
A két legszebb érzelem,
Barátság és szerelem.

K. S.

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján,
Hajnalban születted.

Orczáid rózsái
Ha közel volnának,
Égő szívem mellé
Tűzném bokrétának.

N é p d a l.

Szerellemmel halni is
Sokkal többet érhet,
Nem szeretve senkitől
Mit ér ez az élet? . . .

Vajda János.

Nem mondom, mint szeretlek
Hol lennék arra szót?
Nem érez, aki érez
Szavakkal mondhatót.

Vörösmarty.

A virágnak megtiltani nem lehet
Hogy ne nyiljék, ha eljő a kikelet,
Kikelet a lány, virág a szerelem,
Kikeletre viritani kénytelen.

Petőfi.

Oh égető kin, oh gyötrellem
Viszonzás nélkül a szerelem.

Bajza.

Szeretem szép szemedet,
Tőled mégis félek;
Szemeddel a csillagok
Épen egy testvérek:

Akár szemedbe nézek,
Akár a csillagba,
Mindegy, nekem remény sincs,
Sem ebbe, sem abba.

Pap E.

Nem jó csillag lett volna énbőlőlem,
Tudja Isten, nem maradnék az égen,
Nem kellene énnekem a menyország,
Lejárnék én, minden estén
Kedves rózsám tehozzád.

Petőfi.

Ne nézz reám, süsd le szemed,
Elégeti a lelkemet,
De te ugy sem szeretsz engem.
Égjen el hát árva lelkem.

Petőfi.

Bánatom mint hű követő, veled megy,
Ah de ez nem von gyönyörödre felhőt,
Meg ne utáld, mert csak azért sohajtasz,
Hogy ne felejtőd el!

Vörösmarty.

Fogadd e virágocskát; sokat jelent neve;
Ah ne hervaszsa azt soha az ég heve!
Te is levelkeit soha ne felejtöd;
Szóla lánykád el ne felejtöd!
El ne felejtöd.

Szive a reményé; ha hát a szerencse
Üldöz, hogy ő el nem hagyott, azt jelentse.
Ha nevet rád, kérlek, hogy lánykád ki ne ejtsd
Szivedből, s őt el ne felejtöd,
El ne felejtöd!

Fáy András.

Az a szó, melyet vágyok
Oly rég kimondani,
Érzésim mélységéből
Nem tud felhallani

Ha arczomból, szememből
Nem értesz engemet,
Megértesz, majd ha a bu,
Miattad eltemet.

Papp Endre.

Szeress, álmodj; ébredj is fel:
Csalódj is, mert csalódní kell,
Én csak azt kívánom:
Hosszu legyen álmodj;
Ébredésed késő,
S kicsiny csalódásod.

Papp Endre.

Hol vetted magadat, deli lányka e mostoha tájon?
E kebel, e lélek, még sem e helyre való;
Vagy te így is boldog, vágy nélkül e puszta világon?
Bontatlan szivedet lakja vidám nyugalom.
Légy jobban boldog: leljen fel, aki sziveddel
Éreztesse, hogy itt számkivetésbe való.

Papp Endre.

Ha a világ éden kertje,
Te vagy a tiltott fa benne;
Melyről én a virágot nem szedhetem;
A szerelem tiltott fája vagy nekem.

Vecsey S.

Egy tekinteted gyilkosom
S boldogítóm tud lenni:
Szánj meg kegyes, légy orvosom,
Ne hagyj holtig epedni.

Berzsenyi.

Hová levél? te legszebb reményeimnek
Korán kiégett hajnalcsillaga
Keresni foglak! — hasztalan kereslek?
Vagy még meglátjuk egymást valaha?

Petőfi.

Mit tegyek? szólj, üdvem gyöngyvirága,
Mit tegyek? hogy megnyerhesselek,
Kész vagyok, kész mindenre, elkövetni
Mindent, hogy megérdemeljelek.

Petőfi.

Távol tetőled oly bús életem!
De egy eszmével megszépítem:
Egykor mi mélyen, mélyen szállok én be
A viszonzlátásnak gyönyörtengerébe.

Petőfi.

Boldog, kinek számára ajkaid
Rózsáin egy muló mosolyka van,
Boldog ki lát, ki hallja hangodat
Mi vagy mégis magad? Boldogtalan!

Tompa.

Nyár hevében, tél fagyában
Hogyha tiszta, hogyha hiv,
Két szerető birtokában
Legbecsesb virág a szív.

Garay.

Egy szép asszony szívünknek angyal
Es ördög egyaránt lehet.

Szász K.

Tűnnek évek, jőnek évek,
Köd s homályra fény derül.
A leszállott esti csillag
Reggel újra felderül:
De az ifjúkor kihervad,
Vele kék és szerelem,
S nem hozhatja vissza többé
Semmi földi kérelem.

B a j z a.

Emlékezni fogok rólad, ha nem engedi sorsom
Lenni közel hozzád, s csüggni bájaidon.
Emlékezni jut-e órád a sok öröm közt,
Melyet az életnek rózsái éve kínál.

V ör ö s m a r t y.

Akarnám hogy felejténém el
A mult időt s szerelmedet?
De nem küzdök többé szívemmel
Órizza szent emlékedet.
Hadd legyen anyni éldelése
Az ifjuságnak évein.
Hogy örömet érezzen ismét
És fájjon veszteségein.

Majd ha elhull a tavasz rózsája
S tőled engem a sors elvezet:
Fogsz-e emlékezni lányka rája,
Aki érted oly hön érezett?
Ha szívárvány kél a láthatárra,
Tudd, barátságunknak hő sugára
Száll a messze távolból feléd.

G a r a y.

Neved nem mondja ki
Közölünk senki sem
Azt észre veszszük csak:
Könybe lábbad a szem.

V e c s e y S.

Lelkemben szól még a madár dala,
Ifjuságom bár eltűnt, általa
Emlékezetben még boldog vagyok.

T o m p a M.

Ne tartsd, mint rabmadárkát a reményt,
Hogy szép szavával tudva csald magad;
Halvány jelen lesz a színes jövő,
S még jó, ha nem hoz új fájdalmakat.

T o m p a M.

Oh, én szeretlek néma bánatodban
Hazám! szeretlek könyeid között,
Égön szeretlek özvegy fátyolodban,
Nehéz keserved melybe öltözött.
Bájlón mosolygysz, mert bár sorsod kemény,
El még a sir felett is egy remény.

B. E ö t v ö s J.

Oh mi szép, mi jó vagy te leányka.
Szép és jó, s oly lelkes honleány.
Te hazám leglelkesebb leánya.
Te hazám nemtője vagy talán?

P e t ö f i.

Szent legyen és feledetlen a honi szózat előtted,
S leghőbb vágyaidat, töltsd be érte az ég!
V ör ö s m a r t y.

Ha téged, hölgy, a sors
 Honná teremtene,
 Melynek bilincs között
 Szenved rabnemzete,
 S csak ugy lennél szabad,
 Ha egy a sirba száll, —
 Halálra ugy-e hölgy! Engem választanal?!
 Hiador.

Csemegékre.

1.

Szép ajakad és szép szemed
 Tevék rabokká szívemet.

2.

Keblednek gyűladásiról
 Ajkad hallgat, de szemed szól.

3.

Szól a szem, bár hallgat a száj:
 Elbeszéli, belől mi fáj.

4.

Egy pár szép szem, egy mosolygás,
 Mit tesz, inkább tudom mint más.

5.

Szembe véled
 Szivem éled!

6.

Szívet szívért,
 Hívet hívért!

7.

Adj csak egyet —
 De nem meggyet!

8.

Közel hozzád, távol tőled
 Gondolatom csak felőled.

9.

Szívem vágyásai nagyok,
 De egy szót, és boldog vagyok

10.

Tudom én, mit cselekedném —
 Amit tetszik, ha merhetném.

11.

Lányka, bár mint rejtegeted,
 Kiért lángolsz, nem fedheted.

12.

Mint kívánhat szent hűséget,
 Akit minden szép szem éget?

13.

Roszat mondanak felőled,
 De én el nem állok tőled!

14.

Nem irigylem gyémántodat:
 Igen, angyal-szomszédodat!

15.

Kis lábad az asztal alatt
 Egy csizmán zsámolyra akadt.

16.

Repdes, repdes egy pár szép szem,
Csak azon, akit szeret, nem.

17.

Az aki párosodni fél,
Egy jön sok roszakat cserél.

18.

Zelli körül az öröm; boldogság nincs a hol ő nincs

19.

Nem jobb-e egyet szeretni,
Mint sokakat ölelgetni?

20.

Édes a cukor, melyet adsz,
Még édesebb, amit mutatsz!

21.

Csókot adni, csókot venni,
Igy szeretnék boldog lenni.

22.

Szabad a nőtlen élete;
De mi leszen majd végzete?

23.

Fűz virágot homlokomra,
Lányka, míg tart a tavasz;
Míg egyikét csókot kerülünk,
Nézz körül, s elreppen az.

24.

Add meg — könnyű amit kérek,
Bár édesbet nem ismérek.

Kazinczy.

NÉMET EMLÉKVERSEK.

(Stammbuchverse.)

Weihe des Stammbuches.

Es soll dies Buch ein Denkmal sein,
Für heit're und für trübe Stunden,
Für Freunde, die das Herz gefunden,
Den Lebenspfad mit Blumen zu bestreu'n;
Oft führt er uns durch Irrgewinde
Von Frühlingsau'n in Wüste'n in.
Nur dessen Name Platz hier finde,
Der Treu im Missgeschick auch bleibt,
Der nicht mit schönen Worten spielt,
Und tief in reinem Herzen fühlet,
Was seine Hand hier niederschreibt.

Von Euch ein Denkmal zu besitzen,
Die Ihr vor allem werth mir seid,
Da nichts vor Trennung uns kann schützen:
Sei dieses Stammbuch Euch geweiht.

Stammbuchverse ersten Inhalts.

Wir seh'n uns wieder!
Was mit Thränen sich geschieden,
Sinkt sich wieder Brust an Brust,

In das Herz kehrt neuer Frieden,
In die Seele Götterlust!

Symbol:

Trennung ist unser Loos,
Wiederschen unsere Hoffnung.

Auch die Freundschaft windet Kränze,
Nicht aus Rosen, nein, aus Immergrün;
Denn die Rosen blühen nur im Lenze,
Uns're Freundschaft aber, die soll ewig blüh'n.

Vergissmeinnicht, so heisst die Blume,
Die wahrer Freundschaft Denkmal ist,
Nur der pflückt sie mit wahren Ruhme,
Der wahre Freundschaft nie vergisst,
Und wenn er dieses Blümchen bricht,
Im Herzen denkt: vergiss mein nicht.

Wenn deine Gattin einst, bei frohen Abendstunden
Mit dir dies Buch durchliest und dich bald küsst,
bald fragt,

Wer war denn der? Wer der? Und du es ihr gesagt,
Und sie, wenn nun ihr Aug' auch endlich mich ge-
funden,

Dich wieder küsst und fragt: wer war denn der? so
sprich:

Es war ein fühlend Herz, er liebt mich, wie ich Dich.

Wie oft ein Nam' auf kaltem Leichensteine
Wohl auch den raschen Wand'rer hält zurück —
So mög' beim Anschau'n dieses Blatt's der meine
Anziehen der Erinnerung treuen Blick! —

Wirst Du ihn einst, von mir getrennt, noch lesen,
Ach nur zu schnell eilt dieser Tag herbei —
Dann sieh' mich an, als einen der gewesen,
Und denk', dass hier mein Herz begraben sei.

Da schreibt man sich mit festen Zügen hin,
Und denkt dadurch den flücht'gen Sinn zu fassen:
Lebt Bild und Name nicht im Herzen drinn,
Wird mit der Schrift auch das Gedenken blassen.
D'rum lieber liess' dies Blatt ich blank und rein,
Und schrieb' dafür mich Dir in's Herz hinein.

Für das kurze Menschenleben
Ist die Freundschaft viel zu schön!
Ewigkeiten muss es geben,
Wo sich Freunde wiederseh'n.
Schiller.

Liebe macht den Himmel
Himmlicher. — Die Erde
Zu dem Himmelreich.
Schiller.

Schönheit der Nachtigall ist der Nachtigall liebliche
Stimme;
Schönheit des Weibes ist sanfte gefällige Treu;
Sie ist das Herz des Mannes, des Hauses Seele, die
Mutter
Ihrer Kinder, an ihr hanget die künftige Zeit.
Herder.

Zwei Häuser hat die Liebe für des Geliebten Bild:
Erst wohnt es im Auge, bis dieses überschwillt

Vom Thränenstrom der Schmerzen und zwingt zur
 Flucht den Gast;
 Dann steigt in's Herz er nieder und findet sich're Rast.
 Müller.

Wär' ich der goldene Sonnenschein,
 Jeder Strahl ein Gedanke mein,
 Und jeder Schimmer ein Sehnen,
 Wollt ich mit einem Flammenkranz
 Dir umflechten die Locken ganz,
 Dass du strahltest als mein Lieb,
 Die schönste von allen Schönen.

Rückert.

Sind Dir Flügel nicht verlieh'n,
 Mir ins Ferne nachzuzieh'n
 Sind doch Flügel mir gegeben,
 Dich aus Fernen zu umschweben.

Rücker.

Zwei Herzen, die sich finden und erkennen,
 Vier Lippen, an einander fest gesogen,
 Vier Arme, die sich wonnevoll umstricken,
 Was And'res brauch't's zum seligsten Entzücken?!
 Zedlitz.

Stammbuchverse launigen Inhalts.

Dir wünsch' ich den Teufel —
 Weit hinter den Rücken,
 Dich treffe der Blitz —
 Von den lieblichsten Blicken,
 Der Donner zerschlage —
 Der Missgunst die Beine,
 Dass Dich —
 Nur die Sonne des Glückes bescheine.

Der Mensch, vom Weibe geboren,
 Lebt kurze Zeit,
 Und wird verdammt geschoren,
 Bis in die Ewigkeit.

Ein Mädchen schön und gut,
 Und eine alte Tante,
 Die wünsch' ich Dir!
 Das Mädchen liebe Dich,
 Die Tante habe Geld,
 Du in ihr Testament,
 Sie in die andre Welt.

Es lebe, die da denkt,
 Und die im Denken denkt:
 Dass der, an den sie denkt,
 Auch liebend an sie denkt.

Glaube	Nicht	Hörst
Liebe	Immer	Siehst
Sage	Alles	Weisst
Gieb	Was	Hast
Thue	Du	Darfst.

Viel gute Freunde hat Dir hier
 Der Schöpfer hergeführt;
 D'rum pass' ich an der Hinterthür,
 Dass keiner echappiret.
 (Ganz auf die letzte Seite eines Stammbuches zu
 schreiben.)

Wohlthun sei dein Januar;
 Menschenpflicht Dein Februar
 Hoffnung jener Welt der März,
 Niemals ein April Dein Herz;
 Immer sei Dein Leben Mai;
 Rosig geh' Juni vorbei;
 Kühlend sei dein Julius;
 Dein Augustus Überfluss;
 Im September halte ein;
 Dein October habe Wein;
 Dein November Liebesgluth;
 Dann spricht Dein Dezember — gut.

1zig Geliebte, Du kannst noch
 2feln an meiner
 3, da doch mein Herz nur
 4 Dich schlägt? Unser Staab liegt in
 5kirchen und
 6trablatt wird Dir sagen, dass ich tapfer focht und kein
 7 schläfer war; ich nehme Urlaub jetzt und gieb
 8, ehe Du glaubst, bin ich bei Dir; sage aber ja nicht
 9, wenn ich um Deine Hand anhalte, denn mir wä-
 sern alle
 10 nach Dir. Ich schreibe diese Zeilen in grösster
 11ertigkeit, denn es schlägt
 12 und die Post geht ab.

Dein Dich 3 liebender Peter.

Wer keinen Menschen machen kann,
 Der kann auch keinen lieben.

Schiller.

Behandelt das Weib mit Nachsicht
 Aus krummer Rippe ward es erschaffen;
 Gott konnte sie nicht ganz grade machen;
 Willst du sie biegen — sie bricht.

Göthe.

Im Weibe nicht im Manne nur,
 Such' aller Uebel erste Spur!
 Denn schuf nicht Gott aus Adams Leib
 O Meisterstück! — das erste Weib?
 Eberhard.

Die Wahrheit ist im Wein;
 Das heisst in unseren Tagen
 Muss einer besoffen sein,
 Um Lust zu haben die Wahrheit zu sagen.
 Rückert.

Blüthen alle Herrlichkeiten
 Zusammen in eine Blume der Au'.
 Und flössen alle Süssigkeiten
 Zusammen in einen Tropfen Thau;
 Den Thau aus der Blume in einem Zug
 Möcht' ich trinken, dann hätt' ich genug.
 Rückert.

Becherrand und Lippen
 Zwei Korallenklippen
 Wo auch die gescheidtern
 Schiffer gerne scheitern.

Rückert.

Im jüdischen Dialekt.

As ich hab geliesen in an Buch vun de Gojim,
 hat mer gefallen der Spruch:
 Ach getrennte Herzen zu knüpfen,
 Fand die Natur ein Band, die Schrift.

Das Allerliebste in der Welt,
 Dös is der Judenschaft das Geld.
 Drum merk der aach das Sprüeklich fein:
 Gib kan Geld aus, nehm' ner aus ein.

Ich wünsch' der was, Schmule. Was manste?
 Sou viel Geld, als die Engländer Schulde haben; sou
 viel gouti Wechsellich, als es schlechte giebt; sou viel
 fette Oehsen, als derre verkauft werden; sou viel
 schwere Dukaten, als unsere Leut beschneiden; sou
 viel gesunde Tage, als andere Leut kranke; sou viel
 Lebensjahr, als die Welt steht, und mir wünsch ich,
 dass de alles mit mir theilst, — aber ehrlich!

Hab Du nur Deine Lust
 An eines Mädchens Brust
 Der hat sich wohlgeselt,
 Wer sich zu Mädchen hält,
 Es ist vortrefflich schön,
 Den Mädchen nachzugehen,
 D'rum rath' ich Dir allein
 Beim Frauenvolk zu sein.

(In wechselnder Leseart.)

Mein Freund, an hohen Gaben
 Wird man sich selten laben.
 Wer Kunst und Weisheit liebt
 Der ist nur stets betrubt.
 Bei seinen Büchern sitzen
 Kann wirklich nicht viel nützen.
 Die Künste fortzutreiben,
 Das rath' ich Dir, lass bleiben.

Unbekannter Verfasser.

(In wechselnder Leseart.)

In Euch ist Festigkeit
 O Frau'n, bei Scherz und Leid,
 Der hat sich gut bewehrt,
 Wer Frauenwort verehrt,
 Als felsenfest ist kund
 Die Red' aus Frauenmund —
 Der Sang von Weibertreu,
 Alt bleibt er, ewig neu!

Ihr Männer, o fürwahr,
 Ihr bleibt wandelbar,
 Wer Männerworten traut,
 Der hat auf Sand gebaut,
 Stets, was des Mann verhiess,
 Ein Lufthauch leicht zerblies,
 Er sei verpönt hinfort
 Der Spruch: Ein Mann, ein Wort.

Freih. v. Vincke.

Verse und Devisen auf Schmuck, Toiletten- und andere Geschenke.

R i n g.

Ein Zauber ist am Ring gewoben,
 Wunderbarlich von Natur,
 Kaum an's Fingerchen geschoben,
 Trägt es bleibend seine Spur.
 Hüte Dich drum, schönes Kind,
 Biete den Ringfinger nicht allzu geschwind!

Nimmer mit des Ringes Zeichen spiele,
 Wer an seine Ewigkeit nicht glaubt.

Nicht als Schmuck, als ernstes Bundeszeichen
 Lass den goldenen Ring Dir reichen.

Hast Du des Ringes goldnen Riegel
 Einmal vor Dein Herz geschoben,
 Bewahr' es fest, wie Salomonis Siegel
 Die grössten seiner Schätze aufgehoben.

Mit tausend Ringen möcht' ich Dich binden!
 Kann es vielleicht ein einziger thun?

Man glaubt an viele wunderbare Dinge, —
 Lass mir den Glauben an die Wunderkraft der Ringe.

Der Diamant an Deiner Hand,
 Schnitt mir in's Herz;
 Nun heilet Deine Hand
 Allein den Schmerz.

Wie fange ich's an, Dir meine Liebe zu schildern?
 Wo soll ich enden? Endet sie selber doch nie!
 Wirst Du die Sprache des goldenen Ringes verstehen?
 Dann fand ich Anfang ohn' Ende dann verstehst
 Du sie!

Unter'm Siegel der Verschwiegenheit
 Wird Dir ein Siegelring geweiht:
 Schlecht aber ist das Siegel offenbar,
 Erräthst Du, wer der Geber war.

Die Liebe ist blind,
 Mein schönes Kind!
 Viel blitzend Gestein
 Am Fingerchen Dein
 Kann sie nicht brauchen —
 Das sind ihr allzuviel Augen.

Ein Ring von Gold,
 Der einfach sich um Deinen Finger rollt.
 Ist ein Talisman,
 Der blinde Liebe sehend machen kann.

A r m b ä n d e r.

Goldene Spangen,
 Um Dich zu fangen,
 Wählte ich und brachte ich —
 Ach, die Gefangene fesselte mich!

Hast Du den Sinn dieser Fessel erkannt
Und bietest Du ihr gern die Hand?

Wenn die Liebe in Fesseln schlägt, fragt sie nicht,
Wie schwer, wie leicht die Fessel wiegt.

O dass diess Band zwei Hände
Auf immerdar verbände!
Eine, die es bringt, — eine, die es nimmt,

Perlen.

In der Tiefe des Oceans weinte einst ein Meerfräulein
Freudenthränen, damit einst Deine Brust
sich damit schmücken könne.

Wie Morgenthau auf jungen Rosen
Ruh' dieser Perlenschmuck auf Deiner Brust!

Die reine Perle, Deines Herzens Bild, allein
Scheint mir es werth, Dich heute zu erfreu'n!

Broche.

Diamant an Deiner Brust,
Gott verhüte! nicht im Herzen;
Schafft er aussen Licht und Lust,
Nährt er innen Qual und Schmerzen.

Verschliessen möcht' ich Deine Brust
Dem Schmerz auf immer; aber jeder Lust,
Ist einmal sie darinnen eingekehrt,
Sei auch die Flucht von mir gewehrt!

Von heut' an will ich Schildwach steh'n
An Deines Herzens Thür;
Unwürdiges soll weiter geh'n,
Versagt wird ihm Quartier.
Am Liebsten führt' ich, gern geseh'n,
Den, der mich bringt, zu Dir!

•Was Du Geheimes weisst, will ich bewahren,
Der nächste Nachbar soll es kaum erfahren.
Doch merke: Treuem Diener muss man eben
Die allerbeste Stellung geben!

Das Beste sucht der Jüngling auf der Flur,
Womit er seine Liebe schmückt! —
Das Steinreich bot mir heute nur,
Was sich zu so zartem Zwecke schickt.

Mein Herzblut wollte ich Dir weih'n,
Da wird's zum glänzend rothen Stein.
Gibst Du ein Plätzchen ihm an Deinem Herzen,
Macht mir die Wandlung keine Schmerzen.

Busennadel.

Heisst's auch immerhin: „Gold besticht!“
Muss doch widersprechen!
Denn, fürwahr, mit Nadeln nicht
Will mein Lieb' ich stechen;
Fest nur nesteln sie und mich,
Dazu schicken Nadeln sich.

O h r r i n g e .

Wenn mir Dein Auge, wie die Nacht
 In sanfter Mondeshelle, lacht,
 Und wie der Himmel azurblau,
 Wie wird mir wohl bei solcher Schau?
 Einsaugt dies schöne Blau mein Blick —
 Im Ohrring geb' ich's Dir zurück.

B ä n d e r .

Weil Bänder binden,
 Wusst' ich nichts Bess'res zu finden,
 Womit ich Dich anbinden kann.
 Ob ich wohl das Rechte ersann?

B ö r s e .

Füllt der Fleiss die Börse und Hand,
 Gebrauch den Inhalt mit Verstand!

U h r .

Schiebe nicht selber am Zeiger der Uhr;
 Du förderst sie nimmer, Du hinderst sie nur!

Die schönsten Stunden sind die, in denen man die
 Uhr vergisst!

In frohen Stunden stille steh'n,
 In traurigen geschwinder geh'n —
 So und nicht anders stellt' ich nur,
 Könn' ich es, Deine Lebensuhr.

S c h e e r e .

Der Parze, die Dir just ein wenig grollte,
 Von Deinem Leben etwas schneiden wollte,
 Hab' ich dies kleine Scherchen gestohlen —
 Magst Du selber es bewahren.
 Braucht sie's wieder nach vielen Jahren.
 Mag sie's bei Dir selber holen.

F i n g e r h u t .

Ein Goldhelm oder Silberhelm steht auch den Frauen
 gut!
 Ich mein', es ist der Fingerhut.

N a d e l b ü c h s e .

Des Liebesgottes Köcher gleiche
 Diess Büchchen, das ich hier Dir reiche,
 So viele Nadeln drin, so viele Herzenspfeile —
 Thun sie Dir weh', ruf mich, ich komm' und — heile.

T i n t e n f a s s .

Ein kleiner schwarzer See, mit Goldrand eingefasst!
 Hu, hu, wer kann so schwarze Masse brauchen?
 Getrost, wenn Du Dich nur entschlossen hast,
 Die Feder in den schwarzen See zu tauchen.
 Wird alsbald seinen dunklen Welten
 Manch hell Gedankenbild entquellen.

T a s s e .

Hebe mich getrost zum Munde,
 Goldschaum liegt oben, Wahrheit auf dem Grunde.

Gelegentlich auf einen Zug zu leeren,
Auf die Kaffeeverächter nicht zu hören!

Noch ein Tässchen, Frau Gevatterin!
Ein wenig dazu geklatscht, so geh'n die Stunden hin.

Der Du liebst das Colossale,
Für Dich ist diese Morgenschale.

B e c h e r .

Dem Feste der Liebe
Sei dieser Becher geweiht,
Sein Inhalt nimmer trübe
Sei ganz voll Süßigkeit!

Ein verzaubert Mädchen
Mancher Becher ist,
Drum ihn mancher Zecher
Gar so gerne küsst.

Der Becher und der Zecher
Die sind Geschwisterkinder;
Wer sie zertrennen will,
Der ist ein arger Sünder.

Serviettenband.

Es habe Dir immer vortrefflich geschmeckt,
Wenn Deine Hand mich an's Tellertuch steckt!

Nie setze sich zur ungeleg'nen Stunde,
Ein Gast mit Dir und mir zu Tisch!

Ruft Einer noch so oft Dir „Prosit die Mahlzeit“ zu,
Ich thu, es öfterer noch, weil ich es täglich thu'.

Ein guter Spruch, den ich Dir täglich bringe:
Sei bei dem Essen guter Dinge!

B r o t k o r b .

Ein Thor hängt mich sich selber hoch;

Leere mich bis auf den Grund,
Iss Dich satt und bleib gesund!

Z u c k e r s c h a a l e .

Süßes in krystall'ner Schale —
So gehört's zum Göttermahle.

Zwar in hellem Silber biete
Ich Dir feinen Zucker an;
Doch Beides kam aus dunkler Erde Bauch,
Das Silber und — die Rübe auch.

Der Hausfrau, die die Schritte nicht verdriessen,
Dies Kästchen, ihren Zucker zu verschliessen!

W a c h s s t o c k k a p s e l .

„Bewahre das Feuer und das Licht!“
Ein sorgsamer Diener so zu Dir spricht.

Cigarrenbüchse.

Was Dich erfreut, erfreut auch mich,
 Glimmstengel freilich hasse ich;
 Doch was ich hasse liebtest Du —
 Ich mach' kein bö's Gesicht dazu,
 Und wob sogar mit weissem Finger
 Ein Kästchen für die braunen Dinger.

Cigarren sind keine Narren,
 Sie lieben hübsche Plätzchen:
 Für die Deinen schuf es Dein Schätzchen.

Stoek.

Nicht zum Weiterwandern reiche
 Ich ein Stäbchen Dir,
 Nur als Wegweiser. Es zeige
 Dir recht oft meine Thür!

Schreibmappe.

Oeffne mich nur, um mir Heiteres zu vertrauen!

Rosenrothe Blätter saugen
 Schwarze Tintenflecken ein —
 Also sollst Du mich gebrauchen
 Also sollt' es immer sein.

Brieftasche.

Mit Wechseln und mit Cassenscheinen
 Bin ich zwar nicht gespickt;
 Doch hoff', ich, dass dies einer Hand, und zwar der
 Deinen
 Bald und vollkommen glückt.

Adressen heb' ich Dir auf an die ersten und Besten,
 Karten zu den allerheitersten Festen,
 Allerliebste Angedenken,
 Die Dir hübsche Mädchen schenken.

Geldbeutel.

Noch ist er vom Gelde leer,
 Nicht von Silbermünzen schwer;
 Aber dick und übertoll
 Von der besten Wünsche Zoll.

Leicht geöffnet einzunehmen,
 Schwer den Inhalt auszulassen,
 Musst Du Dich dazu bequemen —
 Lerne in Geduld Dich fassen!

Gerne nehmen, willig geben,
 Sind zwei gute Eigenschaften —
 Sie bemüht' ich mich nach Kräften,
 Diesem Beutel einzuweben.

Stricknadeln.

Dass die Nadel die Liebe zersticht,
 Sagt man zwar, ich glaub' es nicht.
 Nadeln sind Dir hier gegeben,
 Die Dir Netze helfen weben.
 Drinn manch' wankelmüth'ger Mann
 Hängen bleibt, nicht weiter kann.

Stiefelknecht.

Ein treuer Knecht, sogar im Schlafgemach gelitten!
 Und dennoch lohnst Du ihn mit Tritten.

Körbchen.

Korbflechterin, die's eifrig trieb,
 Dir rath' ich: ende bald!
 Manch Mägdelein dabei sitzen blieb
 Und ward als Jungfrau alt.

Wär' auch ein Körbchen wie Zucker so süß,
 Bitter schmeckt's dem, dem Du's giebst, gewiss.

Schwammkästchen und Zündhölzchen.

Es werde Licht! — Zu täglichem Gebrauch
 Wirst Du den Stoff in Deiner Tasche finden.
 Hast Du in Deiner Seele auch
 Allgleichen Stoff, es anzuzünden?

Sonst Stahl und Stein — jetzt Phosphorus,
 Sonst Möglichkeit — jetzt schnelles „Muss.“
 So ist die Welt in Vorwärtsschreiten!
 Die das Dunkle lieben, wollen's nicht leiden.

Schmuckkästchen.

Wenn mich eine schöne Hand berührt.
 Bin ich so aussen wie innen verziert.

Wenn heller Thau im Rosenkelche schwimmt,
 Wie ist sie doppelt schön!
 So ist, was in mir ruht, bestimmt,
 Allgleiche Reize zu erhöh'n.

NÉVREJTŐ EMLÉKVERSEK.**Adél.**

A hold az égen, ábrándozom én;
 Dalomba füzöm nevedet,
 Édesebb lenne sokkal az nekem —
 Lehetne bár ölelnem tégedet!

Amália.

A jó ég tudja, mennyit szenvedek!
 Mióta tégedet megláttalak:
 Átokká vált az élet énnekem.
 Látni mégis úgy vágylak, gyöngyalak!
 Isten megáldjon! áldj meg te is ám
 A szerelemmel jó Amáliám!

Anna.

Annyi bánat, epedés
 Nincsen hát hiába!
 Nagy mennyország: Szerelmed
 A kis bú díjába'.

Aranka.

Arany sugarakkal
 Ragyogjon rád a nap!
 A bánat-fellegek
 Nyugodni hagyjanak;
 Kedves legyen az élet teneked,
 Az lesz nekem is: ha te szeretéd!

Berta.

Beh szeretnék közeledben lenni,
Elmerengni boldogságodon.
Régen szeretlek és sovárgok érted én,
Te, csak te nem nyújtasz reményt se' még felém.
Az élet így kietlen egy vadon!!

Betti.

Boldogságot csak te tőled várok!
Egyedül körödben szép az élet;
Téged keres mindenütt szemem,
Téged lát csak emlékezetem,
Isten tudja mint sovárgok érted!

Emilia.

Epedek, epedek!
Mit játszól énvelem?!
Igy tehát játékká
Lett már a szerelem?!
Irigyled nyugalмам? —
Az régen oda van!

Emma.

El-elmerengek halvány arczodon
Miért ábrándozól szünetlenül?
Miért a köny, mely szempilládon ül? —
Ah! jer! kebeled megvigasztalom!

Flóra.

Flóra, Flóra! kebeledben
Liliom és rózsá terem,
Oh! hívj engem kertésznednek,
Rózsát — örömet nevelek
Az életben teneked!

Gábríela.

Gondolatom egyedül te vagy,
Álmaimban téged láttalak!
Boldogságom csak te lehetnél
Rózsám! ha úgy el nem felednél!
Ismersz-e még, oh szólj, engemet!
E világon könnyen felednek!
Lepke, lenge itt a szerelem —
Adj egy csókot, és mondd tiéd „nem?!“

Gizella.

Gond az élet: könnyen hordozom!
Ily leány szerelme boldogít!
Zálogául gyűrűt adsz nekem?!
Eskümet cserében kedvesem:
Lepke hozzád soha sem leszek!
Legyek átkozott, ha valaha
Ajakamról csókot más kapna!

Helén.

Higye-e szavadnak, nem leszesz-e hűtlen?
El veled te kétely! miért kinasz engem?!
Lelkes szemeidben egy-egy könyet látok,
Életem egén már a nap kisugárzott,
Nem látok felleget, oly vidámmá lettem!

Irén.

Igéző bájjaid megigéztek engem,
Rólad gondolkodom éj-nappal szüntelen,
És mást nem gondolok: vajha te valaha
Nőmmé lehetnél, éltem nappala!

Irma.

Igy szeretlek látni téged.
Rózsás arczczal, tüszemekkel,
Midőn egy-egy pillantásod
A mennyek-meanyébe emel!

Jolán.

Járok, járok, messze földön járok,
Oly kietlen nekem az a táj!
Lelkemet a képzeletnek szárnya
Átröpíti: hol te élsz leányka:
Nem panaszklok, kies vidék zár.

Julia.

Julia vagy, én meg Romeód.
Ugy szeretlek mint te Romeót!
Lennék Andris édes-örömeist
Istenem! ha Rózsa*) lennél te:
Ah! mily sokat nyernénk cserébe!

Katalin.

Ki tanította e madárt szerellemre?
A liget bokrain dalait hogy zengje.
Te nem hallgatod a szellők sohajtását,
A bánatkönyveket a rózsalevelel.
Leány! te nem hiszed, hogy az mind szerelem,
Igen szeretőknek könyve, sohajtása.
Nem féled az istent: hogy kebled elzárja!

*) Vonatkozás a „Csikós”-ban, Szigligeti népszinművében előforduló szerencsés szerelmesekre.

Klára.

Kis szerelem, nagy gond
Lányka! te azt ne mondd!
Áldom én a perczet,
Rózsa-bokor mellett,
Amidőn először megláttalak én!

Laura.

Láttalak hogy ábrándoztál,
Akkor ábrándoztam én is!
Ugyan min merengtél úgy el?
Rózsabokron, csillagokon? —
Arczodon én és — sorsodon!

Lenke.

Lenke, Lenke! ne légy lenge lepke!
Engemet szeress te egyedüi!
Nem leszek én másképp boldog,
Kebelem úgy kintől dobog,
Epedő szűm sirba nehezül!

Lina.

Lelkedbe néztem. Lelked tiszta, hív,
Igaz szerelemért igaz lesz e szív.
Nem lesz boldogabb nálunk senki se:
Az oltárnál ha kötve szűnk frige!

Luiza.

Lelkedbe néztem szemedem keresztül —
Ugy áldjon az ég amint hű leszesz!
Idegen lettél, hűtelen is talán!
Zajongó szívem átka lenne ez!
Ah, mondd Luizám! engemet szeretsz!

Margit.

Mit nem adnék egy rövidke pillantásodért,
Amelynek minden sugára egy világot ér!
Rád ruházom érte minden boldogságomat!
Gondodért cserébe adom gondolatomat!
Idivességet adok néked, mennyországot én!
Tudod-e mennyi: a szerelem, ifjád kebelén.

Mari.

Mind hiába epekedem,
Annyi bűmat föl sem veszed.
Rám te nem más vagy, mint átok!
Istent kérem légy te áldott!

Matild.

Minek gyötörsz, oh Matild engemet?
A szív szerelme nem kell tened!
Tudod, hogy szép vagy; hódolatra vágysz,
Igazságos az ég, meglátod még,
Leányka! lesz idő: szived ég —
De nem enyhít majd viszontszerelem!

Melánia.

Melázní láttalak Melániám!
E tó tükreben nézted az eget,
Láttál ott csillagot,
Abrándos holdat? — Ám
Nem láttál felleget, —
Ilyen szép legyen a te életed —
Angyal Melániám!

Nina.

Ne légy hozzám oly idegen,
Idivességem tőled várom.
Nem leszen más, csak te leszesz
Az én földi boldogságom!

Piroska.

Piroska vagy: pünkösdi rózsa képed!
Irgyeli a hajnal mosolyod.
Rólad, fekete fűrtodről álmodik az éj,
Oldaladnál a szellő is örömet beszél.
Sors megkimélt, bűt rád nem hozott.
Ki lenne boldogabb, ha bírnám a szivedet?
Akkor meg nyomorúbb, ha elveszítelek?!

Póli.

Piros hajnal, csillagos est,
Engem csókolódzva lel,
Ölelésben ébredek fel,
Szinte akként alszom el.

Róza.

Róza neved: rózsa vagy magad,
Oh engedd, hogy leszakítsalak.
Zárt kebelem kertjében helyed,
A világom legjobb lesz neked!

Szeréna.

Szerény vagy mint az ibolya,
Érenyedet szived hordja.
Rózsaként nem kérkedel!
Érdemed az érező szív.
Nemesre, szépre kész és hiv —
Azért szeretlek hévvel!

Teréz.

Tihany fokának nézlek tégedet,
 Elődbe tárom érzeményemet:
 Rólad gondolkodom,
 Eretted égek én,
 Zúgd vissza: „érted én!“

Tini.

Tiltsa bár az ész szava,
 Tiltsa végzetem,
 Érted lángol, érted é!
 Minden érzetem!

Vilma.

Visszatérek hozzád nem sokára,
 Isten áldjon kedvesem!
 Lelkes szemeidben egy-egy könyvet látok,
 Messze utra ez és csóköd legszebb zálog! . . .
 A reményt hagyom szűd vigaszára!

NÉMET NÉVREJTŐ EMLÉKVERSEK.

(Akrosticha.)

Denkmal.

Dein gedenk ich, bis die Todesstunde
 Einst mein müdes Auge bricht.
 Nur getreu! Im unschuldsvollen Bunde
 Kennt das Herz den Wechsel nicht,
 Mag uns Noth und Schmerz umgeben,
 Ach wenn nur im ganzen Leben
 Liebe uns die Kränze flicht.

Treue.

Tausend Blumen, die wir binden,
 Rosen auch — sie blüh'n und schwinden.
 Eine nur will stets verweilen;
 Und willst Du die Blume finden:
 Es gesteh'n sie diese Zeilen.

Freundschaft.

Fröhlich und voll süsßer Lust
 Ruht sich's an des Freundes Brust.
 Er gereicht auf allen Wegen
 Uns zum Glück, zum wahren Segen;
 Nur bei Dir will er verweilen,
 Deinen Schmerz sucht er zu theilen,
 Schliesst Dich immer liebewarm
 Auch bei Leid in seinen Arm.
 Fest nur sei der süsse Bund;
 Treue ist der Freundschaft Felsengrund.

Ich liebe Dich.

Ich empfand an Deiner Seite
 Lebensfroh der Erde Glück:
 Immer gab mir Dein Geleite
 Einen schönen Augenblick.
 Bleib denn auch in ferner Weite
 Eingedenk der Liebe Pflicht!
 Dich vergessen kann ich nicht!

Lebe wohl.

Lange Jahre werden schwinden,
 Ehe wir uns wieder finden;
 Bleibe aber dort, wie hier,
 Eine liebe Freundin mir,
 Wenig sind der Menschen Jahre,
 O, wie bald kommt uns're Bahre!
 Heil Dir, bis Dein Auge bricht!
 Lebe wohl! Vergiss mein nicht!

Agnes.

Am Morgen, um geschloss'ne Augenglieder,
 Gestaltet sich Dein sanftes Bild mir wieder.
 Nach Wonneträumen zarten Liebesküsse
 Erscheinst Du mir so hold und winkest Grüsse,
 So wie ein Schutzgeist mir vom Himmel nieder.

Amalie.

Achte den Menschen in Dir!
 Mir giebt's nach Gott, nichts Grösseres auf Erden,
 Auch nicht im Himmel, der Mensch
 Liebt mit beiden verwandt.
 Ist er auch Pilger auf Erden.
 Erbe doch ist er des Himmels.

Anna.

Auf der blüthenreichen Welt
 Nenne mir die schönste Blüthe,
 Nenne sie, die stets gefällt.
 Antwort; Ruhe im Gemüthe.

Caroline.

Classificiren werd' ich Dir
 Alle wahren Erdenfreuden.
 Reichthum, erstens, wünschen wir,
 Ohne ihn muss man viel leiden.
 Lass folgen: Herrschaft, frohen Sinn,
 Ja, nimm noch Klugheit, Würden hin.
 Noch — doch wozu lange quälen:
 Erwähle Liebe — Nichts wird fehlen.

Charlotte.

Chrösus hatte Geld und Juwelen,
 Herrliche Schätze aus jedem Land,
 Aber gogen Deiner Seelen —
 Reichthum sind sie doch nur Tand,
 Lass in deiner Brust mich wohnen!
 O, wie wär' ich dann so überreich,
 Tauschte nicht um alle Thronen,
 Tauschte nicht um gold'ne Kronen —
 Eine Lust, der keine gleicht!

Clara.

Clara! will Dich jemand lehren,
 Leicht wechselt Freundes Sinn:
 Alsdann ihn zu bekehren,
 Reich ihm dies Blatt, und zeige
 Auf meinen Namen hin.

Emma.

Es lebe die Liebe, das Küssen, das Jagen;
 Man kann in der Jugend das Alles vertragen;
 Man sieht's ja bei Alten wohl auch noch mit an,
 Auch wenn sie das Alles scho'n öfter gethan.

Fanni.

Freundschaft und Tugend erfrischen
 Alles, was fühlet und denkt.
 Nimmer kann ihr Strahl erlöschen,
 Nur das Herz wird, was ihr Zauber,
 In einem Meer von Seligkeit versenkt.

Hermine.

Heiter wandle und lange
 Eine frohe Lebensbahn dahin;
 Rastlos pflückt' auf deinem Gange
 Munt're Blümchen, die Dir blüh'n.
 Indem Du brichst, was Du findest,
 Nelken und Rosen zum Kranze windest,
 Erscheint Dir auch Vergissmeinnicht!

Julie.

Ja, für alle Zeiten sei
 Unvergänglich uns're Treu'!
 Lächelnd mögen hier im Leben
 Immer als im schönsten Mai.
 Engel Gottes Dich umschweben.

Luise.

Liebe, Unschuld, Inbrunst, Sitte, Ehre.
 Sind der Züge fünf, die ich verehere;
 Und die Fünfe hab' ich, schön verbunden,
 In der Freundin Namenszug gefunden.

Rosa.

Rosige Jungfrau, lies zum Andenken
 Oft die Zeilen, die mein Herz Dir weith.
 Sag', willst Du mir was wieder schenken?
 Ach! schenk' mit Freundschaft und Beständigkeit.

Rosalie.

Rosig waltet auf Erden ein liebliches Kind,
 Obschon wir sein Antlitz nicht sehen;
 Sanft, gleich lenzigen Lüftchen und lind
 Athmet seines Fittiges Wehen.
 Lieblich schwebt es vom Himmel gesandt,
 Immer noch uns zugewandt,
 Es wird die Hoffnung genannt.

Sophia.

Soll die Freundschaft uns auf ewig binden!
 O, gewiss, Du liebest mich!
 Phantasiebilder schwinden, —
 Immer wird nur Liebe sich für Dich
 Auch in meinem Herzen finden.

Therese.

Treu' ist ein Blümchen selt'ner Art,
 Hier in der Welt, der kalten:
 Es welkt, wird's sorgsam nicht bewahrt,
 Recht warm läst's gern sich halten.
 Es giebt jedoch nicht schön're Zier.
 So klar und rein; d'rum pflück es Dir.
 Erhalt es ewig blühend mir.

FELKÖSZÖNTÉSEK.

a) Kötött beszédben.

A bubánat gonosz vendég, rosz madár,
 A kebelbe életet, vért lopni jár;
 A bubánat szivetrágó ürgeff,
 Borral lehet, borral kell kiönteni!

Mi ad életet, hogy ha nem bor és leány?
 Éljen a lány, éljen a bor . . . huzd cigány!

Száraz kut a gégém csapja,
 Süti a szomszág napja,
 Még meggyul,
 Hs rá bor-eső nem hull!

Itt a poár, itt a bor!
 Vigasztal ez mindenkor!

Hallgassunk a hon bajáról,
 Most az egyszer el vele!
 A kitört bűt minden ember
 Új pohárral öntse le!

Új pohár bort hát barátim
 Új pohárt!
 S ismét újat, az előbbi
 Ha lejárt!

Éljen a vig társaság!
 Éljenek a czimborák!
 Fel barátim vig danára!
 Vig danára, mulatságra!

Veszszén hát az unalom!
 Hisz csak egyszer él az ember,
 S ha a bor s barát nem benne,
 Elvesznénk úgy gondolom.

Éljenek a jó barátok!
 Éljen a lány és a bor!
 Ezek adnak életünkben
 Vigasztalást mindenkor!

Kiszáradt már a torkom,
 Jó borral majd kimosom;
 Ugyis termett azidén,
 Eb, kutya az, aki mén
 Él innét!

Kedvemnek ha magva volna,
 Elvetném a hó felett,
 S ha kikelne rózsa-erdő
 Koszoruzná a telet!

Különben én becsüllek, oh pohár!
Csak egy van benned, amit restelek!
Azt restelem csak benned, oh pohár!
Hogy olyan könnyen kihörpentelek.

Ha én tenéked volnék, oh pohár!
Ki nem fogynék a borból soha sem;
Aztán ha nékem volnál, oh pohár!
Innál belőlem véges végtelen!

De már nem tudom, mit csináljak
Meginnám borát az országnak.
S mentül több az, amit megiszom,
Annál iszonyubbán szomjazom.

Mért nem tesz az Isten most csodát,
Változtatná borrá a Tiszát,
Hadd lehetnék én meg a Duna:
Hogy a Tisza belém omlana!

Fel a pohárt, igyunk egyet!
Hisz ez nem halottas ház!
Vigadjunk hát, s ne busuljunk!
In vino est veritas.

Rövid ez az élet nagyon,
Nem soká itt lesz a gyász:
Elvándorlunk más világba,
In vino est veritas.

De ha hívják lakomába,
És megtudod, hogy ez nász;
Táncolj és igyál barátom!
In vino est veritas.

Éljenek az öregek is,
Akik vigan éltek!
Éljenek a vig ifjak is,
Akik aggok lesznek!

Boldog, kinek fejére
Az ég oly sorsot mért,
Hogy bor- s leányért éljen
Es haljon a honért!

Akinek nincs szeretője
Bort igyék.
S hinni fogja, minden lány
Erte ég.

És igyék bort az, akinek
Pénze nincs,
S az övé lesz a világon
Minden kincs.

És igyék bort az, akinek
Búja van.
S a bu tőle nyakrafőre
Elrohan.

Sem szeretőm, sem pénzem
Csak bánatom:
Máznál háromszorta többet
Ihatom!

Miljom átok, bort a billikomba
Részegítő, lánghullámu bort!
Mely keservet és bút martalékul
A felejtés ösvényébe hord.

Bort ölébe váltig a kehelynek
 Bort előmbe szakadatlanul!
 Ide nézzem a puszta homokja,
 És ha nem tud inni, megtanul.

Kedvben ég e csont velője már is,
 És eremben a kéj habja forr.
 Üdv neked te mámorok homálya!
 Üdv neked te mámor anyja, bor!

Hah, e kancsó a mesés világnak
 Feneketlen hordója talán?
 Bort belé, mert nem szívelhetem, ha
 Pusztá szájjal ásítóz reám.

Bort belé! hogy felköszöntsön ajkam —
 Eljen a nemeskeblű barát!
 Ki, midőn a vész harangja zugott,
 Szent hűséggel nyújtá jobb karát.

Éljen a világ dicső folyása
 És az élet! és a szép világ!
 S az igazság védpalástja, mely az
 Üldözöttnek menedéket ad!

Éljen a szív birtató vezére
 A varázsdalt pengető remény!
 Eljen a menny, a pokol! és minden
 Minden éljen! — oh csak veszszek én!

Petőfi.

Melyek a legvigabb temető?
 A bú temetője! . . . S ez hol lelhető?
 Azt kérditek ugy-e bár? —
 A bú temetője a boros asztal,

Középen a kereszttel a nagy palacczal
 A mellett sírhalom minden pohár —
 Járjunk e vig temetőbe!
 Ily szomorú időbe!

Hányadik már a pohár, cssk
 Ötödik.
 Teremt' ugyse! becsülettel
 Működik.
 Máskor megfelelek két annyinak;
 Lábam most már ottól is inganak,

Ing a lábam, a nyelvem meg
 Elakad;
 Torkom a termopilei
 Szorulat.
 Leonidás a bor, mely lecepege,
 Gondolatim Sex. . . Rex. . . Xerxes serege.

Sehogy se tom kifejezni
 Magamat;
 Azt hiszitek, hogy talán a
 Bor miatt?
 Ne higyétek édes atyámfiai,
 Nekem a bor nem szokott megártani!

Éljen a házigazda!
 Ó ad mulatságot ma.
 Köszöntsük rá e pohárt,
 Mert nekünk ma sok jót ad.
 Jó vacsora, s még jobb bor,
 Lelkesít az mindenkor.
 Mínenkor és mindenkit
 Akit a bor felhevít.
 Eljen tehát jó gazdánk!
 Áld meg Isten szép hazánk!

Vigan urak és hölgyeim!
Töltsük újra a pohárt.
Gyöngé a bor, szép hölgyeim.
Senkinek az meg nem árt.

Aki a bort nem szereti,
Az nem igazi magyar.
Bort igyék hát, aki nekünk
Magyaroknak jót akar.

Szól a kakas innen onnan
Viradóra,
Kiviradtunk; takarodjunk
Nyugovóra,
Hejh ennek a mai napnak
Nagy az ára . . .
Tom: sokaig fáj belé a —
Fáj belé a kezem szára!

Fáj ez én jobb kezem szára
Végzetetlen.
Mert nagyon sok telt palaczkot
Emelgettem.
De ha fáj is a karom, tán
Utoljára
Fülbirom még e palaczkot —
E palaczkot . . . bucsuzásra!

Guta üti meg azt orrba.
Aki vizet tölt a borba:
Igyunk tehát tisztán sorba —
Igy jutunk el a vén korba!

Ilyen bortól fölhevülni
Annyit tesz mint üdvözülni,
Ettől gyulad bennem
Barátság, szerelem.

Éljen minden jóban járó
Akár szegény, akár báró!

Pohár a kezemben, lélek a pohárban,
Felvidít, feltüzel Isten igazában.
Fiuk, hallgassatok, valamit beszélék,
Poharamból sugja a vidító lélek!

Sokaig éljetez édes czimboráim!
S ne leljetez tövist az élet virágin.
Tartson ifjuságtok vagy száz esztendeig,
Tartson míg csak benne jó kedvetek telik!

S ha jó kedveteket bánat szorongatja,
Balgatagság lenne szomorogni rajta!
A bubánatot is könnyű jégre vinni,
Borba vele szépen, s igyátok meg, így ni!
Lévay József.

Éljen minden vig mulatság
Éljen a barátság!

Egymást szeretőket
Az Ur Isten tartsa!

Éljenek azok,
Akik igazok,
Akik nem azok,
Legyenek gazok!

Adjon Isten bort, buzát, egészséget,
Országunknak békességet!

Tele legyen mind az iteze,
Mind a pincze, mind a bolt;
Hogy ne legyen köntösünkön
Semmi ringyrongy, semmi folt.

Adjon Isten egészséget
Magyarok közt békességet!

Ez a pohár bujdosik;
Éljen a barátság!
Éljen, éljen, éljen a —
Éljen a barátság.

Hajtogassuk a kancsókat,
Föltalálunk benne jókat,
Rajta hát vitéz barátim!
Lám a bor jó kedvet ad,
Ez heviti föl vérünket,
Élesíti fegyverünket,
Bátorit föl a csatára!
Bátorit föl a csatára!

Éljenek a szép leányok,
Éljenek a jó barátok,
Éljen minden hazafi
Aki a bort lenyeli!

Üritsük a hazáért
E pohárt!
Egy pohár bor a hazáért
Meg nem árt.
Érje áldás és szerencse
Mindenütt,
Ahol eddig véremésztő
Seb fektűt.
Arcza, mely az ősi bútól
Halovány,
Felderüljön mint a napfény
Vész után.

Vörösnarty.

Vagyon egy nagy város, melynek neve Buda,
Buda mellett egy víz, melynek neve Duna,
Dunában van egy hal, melynek neve harcsa,
A háziurat az Isten soká tartsa!

Disznótorban.

Nyelvek és fülek
Csend, figyelem,
Szóm fontos beszédre
Emelem.

Halljátok, mit ajkim
Zengenek,
Egyszersmind az ég is
Hallja meg!

Hosszan nyuljon, mint e
Hurka szál,
Életünk rokkáján
A fonál.

Valamint e sültre
A mi szánk,
Mosolyogjon a sors
Szája ránk;

S pályánk áldásával
Öntse le,
Mint e kását a zsir
Özőne.

S életünk fölé, ha
A halál
Romboló torát meg-
Ülni száll:

Egy gömböcz legyen a
Magas ég,
És mi a gömböczben: —
Töltelék! —

Petőfi.

Menyegzőre.

Hosszu éltet, — boldogságot;
Ez az, amit én kívánok!

Áldomásom:
Isten áldjon
Téged és arád!
Adjon
Egészséget.
Adjon
Békességet,
És kincs garmadát!

Éljen az új pár,
Értük e pohár!

Hegedűszó, furulyaszó
Nincsen itten öreg anyó
Szép menyecskék, lányok,
Mint nyíló virágok!
Föl tehát a mulatságra
Telt pohárra, tánczra!

Bort megiszsa magyar ember,
Nem lesz részeg, nem bizony!
De ha részeg lennék is én,
Három pohárral iszom:
Bor-, szerelem-, barátságért,
E szent háromságért.

Keresztlakomára.

A hazának új polgára,
Érted iszom én!

Isten tartson, nőjj nagyot!
Legyen eszed, vagyonod!
Ne juss árvaságra,
Mostoha anyára! —

Új ház felavatásánál.

Ez a ház tele áldással,
Legyen teljes áldomással!
Túrós csusza, káposztával,
Füstölt sonka, és kolbászszal!

Őrizd uram utinam!
— Most szívemből ihatnám —
Tűztől, víztől, pestistől,
Atque üres pinceszétől!

Sint per omnia secula
E házban tele pocula!
A rosat pelle statim hinc,
A hospes bátran lakozzék hic!

In suprema manu haec domus stat,
Cherubim jól megőrizd ajtaját,
Leginkább boros kancsóját!
Ezt kívánjuk: ego et populus.
Sic dixi, versus est finitus.
Vivat!

---

b) Kötetlen beszédben.**A háziur- és háziasszonyra.**

Mind, kik egy koszoruba fonva szíves házigazdánk s kedves neje által e napot oly szívélyes egyeségben töltöttük, egy szív-, egy lélekből onajtjuk: hogy az Isten tartsa éhrem szüntelen szívőkben a magyar vendégszeretet ősi szikráját, s mint e szikra, úgy boldogságuk, életük szikrája soha el ne aludjék, hanem éljenek soká — igen soká!

Egy nevelő intézet tulajdonosának nevenapján.

Egy régi latin közmondás azt tartja, hogy: „Kit az istenek gyűlöltének, nevelővé tettek.” Ez lehet szabály, mely azonban kivételeket is megenged. Ilyen kivétel a mi kedves házigazdánk, ki daczára annak, hogy már 20 év óta neveléssel foglalkozik, egészségi és minden más tekintetben semmikép sem tanúsítja azt, hogy őt az istenek gyűlölnék, sőt nagyon is szeretik. Kívánjuk tehát, hogy valamint mi mindnyájan, úgy az istenek is még számos évekig szeressék őt és kedves családját.

Z. A.

Ennek folytatásaul.

Ok és okozat szoros összefűzésben állnak egymással, és mintán eltettük a házigazdát mint nevelőt, illő hogy a nevelteket is eltessük; nem látom ugyan e perczen itt házigazdánk neveltjeit, hanem látom H—a barátom neveltjeit (három szép lánya), még pedig igen sikerült példányokban, miért is éljenek ezek, és velők természetesen a papa, meg a mama is!

Cz. J.

Hölgyekre.

A kert csak úgy szép, csak úgy ölt vidám színezetet, ha a virágok kelyhei öntik rajta szét illatárjukat, a társaság csak úgy kellemes, csak úgy nyer kedvességben, ha az élő virágok, a hölgyek, sugározák be kellemeik bájaival. S e vendégkoszoruban annyi a kecses, bájoló hölgy, hogy szívünk nem lel szavakat érzeti tolmácsolására, csak egy sohaj mind az, mi kebelünkben ellebben, egy vágy: bár szüntelen körünkben virulnának ők, kik napsugárai borús életünk egének, rugói minden életörömmek! Éljenek ők és ne hagyjanak magunkra, legyen szívük a szerelem forrása, melyből életet merítsünk. Éljenek szeretve hiven s lángolón!

Lajos napján, 1870-i augusztushó 25-én, midőn III. Napoleon már bukófélben volt.

Franciaországban és másutt is azelőtt szokás volt, hogy, midőn a király meghalt, egy hírnök jelenté: „Meghalt a király!” és mindjárt utána előlépett egy másik hírnök, ezen szavakkal: „Éljen a király!” már tudniillik az új király. Engedje a tisztelt társaság, hogy ma én legyek a kettős hírnök, még pedig ezen kijelentéssel: „Megbukott Napoleon Lajos!” „Éljen Sch—er Lajos!”

Cz. J.

Névnapi lakomán..

Minden ajak egy nevet zeng ma, minden szív e nevet viselő kedvesei fölé örömittasan dobog; s mi, kik itt szívünk felénél töltjük e napot, ne öntenők ki érzelmeinket, néma sirjuk lenne lelkünk? Nem! Egy hanggal nyissunk utat minden szép kívánatainknak,

melyek e kevésben egyesülnek. Éljen N. N. tisztelt barátunk, addig míg neve aranybetűkkel marad sziveinkbe vésvé, éljen, míg mind ki nem halunk!

Születésnap lakomán.

Mint nyári tiszta napon a hegyi patak, oly zajtalanul folyjanak t. háziurunk (vagy háziasszonyunk) életnapjai ezentúl is. Teremjen utján csupa rózsa, a töviseket ne érezze, s leljen sok hű jó barátira s még több tisztelőre, kik szívből ohajtsák mint mi, hogy: Éljen boldogul sok számos éven át! Éljen!

Deczember hó 9-én.

A nagy természet s az emberi élet csupa változatosság, csupa ellentét: a komoly tél után jön a vig tavasz, éj után korány, borura derű, és így tovább. Tudja-e a tisztelt társaság, micsoda napon jöttünk mi ma itt össze? Nézzenek csak a kalendariomba, és borzadalommal fogják ott olvasni, hogy ma szent Leokádia napja van! de mi nem azért jöttünk ma itt össze, hanem azért, mert erre következik Judit, a mi tisztelt háziasszonyunknak neve napja, kit a mindenható, családjának és mindnyájunk örömére még sokáig éltesen!

Cz. J.

Gyermektelen házaspárnál.

A mi kedves házigazdánk és még kedvesebb neje ma egybekelésök tizedik évnapját ülik; de ha azt hiszik, hogy én nekik most valami nagyot mondok, igen nagyon csalatkoznak, mert az egész, mit nekik kívánok, csak gyerekség!

Cz. J.

Karácson estéjén.

Ma testesült a szeretet magasztos elve, most ez ünnepélyes perczen szálljon át ez elv kebleinkbe. Lehelje belénk a testvériség, barátság, a szerelem szűzies tiszta érzetét, hogy mintegy egyesült kiáltás hangozzék sziveink mélyéből: Éljen köztünk s bennünk a legnemesebb érzet, a barátság! Éljen!

Deczember 26-án.

Összejöttünk, de bizonyossággal nem tudjuk: a barátságos összejövetel volt-e csupán a cél, vagy pedig valamely családi ünnepélyben veszünk egyszersmind részt? Hallottam ugyan fülhegygyel, hogy ma a háziur nevenapja volna, de én azt nem hiszem. A magyarországi naptárban két István találtatik: az egyik szent István, augusztus 20-ikán; a második István martir, mai napon. Ha az embernek olyan kedves felesége van, mint a mi Pista barátunknak, az nem lehet martir, mert bármi baj érje az életben, angyali neje szerelmével őt bőven karpótolja. Különben akár van Pistának ma nevenapja, akár nincs, éljen ő is, meg kedves neje is sokáig!

Cz. J.

Sylvester estéjén.

Az év lemulik, örömünk, bánatunk feledve lesznek, új tér nyílik előttünk, köddel borús láthatár térül szemünk elé. Adja Isten, hogy kik együtt töltjük itt ez év végperceit, boldogságot leljünk a ködfátyol alatt s oly meglegegedetten, vidáman fogadjuk a jövő év búcsúcsókját, mint azt most tesszük. Leheljen minden év ezer s ezer örömet sziveinkbe, egy szóval, szeretve, tisztelve, gond s baj nélkül: Élünk!

NÉMET FELKÖSZÖNTÉSEK.

(Toaste und Trinksprüche.)

Kreislauf.

Aus der Traube in die Tonne,
Aus der Tonne in das Fass,
Aus dem Fasse d'rauf, o' Wonne!
In die Flasche, in das Glas.
Aus dem Glase in die Kehle,
In den Magen, durch den Schlund,
Aus dem Blute in die Seele,
Und als Wort dann in den Mund.
Aus dem Worte etwas später
Formt sich ein begeistert Lied,
Das durch Wolken in den Aether
Mit dem Menschenjubil zieht.
Und im nächsten Frühling wieder,
Senken sich die Lieder fein
Auf die lieben Reben nieder —
Und sie werden wieder Wein.

Kaligula der Kaiser,
Bekanntlich ein Tyrann,
Der hat einmal im Trunke
Den tollen Wunsch gethan:
Ach hätten meine Römer

All' einen Kopf zugleich,
 Dann könnt man alle köpfen —
 Mit einem einz'gen Streich!
 Und so, wie einst der Kaiser,
 Thu' ich den Wunsch hier kund
 Ach hätten alle Mädchen
 Nur einen einz'gen Mund,
 Dann könnt man alle küssen —
 Mit einen einz'gen Kuss!
 Indess man so mit unter
 Viel Zeit verbusseln muss.

(Bei einer Hochzeit, wo auf das Wohl des
 Brautpaares aus einem kleinen zierlichen, mit Wein-
 laub umwundenen Fasse von einem Gaste ein Toast
 dargebracht wurde, fügte er noch folgende Verse
 hinzu:)

Und nochmals wie der Kaiser,
 Thu' ich den Wunsch hier kund:
 Zum Teufel mit den Gläsern,
 Die Flasche an den Mund;
 Zum Teufel mit den Flaschen
 Und von dem Fass den Spund,
 So lasst mich einmal trinken:
 Hoch, Euer schöner Bund!

Im Arme die Kraft,
 Im Haupte der Geist,
 Der sinnet und schafft,
 Und rastlos stets kreist.
 Auf der Zunge das Wort,
 Im Herzen der Wunsch!
 Der Frohsinn am Ort,
 Im Glase der Punsch!
 Auf all' diese Flammen,
 Die Gläser zusammen!

Ich bin der allerbeste Wirth
 Und lad' Euch hiemit manierlich,
 Das bei mir frohes Leben wird.
 Zu bunter Runde hold und zierlich,
 Ich bring' Euch meinen Herzensspruch
 Mit diesem lockend vollen Glase:
 Das Leben ist ein schwierig Buch,
 Man lernt's verstehen erst unterm Grase;
 Wir woll'n indess das Buchstabiren
 Mit Lied und Wein und Kuss probiren.

Es leben die entfernten Freunde,
 Dies Glas soll ihnen billig sein.
 Es leben gleichfalls uns're Feinde.
 Doch fern von uns und ohne Wein!

Was nicht zu lieben und trinken gelernt,
 Das sei aus unserem Kreise entfernt!

Es lebe Liebe, Wein und Scherz
 Dabei ein unverfälschtes Herz!

Es soll dies erste Glas mit Wein
 Der Grund von hundert andern sein!

Wie's nun ist auf Erden
 Also soll's nicht sein,
 Lasst uns besser werden,
 So wird's besser sein.

Zum letztenmal noch ein Glas voll Wein,
 Auf fröhliches Wiederzusammensein!

Wer liesse nicht gerne den Schönen
 Ein jubelndes Vivat ertönen?
 Drum füllet die Gläser mit Wein!
 Die Schwarzen, die Blond'en, die Braun'en
 Und haben sie manchmal auch Launen
 Sie leben! trinkt aus und schenkt ein!

Wie möcht's um Mannes Wirthschaft steh'n,
 Müsst er allein durch's Leben geh'n?
 Was wär' wohl ohne Weib das Haus?
 Ja, was wär' unser Festtagsschmaus?
 Verödet wär' die reichste Flur,
 Zu keiner Freude schlug die Uhr;
 D'rum der ist Luther's Urtheil werth,
 Der nicht die Frauen liebt und ehrt!
 Wo bliebe denn der gute Klang,
 Von dem so herrlich Schiller sang,
 Wenn wir in unser'm Tafelrund
 Der Frauen Lob nicht thäten kund?
 D'rum, wer gehört zur Männerzahl,
 Der greife mit mir zum Pokal!
 Vergönnt das Wort mir ungestört,
 Erfasst's, begreift's, behaltet's, hört:
 Die holden Blumen! — aber halt! —
 Dies Gleichniss wär' wohl gar zu alt;
 Auch trät' den Frauen es zu nah',
 Die schönsten Blumen welken ja.
 Und nähm' ich nichts als Rosen an!
 So sind doch immer Dornen d'ran!
 Klatschrosen sind auch eine Sorte!
 Drum weg mit diesem garst'gen Worte!
 Die Sterne drum — ein bess'res Bild —
 Sie glänzen hell, sie strahlen mild!
 Die Sterne, die so freundlich, hold,
 Auf blauem Grund, in reinem Gold,
 Hoch an des Mannes Himmel glüh'n,

Ob Wolken auch darüber zieh'n,
 Die durch des Lebens Nacht und Wahn
 Ihm freundlich leuchten auf der Bahn,
 Und, nach des Tages Sonnenbrand,
 Wie Boten aus dem Friedensland,
 Am Abend immer treu und klar,
 Ihn grüssen an dem Hausaltar;
 Die heute auch in unsern Reih'n
 Dem Festtag seinen Glanz verleih'n,
 Die Frauen sind's — wer zweifelt noch?
 Den Frauen unser Lebehoch!

SZINNYELV.

Nemcsak virággal, de szinnel, még pedig virág-, szalag-, ruha- sat. szinnel is lehet gondolatokat közzélni, azért minden színnek meg van jelentősége; nevezetesen:

Fehér. Egyedül az ártatlanság s tisztaság jelképe. Fehér és bíborvörös. Hő szerelem és őszinte barátság.

Fehér és fekete. Szébb jövő reménye. Távollevő szerelmeseknél édes viszontlátás s hűtlennél vigasztalás reménye.

Fehér és gesztenyeszín. Megelégedettség, szerelem nélküli hajlam.

Fehér és hamuszín. Vágy az imádott birtoka után és szűziesség.

Fehér és kék. Udvariasság és szerelembeli eszélyesség.

Fehér és pipacs-vörös. Merész szerelem, földöző barátság.

Fehér és sárga. Kiolthatlan szerelem.

Fehér és violaszín. Szerény követelmények.

Fehér és vörös. Szerelmi boldogság, teljesült remények.

Fehér és zöld. Reményteljes tiszta szerelem.

Fekete. Egyedül: gyász, levertség. Ugyazint: özvegység, okosság, ingathatlanság jele.

Fekete és hamvas, Lassan múló fájdalom, jobb sors reménye.

Fekete és kék. Képmutatás, ármány.

Fekete és sárga. Más boldogsága fölötti irigykedés. De bú is.

Fekete és testszín. Változhatlan szerelem.

Fekete és burnótszín. Mély fájdalom, a kétségbeeséshez közelítő bú.

Fekete és vörös. Boszúvágy.

Fekete és zöld. Remény, hogy a ború derűre változik.

Kék. Egyedül: állandóság, hűség, hit, szépség, barátság színe.

Kék és bíborvörös. Szerencse a szerelemben, okos élvezete a szerelem örmeinek, hallgatagság.

Kék és gesztenyeszín. Lemondás, megnyugvás a sorsban.

Kék és hamvas. Veszély, szerencsétlenség, elvesztett szerelem — barátság.

Kék és sárga. Üldözött szerelem.

Kék és testszín. Erkölcösség, öröm a kedves jelenléte fölött.

Kék és violaszín. Hallgatagság mások szerelmi titkaira nézve.

Kék és vörös. Megelégedettség a szerelemben aratott győzelem miatt.

Narancsszín. Egyedül: rokonérzelem, finom magaviseletet jelent.

Narancsszín és fehér. Szerénység.

Narancsszín és fekete. Megtagadott rokonérzelem, bizalom fölötti gyász.

Narancsszín és hamvas. Álszégény.

Narancsszín és kék. Finom tapintat szerelmesek irányában.

Narancsszín és vörös. Könnyű győzelem.

Narancsszín és zöld. Sikertelen remény.

Rózsaszín. Egyedül: kedvesség jelképe.

Rózsaszín és fehér. Kedves ártatlanság.

Rózsaszín és fekete. Fősvénység.

Rózsaszín és hamvas. Béketűrés, nyugalom a szerencsétlenségben.

Rózsaszín és kék. Forró vágy hú szerelemre.

Rózsaszín és sárga. Epedés, hizelgés szives fogadása.

Rózsa- és violaszín. Ömlengő szerelem.

Rózsaszín és zöld. Bátorság.

Sárga. Egyedül: féltékenység, büszkeség, irigység és szerelembeni siker jelképe.

Sárga és hamvas. Sok küzdéssel nyert s gyöngédén, féltékenyen ápolt szerelem.

Halvány sárga: Megváltoztatott életirány.

Violaszín. Egyedül: elérhetlen vágyak, csalatkozott remények jelképe.

Viola- és gesztenyeszín. Ingatagság a szerelemben.

Violaszín és hamvas. Füláldozó szerelem.

Violaszín és sárga. Tiszteletlenség, rangvadászat.

Violaszín és vörös. Ritka szerelem.

Vörös. Egyedül: Szerencse, öröm és szerelem színe.

Vörös és gesztenyeszín. Elcsüggedt remény és kimerült lelkierő, lemondás a hedvesről.

Vörös és hamvas. Magasztos, nemes érzelmek, és tárgyak utáni vágyakodás.

Vörös és sárga. Epedő szerelem.

Vörös és testszín. Visszavonultsági hajlam.

Vörös és zöld. Ifju, csüggedetlen merészség.

Zöld. Egyedül: Remény, bőkezűség, megelégedettség jelképe.

Zöld és hamvas. Elvesztett ifjuság, szerelmi kín.

Zöld és sárga. Erzéketlenség, fősvényesség.

Zöld és testszín. Tiszta, önzetlen szerelem reménye.

Zöld és violaszín. Szerelmi öröm, baráti részvétel.

VIRÁGNYELV.

Abrutürömf. Gürtelkraut. — Rendületlenül hiszek szerelmedben.

Ádámalma. Adamsapfel. — Ne engedj a csáboknak, s őrizd meg szived tisztaságát.

Ádáz. Gleisse. — Nem kell ám minden csekélységen fölindulni.

Adónis (Hérics). Adonis. — A győzelem tied! Ki állhatna ellent neked?

Áfonyavirág. Heidelbeerblüthe. — Mindenem tiéd, te bírod éltetmet, szívem- s szerelmemet.

Agárkosbor. Pickelhäring. — Én megvédek.

Ágave. Agave. — Mindig oly forrón, oly osztatlanul fogsz-e szeretni engemet?

Aggófű. Kreuzwurz. — Kédkedel hí szerelmemről? Légy nyugodt! E szív csak érted él, vagy megszakad.

Akánt. Akant. — Fel fogod találni másutt mit szerelemben hasztalan keressz.

Ákászlevél. Akazienblatt. — Te titokban teszed a jót, szived nem sovárog a világ hálája után — öntudatod adja meg boldogságodat.

Ákászvirág. Akazienblüthe. — Mikor üt a boldog viszontlátás órája?

Áldottfü. (Papafü). Cardobenedickten. — Még minden tervem dugába dőlt, csak most — most segít az Isten.

Álmajalevél. Apfelblatt. — Amikor kívánod.

- Almafavirág.* Apfelblüthe. — Szerelmem nem győzheti le hidegségedet?
- Aloélevél.* Aloéblatt. — Bár vész és nyomor dühöng szívem egén, s a bős világra csatára száll velem, tiéd szívem, életem, mindenem, — te szende, tiszta tulvilági lény.
- Aloévirág.* Aloéblüthe. — Amit álmaim tündekepei rebesgetnek, hogy szived, szerelmed enyim — teljesül-e az?
- Amaranth.* (*Bárting.*) Amaranth. — A sír boros hazáján túl is érted lángol hű szerelmem.
- Amarillis.* Amarillis. — Szépséged elbájol, de szived hidegsége visszasztatit.
- Ananász.* Ananas. — Amily ritka, oly édes a te csókod.
- Angelika.* Angelika. — Szívem már nem szabad, én választottam.
- Anemone.* (*Kököröcsin.*) Anemone. — Kimondhatlan kínok emésztik szívemet, melyet csak az édes remény köt az élethez.
- Anisvirág.* Anisblüthe. — Szépséggel nem kérkedhetel, de kedves modorod mindenkiel meg fog kedveltetni.
- Aranyos ritkaréj.* Goldruthe. — Fékezsd csacskságodat, vést hozasz reánk.
- Aranyvirág.* Goldblume. — A legszebb, legnemesebb jutalom legyen tiéd — szerelmem.
- Árpakalász.* Gerstenähre. — Türed békével a sors csapásait.
- Árnő.* (*Ebnyelv.*) Hundszunge. — Szabadságomat meg fogom tudni őrizni, kényszerítettetni nem hagyom magamat.
- Árvalányhaj.* Reihergras. — Oh ne hagyj magamra kinaimmal.
- Aster.* (*Gerepcsin.*) Aster. — Hűségem kötelékét a halál sem bontja föl.

- Auricula.* Aurikel. — Szerénységed varázserővel vonz körödbe.
- Babér.* Lorbeer. — Füláldozásod, szerelmed, legyen jutalmazva. Vedd érte szívem- s lángszerelmemet.
- Babvirág.* (*Paszuly.*) Bohnenblüthe. — Midőn nem is gyanítod, melletted vagyok; oh, hisz szerelmem mindenüvé követ, kísér.
- Bakkfü.* Bockskraut. — Ne lépd át az illem korlátait! Büszke önérelem vissza fog oda utasítani.
- Baktövismérga.* Tragant. — Hideg udvariasságnál egyébre nem számolhatok nálad?
- Baltaczim.* (*Szamárhere.*) Esparsette. Süssklec. — Szerelmed fűszerezte pillanatira fogok csak emlékezni életemnek.
- Balsamtermő nyárfalevél.* Balsampappelblatt. — Erény és szépség sugárkoronája körzi homlokodat.
- Baracklevél.* Aprikosenblatt. — Szerelmem tiszta lángja érted lobog.
- Barackvirág.* Aprikosenblüthe. — Ne légy komor, szived ne emészsze a bú, hisz szerelmem boldogít.
- Barátságfü.* Karthäusernelke. — Néma leszek mint a sír.
- Barcsakánt.* Bärenklaue. — Szellemed magas röptét nem bírom követni.
- Bárting.* l. *Amaranth.*
- Bársönyka.* (*Csákos Amaranth.*) Fuchsschwanz. — Légy vigyázó! Az álnokság titkod vadászsza.
- Bárzsing.* Wilde Münze. Varázsod kelte föl tétlen-gemből életre.
- Bazsal.* (*Pünkösdi rózsza.*) Pfingstrose. — Szerelmed forró, de rövid ideig tart.
- Bazsálikom.* Basilikum. — Ne légy oly tartózkodó; jöjj közelembé és tanuld ismerni szívemet.
- Beléndek.* (*Bolondító csalmatok.*) Bilsenkraut. — Szívem fáj!
- Belladonna.* (*Maszlagos nadragulya.*) Tollkirsche. — Nem hiszek merész szavaidnak, szived álnok és ledér.

- Berkenye.* Arolsbaum. — Csak te tetszel nekem, te vagy kedves, legalább nekem vagy az.
- Bervény (Örökzöld).* Immergrün. — Érzelmeim irányodban soha sem változandnak.
- Betonika (Sebfi).* Betonika. — Szerelmed nélkül életem sivár puszta.
- Bikkfalevél.* Buchenblatt. — Együgyűségeddel nem bírod fölfogni mély szenvedélyemet.
- Bikkfalevél (fehér) Fehér (gyertyánfalevél).* Weisbuchenblatt. — Ne légy oly tolakodó, én a szerénységet becsülöm.
- Bikkfalevél (vörös) (Erdei bikkfalevél).* Rothbuchenblatt. — Szíved rideg, kemény, mint az ércz.
- Birsfavirág.* Quittenblüthe. -- Habár megvetsz s guny jutalmam, szerelmem mégis csak érted ég.
- Bodzavirág.* Hollunderblüthe. — Vidíts föl, oly rossz hangulatban vagyok.
- Bogács.* Distel. — Hideg gunyod sebzí szívemet.
- Boglárvirág. (Szíronták).* Hahnenfuss. Ranunkel. — Minden simaságod daczára kirí belőled a csalfa ördög.
- Bojtvirág.* Erdkraut. — Távozom, mert jelenlétem rád nézve kellemetlen.
- Bojtorján.* Klette. — Hü ragaszkodás dicséretet érdemel, de amit te mutatsz irányomban — annak tolakodás a valódi neve.
- Bokros palánka.* Ziegenbart. — Légy jókedvű, vidám, mint enyegő gyermek.
- Boldogasszony tenyere.* Mariendistel. — Adja Isten, hogy sejtelled teljesüljön.
- Bolondító csalmatok* lásd *Beléndek.*
- Borbolyavirág.* Berberitzenblüthe. — Te akarod — s így meglesz.
- Bordalap. (Köruta.)* — Frauenhaar. — Vedd ezt hüségem zálogául.
- Bordamag.* Laserkraut. Félek, hogy a küzdelem el-

- figyaszítja erőmet, s hogy a sok csapás sulya alatt összeroskadok.
- Borcserjelevél. (Farkasboroszlány.)* Pfefferbaumblatt. — Szavaid csipősek, de igazak.
- Boróka virág.* Wachholderblüthe. — Légy védőm, oltalmadra szükségem van.
- Borostyán.* Epheu. — Nincs a földnek oly hatalmas, mely te töled elszakasztna.
- Boroszlány.* Seidelbast. — Szép vagy, de csalfaságod, ledérséged bosszant.
- Borzas menta.* Pfeffermünze. — Ne hirtelenkedjél, szélességgel mindent elronthatsz.
- Borsóvirág.* Erbsenblüthe. — Nélküled elvesztem, hisz ha reád nem támaszkodhatom, elsodor a kinkok viharja.
- Borvirág. (Haromag.)* Rebendolde. — Nem kincs, nem gazdagság, szerető szív boldogíthat csak engemet.
- Borzas rózsza.* Moosrose. — Arczodon a szerénység rózsahajnala dereng.
- Boszorkány. (Jósbanya.)* Alraun. — Hihetek szavaidnak?
- Burgonyavirág. (Csucsorka.)* Kartoffelblüthe. — Titokteljes jótéteményeid öntudatodban hálálják meg magukat.
- Buzakalász.* Weizenähre. — Angyali jószágod bámulom.
- Buzavirág. (Imola.)* Kornblüthe. — Egyszerűség, szendéséged tesz kedvesé.
- Büdöske. (Haláltvirág.)* Stinkblume. Todtenblume. — Fuss előlem, én szerencsétlenséget hozok reád.
- Bürök.* Schirling. — Oly szilárd-e szerelmed, hogy ha kell — a halált is kiállod értem?
- Czámoly. (Körömméreg.)* Aglei. — Légy erős és elég merész megküzdni bármivel.
- Czédruság.* Zedernzweig. — Miért e lenéző büszkeség?
- Czeltis.* Lotos. — Az est hűségben, ha majd magunk leszünk — akkor!

- Czenk. (Ebhal.)* Alant. — Szivem meghidegült iránnyodban.
- Cziczfarkfü.* Schafgarbe. — Az egyenes ut legbiztosabban vezet célhoz.
- Czipruslomb.* Zypressenlaub. — Sirom fölött hullass egy bánatkönyüt — nyugalmamért.
- Czitromfü. (Moosnelke.)* Zitronenmelisse. — Habár a sors keze körödből elüszött, te vagy álmaim képe, szivem szerelme, egymagad.
- Czitromlevél.* Zitronenblatt. Ily kint mért nyujtasz nekem?
- Czitromvirág.* Zitronenblüthe. — A fájdalom örömmé lön.
- Csákos amaranth, l. Bársonyka.*
- Csalán.* Brennessel. — Ne jöjj közelembé, vakmerőségedért keserűn laknál.
- Csalma.* Türkenbund. — Sziveink egybeforrtak, csak a halál választhat el bennünket egymástól.
- Császárkorona. (Halku koronás.)* Kaiserkrone. Csak neked hódolok meg.
- Csenq.tyülke. (Harangvirág.)* Glockenblume. — Szeretném, ha az egész világ tudná, mily boldog vagyok, hiszen te szeretsz.
- Cserfalevél. (Tölgyfalevél.)* Eichenblatt. — Bizalmad legyen oly erős, miként a bérczi tölgy, melynek lombja közt susog az esti szél.
- Cseresnyelevél.* Kirschenblatt. — Remélhetek viszonzásra?
- Cseresnyevirág.* Kirschenblüthe. — Szivem első szüz-éreményét hozom neked áldozatul.
- Csészepörcz.* Nagelkraut. — Erős leszek! szerelmed, bizalmad erőt ad.
- Csészeszárny.* Kreuzkraut. — A távolban sem feledd el soha, hogy szerelmem osztatlanul tiéd.
- Csicsóka. (Napraforgó.)* Sonnenblume. — Vágyam egy szebb, egy nemesebb hon felé ragad, a dicsőség honába. Fogsz-e oda is követni?

- Csikorka.* Gnadenkraut. — Reád nem neheztelhetek soha.
- Csillagfüz.* Lucine. — Hasztalan sohajtok? Egy szavad sincs fájdalom enyhítésére.
- Csillagszegfü.* Bartnelke. — Szép szemed, két lehullott árva csillag.
- Csipkebokorrozsa.* Dornröschen. — A világ ezer akadályt gördít elélem, s én mégis kimondhatlanul szeretlek.
- Csodafa. (Maszlagos redősirom.)* Stechapfel. — Kaczerőségod nem gyakorol rám varázserőt.
- Csucsor. (Jerikói loncz.)* Je länger, je lieber. — Minél tovább éldelem szerelmed édes kéjét, annál nehezebben esik a válás.
- Csucorka, l. Burgonyavirág.*
- Csucsorvirág. (Zolna.)* Nachtschatten. — Ha az éj leszáll, sötét palástja elborítja a földet. — Elvárlak.
- Cstürlő. (Ruta.)* Raut. — Az elválás kinos pillanata közelg.
- Daravirág.* Hungerblümchen. — Sok irigyem van, s ez megfejt mindent.
- Démutka. (Kakukfü.)* Thimian. — Érted a halált is elég erős leszek eltűnni.
- Dicsőfü. (Szigoráll.)* Ehrenpreis. — Néha egy pillanatot határoz életünk fölött, azért ne hadd elsikamlani az időt hasztalanul.
- Dinnyehibik.* Wetterröschen. — Oly rövid időre? Oh maradj, maradj még itt.
- Dinnyevirág.* Melonenblüthe. — Szerelmed kincscsel fölé, s jutalomra számíthat.
- Diófalevél.* Nussbaumblatt. — Kivánságod tulzott.
- Dohánylevél.* Tabakblatt. — Megszűnsz szeretni? — Lehetséges az?
- Dohányvirág.* Tabakblüthe. — Nem születés és rang, szerelem ad a nőnek hazát.

Dúdafürt. Blasenbaum, Linsenbaum. — Mindent jóvá teszek.

Dudva. Unkraut. — Megvettette élni kín.

Fbhal, lásd; *Czenk.*

Ebnyelve, lásd: *Árnő.*

Ecetszömcörce. Färberbaum, Gärberbaum. — Ugy el vagyok foglalva, hogy egy pillanatom sem szabad.

Egerfaleél. Erlenblatt. Szépségednek meghódol mindenk.

Égő szerelem. (*Mécsvirág.*) Brennende Liebe, Lichtroschen, Feuernelke. — Szivem szerelme csak érted ég s lángja soha — soha sem aluvand el.

Egresvirág. Stachelbeerblüthe. — Gonyolásod sért.

Ekegát. Hauhechel. — Megboszulom magam.

Eleczeke. Bitterklee. — Mi kín tőled elválnom; fájdalma oly nagy, hogy ki nem mondhatom! Hisz ha téged elvesztlek — elvesztem éltetemet, boldogságomat.

Életfa. (*Tujafa.*) Lebensbaum. — Csak mióta láttalak, élek, azóta nem mondhatom, hogy ohajtom a halált.

Endivie katáng. (*Katáng.*) Endivie. — Inkább a halált, mint kívüled mást választani.

Eperfaleél. Maulbeerblatt. — Hajolj a szóra, légy jó és engedelmes.

Erdei bikkfaleél, lásd: *Bikkfaleél vörös.*

Erzike. Sinnpflanze. — Nagyon érzékeny vagyok ám, a legcsekélyebb bizalmatlan szó fáj szívemnek.

Estike. Nachtviole. — Szerényen, elvonultan élek, nem gondolva a világgal; minden boldogságom te vagy és szerelmed.

Ezerjófű. Diptam. — Távozzál! Keblemen nem virul számodra a szerelem virága.

Fagyalka. Liguster. — Oly rosszul áll az utánzásí vágy, légy önállóságodra büszke.

Fagyal kukoriczavirág. Preiselbeerblüthe. — Légy vidám, hisz én közeledben vagyok.

Fagyöngy. (*Gimobr.*) Mistel. — Érdek köt hozzám és nem szerelem.

Fahéjrózsa. Zimetrose. — Nem — nem lehet! nem szabad!

Fájlinka. Goldlack. Gelbe Levkoie. — Minden, amit a te kezéd nyújt nekem, kincs, édes angyalom.

Fájvirág. Balsamine. — Oly szép vagy, körülsgározva hit, remény, szeretet fényesillagítól.

Fanzar. Lycium. — Az idő nincs oly igen messze.

Farkasboroszlány. l. *Borcserjeleél.*

Farkasgégevirág. (*Likasir.*) Osterluzei. — Szabad nyiltan megvallanom szerelmemet.

Faskaszőlő. Einbeere. — Csak azt szerethetem, ki meg akar érteni és megért.

Fehér gyertyánfaleél, l. *Fehér bikkfaleél.*

Fehér nyárfaleél. (*Topoly.*) Silberpappelblatt. — Rővid álom volt számomra szerelmed, melyből keserűen ébresztett föl hitszegésed.

Fenyőág. Fichtenreis. — A kín ne dulja szivedet, légy vidám; hisz int a távolból szép arany reménysugár.

Fodormenta. Krausemünze. Egy kis féltékenységgel a szerelmemhez; de vigyázz, hogy tulzová ne légy a féltékenységekben.

Fokhagyma. Knoblauch. — Megvetlek.

Folyóka. Winde. — Szerelmem rózsaláncaival vagyok hozzád csatolva; — csak veled élhetek, nélkülöd — meghalok.

Földeps. Tausendguldenkraut. — Ha kincs és nem szerelmem a boldogságod, úgy egymásé soha sem lehetünk.

Földiepervirág. (*Szamócavirág.*) Erdbeerblüthe. — Szép napok, szép jövő reménye ringat karjaiban.

Fügefaleél. Feigenblatt. — Kebled legmélyebb szentélyébe zárd szerelmedet, mint legédesebb titkodat.

Fülfű. Blattlose. — Meghallgatod ugy e mentségemet!

- Fülvirág.* Bärenöhrlein, Flussblume. — Mindent értek. . . . tudok.
- Fünyüg.* (Kösöny.) Flachsseide. — Kerüld a rosz társaságokat, és óvd meg szíved tisztaságát.
- Füstike.* Erdrauch. — Adj gyógyulást, szívem bánata elhervaszt.
- Füszál.* Grashalm. — Mindenben engedek, oly engedelmes vagyok, mint a gyermek.
- Fütej.* Guldensee. — Megelégszel velem?
- Füzbaroka.* Weidenkätzchen. — Ugy legyen.
- Füzény.* Weiderich. — Légy szótartó.
- Füzfalevél.* Weidenblatt. — Oh ne vess meg, hisz én is bírok érző szívvel, melynek minden dobbanása tiéd.
- Füzkin.* Weidenröschen. — Az engedékenység szép erény, s maga magát jutalmazza.
- Galagonya.* Hagedorn. — Könnyelműség elriaszt körödből.
- Galambóc.* Eisenkraut. — Nyujtsd jobbodat, legyen béke közöttünk, és feledjük a multat.
- Gaz.* (Gyom.) Unkraut. — Válaszolok, csak légy türellemmel.
- Georgína.* (Györgyike.) Georgine. — Szép vagy és büszke, félek közeledbe jönni, nehogy hidegséggel viszonzd lángoló szerelmem nyilatkozatát.
- Gerely.* Geranium. — Oh ne szeress mást, csak engem, ne birja más szívedet csak én.
- Gerepcsin,* lásd: *Aster.*
- Gesztenyelevél.* Kastanienblatt. — Vajha a jövő oly szép volna, mint a jelen!
- Gesztenyevirág.* Kastanienblüthe. — A szemérmesség szép erény, kivált ha oly szép testben honol, mint a tiéd.
- Golgotavirág.* Passionsblume. — Türed erős lélekkel a sors viharjait, higgy s remélj egy szebb, derűsb jövőt — és szeress hiven engem.
- Gólyahír,* (mocsári) (Pongyola pitypang.) Butterblüm-

- chen, Dotterblümchen. — A szerelem minden fogékony kebel virága.
- Gránátvirág.* Granatblume. — Már visszavonás dúlja gyöngéd frigyünket?
- Gyászszikkanttyú.* (Sikkanttyú.) — Scabiose. Sternkopf. — Oh mit rejt méhében számomra a sötét jövő? bánatot, vagy boldogságot?
- Gyímbor,* lásd: *Fagyöngy.*
- Gyom,* lásd *Gaz.*
- Gyopár.* (Vasvirág.) Immortelle. — A szerelem, legyen évek, vagy pillanat műve, örök! . . . s ha változik, nem volt szerelem soha.
- Gyöngyvirág.* Maiblümchen. — Régen epedez éretted szívem, viszont szerelmed harmatja után sovárogván.
- Gyökönke.* Baldrian. — Neheztelsz még reám?
- Gyömbér.* Ingver. — Igazán, tiszta szívből szeretsz?
- Györgyike,* lásd: *Georgína.*
- Gyűrűfü.* Kellersals. — Maradj hű.
- Gyűrűvirág.* Ringelblume. — Szívesen felejtetek, ha javulsz.
- Gyűszűvirág.* Fingerhutblume. — A szorgalom, egyike a legszebb tulajdonoknak, s nálam méltánylásra talál.
- Hagymavirág.* Zwiebelblüthe. — Ügyetlenségemmel talán kellemetlenséget okoztam?
- Haldévirág,* lásd: *Büdőske.*
- Hamvas szedervirág.* (Szeder.) Brombeerblüthe. — Ha néha megbántottalak is, ugy-e, te elfeledted, és ismét szeretsz?
- Hanga.* Haidekraut. — Nem hizelgés, őszinteség szól szavaimból.
- Haramag,* lásd: *Borvirág.*
- Harangvirág,* lásd: *Csengetyüke.*
- Haraszt.* Farrenkraut. — Oly pusztá nekem az élet nélküled; rideg magány, melyet csak jelenléted varázsol édenné.
- Háromszínű viola.* Stiefmütterchen. — Oly mostoha

- a sors, nem ápolja, üldözi szerelmünket, s ah —
 én mégis csak téged szeretlek,
Hársfalevél. Lindenblatt. — Szerelmem tiszta érzetét
 ne gunyold; ne mondd kéjmámornak legszentebb
 érzetemet.
Hársfavirág. Lindenblüthe. — Im tettem megmutat-
 ták, hogy önzés nélkül szeretlek, s hogy lelkem
 nem kéjszóvár.
Halkotu. Kronenblume. — Fellengző ne légy vágya-
 idban.
Hatku (koronás), l. Császárkorona.
Havasi rózsza. Alpenröschen. — Édes hazám, be mesz-
 sze a határod, hol babámat kebelemtől elzárod! —
 Lelkem vágyik, sohajtok, de hiába, mint madár
 nem repülhetek karjába.
Herics, l. Adónis.
Hímcsuk. Speerkraut, Kriegsbume. — Bűnös vagyok.
Hindr. (Omoly.) Meergras. — Elhagytál hűtlenül? Ám
 legyen! Nem átkom, szerelmem kíséren élteden át.
Hóla. Schneeball. — Hasztalan sovárgok viszont-
 szerelmed után? szíved örökké hideg marad irá-
 nyomban.
Holgyomál. Habichtskraut. — Add meg mindenkinek
 a magáét, ne csökkentsd más érdemeit miattam.
Hortenzia. Hortensie. — Könnyelműbb vagy, semhogy
 érzelmed igaz, benső lehessen.
Hülláng. Götterblume. — Nem merem szerelmemet
 megvallani neked, ki nem lehetsz e föld szülőttje.
Hunyor. Nieswurz. Légy boldog vele szerelmem által.
Ibolya. Veilchen. — Titok leple fődje szövetségün-
 ket; lesz idő, amidőn bátran megvallhatjuk a vi-
 lág előtt.
Imola, l. Buzavirág.
Iringó. Mannstreue. Brachdistel. — Szeretni és sze-
 retni közt nagy a különbség! Más szeretek, mint
 barátomat, de téged — téged jobban szeretlek élt-
 tem-, üdvömmel.

- Izóp.* Isop. — Okosan használd föl, s vigyázva a
 körülményeket.
Izzény. Hitzblümchen. — Aki mer, csak az nyer.
Jácint. Hiazinthe. — Becsüllek mint igaz barátomat,
 de nem szeretlek még; talán idővel remélhetsz.
Jalap. Jalappe. — Vigyázz, hogy meg ne lepjenek.
Jázmín. Jasmin. — Csendes magányban veled élhetni
 legforróbb ohajom.
Jávorfalevél. Ahornblatt. — Habár a harag lángja ég
 arczodon, mégis szép vagy.
Jávorfavirág, l. Jávorlevél.
Jegenyefág. Tannenreis. — Gyászboru ül szívemen;
 hisz engem már nem szeret az én kedves rózsám
 galanzomb.
Jenezster. Pfiemenkraut. — Ha megteszed, jutalomra
 számíthatsz.
Jerikói lencz, l. Csucsor.
Jósbanya, l. Boszorkány.
Káka. Binse. — Ne légy oly makacs és hajthatatlan.
Kakastaréj. Hahnenkamm. — Veszekedő természeted
 nem tetszik.
Kákolya. Pestilenzwurz. — Tetteid mutatják meg.
Kaktusz. Kaktus. — Ily forrón, ily hiven, csak egy-
 szer lehet szeretni.
Kakukfű, l. Démutka.
Kalapos szattyu. Hufattig. — Én igazságot adok neked.
Kálmos. Kalmus. — Kiméld magadat az én kedvemért.
Kamélia. Kamelie. — Ohajod minden igyekezeted da-
 czára sem fog soha teljesülni.
Kanaláj. Taubennessel. — Nem vagy érdemes szerel-
 memre — távozzál!
Kankalin. (Tavaszi.) Schlüsselblume. — Oh nyiss
 utat előttem szivedhez.
Kankalin tavaszika. (Kökörítés.) Himmelsschlüsselchen.
 Éltem édenébe szerelmed vezérlett.
Kapor. Dillkraut. — Ennyi erőt nem tettem föl ben-
 ned.

- Kassai rózsá.* (Konkoly rozsos.) Sammetnelke. — Sima szavaidnak nem hihetek.
- Katáng,* lásd: *Endrúie katáng.*
- Kávévírág.* Kaffeebüthé. — Sok vetélytársad van, küzdj velük.
- Kecskerágó.* (Papsüveg) Pfaffenkäppchen. — A világ oly igazságtalan irányban, mindenki üldöz.
- Kendervírág.* Hanfblüthe. — Semmi érdeket sem ébersztél bennem, sőt mondhatsz, terhemre vagy.
- Kétiksz repkény.* Gundelrebe. — Jó gazdasszony leszel belőled, takarékos leszel és háztartó.
- Kigyónyelv.* Natterzünglein. — Ne higgy a rágalom szavának, légy meggyőződve, hogy lelkem tiszta, mint a lilium.
- Kikerics.* Herbstzeitlose. Zeitlose. — Ti boldog idők, mi hamar eltűnőtek! — Csak a kín és fájdalom maradt meg emlékül.
- Kissarfűtej.* Wolfsmilch. — Mit vétettem ellened, hogy annyira üldözöl?
- Komlóvírág.* Hopfenblüthe. — Bánatom csak karjaid közt enyülhet.
- Konkoly rozsos,* l. *Kassai rózsá.*
- Kontyvírág.* Aaronstab. — Vallásosságod annyira meghatotta szívemet, hogy, ki gyermekeveim óta nem imádkoztam, újra fohászokdtam most Máriaéhoz, szerelmünk öréhez.
- Kökényvírág.* Schlehenblüthe. — Félek haragodtól, melyet derült mosolyod sem képes eltakarni.
- Kököröcsin,* l. *Anemone.*
- Köméz.* (Paprág.) Engelsüss. — Még soha sem szegtem meg szavamat.
- Körfény.* Eberwurz. — Te durva vagy; ha így fogod magadat viselni, kerülni foglak.
- Körisfalevél.* Eschenblatt. — Lelked túlemelkedik a földi bájokon, te égiek után sovárogsz! Oh maradj nálam és ne siess hazádba, az angyalok hazájába.

- Körömméreg,* l. *Czámoly.*
- Körtéfavél.* Birnblatt. — Jutalmam nemde édes csókod leend?
- Körtéfavírág.* Birnenblüthe. — Soha édesebb jutalmat nem kívánok, mint egy csókod tőled kedvesem.
- Köruta,* l. *Bordalap.*
- Köszny,* l. *Fanyag.*
- Kukoriczavírág.* (Tengervírág.) Maisblüthe. — Többit kívánok, semhogy ohajod teljesítése eynyedül tőlem függne.
- Kunkor.* (Vanília.) Vanilie. — Első pillanattól szívem tiéd, csak érted, csak veled élhetek.
- Kökörics,* lásd *Kankalán tavasz.*
- Kütlöröjt.* Allmannskraut. — Eljövök.
- Labodavírág.* (Paréj.) Spinatblüthe. — Szerelemből el nem élünk. Eltűnnek a mámoros percek, s mi — éhezünk.
- Lepics.* Mondkraut. Mondviole. — Hűség lesz őrnappal élted egén; csak érted élve hű leszek én.
- Levendula.* Lavendel. — Szűz marad kebelem örökké, s más nem öl mint te, vagy a halál fagyos karja.
- Leándor.* Oleander. — Szemem szüntelen csak téged keres, s ha megpillanthatlak — boldog vagyok.
- Lednek.* Walderbse. Bergerbse. — Megbocsáthatok?
- Lenesevírág.* Linsenblüthe. — Csak az érezheti a bánat mélységét, ki az örömet éldelte; kinek szívét az öröm még nem ébreszté életre, azé a bánat sem hervasztja el.
- Lenvírág.* Flachsblüthe. — Szorgalmad jutalmát a szerelem boldogságában lelendé föl.
- Lepénfa.* Bohnenbaum. — Minden, amit te teszel, édes angyalom, jó; hisz te nem akarhatok rosszat tenni.
- Libatopp.* Gänsefuss. Jaj de ügyetlen vagy!
- Likasír,* lásd: *Farkasgégevírág.*
- Lilium.* Lillie. — Szíved ártatlan még, oh őrizd meg

- a csáboktól, s hozd vissza nekem oly tisztán, milyen most.
- Linka.* Hartheb. -- Ki az, kit szerelmedre méltatál? *Lóhere virágtalan.* Klee ohne Blüthe. — Sok az, ki ilyenkor szerencsésnek mondja magát, de ah! mi ritkán mosolyog a szerencse hozzád hasonló emberekre.
- Lóherevirág.* Kleeblüthe. — A szerencse ajándékival légy takarékos.
- Macskatövis.* Brechdistel. — Fölfedeztetéstől félek.
- Madárhúr.* Hühnerdarm. — Mit kívánsz? szólj!
- Mogcsákó.* Dryade. — Habár kincs nem jutott is osztályrészemül, van erőm szép jövőt biztosítani számodra.
- Magzating.* Affodill. — Hallgass az Istenért, minden szem titkunkat lesi.
- Májfű.* Leberblümchen. — Aki kevéssel megelégszik, csak az boldog, s nem az, ki mindig több után vágyódik.
- Majoranna.* (*Murvapikk.*) Majoran. — Szilárdság szép erény, de te makacs vagy.
- Mákvirág.* Mohnblüthe. — Álmaid tünde képe örök szerelmemet varázsolja eléd — azt kívánom.
- Málnavirág.* Himbeerbüthe. Fogadd legmélyebb tiszteletem jeleit.
- Mályva.* Malve. — Szemem csak bájalakodon nyughatik meg.
- Mondolavirág.* Mandelblüthe. — Kétes remény között ne hadd szívem soká epedni.
- Myrtika.* Littordile. — Hasztalan kérkedel — ismerlek.
- Maszlagos nadrágulya,* lásd: *Belladonna.*
- Mécsvirág,* lásd: *Égő szerelem*
- Medvetalpfü.* Bärenwurz. — Használd az időt, mert ah, mi hamar elroppen!
- Meggylevél.* Weichselblatt. — Barátság, vagy szerelem?

- Meggyfavirág.* Weichselblüthe. — A barátság ép oly hő, mint a szerelem.
- Mézelve,* lásd: *Czitromfü.*
- Mirthuslomb.* Mirthenlaub. — Mily boldog leszek, mint jegyesed.
- Mirthusvirág.* Mirthenblüthe. — Vágyaim legfőbbikét elértem most, hisz tiéd vagyok egészen.
- Mogyoróvirág.* Haselnussblüthe. — Epedve várom a pillanatot, melyben Isten áldása hangzik el frigyünk fölött.
- Moh.* Moos. — Nem kérkedem szerelmemmel, mely sem vihar, sem nyári nap, csak örök és változhatlanul csörgedező patakhhoz hasonló.
- Moharcz.* (*Páponya piros.*) Judenkirschen. — Szemedből látom, hogy meg akarsz csinálni, — kerüld az alkalmat, hogy leálarcsozzalak!
- Murvapikk,* lásd: *Majorán.*
- Nád.* Rohr. Schilf. — Oly ingatag vagy, hogy semmi bizalmam sincs hozzád.
- Napraforgó,* lásd: *Csicsóka.*
- Narancslevél.* Orangenblatt. — Szavidból itélve, télek, hogy megcsalsz.
- Narancsvirág.* Orangenblüthe. — Keserű csalódások láncolata az élet.
- Narcisz.* Narcisse. Ne légy oly önző.
- Nárdusfü.* Katzenkraut. — Ki nem állhatom a hízélgést, én az őszinteséget becsülöm s akarom csak becsülni.
- Nefejejts.* Vergissmeinnicht. — Emlékem ne hagyjon el soha, gondolj szüntelen reám.
- Ne nyúlj hozzám.* Noli me tangere. — Ne sértegess mások előtt érdemetlenül.
- Nimfa.* Haarwurz. Seebume. — Vigyázó és ovakadó leszek.
- Noszpólyalevél.* Mispelblatt. — Csak ha megbarátkozol az élet tengerével, ha kiálltad a viharokat, s

- csolnakod a tapasztalás partján kiköt, akkor számolhatsz vízszontszerelmemre.
- Noszpolyavirág.* Mispelblüthe. — Beteg vagy? az istenért ne légy beteg! Egészséged az enyim is.
- Nöszírom.* Schwertlilie. Iris. — Lesz eróm ártatlanságot megvédeni.
- Nyárfalevél.* Espenblatt. — Lelkem reszket érted, aggodom sorsod fölött.
- Nyírfalevél.* Birkenblatt. — Jöjj közelembé, pihenj meg keblemen.
- Nyúlperje.* Zittergras. — Epedve várom válaszodat.
- Nyúfű.* Pfennigkraut. — Ne tekintsd az ajándék csekélységét, hanem azt, hogy szerető — forrón szerető szív nyújtja.
- Olajág.* Ölzwéig. — Semmi sem képes haragodat lecsillapítani?
- Olaszlapvirág.* Artischockenblüthe. — Az Istenért mivel bántottalak meg — oh szólj, ne hagyd e kínos nyugtalanságban?
- Omoly.* l. *Hindár.*
- Orgonafavirág.* (Szelencze.) Flieder. — Mindenik levele zengedezzen álmaidban édes szerelmi dalt — az én szerelmi dalomat.
- Orgonailta.* Lilakk. — Őrizd meg szived jóságát, és örök tavasz leend életed, soha sem mondandó, hogy elvénülzs.
- Ökörfarkkóró.* Königskerze. — Szerelmed birtoka fölér egy királysággal, oh hisz veled túlgazdagon vagyok jutalmazva.
- Örökzöld.* l. *Bervéng.*
- Ószibaracklevél.* Pfirsichblatt. — A szerénység még szebbé bájolóbbá varázsol.
- Ószibarackvirág.* Pfirsichblüthe. — Szép vagy mint az ég angyala, de legfőbb díszed a szerénység.
- Paizsajt.* Lavatere. — Megértettél?
- Palástfü.* Löwenfuss. — Merészséged vakmerőséggel határos.

- Pálmaág.* Palmenzweig. — Múljk el a harag viharja, béke szivárványa lengjen fölöttünk.
- Pápafü.* l. *Aldottfü.*
- Páponya piros.* l. *Moharcz.*
- Paprág.* l. *Köméz.*
- Paprága.* Adlerkraut. — Oszd meg velem kinodat, fájdalmaidat.
- Paprika.* Spanischer Pfeffer. — Ha néha szigorubban nyilatkoztam is felőled, hidd el, nem rosszszívűség vagy hidegség annak oka, tenjavadért tevém.
- Papsüveg.* l. *Kecskerágó.*
- Papucsvirág.* Pantöffelchen. — Legyen meg mindenben a te akaratod.
- Paradicsomvirág.* Liebesapfel. Paradiesblüthe. — Nagyot vétettél ellenem.
- Paraj.* l. *Labodavirág.*
- Parló.* Amigrone. — A gunyolódást hagyjuk máskorra, most nem érzek kedvet, gunyod nyilai ellen pajzsot emelni.
- Paszulyvirág.* l. *Babvirág.*
- Pelyhes czirok.* Honiggras. — Nem érzem magam veteknek.
- Pemet.* Andorn. — Ha féltékenységed soká tart, boszus leszek.
- Petreszelyem.* Petersilie. — Te nem vagy követelő, azt tiszteltem benned.
- Pézsamarózsa.* Balsamrose. — Szived jósága vetekedik arcod szépségével.
- Pimpinella.* Bibernell. — Szabad kisérnem lépteidet? Oh avass lovagoddá szerelmem üdve!
- Pintyó.* Köwenmaul. — Bármily haragos pillantásokat lövelsz reám, bármennyire szóród árva fejemre átkodat, én mégis szeretlek.
- Pipacs.* Feldmohn. Flatterrose. Klatschrose. — A titok nem fér meg kebledben? Oly annyira fecsegő vagy?
- Biros tikszem.* Gauchheil. — Bármi sors érjen, szived önelégültségét ne veszítsd el soha.

- Pitypang.* Löwenzahn. — Ne légy oly boszúvágyó.
Ponygolapitypang, lásd: *Gólyahír (mocsári).*
Porczin szikszár. Knöterich. Wegetritt. Wegebreit. —
 Ha a világ lábbal tapodja is érdemeidet, gondold
 meg, hogy van egy szerető sziv, mely egész nagy-
 ságukban méltányolni bírja őket.
Pozdor (alacsony.) Schlangenwurz. — Csalfa és álnok
 vagy, mint a kigyó, melyet lábbal szokunk taposni.
Puzpáng. Buchsbaum. — Miért oly rideg szived?
 Hisz Istenem s hazámon kívül csak érted dobog e
 sziv.
Pünkösdi róza lásd: *Bazsal.*
Püspöksüveg. Bischofsmütze. — A szenteskedőt meg-
 vetni tudom csak. — Ha nem igaz vallásosság len-
 gi át szíved, csak tettetett, úgy jobb, ha nem szó-
 lasz.
Rapocz. Rapunze. — Daczolok az akadályokkal, csak
 te segíts.
Recevirág. Ankerblume. — Kitartás célhoz vezet. —
 Küzdés után édes lesz a jutalom.
Reketye. Ginster. — Mély sebet ejtél szivemen, mely
 nem oly hamar heged be.
Rezeda. Resede. — Nem külsőd bájolt el, hanem szív-
 jóságod.
Ribizske. Johannisbeeren. — Oh de csunya szokás az
 a tettetés!
Rozmárin. Rosmarin. — Közel a pillanat, melyben el-
 választatlanul egymáséi leszünk — addig türelem!
Rózsabimbó. Rosenknospe. — Szerelmem irányodban
 mindinkább növekszik; minél többször látlak, annál
 inkább érzem, hogy nélküled nem élhetek.
Róza (fehér.) Weisse Rose. — Oly tisztán, mint én
 szeretlek, senki sem fog többé szeretni.
Róza (piros.) Rothe Rose. — Szenvedélyeim egész
 hevélre szeretlek.
Rózsafüzér. Rosenstrauss. — Szerelmem kísérjen min-

- denült; az legyen vigasztalód a búban, örangyalód
 a kísértet- és veszélyben.
Rózsalevél. Rosenblatt. — Igen.
Rózsaszár. Rosenstengel. — Nem.
Ruta, lásd: *Csürlöt.*
Rühfü. Rindkraut. — Sok rosztat beszél rólad a világ.
 — Oh ha mind az való volna, mily keserűn csalat-
 kozandottam benned!
Rakercz. Maasliebchen. — Minden ohajom csak az,
 hogy hven szeress.
Sallangos pozdor. Bochsbart. — Ez már több a tréfá-
 nál: többé ilyet nem szeretnék tapasztalni.
Sebfü, lásd: *Betonika.*
Selymes sertécskék. Christusaüge. — Szép szemed tiszta
 lelked tükre.
Sikkantý, lásd: *Gyászszikkantý.*
Sisakvár. Eisenhut. — Az irigyek cselei nem hatand-
 nak el boldogságunk hajlokába.
Somfalevél. Kornelkirschenblatt. — Jaj csak oly öreg
 ne volnék hozzád képest.
Somfavirág. Kornelkirschenblüthe. — A valódi szere-
 lem nem tekint kor- és rangra — különben nem
 szerelem.
Sóska. Sauerampfer. — Ily csekélységen nem kell any-
 nyira megindulni; oh így nincs reményem, hogy
 kiállod mostoha sorsunk viharait.
Sulyom. Wassernuss. — Bánkodom tettem fölött.
Szalagfü. Bandgras. — Adj egy csókot édes angyalom.
Szamárhere, lásd: *Baltacím.*
Szamóczavirág, lásd: *Földieper.*
Szarkaláb Rittersporn. — Méltóságom alattinak tar-
 tom, reád neheztelni; akire én neheztelek, azt sze-
 relmemre is érdemesitem.
Szarvasnyelvű bordalap. Hirschzunge. — Megengedem.
Százlevelű róza. Centifolie. — A szerelem találékony,
 ezer és ezer nyilást kutat föl.
Szeder, lásd: *Hamvas szeder.*

- Szegecs.* Hederich. — Mért kerülöd pillantásomat?
jőjj közelebb hozzám!
- Szegfű.* Nelke. — Jőjj szerelmem karjaiba, úgy vágyom utánnad! — Szivem érted eped — oh jőjj, jőjj hamar!
- Székfű.* Kamille. — Szerelmem enyhítse fájdalmidat.
- Szelencze,* lásd: *Orgonavirág.*
- Szemlő.* Augentrost. — Igénytelen szépséged elrabolta szívem nyugalmát.
- Szerecsendióvirág.* — Muskaténblümchen. — Te szerelmedet nekem adád, és így osztatlan barátságodra is számot tartok. Ne légy tehát mindenki iránt oly barátságos.
- Szigoráll,* lásd: *Dicsőfa.*
- Szikfű.* Mutterkraut. — Csak neked hiszek.
- Szilfalevél.* Ulmenblatt. — Ne csüggedj el, tiszta szerelem öre az Isten!
- Szilvafalevél.* Pflaumenblatt. — Gondolsz-e még néha reám, nem halt még ki szivedből emlékem?
- Szilvafavirág.* Pflaumenblüthe. — Szüntelen csak te reád gondolok, ébren s álmaimban te vagy gondolatim tárgya.
- Szines viola.* Levkoie. — Ha minden bájord elmulik, szived angyali jósága nem változik.
- Szirtonták,* lásd: *Boglárvirág.*
- Szomorúfűzfalevél.* Trauerweidenblatt. — Gyász ködhorúja ül szivemen, melyet csak te üzhetsz el.
- Szölőlevél.* Weinblatt. — Minden órádnak leszakaszod virágát.
- Szuhár.* Ziströschen. — Mi boldog vagyok, ha nincs irigyem.
- Szulák,* Winde. — Eljövök, de csak azért, hogy téged lássalak.
- Taczel.* Tazette. — Ha tudsz hallgatni, részese leendesz titkomnak.
- Tamarind.* Tamarinde. — Mondd hol és mikor találkozzunk?

- Taraczkbuza.* Queckengras. — Bár felhagynál már engem jelenléteddel kinezni.
- Tárkony.* Kaisersalat. — Megelégszel-e velem, természet egyszerű gyermeke vagyok csak.
- Tarnics.* Enzian. — Fogadd leghőbb köszönetemet.
- Tatárka.* Heidekorn. Buchweizen. — Ha szived tiszta szerelemmel hódol meg nekem, nem szabad gyanúskodnod.
- Tavaszi,* lásd: *Kankalín.*
- Tejelőtő ganaj.* Labkraut. — Mem állunk még oly bizalmas lábod, hogy ezt tenned szabadna.
- Télizöld.* Wintergrün. — Örök hűséget esküvel — oh ne szegd meg ezen esküdet s mi ismét boldogan viszontlátjuk egymást.
- Theafű.* Theestrauch. — Eljősz ma az estélyre?
- Tengeri virág,* lásd: *Kukoricza virág.*
- Timpó.* Tormentill. — Ne kérkedjél jótetteiddel, az nem szép.
- Tiszafű.* Taxus. — Tied vagyok, amíg e hó kebel pihegni fog, s halál nem oltja el szerelmemet, mely boldogságot ad.
- Tisztesfű.* Pelei. — Légy mérsékelt kívánatidban, ha túlépsz a mérték határain, nem teljesíthetek semmit.
- Tollas szegfű.* Federnelke. — Minden múlandó a világon, csak a szerelem az, mi a siron túl is kíséri lelkünket.
- Topoly,* l. *Fehér nyárfalevél.*
- Tökvirág.* Kürbisblüthe. — Szép alakod érzelm-üres szívet rejt.
- Tölgyfalevél,* l. *cserfalevél.*
- Tubarózsa.* Tuberrose. — Oh engem meg nem csalsz álomkéséggel; ártatlanságod csak tettetett.
- Tujafű,* l. *Életfű.*
- Tulipán.* Tulpe. — Külsőd egyedül nem hódít szívedet. — Hol nincs benső, nemesebb szépség, ott a külalak bármilyen bájos legyen, nem vonz.
- Tüdőfű.* Lungenkraut. — Légy udvarias mindenki

iránt, és nem veendő úgy észre, hogy szeretjük egymást.

Tüzilütem. Feuernelke. — Mért pirulsz minden számmra? Elárulsz!

Ugorkavirág. Gurkenblüthe. — Vetélytársaimat legyőzendem, érzek magamban annyi erőt.

Utifü. Wegetritt. — Hihetsz olyat?

Öröm. Wermuth. — Késérő tapasztalások edzik az embert.

Vadbenyefalevél. Ebereschenbaumblatt. — Késő bánat! Előbb gondoltad volna meg, mit teszesz.

Vadcseresnyelevél. Waldkirschenblatt. — Körülmények gátolnak.

Vadcseresnyevirág. Waldkirschenblüthe. — Ugy gondolkozol-e, mint ajkad beszél?

Vadrózsa. Feldrose. — Nem ápolod frigyünket?

Vanília. l. *Kunkor.*

Vasvirág. l. *Gyopár.*

Vérfenyűlevél. Lerchenbaumblatt. -- Az öröm, legtisztább öröm könyeit sirom, bánat nem hervasztja szívemet.

Vérhullófü. Blutkraut. — Szivem vérzik bánatában s a fájdalom dulog keblem mélyében.

Villuhim. Braunelle. — Csak te vagy szép, te tetszel nekem.

Zabkalász. Haferähre. — Tévtun vagy, így nem nyered el szívemet.

Zanót. Geisklee. — Szeretlek, szeretlek, csak ne mond senkinek.

Zápagy. Baartmoos. — Mi kéj öledben nyugodni!

Ziliz. Eibisch. — Hagyj magamra.

Zolna. l. *Csucsorvirág.*

Zománczfü. Amethiste. — Szivesen; bármi időben szivesen látlak.

Zsály. Salbei. — Csak a te szerelmed köt az élethez.

Zsázsa. Kresse. — Felejts el, s boldog leszel!

Zsombikfü. Moorgras. — Mért?

Zsonkilla. Jonquille. — Mindenesetre.

Zsuzsánka. Erdweihrauch. — Eljősz-e kedvesem hozzám?

A napok,

jelölve a virágnyelv által.

A napokat akákszlevelekkel szokjuk jelezni. — Így például:

Ma, egy akákszlevél.

Holnap, két akákszlevél.

Holnapután, három akákszlevél.

Így a hány akákszlevelet kötünk össze, annyi napot akarjuk jelezni.

Az órák,

jelölve a virágnyelv által.

A délelőtti órákat gyöngyvirággal jeleljük. Így például:

Éjféltáni egy óra, egy gyöngyvirág.

Éjféltáni két óra, két gyöngyvirág.

Éjféltáni három óra, három gyöngyvirág.

Éjféltáni négy óra, négy gyöngyvirág.

Éjféltáni öt óra, öt gyöngyvirág.

Éjféltáni hat óra, hat gyöngyvirág.

S így tovább délig.

Dél, (déli 12 óra.) Tizenkét gyöngyvirág.

A délutáni órákat csengetyűvel jeleljük. Így például:

Délutáni egy óra, egy csengetyűke.

Délutáni két óra, két csengetyűke.

Délutáni három óra, három csengetyűke sat.

Éjjél, (Éjjeli 12 óra.) tizenkét csengetyűke.

Jegyzet.

Néha feltűnéség kerülésének kedveit több virágot kötünk olyanok mellé, melyeket jelentőségükben akarunk vétetni, a nélkül, hogy általuk valamit akarnánk mondani, az ily jelentőségnélküli virágokat fehér szalaggal kerítjük körül, s így vegyítjük a többiek közé.

SZERELMI LEVELEK.

Szerelmi viszonyt kezdő.

Kedves Nagysád!

Nem találok szavakat, melyekkel tolmácsolhatnám szívem érzelmeit, melyeket kegyeddeli első találkozásom óta táplálok: új élet előcsarnokában, végzetlen remény s boldogság egébe hittem magam áthelyezve. Kegyedet láthatni a legnagyobb ir volt szenvedés- és bűtől tépett szívem sebeire; szíves részvéte elfeledtette velem a legsúlyosb bánatot s kegyed körében fölvirult régen elveszettek hitt boldogságom újra. Kegyed angyali vonásaiban az ég ragyogó le-tüközötétet véltem föltalálni s ez szívembe csepegteté a legszentebb, legtisztább hódolatot, mely kegyed iránt utolsó lehelletemig fog bennem élni, s melynek szava kat adni im megkísértém. Oh de mily gyöngé a nyelv arra, hogy tolmácsolja ama végtelen boldogságot, melyet éreztem, midőn szemei rám pillantának, midőn mosolya, mint ébredő napsugár, szétoszlata keblem egén a komor fellegetek, melyeket az élet viszontagságai gyűjtének azon. A ború szép derűs éggé fog változni, ha kegyed válaszával örvendeztet meg, melyből a legcsekélyebb reményt merithetem, hogy egykor azon szíven nyugodhatom, melynek minden dobogása az üdvösség egy évezredét képes pótolni nálam, hogy egykor, ha megérdemlem, enyimnek mondhatom azon szí-

vet, melynek birhatásáért minden — mindenre az ég alatt képesnek érzem magam. Engedje, hogy addig is, míg ez epedve várt soraival megörvendeztet kegyed, éljek a bájoló jövő szép reményében, s szüntelen ismételhessen, mikép a sirig madarak

forró, hű tisztelője

Zoltán.

Szerelmi viszony alatti.

Imádott Irmám!

Tavasza van keblemen s öröm, mert szerelmed, édes, boldogító szerelmed ápolja, bár némáa, éltem legszebb virágait. Minden szavad az örök üdvösség egy virágaként hervadhatlan bájjal virul hű szívemben, s habár most nem hallom is kedves szived viszhangját, édes szerelmed tolmácsát, ajkad mézes szavait, erősen hiszek, bízom szerelmedben, mely soha sem szünend ugy-e? Oh nem! hisz a szerelem nem ismer halált, az igaz szerelem még a sírnál sem szakad meg! S a te szerelmed oly mély, oly határtalan mint enyim, mely túl a siron, túl e salakos világ rövid életén is örök fényvel, örök lánggal fog tovább élni.

E remény éleszti szívem életét, ama szívét, mely csak benned, érted él! Bizom szerelmedben, végzetlen boldogságomban, mely a mostoha körülmények zátonyában sem fog hajótörést szenvedni. E reményben, e hitben boldog vagyok, hisz érzem, hogy amily kimondhatlan hévvel s hűséggel én imádlak, oly édesen, oly kitartólag fogod édes szerelmeddel boldogítani

örökre hű kedvesedet

Aurél.

Ujévi üdvözlő levél.

Hőn szeretett Gizellám!

Ismét egy évet karolt ülébe az enyészet, de emléke kedvesem szívének tiszta szerelmétől visszasugárzik. Ezen év ama hit mézével táplált, hogy van e földön forró szerelmet megértő szív; szebb érzelmeimet kebledbe töltém, s jó lelked enyhél, viszont-szerellemmel tölté be a megürült helyet, legszebb reményeim így teljesülve lőnek, oh ez túlgazdag jutalom a kiállott szenvedésekért.

Kedves Gizellám! mióta tündérbájjaid keblemet irántadi szerelemre ébreszték, s lelkeket a tiedhez felbonthatlanul kapcsolák, mondhatom, minden percz ugy folyt le, mint a legszebb, legbájosb tavaszi nap. Oh e perczeket feledni soha sem fogom!

Adja az ég, hogy ez új évben is ily szerelem dagasza kebledet, hogy így végtelen boldogságomban elfeledjem a perczeket számítani; hintse el lép-teidet örömvirágokkal, a bút, azt tartsa föl számomra, hisz e keserüséget egy csököd elfeledteti. Szeress anyagyalom, mint én szeretlek s imádlak most, és engedd oly boldogsággal üdvözlölni a jövő év első napját, mint amilyennel ezt most teszi

imádó

Ernö.

Születésnapra üdvözlő levél.

Kedves Fannim!

Az égi nemtő mennyei szelleme szent ihletéssel, s lelkesítő bűv hatások hintik rám malasztjukat. Az ég kegye megengedte, hogy koszorut

fonhassak a keblemet megragadó örömök emlékének e napon, melyen először engedte meg neked a nagy Isten látni az első korányt s az élet első percét simulni kebledre. Oh ti nők, ti vagytok az ég örömei s gyöngyei a teremő kezének; kebletek oltárkeresztjén az önmegtágadás drága szentsége függ, ennek áldozója a tiszta szív. A női kebelnek legfőbb kincse a hűség, s ennek éltető napja a szerelem; engedje az ég, hogy valamint most szeplőtlen pir diszlik arczodon: akként ragyogjon a hűség bibora keblednek minden erőnyein; számos béke-, megelégedés- s szerelemmel telt éveken át az ég derűje tükrözze magát homlokodon, és szivedben éljen viszhangja örök, változhatlan szerelmeinek.

Forrón szerető.
Lászlód.

Névnapi üdvözlő levél.

Édes Emmám!

Magasan dobog e kebel, s az ég kék mezéjén új csillagom tűnt föl. Oh mily dicsőn mosolyog nekem a virány, mely éltem angyalának keblében oly dicsően virul! Örömmittasak érzelmeim a mai rég üdvárasztó fényében és mért? Egy imáandó varázshatalom műve az, mely tündöklő csillagomat egyenlően ragyogni engedi. Kedves Emmám! mily boldogító e nap, melyen téged a mosolygó élet aranykorában kedves névnapodat ülni látom, kinek pillantásáért elfeledem a kínok emlékét s azok tátongó mélysége fölött óriási erővel lépelek.

Vedd e nap ünnepein legforróbb kívánatimat, melyek szívem legtisztább forrásából fakadnak föl, s melyekkel ohajtom, hogy még számos névnapjaidat

csendes s nyugodt kebelled éljed át; élted legyen aranykor, mely megdicsőítse a szerelem pályáját, ama szerelmét, melyben öllek szivemre, mint a siron túl is téged

szerető
Bélad.

Értesítő levél.

Kedves Ilkám!

Reszkető s gyenge kézzel írom e sorokat, de annál örömelebb nyulok a tollhoz, mert az olvasandja annak vonásait, ki üdvözítője éltemnek s anygala szerelmeknek.

Oh édes Ilkám! nincs egy pillanat, mely emléked nélkül tűnnék el, súlyos betegségemet kebled szerelme enyhíti, abban a legdicsőbb szellemiség, jószág az ég minden erőnye egy drága gyöngyben egyesülnek. Mily hosszú nekem minden perc, mely nélküléd múlik el!!

Betegségem utáni gyöngeségem tart vissza, hogy nem élvezhetem körödben a viszontlátás édes pillanatát. A fürdőt egy hétig rendelé használni orvosom, ezután sietek a helyre, mely számomra a mennyet megalapítá, hová a szellő szárnyain küldöm fohászaimat, hogy sugják meg neked, mennyire, mily híven szeret

Géza.

Szemrehányást tartalmazó levél.

Édes Melániám!

Napok, hetek multak, mióta utóljára kaptam tőled tudósítást. Azóta kétségbeeséssel számítom a perceket, s minden perc új fájdalom kuforrása lesz.

Kihalt e már kebledből a szerelem, amaz édes érzelem, melynek minden nyilatkozványa egy évezred boldogságával fölér? Vagy kedved telik szívedet kinoktól tépve tudni? Legyezi hiúságodat, ha tudod, hogy távol tőled epedve dobog érted egy szív, melylyel könyved szerint üzheted játékosodat?! Oh ne hagyj soká e kínos bizonytalanságban! Csak egy szóval mondd, hogy szeretsz még, csak egy szóval add vissza elvesztettnek hitt üdvét
Imrének.

Szerelmi viszonyt megszakító levél.

Tisztelt Nagysád!

A gyöngéd s az erény ürügye alatt leleplezett esküt magában foglaló szavai csak csábók voltak kebled tiszta szerelmének kizsákmányolására. Hát így szentségtelenített meg az ég legdrágább malmasztja, a szerelem? Ez tehát a női hűség? Lehet-e ily könnyelműleg lekaszálni a kebel virágait, s fájdalommal illetni a tiszta érzetet?! — Kérem az egek urat, adjon, elegendő erőt, hogy megtudjam vetni szerelmét. Lelkem kinja átöleli a mindenséget! reményem elhervadó virága nem hajt többé, kinjaimat megsiratni nincsenek könyeim, azok elboritnak egy világot, s nem érti már meg senki szívem bánatát — ott, a más világon lelek én vigaszt.

Töltse kegyed hiúságának poharába a hűtlenséget, melylyel egy életet hervasztatott el, gyönyörködtesse sirhantomon bájos szemeit, melyek egykor üdvsugaraikat lövelték felém; ekkor is boldogságot kíván szellemem hűtlén szívének. Isten önnel! Ne kerítse tettének emléke életét, s legyen mással boldogabb, mint hiszi, hogy velem lett volna:

Tisztelettel
N. Sándor.

HÁZASSÁGI AJÁNLATOK.

Egy nőhez.

Kedves Irénem!

Mennyi érzés vív e kebelben, mennyi fájdalomnak volt szülőltje a mult, mindannyiszor nehéz nyomást érek szívemen, ahányszor tőled távoznom kellett! — de szívem félelmet nem ismert, ha szembe néztem. Most egy kérésem van hozzád; szabad remélnem, hogy a felelet, nyíltszívűség és őszinteség tiszta nyilatkozata leend? — Eltem csak azóta lett becsesb előttem, mióta te égi angyal irántami rokonszenved első pillanatának mennyei üdvét löveltél felém Irén! szívem tiéd örökre, ebben a mult aranyos reményt élesztte; oh szólj, lehet remélnem szívünk egyesültét? Szerelmed hitemmé vált, s e kebel remélt érzelmeiben, hogy te le nem mondasz érted dobogó szívemről; öntse tehát egy óra éltünket egymáséba, az ur színe előtt esküdjünk örök hűséget. Válaszod leend eldöntő életemre, mely egészen tiéd, s melyet oly szívesen látna egyesülvé a tiédde!

imádód

Károly.

Egy nő szülehez.

Tisztelt Kegyetek.

A barátság, melylyel szerencsém volt házukban fogadtatni, ad bátorságot e lépésre, s engedi remélnem, hogy soraim tartalma nehéztelenségüket nem vonandja maga után. Én szeretem leányukat ifju szívem teljes hevével, és szerencsés vagyok Irén viszontszerelmével boldogittatni. Kegyetektől kérem tehát most kezét. Teljes meggondoltsággal teszem azt s azon meggyőződéssel, hogy állásom s vagyonom mellett képes vagyok kedves leányuknak szép jövőt teremteni, s így bizton remélem, hogy kegyetek nem tagadandják meg tőlem a boldogságot, magamat fiuknak mondhatni. E reményben várom becses válaszukat, s maradok

legjobb tisztelőjük
N. Vilmos.

Válasz a nőnek kedvező felelet után.

Kedves Arám!

Szülőid életem, boldogságom nemtői! Megadták, mi után szívem — szívünk oly epedve sovárgott, áldásukat adták a frigyre, melynek létesítésével a menny kapui nyílnak meg számomra. Így édes angyalom szerelmünk nem küzd többé semmi akadályal, s én ama boldog érzettel sietek karjaidba, hogy nincs a földnek oly hatalma, mely bennünket egymástól elszakasztana. A sirig — a siron tul is egymáséi leszünk. E boldogság előérzetében él

hű jegyessed
Gábor.

Válasz a szülőknek kedvező felelet után.

Kedves Szüleim!

Mily édesen hangzanak fel szívemben e szavak! Oly határtalan boldog vagyok áldásuk által! mely jegyesemnek — nőmnek engedi mondanom bájós leányukat. Fogadják két szív legforróbb köszönetét azon boldogságért, melyet élvezni engednek frigyükbe való beleegyezésük által, s legyenek meggyőződve, hogy végtelen a hála, a szeretet, melynek rózsálczaival van kegyetekhez csatolva

szerető fiuk
Kálmán.

Magáról szabadon rendelkezhető árva hajadonnak válasza, kéréje levelére.

Kedves Lajos.

Becsés sorait, melyekben velem azon reám nézve hizelő elhatározását tudatja, hogy sorsát az enyémmel, az elhagyatott árva hajadonéval összekötni óhajta, vettem, s valóban a legkellemesebb érzelmeket keltette fel bennem. Hogy is ne, hiszen az által, hogy óhajába beleegyezem, szívemnek legbensőbb, leghőbb kívánata teljesül. Most, amidőn kölesönös elhatározás folytán ledől a tartózkodás válaszfala közöttünk, én is ime ünnepélyesen kinyilatkoztatom azt, mit már régóta szívem mélyébe rejtettem, hogy én kegyedet szeretem, s e szeretetem mellé még a legnagyobb becsülés és tisztelet is járul, s így kívánatába a legnagyobb örömmel beleegyezem. Mi boldogító öntudat az a szegény árvának, hogy most már leend erős gyámola, kire az élet zivataraiban biztosan támaszkodhatik, s ki őt megvédi erős.

karjával minden csapások ellen; óh édes Lajosom,
e boldogító gondolat nagy megnyugvást ad lelkem-
nek, s annnyival is inkább, miután e gyámolt benned,
azon férőben találtam fel, kit már régtől fogva szü-
vedélyesen szeretek.

Ha soraimat vetted, jer, siess hozzám, hogy
éőszavakkal tolmácsolhassam boldogságomat, melyet
nekem leveled okozott.

Isten veled
a viszontlátásig
szerető arád
Janka.

Társasági könyvek.

Kiadja Lampel Róbert.

A cigány jósnő. Ára 50 kr.

I. rész. A kártyahuzás.

II. „ A kártyavetés.

Die aegyptische Wahrsagerin. Ára 50 kr.

Nélkülözhetlen mulattató

Kérdések- és feleletekben. Ára 20 kr.

Virágnyelv. Ára 20. kr.

Blumensprache. Ára 20 kr.

Legyezőnyelv. Ára 20 kr.

Nemzeti dalkönyvecske. Kötve. 1 frt. Aján-
dék-kiadás 3 frt.

Nemzeti kincsszekrény 80 kr. Ajándékk. 2 frt.

Környei magyar szávaló, kötve. 1 frt.

Pesti művelt társalgó. Finoman kötve.

Harmadik kiadás. 1 frt. 20

1863 M.R.

